

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SKIKKELSER OG SKÆBNER

BROGEDE BLADE AF TELEGRAF-
ETATENS HISTORIE 1854—1927

AF

C. REIFFENSTEIN-HANSEN

UDGIVET AF DANSK TELEGRAFFORENING

1929

REKLAME-TRYKKERIET
KORSØR

Indenfor Murene og udenfor.

Da Statstelegrafen skulde til at begynde sin Virksomhed, annoncerede man i Aviserne efter unge Mennesker, der kunde ønske at blive indøvet for senere at ansættes som Telegrafister. Det strømmede ind med Ansøgninger baade fra yngre og ældre, og der var blandt dem Folk af alle mulige Livsstillinger. Mange var i en ret moden Alder; der var Urtekræmmere, Brændevinsbrænder, Manufakturhandlere, Skræder, Uhrmagere, Studenter, cand. polyt'er og jur'er, Landmøaler, Avlsforvalter, Officerer, Underofficerer, Bogtrykker o. m. fl.

Det var ikke den Gang som nu, hvor Eleverne, der kommer ind i Etaterne, er saa temmelig fra samme Støbeske, har nydt samme Undervisning og faaet samme kulturelle Opdragelse, saa der sjældent mellem dem er stærkt særprægede Typer.

Den ret brogede Sammensætning af det første Personale bidrog for en stor Del til den særlige Omgangsform og Tone, som herskede navnlig paa Hovedstationen, og som var noget for sig selv; at Personalets hele Virksomhed foregik fuldstændig skjult for Publikum, gjorde ogsaa Livet bag Murene mere intimt og kammeralligt.

Da i de Tider Udviklingen foregik jævnt og langsomt, vedvarede denne Tilstand i alt væsentligt hele Peter Fabers Direktørtid og et godt Stykke af Hønkes. —

Det var kun smaa Lønninger, der ydedes, og mange Telegrafister søgte derfor Bierhverv eller uddannede sig i et eller andet samtidig med at passe Telegrafarbejdet, for at skaffe et Tilskud til Lønnen. Man finder af den Grund Telegrafister i den Periode indtage de mest forskellige Stillinger ved Siden af deres Telegrafarbejde. For Eksempel var der en Tid 5 Telegrafister samtidig ansatte i Rigsdagen, andre assisterede paa private eller offentlige Kontorer eller drev Virksomhed som elektriske Installatører, Skribenter, Kunstnere; mange gik til Store Nordiske Telegrafelskab for at komme til Østen, hvor de store Lønninger og Eventyret vinkede.

Under Forhold som de nævnte, maatte der næsten med Nødvendighed blive adskillige Skikkelser og Skæbner baade fra den ældste og den noget nyere Tid, indenfor eller udgaaet fra Telegrafetaten.

Jeg har søgt at samle saa mange af disse som muligt for dergennem at give et Billede af den Etat, der nu ikke eksisterer mere som selvstændig, og hvis Særpræg efterhaanden helt vil udviskes.

C. R-H.

Aagaard, J. B.

(F. 27/8 1828, ansat 1/4 1860, København, Bestyrer af Filialen paa Banegaarden, cand. phil. Afsked 1/1 1901, Justitsraad 12/4 1901).

Aagaard havde oprindeligt tænkt at skulle være Jurist. Han studerede ogsaa Jura nogle Aar, men saa kom der Sygdom, som forhindrede ham i at fortsætte Studiet.

Aagaards fine og noble Person i den sorte Diplomatfrakke og med de milde, straalende Øjne bag de blanke Brilleglas var kendt af alle paa Hovedstationen og Filialerne. Thi hvem havde ikke haft om ikke andet saa „Forretningsforbindelse“ med Aagaard! Han beklædte nemlig Kassererposten ved „Telegrafsamfundet“, den kollegiale Institution, enhver af de Unge hurtig indmeldte sig i, thi dør kunde man uden Sikkerhed, blot paa sine kønne Øjne, laane en beskedent Sum Penge, at afdrage maanedsvist. Kapitalen skaffedes ved, at hvert Medlem betalte 1 Kr. om Maanedet, og det saaledes opsparede Beløb kunde ikke udtages uden ved Død eller Afsked. Senere ændredes Lovene, saa man blev kontingentfri, naar 300 Kr. var samlet. Havde der ikke været truffet den Sikringsforanstaltning, vilde Kassen snart have været tømt af Laantagerne.

Aagaard søgte paa bedste Maade at opfylde de Krav, der stilledes til hans Imødekommenhed som Kasserer, og de nødste unge Mennesker diskede op med mange mere eller mindre rørende Historier for at blødgøre Aagaard og opnaa et lille Laan.

Da Aagaard efter mange Aars Virksomhed paa Hovedstationen frattraadte Kassererposten ved Telegrafsamfundet, blev der arrangeret en lille Takke- og Afskedsfest for ham. Udgifterne dertil blev afholdt af hver Deltagers personlige Formue og ikke ved Laan af Kassen! Til Festen havde A. Abrahamsen skrevet en Sang til den for en Laan-giver saa passende Melodi: Du er rig, du er dejlig osv.

Naar vi samles i Aften til Fest,
Baade „Samfundets“ Børn og døts Fædre,
Er der navnlig en Mand, vi vil hædre,
Nemlig Aagaard, der er her som Gæst.
I vort Samfund han altid har slidt,
Han var altid at finde paa Pladsen,
Og naar nu han ta'r Afsked med Kassen,
Saa forstaar man ej ret, han har gid't.

Ja, Hr. Aagaard har skabt sig et Navn,
 Og det kendes fra Valby til Toldbo'n,
 En, der kendte det godt, det var Molboen,
 Da han gik, blev det følt som et Savn!
 Thi som han, kunde ingen ta'e fat,
 Det er sikkert hans Skyld, at Hr. Aagaard
 Maa forlade vor Kasse med graa Haar
 Og nu føle sig rent kassemat.

I Forundring vist næppe man faldt,
 Om i Aften vi modtog en Hilsen
 Fra den en Gang saa kønne Hans Nielsen
 Og fra A. W., der laante til alt.
 Det var Folk, der slog ofte og haardt,
 Deres Hensigt var sjælden ret ædel,
 Fra en 10 Øre op til en Seddel,
 For de drev det jo næsten som Sport.

Paa vor Kasse vi maa sætte Pris,
 Særlig nu, da med Vagter*) det kniber.
 Det kan være, at Hængslerne piber,
 Men saa siger vi: Smør dem, Hr. Friis**)
 Se, Hr. Aagaard forstod, at hans Maal
 Ej var det blot at lukke for Gassen,
 Gid hans Aand altid raade i Kassen,
 Og saa drikker vi alle hans Skaal.

Abrahamsen, A. J. C.

(F. 10/3 1865, ansat 1/4 1883. København. Overtølegrafbestyrer. R.)

Abrahamsen er landskendt, ikke blot for sit Arbejde indenfor sin
 Etats Organisation, men ogsaa for sit dygtige Arbejde i Rigsdagen,
 der ofte er kommen hans Kolleger i Telegrafvæsenet til Gode.

Han blev første Gang valgt til Medlem af Folketinget i 1908 i
 Lyngbykredsen; han beholdt den dog kun i 1 Aar, men tog den atter
 i 1913 og repræsenterede den, til den ny Grundlov og Valglov traadte
 i Kraft 1915, hvorved Lyngbykredsen blev delt i 2 Kredse, Lyngby og
 Gentoftekredsen.

*) Ekstravagter.

**) Aagaards Efterf. som Kasserer.

Fra dette Tidspunkt opstilledes og genvalgte han stadig i Gentoftekredsen, indtil han i 1923 som Følge af sin Udnævnelse til Overtelegrafbestyrer i København, ikke mere ønskede Sæde i Rigsdagen.

Han var en af de tre Højremænd, som deltog i de Forhandlinger, der førtes med de radikale Ministre Zahle, Rode og Brandes, og som resulterede i Grundlovsændringen af 1915. Han findes derfor ogsaa paa det Maleri, som afdøde Direktør for Polyteknisk Anstalt, G. A. Hagemann, lod udføre af Maleren Herman Vedel, og paa hvilket alle de politiske Personligheder er med, der gennem Aarene ydede en særlig betydelig Indsats i Arbejdet for en Ændring i Grundloven af 1866. Dette Maleri findes ophængt i det fælles store Læseværelse i Rigsdagsbygningen.

Abrahamsen var i flere Aar indtil sin Udtræden af Rigsdagen Medlem af Finansudvalget, ligesom han var sit Partis Ordfører i alle Tjenestemandssager, hvorfor han ogsaa blev Medlem af den store Lønningskommission af 1917, og senere, efter at Lønningsloven af 1919 var gennemført, Medlem af Lønningsraadet. Han var desuden Medlem af en Række Udvalg, bl. a. af den 2. Ædruelighedskommission, i hvilken han hørte til det Mindretal, der gik imod et Alkoholforbud, og af Telefonkommissionen.

Paa Forespørgsel, om hvilket af sine offentlige og private Hverv, Abrahamsen har haft mest Interesse for og Glæde af, svarer han: — Det har jeg ubetinget haft af de Ungdomsaar, da jeg som Redaktør af „Dansk Telegraftidende“ og senere som „Dansk Telegraforening“s Formand arbejdede for bedre Vilkaar for det danske Telegrafpersonale. Det var en vanskelig Tid, hvor gamle Fordomme og Synspunkter paa Tjenestemændene skulde brydes, og det er med den største Glæde, jeg tænker tilbage paa den Tid, hvor jeg fik Lov til at tage min Tørn i Arbejdet for at skabe Standen menneskelige Lønningsvilkaar og Respekt for dens Betydning som et værdifuldt og uundværligt Led af det hele Samfundsmaskineri.“ —

Abrahamsen, der var en dygtig og slagfærdig Taler, hvorsomhelst han deltog i en Debat eller ved en Fest, førte ogsaa en flydende og ofte satirisk Pen, og ved mange Lejligheder skrev han Sange til Kollegers Sammenkomster. Her gengives en Prøve paa en af hans Sange, som han kalder „Lidt Skæmt og Alvor“, ved Afskedsfesten for Telegrafbestyrer Breyen i „Hotel Phønix“ den 1. November 1925.

Det var i Hønckes Tid,
At Breyen kom hid,
Da var der ikke Siemens, endnu mindre Creed,
Man møst paa Morse gik,

For Københavns Trafik
 Var ringe, hvad man ser af den Tids Statistik.
 Der var ej heller traadløs,
 Med Lyttere ej Kval,
 og man var aldrig raadløs,
 Hvis Linien blev gal,
 Saa skrev man bare a',
 Og sendte det herfra
 Pr. Post til Tyskland, England og Amerika.

Og hver en Assistent
 gik rundt med Snadden tændt,
 Og indtil den var røget ud, han sagde: Vent.
 Kun hvis man vidt det drev,
 Til Assistent man blev
 Udnævnt, naar man sin Alder omkring femti skrev.
 Omdelerne var Dreng,
 Paa cirka 30 Aar,
 Og nogle gik saa længe,
 At de fik hvide Haar.
 Men der var meget Grin,
 Og sikken Ddisciplin,
 Og Tonen — aa, hvor Tønen dog var superfin.

Og tænk — mærkværdigvis
 Man satte ikke Pris
 Paa Kvinder her i dette Mandens Paradis;
 Derfor blev der Panik
 I samme Øjeblik
 Den første Evadatter paa Stationen gik.
 De Gamle skeled' bange,
 De Unge ligervis.
 Hvad vilde mon den Slange
 I Adams Paradis?
 Ak, inden mange Aar
 Vi en Bestyrer faar
 Med lange Ørenringe og med Pagehaar.

Se, alt hvad her er sket,
 Har Breyen hørt og set,
 For noget blev han vred, af andet har han lét.
 Men da han Styret fik.
 Saa tog han sit Bestik
 Og lagde Kursen fast med sikkert Førerblik.
 Han kendte ej til Slinger,
 Han vidste altid Raad,
 Og derfor vi ham bringer
 En Tak for fuldført Daad.
 Vi vidste, hvor han stod,
 Alt lavt var ham imod,
 Han var i al sin Færd retsindig klog og god.

Ahlefeldt-Laurvig, E.

(Ansæt 1/6 1872, søgte Afsked fra August 1874 for at gaa i Store Nordiskes Tjeneste, døde i St. Petersborg (Leningrad) 1896.)

A.—L. begyndte sin Indøvelse paa Bernstorff og gjorde i nogen Tid Tjeneste paa Telegrafstationen paa den gamle Banegaard. Da han var gaaet i St. Nord.s Tjeneste, kom han til Sibirien (Irkutsk), men nogle Aar senere gik han i russisk Tjeneste, protegeret af Kejserinde Dagmar, med hvem han havde leget som Barn i Fredensborg, hvor hans Fader var ansat ved Kong Christian IX's Hof. Han opnaaede at blive ansat i en overordnet Stilling, og blev 1879 gift med en rig, russisk Adelsdame, Varvara Clematinovna Saschin, som Kejserinden interesserede sig for.

A.-L. var et prægtigt Menneske, men omgikkes kun faa af sine Kolleger i Statstelegrafen, der var dog nogle enkelte, han skænkede sit Venskab, og dem holdt han fast ved. En af disse var Charles Wolder, som han gjorde Tjeneste sammen med paa Banegaarden. Wolder fortæller en lille Episode, der afslører Ahlefeldt-Laurvigs gode Kammeratskab og Vennesind. Wolder var indkaldt som Rekrut ved Ingeniørerne og laa i Fredericiagades Kaserne. De første 14 Dage maatte man kun benytte det udleverede „Kluns“, og en Søndag Formiddag, da W. gik fra Kasernen i denne Mundering, mødte han i Bredgade en elegant Landauer, hvori Ahlefeldt-Laurvig sad sammen med en fornem Dame. Greven kendte straks Wolder og raabte ham an, præsenterede ham for sin Hustru, og det nyttede ikke, at W. protesterede, han maatte op i Landaueren og køre en Formiddagstur ad Strandvejen til Bellevue; her vendte Vognen og kørte tilbage til Hotel d'Angleterre, hvor Greven boede.

Et Kvarter efter sad Rekrutten i sit „Stadstøj“ — en Frakke af næststørste Størrelse, hvis Ærmer naaede ham helt ud til Spidsen af Fingrene, og Benklæder med Lapper paa begge Knæ — i en af Hottellets elegante Saloner paa første Sal, og nød en udsøgt Frokost sammen med Greven og Grevinden!

Wolder blev inviteret til Frokost hver Søndag i den Maaned, Greveparret blev boende i København.

Asby, A. P. A.

(F. №/8 1877 — ansat i Telegrafv. 1/9 1895. Kontrolør, gjorde Tjeneste i Aalborg, Fredericia, Hofstationerne, København og Aabenraa.)

Han var blandt de allerførste i Statstelegrafene, der søgte Uddannelse i Radiotjeneste for at kunne gaa udenfor Nummer og tage et Job som Radiotelegrafist ombord i en Atlanterhavsbaad, og han blev da ogsaa den første fra Telegrafvæsenet, der krydsede Atlanten som Radiotelegrafist i D. F. D. S.'s Skibe.

Radioen, som var i sin Barndom, var endnu for de fleste omgiven af Mystik. — De første Rejser, jeg gjorde, beretter Asby, — havde man, navnlig blandt Skibsbesætningen, svært ved at tro, Nyhedstelegrammerne var ægte. Det var den almindelige Mening, at Telegrafisten selv fabrikerede Telegrammerne ved at oversætte Stof fra gamle Aviser til Engelsk. Bl. a. var der en Maskinnester ombord, som ofte kom med de Hentydninger. Jeg forsøgte flere Gange at paavise overfor ham, at denne eller hin Nyhed kun kunde være kommen pr. Radio, men han rystede stadig tvivlende paa Hovedet.

Saa paa en Hjemrejse i Sommeren 1908 fik jeg pr. Radio midt i Atlanterhavet en meget udførlig Beretning om, at Danmarks Justitsminister havde meldt sig selv til Politiet som Bedrager. Det vakte naturligvis umaadelig Opsigt ombord, og min hidtil saa vantrø Ven, Maskinmesteren, erklærede højtideligt, at nu var han overbevist og skulde aldrig mere tvivle om Meddelelsernes Ægthed. Meddelelsen gjorde forøvrigt et saa stærkt Indtryk, at Kaptajnen anmodede mig om ikke at offentliggøre den paa sædvanlig Maade. Den blev tildels hemmeligholdt for Passagererne, til vi nærmede os Kristianssand.

Forøvrigt havde vi paa en af Turene til Amerika med Oscar II en meget celeber Person ombord, nemlig „Nordpolsfareren“ Dr. Fr. A. Cook. Selv om han blev afsløret som Svindler, var han dog „Konge for en Rejse“, og vort Arbejde og vore Oplevelser paa hans „Kongerejse“ er jo ikke ringere af den Grund.

Dr. Cook gik ombord i Oscar II i Kristianssand, ledsaget af Direktør Cold, D. F. D. S., tillige med flere prominente Personer, bl. a. Journalist Mr. Berry fra the associated Press i New-York. Der herskede en overordentlig stor Travlhed og Nervøsitet paa Skibet i Anledning af Modtagelsen af den berømte Passager. Alt var gjort klar til Afgang umiddelbart efter, at de høje Herrer var gaaet ombord. Der blev lagt Løbere fra Landgangen ligesom ved andre Fyrstemodtagelser, og da Dr. Cook passerede Landgangen, affyrede man Salut med Oscar II.s smaa Signalkanoner.

D. F. D. S.' Skibe var den Gang forsynet med det amerikanske

„De Forrest.“ Radio Telegrafanlæg, og vi var derfor i radiotelegrafisk Henseende boykottet af alle Marconi Kyst- og Skibsstationer, der kun maatte samarbejde med Radiostationer forsynet med Marconi Apparater.

Dette Forhold omtalte jeg under Rejsen for den amerikanske Journalist Mr. Berry, der erklærede, at det skulde han nok faa ændret for denne Rejses vedkommende. Han bad mig kalde den første amerikanske Station, vi kunde række, og anmode den om at besørge et Telegram til det store Pressebureau „the associated Press“ i New York.

Dette gik Kyststationen ind paa, og Mr. Berry anmodede i Telegrammet Bureauet om straks at bringe en Ordning i Stand, således at man fra og til Oscar II kunde faa besørget Telegrammer gennem alle Marconi Stationer langs Amerika Kysten. Denne Ordning blev øjeblikkelig arrangeret, og vi kunde straks optage Arbejdet.

Fra det Tidspunkt, vi begyndte at afgive Telegrammer til amerikanske Kyststationer, modtog vi mindst én Gang daglig Telegram fra det store New-York Blad „New-York Times“ adresseret til the wireless operator (traadløs Telegrafist) Oscar II, hvori man anmodede os om at sende dem løst og fast om Rejsen, specielt om Dr. Cook, og om hvad han foretog sig under Overfarten. Telegrammet endte altid med Løfter om stor Belønning osv. Alene i den Omstændighed, at vort Arbejde lagde fuldt Beslag paa os, var vi forhindret i at efterkomme Anmodningerne.

Vi blev særdeles dygtigt betjent fra de amerikanske Kyststationers Side, og i Rejsens sidste fire Døgn fik vi besørget mange og lange Telegrammer over disse Stationer.

Af modtagne radiotelegrafiske Meddelelser fremgik det, at Mr. Peary ogsaa var undervejs hjem fra Nordpolen, og at han søgte at gøre gældende, at Dr. Cook ikke havde naaet Nordpolen. Mr. Pearys Paastande blev af Journalisten Mr. Berry, forelagt Dr. Cook, og dennes udførlige Svar derpaa telegraferedes til „the associated Press“, hvorfra det blev videretelegraferet til det Skib, hvorpaa Mr. Peary befandt sig. Derfra modtog Bureauet Pearys Gensvar, der blev videre sendt til Oscar II osv.

Det var et meget interessant Arbejde, men det blev anstrængende, da vi i ca. 4 Døgn kun fik meget lidt Søvn.

Det var første Gang, jeg paa mine Rejser fik Brug for Hurtigtelegrafering. Selv om vi havde sendt flere Hundrede Ord i hurtigt Tempo, kvitterede Modtagelsesstationen stadig kun med: „ok, g. a.“ (go ahead) „but faster“.

Udfor Boston Mass. blev vi kaldt af en Skibsstation, som jeg ikke kendte, og som hørtes saa svagt, at jeg kun med Nød og Næppe kunde opfange Indholdet af et Telegram til Kaptajnen paa Oscar II, hvori

man anmodede om at udsætte Skibets Ankomst til New-York et helt Døgn, da man ikke dér var færdig med Forberedelserne til Modtagelsesfestlighederne for Amerikas berømte Søn. Oscar II havde forceret Rejsen saa meget, at vi kunde være i New York et Døgn før det normale Tidspunkt for Ankomsten.

Det var med nogen Ængstelse, jeg afleverede dette Telegram, da bemeldte Skibsstation blev borte for mig under Ekspeditionen og ikke var til at kalde op paany.

Direktør Cold og Kaptajnen mødte da ogsaa straks efter Telegrammets Modtagelse og forlørte sig meget nervøse, om jeg kunde garantere for Rigtigheden af Telegrammet, jeg forklarede dem, hvorledes, og under hvilke Forhold jeg havde modtaget dette. Signalerne var rigtigt hørte, men om jeg iøvrigt havde været Genstand for et Bedrag, havde jeg været ude af Stand til at kontrolere.

Man bestemte sig til i Henhold til Telegrammet at stoppe Skibet ca. 16 miles fra New York og blev liggende der til den følgende Dags Morgen. Straks efter at Skibet var stoppet, ankom en Masse mindre Dampskibe fra New York, hovedsagelig med Journalister ombord; disse forsøgte paa alle mulige Maader at skaffe sig Adgang til Oscar II, en af Journalisterne søgte saaledes at komme ombord ved at udgive sig for chief operator for et traadløst Telegrafelskab, der sendte ham til Assistance for Skibstelegrafisterne. Kaptajnen havde allerede givet ham Tilladelse til at komme ombord; men gennem en Meddelelse fra en Kyststation blev jeg i Stand til at afsløre ham, lige da han skulde svinge sig over Rælingen. Han maatte saa under umaadelig Jubel gaa den besværlige Vej tilbage ad Skibsstigen m. v. til den lille Damp, hvorfra han var kommen. Da det ikke lykkedes for nogen at skaffe sig Adgang til Oscar II, søgte man gennem Raabøere at skaffe sig Interviews snart ved at tilkalde en, snart en anden af de ombordværende. Denne interessante Kamp, der yderligere besværliggjordes af ret høj Sø, vedvarede i flere Timer og fortsattes den næste Morgen.

Ved Dag gry blev Dr. Cook afhentet af en stor Floddamp med hans Hustru og Børn ombord. Ved Ottetiden lettede Oscar II og sejlede ind ad Hudson Bugten, hele Vejen Genstand for en meget iørefaldende Opmærksomhed, idet alle de mange Dampskibe, vi passerede lige fra de mindste til de største, hilste Oscar II med 3 Stød i Dampfløjten, og disse Hilsener besvaredes paa samme Maade af Oscar II.

Ankommen til Dokken i Hoboken, modtoges Skibet af en Hær af Journalister, der naturligvis blev skuffet over ikke at finde Dr. Cook ombord; de søgte nu at skaffe sig Interviews med Kaptajnen, eller med hvem de ellers forment at kunne faa interessante Oplysninger fra.

Under vort Ophold i New York blev det meddelt os, at „the as-

sociated Press“ ønskede at bevidne os deres Erkendtlighed for det smukke Arbejde, vi havde præsteret under Rejsen, og da vi i den Anledning aflagde Besøg hos Bureauets Chef, Superintendent Charles T. Thompson, foreviste man os hele Virksomheden og viste os megen Elskværdighed. Chefen udtalte bl. a., at det var første Gang, man havde bragt en virkelig Korrespondance-Udveksling i Stand med Skibe i rum Sø, og han udtalte sig anerkendende over, at denne Telegram-udveksling var bleven vedligeholdt uafbrudt i 4 Døgn forud for Skibets Ankomst til New York.

Det glædede os under Besøget at faa forevist de fra Æscar II indgaaede Pressetelegrammer, som var modtaget i Bureauet i smukke maskinskrevne Udfærdigelser, og, som man sagde, ganske fejlfri, hvilket yderligere bekræftede for os, at vi havde haft særdeles udmærkede Medarbejdere i de amerikanske Radiotelegrafister.

Als, L. P.

(F. $\frac{4}{6}$ 1832, ansat $\frac{1}{6}$ 1866, Aalborg, Overtelgrafist. Død $\frac{5}{3}$ 1906).

Als var 17 Aar, da han meldte sig som Frivillig i Krigen 1849—50, og han deltog bl. a. i Slaget ved Isted. Da han var hjempermitteret efter Krigens Slutning, tog han atter fat paa sin afbrudte Løbebane som Forretningsmand, og nogle Aar senere nedsatte han sig som Manufakturhandler i Aalborg. Tiderne var imidlertid ugunstige, og Als maatte opgive sin Forretning. Saa kom han til Telegrafien med Tjeneste i Aalborg, hvor han den 1. Juni 1866 blev Reservetelegrafist og senere Overtelgrafist, i hvilken Stilling han fungerede, til han døde.

Als var altid beredt til at bringe pekuniære Ofre, naar det gjaldt kollegiale Formaal, ligesom han ved sin Færd i Livet var en Pryd for sin Stand.

Andersen, F. O.

(F. ¹²/₂ 1855, ansat ¹/₆ 1871, Telegrafbestyrer paa Banegaardsstationen ¹/₈ 1912 og Nyhavns 1914. Afsked ¹/₃ 1925).

F. O. Andersen hørte til de rolige og besindige Embedsmænd, der aldrig lod sig overrumple af en Situation, men altid bevarede Sindets Ligevægt, hvad der naturligvis var i høj Grad behageligt for dem, der arbejdede sammen med ham.

Hans Kolleger betroede ham forskellige Tillidsposter, han var Medlem af de Overordnedes egen Forening. „Foreningen af Embeds- og Bestillingsmænd i Telegrafvæsenets 1.—5. Lønningsklasse“ ogsaa kaldet „den lille med det lange“. I ca. 26 Aar var han et virksomt Bestyrelsesmedlem af „Telegrafvæsenets Enke- og Understøttelsesforening“, ligeledes var han Medlem af Bestyrelsen for „Post- og Telegrafforeningen af 1872“. Ved denne sidste Forenings 50 Aars Jubilæum valgtes F. O. A. tillige med Postmester Holbøll til Æresmedlem af Foreningen.

Udenfor Etaten var F. O. A. ogsaa kendt og skattet. Han skrev en Række Artikler med Titlen „Fra Samfundets Kroge“ under Navnet Frederik Falster; hans Debut som Skribent fandt Sted 1879 i Ugebladet „Nær og Fjern“, senere skrev han Føljetoner i „Nutiden“ og „Nordstjernen“. Mange af hans Fortællinger udkom i Bogform, og en større Fortælling „Et Hjems Drøm“ skaffede ham et Rejsestipendium.

Andersen, F. V.

(F. ¹⁰/₇ 1852, ansat ¹/₆ 1872. Telegrafist i København. Afsked ¹/₅ 1883).

Han var en af Hovedstationens første Wheatstone-Ekspedienter og en meget dygtig Tekniker. Der var ingen Telegrafskole paa den Tid, men de Unge lærte udmærket hos Andersen, der ogsaa udgav en teknisk Lærebog. I 1883 modtog han en Ansættelse paa Siemens & Halskes Fabrik i London som teknisk Konsulent. Han beklædte dog ikke denne Stilling længe, thi paa en Rejse til Danmark styrtede han overbord og druknede i Nordsøen.

Baun, A. J.

(F. ^{20/9} 1855, ansat ^{1/11} 1872. gjorde Tjeneste i København, Nykøbing F. og Fredericia. Afsked for at gaa til Store Nordiske ^{1/3} 1881. Død 1927).

Baun hørte til de Telegrafister, som i Begyndelsen af Firserne fra Statstelegrafen gik over i Store Nordiskes Tjeneste paa en Tid, da Selskabet ved den østasiatiske Dublering af Kablerne og dets Kontrakt med Kineserne om Bygning af Landlinier i det indre Kina, trængte til dygtige Folk. Og Baun blev St. Nord. en dygtig Mand, han var altid i godt Humør, glad og frejdig og „gik paa den værste“, som han selv yndede et sige. Han forstod glimrende at lede sine Arbejdskolonner og bidrog væsentligt til den store Landlinies Bygning mellem Chefoo og Tientsin. Ved Stationen i Tientsin var han derefter tjenstgørende nogle Aar.

Som et Eksempel paa Bauns gode Humør tjener, at da det sydgaaende Liniebygningshold paa Strækningen Chefoo Tientsin naaede det Sted, hvor det skulde lodde det anlagte Stykke Linie til det af Bauns nordgaaende Hold anlagte, fandt det paa den sidste Telegrafpæl, Holdet havde rejst, før det drog bort, en tom Sardindaase, hvori laa et Stykke Papir med følgende af Baun forfattede Vers:

Vel mødt igen ved Grand Kanalens Vande,
I lykkelige efter fuldendt Daad,
Og naar nu snart med stolt og oprejst Pande
I gaar mod Syd i Eders lune Baad,
Da tænk engang imellem paa de to,
Som deler Hul med Lus og skiden So,
Og om i Ørkenen som Jøder traske,
Den Gang, da ingen gad i Harpen klaske.

Og naar med Tin I loddet har vor Ende
Og med Begejstring rejst den sidste Pæl,
Da please lad boyerne paa Baaden brænde
En Bunke Yospapir paa vores Vel,
Thi ingen ved, hvornaar og hvor vi ende,
Og hvad af viderværdigt der kan hælde.
For os i Hundene gaar Jul og Stæg,
Blot ej vi selv gaar samme Vej — Good bye!

— Ved en anden Lejlighed, nemlig ved Statstelegrafens 50 Aars Jubilæum, havde Jørgen Baun, som havde en smuk poetisk Aare, skrevet en Sang til H. C. Ørsteds Pris, hvori det bl. a. hed:

. . . Han Lynets Himmelkræfter tog
For os i Sold,
Og tvang dem ved sit Herskersprog,

Saa de med Bud og Hilsen drog
 Fra Kyst til Kyst, fra Krog til Krog
 Om Jordens Bold.
 Og hvad hans Tanker ordned snildt
 Og skænked' os, blev ikke spildt —
 End Lyset som vor Gangerpilt
 Er i vor Sold.

Om Jordens Midje er der lagt
 I Havets Favn,
 En sælsom Streng med Undermagt,
 Den har hans bedste Drøm fuldbragt,
 Og ligger som en Æresvagt
 Om Ørstedes Navn.
 Fra Polens Is til Tropens Lund
 Den bringer Bud i samme Stund
 Og hvisker op fra Havets Bund
 Vor Ørstedes Navn.

Da Baun var færdig med det kinesiske Anlæg, tog han Afsked fra Store Nordiske og gik i direkte kinesisk Tjeneste.

Hos Kineserne blev Baun ophøjet til Mandarin og dekoreret med en høj Orden, (af Størrelse omtrent som en Underkop) dens Navn var paa Dansk noget som: „Den kosteligste Stjerne“.

Baun, som var forlovet med sin Kusine, Frk. Thekla Petersen fra Løgstør, længtes dog hjem og rejste tilbage 1887 til Danmark. Han havde samlet nogen Kapital i Kina. I København købte han Soda-vandsfabriken „Åbsalon“ paa Vesterbro. Han drev den i nogle faa Aar, men havde vel næppe rigtigt Greb paa den Slags, thi jo mere Vand der solgtes, desto større Underskud gav det. Saa solgte han Fabriken til Fabrikant Weber fra Svendborg.

Derefter giftede Baun sig og drog med sin Hustru paa nye Eventyr. Denne Gang gik Rejsen Vest paa, til Argentina, hvor Ægteparret slog sig ned i Byen Rivas, ikke langt fra Rio. Her boede Baun i 32 Aar.

Han begyndte i Argentina som Tegner i et Ingeniørfirma, blev senere Boghandler i Kompagni med en anden dansk Mand, Bremer. De udgav tillige i nogle Aar en dansk Avis, som Baun redigerede, men da den danske Koloni paa den Tid ikke var ret stor, maatte Bladet snart gaa ind.

En Overgang var Baun Jernbanestationschef i Rivas, men kom saa ind i sin endelige Livsstilling som Leder i et stort transatlantisk Dampskibsselskab.

I 1921 mistede Baun sit eneste Barn, en Søn paa 22 Aar, der lige var bleven cand. polyt. Han og Hustru tog sig dette Tab meget nær,

og nu vaagnede Længslen efter Danmark De opgav deres Hjem i Argentina og rejste tilbage til Fædrelandet.

Baun var et ualmindeligt begavet Menneske med mange Interesser, en livlig Natur, der overalt kunde sætte Liv og Fart i Tingene. Hans og hans musikalske Hustrus gæstfrie Hjem i Rivas, hvor han havde bygget sig en pragtfuld Villa, skildres af Folk, der har boet derovre, som et gæstfrit Samlingssted for Danske, der her fandt deres andet Hjem med Støtte i Raad og Daad hos Ægteparret.

Efter sin Hjemkomst, købte Baun sig en Villa i Brønshøj. Han forsømte aldrig at møde ved en gammel Kollegas Begravelse. En af hans Passioner var Bøger, og han efterlod sig en stor Samling. Selv skrev han mange smukke Lejlighedsdigte. Hans Hustru døde i 1925, og selv døde Baun som en ensom Mand i 1927 d. 26. Septbr.

Birkedal-Barfod, L.

(F. 27/5 1850, ansat 1/4 1874, udtraadt 1/10 1875).

Birkedal-Barfod gjorde Tjeneste paa Hovedstationen; allerede mens han var Aspirant i den første Maaned af sin Tjenestetid, blev han Organist ved Methodistkirken i Rigersgade og samtidig ved Garnisons Sygehus. Birkedal-Barfod var efterhaanden bleven saa optaget af sin Organist- og Musiklærervirksomhed, at han maatte træffe et Valg mellem denne og Telegrafens. Han valgte Musiken.

I April 1877 flyttede han til Svendborg som Organist ved Frue Kirke der. Han forblev i dette Embede, til han i Sommeren 1894 kaldtes til København af Tietgen, som havde faaet Frederikskirken (Marmorkirken) bygget færdig, og blev tilbudt Stillingen som Organist og Kantor ved denne Kirke. Her var Birkedal-Barfod fra Kirkens Indvielse den 19. August 1894, til han tog sin Afsked med Pension fra 1. Januar 1926.

Birkedal-Barfod rejste en Del i Udlandet paa Stipendier, bl. a. fik han det Ancherske Legat 1903. Ridderkorset modtog han 1914.

Bjørke, I. F. F. L. J.

(F. 4/8 1879, ansat 1/5 1899. Assistent København).

Bjørke hører til de ikke saa faa Telegrafmænd, der med Energi har kastet sig over Studiet af fremmede Sprog navnlig ved ogsaa at studere Sprogene i deres Hjemland. Den gamle Telegrafadministration stillede sig da ogsaa i de fleste Tilfælde forstaaende og hjælpsom, naar en Telegrafmand søgte ud, dels med et mindre Stipendium, hvis et saadant havdes til Raadighed, og dels med den fornødne Ferie til at faa det attraaede Udbytte af Rejsen. Man indsaa selvfølgelig, at jo dygtigere Sprogmand Telegrafisten var, desto større Chance havde Telegrammerne paa de forskellige Sprog for at gaa uforvansket igennem.

Bjørke gjorde sin første længere Rejse med en Lastdamper, og han fortæller om denne:

Rejsen var hidtil gaaet godt. Vi havde været i Rusland og derefter i Finland, helt oppe i Midnatssolens Land, og i den dagklare Sommernat havde vi tændt Bavner, som lyste vidt ud fra Skær til Skær. Nu stævnede vi ned gennem Kvarken, hvor Taagen stod saa tæt i det smalle Farvand, at vi maatte gaa frem med Varsomhed under Sirenernes stadige Tuden.

Vi sad — Kaptajnen og jeg — nede i Messen og spiste Frokost. Vi var vist omtrent kommet til Kaffen, da vi mærkede nogle underlige, hurtigt paa hinanden følgende Stød, og straks lagde Skibet sig over i Styrbords Side. Jeg gav mig til at holde paa Porcelænet, forat det ikke skulde rutche paa Gulvet, Kaptajnen sprang op paa Broen og sendte en Mand ned i Tanken. Et Øjeblik efter rapporteredes der: „Otte Fod Vand i Lasten“. „Den Gamle“ var blevet helt bleg om Næsen, men da han saa, at vi var ud for en sandet Kyst, lo han i Skægget og sagde: „Det var sgu godt det samme, for den skulde i Dok alligevel.“ Saa løb vi Skibet ind i Sandbunden, hvor det stod godt. Der blev nu sendt nogle Folk til Wasa for at faa fat i en Bjergningsdamper, og den næste Morgen, da jeg stod paa Dækket, saa jeg to komme pilende, som gjaldt det Livet.

Kaptajnen paa den første Damper sprang om Bord og bad vor Kaptajn undertegne en Entrepriskontrakt. Vor Kaptajn vilde først have Tilbud fra den anden, men Svenskeren pressede paa, og de forsvandt begge to ind i Kaptajnens Kahyt.

Et Øjeblik efter hørte jeg et mægtigt Rabalder. Det var Kaptajnen fra den anden Bjergningsdamper, som kom væltende ned ad Trappen. Men det var for sent, Kontrakten var allerede underskrevet. Den nyankomne skældte og smældte og truede med at trække vor Kaptajn for Sø- og Handelsretten, fordi han ikke havde indhentet Til-

bud fra begge Bjergningsdampere, dog — gjort Gerning stod ikke til at ændre.

Bjergningsdamperen lagde nu op paa Siden af vort Skib, og vores „Gamle“ blev inviteret til Festmiddag om Bord paa den og fik en i enhver Henseende venlig Omgang.

Vi saa ham først den næste Morgen.

En Dykker gik ned og satte Propper i Hullerne langs Kølen; imidlertid sad vi godt fast i Sandbunden, og for at komme los igen, maatte vi have hele Lasten, som bestod af Træprops, kastet over Bord.

Da det var Søndag, kunde ingen Finner faas, vi maatte saa selv gaa i Gang med Arbejdet. Hele Mandskabet blev udkommanderet, og jeg maatte tage mit Job med. Vi begyndte ved Middagstid og holdt ud til Midnat. Saa gik vi ned og tog en Lur i Køjen til Kl. 3 Morgen, og tog saa fat igen. Det var en haard Tørn at staa og kaste med disse store Props, som var gennemvaaede af Søvandet, men de fløj rask fra Haand til Haand, og Kl. 2 om Eftermiddagen var Skibet tomt og kunde trækkes af Grunden. — Saa listede vi langs de danske Øer, gennem Kielerkanalen og over Vesterhavet, stadig brugende vore Pumper for at holde Vandet ude.

Det var jo lidt vovet, og Mandskabet mumlede da ogsaa i Krogene om at gaa fra Borde, men de turde alligevel ikke sige noget til „den Gamle“.

Søen holdt sig imidlertid rolig, saa alt gik godt. Det blev en dejlig Tur. Om Morgenen Kl. 3, naar Dækket skulde spules, sprang jeg op af min varme Køje og bad Søfolkene rette Spuleslangen mod min nøgne Ryg. Det var en kraftig Morgenbitter lige ind fra Vester—vov—vov. Efter nogle Dages Rejse naaede vi lykkelig til Amsterdam, hvor Skibet kom i Dok. —

Hjemme i København sad den Dag, Grundstødningen fandt Sted, Telegrafist Raagaard ved Stockholm-Apparatet. Da han modtog Telegrammet om Skibets Havari, sagde han paa sit brede syngende Amermaal: „Sagde jeg det ikke nok! Den Idiot! Nu har han alligevel pillet ved Kompasset!“ —

Bjørke var senere (1908) paa et Studieophold i Oxford og i 1927 i Tours, hvor han erhvervede sig Diplom fra Universitetet i Poitiers.

Breyen, C. W.

(F. ^{31/10} 1855, ansat ^{1/5} 1873 i Fredericia, kom til København og gjorde Tjeneste i Materialforvaltningen, Teknisk Afdeling, Overtelegrafist ^{1/10} 1897, Materialforvalter ^{1/10} 1903, Underbestyrer ^{1/4} 1907, Telegrafbestyrer 1919. Afsked ^{1/11} 1925. R. af D. Dbm)

Breyen aspirerede paa Nyborg Station, som den Gang hørte til de større, idet den var Optagelsesstation for mange fynske Stationer. Om Livet paa Nyborg Station i de længst forsvundne Dage fortæller Breyen: — Telegrafbestyrer Oppen Zimmermann saa vi ikke meget til, han boede udenfor Byen i den nedlagte optiske Telegrafbygning, hvor han havde en herlig Have, som han interesserede sig meget for. Han kom i Reglen ind et Par Gange om Ugen, men forblev gerne paa sit Kontor nede i Stueetagen, naar ikke netop Faber kaldte ham til Apparatet for at konferere med ham om Havebrug, hvori Z. var Ekspert.

Senere kom jeg til Fredericia, hvor der var en ret stræng Tjeneste ved Wheatstone-Apparaterne med den store Korrespondance, men den var lærerig, og vi arbejdede ihærdigt for muligt at blive „fast Wheatstone Ekspedient“, hvormed var forbundet visse Fordele, bl. a. Gratiale fra Store Nordiske. Efter 2 Aars Forløb opnaede jeg denne Værdighed.

Efter at have aftjent min Værnepligt, lykkedes det mig i 1879 at faa byttet med en Telegrafist i København; saa gjorde jeg Tjeneste paa Hovedstationen.

Hvilken uhyre Forandring! Jeg mindes endnu, at Kontrolør B. Lund spurgte mig, om jeg ønskede det eller det Apparat. Det var man ikke vant til hos den myndige Telegrafbestyrer C. A. Petersen i Fredericia. Der blev man sat til den Tjeneste, Stationen bestemte, og Mukken i saa Henseende var utænkelig. —

Breyen var i sine yngre Aar Rigsdagsstenograf samtidig med, at han passede sin Telegrajtjeneste. Som Telegrafbestyrer var han en punktlig og samvittighedsfuld Embedsmand, ogsaa paa det kollegiale Omraade ydede han sit Bidrag. Han var Medstifter af Personalets Julespareforening og i mange Aar dens Formand.

Breyen fik en Tillidsadresse fra næsten hele Personalet i 1922 som Bevis paa, hvor afholdt og skattet han var for sin Retskaffenhed og Pligttroskab.

Ved den Afskedsfest, som foranstaltedes, da Breyen gik af, blev der holdt mange Taler, og i sit Svar paa disse udtalte Breyen bl. a., at han vilde give Personalet det Raad at lægge hele deres Sjæl i Arbejdet. — Den danske Statstelegraf vil da komme til at staa som en Mønsteretat; jeg vil ønske, at dette maa ske, og at den maa ud-

vikle sig rigt og glimrende under vor nuværende Generaldirektørs Auspicier (Krarup). Den Aften tænkte ingen, at knap 2 Aar senere eksisterede Telegrafetaten ikke mere som selvstændig Etat.

Broge, C. Harald.

(F. $\frac{12}{6}$ 1829, ansat $\frac{1}{12}$ 1856, København, Telegrafist, Overtelegrafist. Afsked $\frac{1}{5}$ 1894).

Broge havde oprindeligt lært Bogtrykkeri som Sætter. Da han kom til Telegrafaten, var han ca. 27 Aar og havde assisteret ved Skriveri paa Kontoret ved Lazaret- og Kasernedepotet i København i ca. 2 Aar. Han var dygtig i Fransk og Tysk, og Lazaretforvalteren giver ham det Vidnesbyrd, at han er i Stand til med Lethed at nedskrive sine Tanker. Han var desuden i Besiddelse af ikke ganske almindelige matematiske Kundskaber.

Da Broge, efter at have gjort Tjeneste paa Banegaards Filialen, var bleven forsat til Kontrollen paa Hovedstationen, sad han meget ofte efter sin Tjenestetid og tumlede med matematiske Opgaver. Han gik saa fuldstændig op deri, at han helt glemte Tid og Sted. Engang var hans Hustru bleven ængstelig, da han langt ud paa Natten endnu ikke var kommen hjem. Saa gik hun op paa Kontoret og bankede paa. — Kom ind, siger Broge paa sin venlige, stilfærdige Maade. Døren gik op, og til sin Forbavselse saa han sin Hustru. — Men kære Mand dog, kommer du da ikke hjem? — Jo, jeg skulde vel snart til at tænke paa det. — Ved du, hvad Klokkeren er? — Nej, jeg har ikke haft Tanke for at se paa Uhret. — Den er 3 Morgen. — Herregud, er den saa mange! Ja, saa er det vel bedst, at jeg gaar.

Broge var Godheden og Beskedenheden selv. Mens han gjorde Tjeneste paa Banegaarden, hvor Stationen aabnede Kl. 6, medbragte han altid en Champagneflaske fyldt med Kaffe og desuden tre Kaffebrød. Kaffen og Brødet delte han med det Bud, som samtidig var kommen om Morgenen. Budet fik først og vaskede derefter Stationens eneste hankeløse Kop af, hvorefter Broge drak Resten af Kaffen.

Broge kunde sikkert være bleven en fremragende matematisk Professor, om hans Skæbne havde slaaet ham ind paa den Bane. Evnerne havde han, og han ligefrem elskede Matematik.

Brøndum, J. A.

(F. ³⁰/₇ 1837, afsk. ¹/₁₁ 1904. Telegrafist i Randers. Ansat i Telegrafvæsenet ¹/₁ 1861; var fra 1851 til 1854 i Postvæsenets Tjeneste).

Hans Datter, Forfatterinden Karin Michaëlis, har givet følgende Oplysninger om sin Far:

Hans Far var Skrædder, men Søn af en Præst, og blev opdraget til at være Landmand, fik sig en Gaard, skilte sig ved den, fik saa en anden og tredje, men Landmandslivet tilfredsstillende ham aldeles ikke. Hans højeste Ønske var at blive Skrædder, og han opnaaede at faa dette Ønske opfyldt og blev yderligere gift med en Præstedatter. I dette Ægteskab var Far eneste Barn. Farfar var en Særling og levede efter Hustruens Død alene i et Hus i Aars med en døvstum Svend og en døvstum Husholderske og en Have fuld af Bier og Blomster. Han døde i Randers.

Far blev meget forkælet opdraget, gik paa Latinskolen i Aalborg og skulde studere. Det havde han ikke rigtig Lyst til, men vilde være dansk Jurist, hvorfor han kom paa et Sagførerkontor i Randers. Nitten Aar gammel forlovede han sig med Mor, som kategorisk erklærede, hun ikke vilde eje en Sagfører til Mand, da hun ikke mente, en Sagfører kunde være „et helt anstændigt Menneske“. Krigen 1864 kom, og Far blev indkaldt, men paa Grund af en Hjertefejl anbragtes han som Telegrafist paa „Trekroner“, hvor han fik Officersrang (hvordan aner jeg ikke). Han var Ven af Faber og blev stærkt protegeret som ganske ung. Sikkert har han været meget charmerende uden at være særlig køn. Han spillede udmærket Violin, var meget musikalsk, havde Interesse for alt, der havde med Skønhed at gøre, samlede paa Frimærker og ejede en fuldstændig Samling danske Frimærker fra det første Mærke. Denne forærede han min Broder, der i Studieaarene solgte den. Han havde ogsaa en Samling Segl, mærkelige Stene og et udsøgt Herbarium. Hans Haandskrift var usædvanlig smuk. Paa Telegrafstationen i Randers havde han et mægtigt Akvarium, der blev ødelagt under Krigen i 64. For at skaffe Penge til Opdragelsen af sine fem Unger, tog han sig adskilligt andet til, gav Undervisning i Skrivning, fandt paa at — imprægnere Herretøj, noget, jeg endnu dunkelt mindes i Form af store Baljer paa Loftet med en mørk Vædske, hvori flød Klæder. Han elskede Roser og havde en Tid femhundrede forskellige Arter i Haven, noget vist enestaaende. Han læste alt nyt og samlede paa Bøger, ufatteligt med hans Indtægter! Han blev Hovedagent for Jylland for Brandforsikring, Livsforsikring, Ulykkesforsikring og endnu mere. Var formelig elsket af alle, han paa disse Omraader havde med at gøre.

Forskønnelsen af Randers spillede for ham en stor Rolle en Tid af hans Liv. En Periode samlede han paa Duer, og hans Duer tog altid Præmier, men alt, hvad han rørte ved, gjaldt kun Skønhed og ikke det rent praktiske og nyttige. Han var, som hele Slægten, umaadelig flittig og dertil, hvad hans Børn ikke arvede, umaadelig ordentlig. Jeg har ikke kendt nogen saa sirlig og „herreagtig“ som Far. Medfødt Smag og medfødt Kultur, medfødt — Konservatisme, der i de senere Aar ofte førte til smaa Sammenstød med mig, der var alt andet.

Da Far og Mor, som giftede sig i 1868 eller 69, havde været gift i henved et Aar, og min ældste Bror (f. April 1870) var undervejs, fik Far et straalende Tilbud om at gaa ud med St. Nordiskes Kabelskib og overtage enten Stationen i Wladivostok eller den største af Stationerne i Kina. Gagen var svimlende, der fulgte en høj Livsfor sikring med, som Selskabet betalte, og Far og Mor havde fri Rejse ud og hjem i Ferierne. Han fik dette Tilbud, fordi han var den danske Telegrafdirektørs Yndling. Mor kunde ikke rejse med, inden Bar net var født. En hel Nat laa de vaagen og talte derom og græd. Saa blev de enige om, de ikke kunde undvære hinanden og — at det ikke vilde være godt for de eventuelle Børn at opdrages i Kina, hvor der jo ikke var Latinskoler!! Af den Grund opgav de det, der med et Slag vilde have ændret deres Liv ganske uhyre. Senere fik Far Tilbud om Posten som Telegrafbestyrer i to forskellige Byer, men da ingen af dem havde Latinskole, afslog han det, og til sin Død forblev han almindelig Telegrafist. Far var høj Frimurer. Med Aarene blev han meget faamælt, maaske følte han sig skuffet af Livet. Da jeg var ung Pige, spillede Far og jeg meget sammen, senere maatte han lægge Violinen paa Hylden. Jeg tror, mit Talent stammer fra Far, skønt Mor, der lever endnu (1928) var langt mere klog end han. Far havde den Evne, jeg har faaet, at begejstres, at kunne svinge med, at være alsidig interesseret. En altid higende Sjæl, der vist led meget under Smaaabyens Snæversind og Smaalighed.

Far var altid syg. Tuberkuløs fra sit tredivte Aar og med en organisk Hjertefejl. Jeg mindes ham som ivrig Jæger, han havde en Lugtesans, der var enestaaende. Saaledes kunde han gaa efter Fuglenes Fært som en Jagthund og lugte, naar et Fugletræk var faret hen over en Ager. Trods sin Sygdom hærdede han sig paa alle Maader og opnaaede en ret høj Alder, 84 Aar. Da Far var 77 Aar, var han og Mor i Amerika paa Besøg hos min Søster, gift med Baron Dahlerup, Sønesøn af den berømte Admiral D. Da var de fire af Børnene forsamlede med Forældrene en hel Sommer, og hver Dag

viste vi Far og Mor noget nyt. Da de kom hjem, erklærede Far, at han gerne næste Aar igen vilde til Amerika, der var dog endnu adskilligt, han ikke havde faaet at se!

Børgesen, W. C. E.

(F. ¹⁰/₁₂ 1814, ansat ¹/₁₁ 1856 i Aabenraa, fung. Bestyrer i Horsens, Overtelografist og Overkrigskommissær. Død d. ⁷/₁₁ 1881).

Børgesen indtraadte i Telegrafvæsenet et Par Aar efter dets Oprettelse. Han havde forinden været Bestyrer af et Drenges-Institut i Aabenraa og havde ualmindelige Kundskaber i matematiske Discipliner og de levende Sprog. Børgesen havde ogsaa været Elev ved Artillerikadet-institutet og den kongelige militære Højskole, og han fulgte Forelæsningerne paa Universitetet i 1843—44 over Sprogenes sammenlignende Phonik, særlig dygtig var han i Fransk. Han havde endvidere været Lærer ved den militære Højskole i Militærgeografi og Statistik og Regnskabschef ved 1ste Forstærkningsbatteri fra 1848—51.

Man forstaaer, at Faber kunde bruge en Mand, der havde en saadan Ballast af Kundskaber foruden at være Indehaver af den krigeriske Titel Overkrigskommissær.

Børgesen plejede at lede Prøven i Fransk ved Telegrafeksamen, og naar han begyndte at læse op paa Fransk det Pensum, der skulde nedskrives, skælvede de fleste af Eleverne. Børgesen var, set fra et Elevstandpunkt, for dygtig i Sproget, der lød, som var det en Indfødt, der læste det, hurtigt og flydende. Faber, som engang overværede Prøven i Fransk, bemærkede Elevernes haabløse Miner, da Børgesen dikterede. Han forstod, at Situationen begyndte at blive prekær for de unge Mennesker og med sit sædvanlige hurtige Initiativ, tilskyndet af sit gode Hjerte, afbrød han Børgesen og sagde: Ja, Hr. Børgesen er sikkert dygtigere i Fransk end jeg, men jeg tror alligevel, De forstaaer mig bedre. Og saa begyndte Faber at diktere med en saa tydelig københavnsk Udtale af de franske Ord, at Eleverne omtrent kunde høre, hvorledes de skulde staves.

Eleverne velsignede i deres Hjerter Faber, men Overkrigskommissæren blev lidt lang i Ansigtet over Fabers Indgriben.

Carstens, P. B.

(F. $\frac{4}{10}$ 1833, ansat $\frac{1}{9}$ 1855, København, Haderslev, København, Roskilde, Telegrafbestyrer Rønne $\frac{1}{4}$ 1889. R. af Dbg., Justitsraad. Afsked $\frac{1}{7}$ 1904).

Carstens var Søn af Advokat H. B. Carstens, senere Thingskriver i Haderslev. C. blev ansat ved Københavns Telegrafstation, hvor Forchhammer lærte ham at telegrafere. Det var i en Tid, da det gik stærkt med at avancere, man kunde nok betegne den Periode som Forfremmelsernes Guldalder, allerede i September 1859, altsaa 3 Aar efter sin Ansættelse. konstitueredes Carstens som Telegrafbestyrer i Haderslev, og den 1. Januar 1860 udnævntes han til Assistent (Overtelegrafist) og Bestyrer af Haderslev Station.

Da Krigen udbrød, og Fjenden nærmede sig Byen, maatte Carstens i Februar 1864 drage nordpaa mod Kolding og derfra til Fredericia, som snart blev indesluttet af Østrigerne. Han gjorde saa Tjeneste under C. A. Petersen, hvis ældste Assistent han var, saa længe Belejringen varede.

Det var nogle urolige og ubehagelige Dage. Telegrafstationen var indrettet i en Kassemat under Volden. Personalet var delt i 2 Hold med Carstens og Petersen som Ledere, og Tjenesten varede 4 Dage ad Gangen, i de følgende 4 Dage udhviledes paa Fyn.

Efter Krigen kom C. til Hovedstationen i København, og i 1867 blev han ansat som Bestyrer af Roskilde Station.

I 1868 ledsagede han Faber, Lorentzen o. fl. til Bornholm, hvor han sammen med Løjtnant Tranberg deltog i Bygningen af Landlinierne og i Forening med Mekaniker Rønnenkamp indrettede Stationen i Rønne, hvis Bestyrer han blev til sin Afsked.

Carstens virkede for Rønnes Lystanlæg, og Byen har ham at takke for en Ring af Spaserestier rundt om den.

Caprani, Alma. Frk.

(F. $\frac{27}{1}$ 1864, ansat $\frac{1}{5}$ 1885, gjorde Tjeneste i Helsingør og Kolding, paa sidstnævnte Station som Kontrolør II fra $\frac{1}{9}$ 1920).

Om sin Tjenestetid i Kolding fortæller Frk. Caprani: Stationen havde til Huse i Bestyrer Sprechlers Ejendom i Byens Udkant. Bestyreren havde Lejlighed til venstre for Indgangen, til højre var Telegrafstationens to smaa Lokaler. Det forreste var delt ved en Skranke, én Pult var tilstrækkelig. Indenfor Skranken sad Budet, Madam Høver

med sin Strikkestrømpe, naar der intet var at gaa med. Det andet Rum var meget lille, men dog stort nok til, at der kunde staa et Bord, hvorpaa en Linieveksler med 6 Linier, et andet med et Relief-Morseapparat og en Pult til Indleveringsjournalen og Kassebogen.

Elementerne stod i et mørkt Lukaf under Trappen, der førte ovenpaa. Til at klare Arbejdet var en Ekspedient paa hvert Hold, desuden var der Tid og Lejlighed til at tjene en Ekstraskilling ved for Bestyreren, som var Forligsmægler, at renskrive Udkast af Klager.

Lønnen var 8 Kr. maanedlig det første Aar, stigende i 5 Aar til 50 Kr. maanedlig. I 1891 blev Stationen flyttet til flere og større Lokaler, men jævnlig og i mange Aar kom Folk med deres Telegrammer til den gamle Station, hvorfra de var vant til at afsende dem. Var der ingen, der kunde give dem Besked om Flytningen, og stod et Vindue aabent, lagde de ganske roligt Telegram og Penge i Vindueskarmen til videre Besøgelse af Husets Beboere.

Senere fulgte Stationen godt med i Udviklingen. Under Verdenskrigen var vi 32, der her som paa alle andre Telegrafstationer, sled som smaa Heste.

Claudius, L. H.

(F. $\frac{4}{6}$ 1836, ansat $\frac{1}{2}$ 1861, Flensborg, Odense, Aarhus, Helsingør, Fredericia, Horsens, Telegrafbestyrer i Odense. R. af D. Død $\frac{30}{5}$ 1906).

Claudius var født i Holsten, og hans første Ansættelse blev i Flensborg 1861. Efter Krigen gik C. til Danmark og blev ansat i Fredericia. Den $\frac{1}{6}$ 1871 udnævntes han til Overtelegrafist, og senere blev han Bestyrer i Odense.

Claudius var som de fleste Holstenere, der forblev i dansk Tjeneste, meget tjenstivrig og en yderst konservativ Mand. Han var en udpræget Slider, der aldrig skaanede sig selv. Af Personalet var han meget afholdt, og han var altid yderst tjenstvillig og imødekommen, til Tider maaske endog mere eftergiven, end han selv kunde finde det overensstemmende med sine egne Principer. Hans Næstkammerende kunde derved komme i det kedelige Tilfælde at maatte stramme igen der, hvor Claudius havde firet.

Cordts, C. C. L.

(F. ^{9/3} 1844, ansat ^{1/6} 1869, død ^{17/9} 1910. Telegrafist i København).

Cordts kom som Telegrafist ikke ud over de Meniges Rækker, men som saa mange andre Telegrafister dyrkede han udenfor sin Tjenestetid Interesser, der bragte hans Navn frem ikke blot i Danmark, men ogsaa i Udlandet. Som Kunstner var Cordts kendt og hædret langt udover sit Fædrelands Grænser. Han havde gennemgaaet Akademiet under Professorerne Marstrand og Helsted, og han tegnede i mange Aar naturhistoriske Tegninger for det kongelige Videnskabernes Selskab, Landbohøjskolen og Zoologisk Museum. Hans Tegninger var udstillet bl. a. i Paris, London og Chicago, og han erhvervede sig 4 Guld- og 3 Sølvmedailler, foruden at en Del Tegninger, som var udstillet i Paris, blev købt af Byen til Indlemmelse i et Museum. Britisk Museum i London tilbød ham endog Ansættelse med en Begyndelsesgage af 1000 Pund Sterling. Cordts tog dog ikke mod det smigrende Tilbud, men beholdt sin beskedne Stilling som Telegrafist.

I 1861—63 var Cordts i Australien som Maler, senere gjorde han flere Studierejser til Frankrig, Tyskland, Sverige og Norge, saa han havde set sig godt om i Verden, da han blev ansat i Telegrafvæsenet. I 1864 var han Officersaspirant og paa Vej til Krigsskuepladsen, men Freden blev sluttet, før han naaede at komme i Ilden.

Endskønt Cordts havde et saa højt anset Navn i den videnskabelige Verden som Kunstner, var han den mest beskedne og bramfri Mand blandt sine Kolleger, og mange af dem anede intet om hans Berømmelse, før Pressen ved hans Død bragte hans Navn som Kunstner frem. Cordts omtalte nemlig aldrig uopfordret de Hædersbevisninger, han havde været Genstand for.

Cordts var en Slider, med sin lille Telegrafistgage kunde han ikke forsørge sin store Familie, derfor udførte han sit kunstneriske Arbejde om Dagen og sad det meste af Natten i „Kontrollen“, hvor han førte udenlandske Journaler.

Dittmann, R. V.

(F. ^{16/9} 1862, ansat ^{1/6} 1878, har gjort Tjeneste i Fredericia, Tekniske Afdeling, som Ingeniør Assistent, paa Københavns Telefonstation som Underbestyrer fra ^{1/4} 1908 og som Stationsbestyrer fra ^{1/5} 1917. R. af D.)

Dittmann er en af dem, som ved Dygtighed og en aldrig trættet Energi har arbejdet sig gennem alle Graderne til en fremskudt Stilling i Telegrafetaten. For at gøre sig yderligere skikket til at komme frem i de forreste Rækker, gennemgik Dittmann i 1888 et Værksteds- og Testkursus i et halvt Aar paa Store Nordiskes Værksted. Da D. saaledes i enhver Henseende var rustet til at møde sin Skæbne, mødte denne ham i 1908 og satte ham paa den betydningsfulde Post som Leder af Statstelefon-Centralstationen i København.

I alle disse Statstelefonens Udviklingsaar fra 1908 indtil nu har Bestyrer Dittmann udført et overordentlig dygtigt og fortjenstfuldt Arbejde. Hans Livsarbejde var hans Livsinteresse, og faa Ledere af en stor Virksomhed har som han været inde i dens mindste Enkelt-heder.

Som den beskedne Mand, D. er, frabad han sig bestemt Gaver eller andre Opmærksomheder ved sit 50-Aars Jubilæum. Personalet følte imidlertid Trang til at lykønske og takke dets afholdte Bestyrer og sendte ham en Adresse, — underskrevet af alle Tjenestemænd ved Statstelefonen — hvori der blandt andet stod:

„Vi tillader os at udtrykke Haabet om, at Hr. Telegrafbestyreren længst muligt vil staa som Chef for Københavns Statstelefonstation til Held for den Virksomhed, vi alle tjener, og for Deres Personale, der i Dem ser det smukkeste Eksempel paa Pligttroskab og Samvittighedsfuldhed.“

Dømler, Otto.

(Født ^{9/3} 1841, ansat ^{23/6} 1870, København, Telegrafist. Afsked ^{1/5} 1896.)

Dømler gjorde Tjeneste i mange Aar paa Banegaardens Filial, medens Lehmann Lund var Bestyrer. Han var en meget gemytlig Natur og indlod sig ofte i tvangfri Samtaler med Publikum. Den Gang kom der særlig mange Artister, som for en stor Del holdt til i Rasmussens Café paa Hjørnet af Studiestræde og Farimagsgade.

En Aften, lidt efter at Stationen var lukket, blev der dundret

paa Døren ud til Gangen, og da det ikke lod til at ville holde op, sagde Dømler til Budet: — Aa, luk op og se, hvad det er for et Asen, der hamrer paa Døren!

Budet lukker op, og der staar en høj sortskægget Mand af frygt-indgydende Ydre i Kosakuniform og med en vældig Krumsabel ved Siden.

Paa Tysk tilkendegiver han, at han ønsker afsendt et Telegram.

Dømler kommer nu til og forklarer ham — det var en Russer, som optraadte i Cirkus med en Dansetrup — at han maatte gaa op paa Hovedstationen med Telegrammet, dér var aabent hele Døgnet. — Men, tilføjer Dømler — idet han slog sin bekendte skraldende Latter op, — De vil vel ikke gaa gennem Byen i det Kostume?

Virkingen af Dømlers Bemærkning og den ledsagende Latter var frygtelig. Med vildt rullende Øjne fo'r Kosakken ind mod Dømler, og med en truende og betydningsfuld Mine slog han sig for Brystet og sagde: — Ich bin Officier! hvorpaa han stolt knejsende gik sin Vej.

Dømler havde faaet sig en alvorlig Skræk i Livet, og længe gik han i angstfuld Forventning om den Udfordring, der sikkert maatte komme. Han slap dog med Skrækken.

Dømler var en meget jovial Mand, og han kendte næsten alle Stationens faste Kunder personlig, da han saa ofte fik sig en lille Passiar med dem ved Indleveringen.

Egtorp, C. E.

(F. ²¹/₆ 1875, ansat ¹/₄ 1893, Fredericia og København. Løjtnant, Ktr. I).

Egtorps Navn er i alt væsentlig knyttet til den Telegrafskole, som blev nedlagt, da Telegrafvæsenet ophørte at være en selvstændig Etat. Telegrafskolen var i to Afdelinger; den begyndte med Eksaminatorier og Foredrag i Teori omfattende Telegrafi, Telefoni, Reglements-lære og Regnskabsføring. samt Hovedfaget praktisk Telegrafi kaldet „Apparattjeneste“. Begge Dele af Eksamen afsluttedes med en Fag-prøve. Den voldsomme Stigning, som efterhaanden var sket i Korrespondancen, og den rivende Udvikling i alt vedrørende Elektricitet gjorde det absolut nødvendigt at samle Eleverne til en rationel Uddannelse.

Skolen holdtes dels i København, dels i Fredericia. Den daglige Ledelse og Undervisning blev efter kort Tids Forløb overdraget til Te-

legrafist Egtorp direkte under Overtелеграфbestyreren. Paa samme Tid indførtes Kontorchef Gredsteds Bog om Telegrafvæsenets Organisation. Skolen havde først Lokale i den ombyggede og udvidede Tagetage mod Walkendorffsgade, senere erhvervedes Taarnværelset, som laa over Uhret og under Telefontaarnet. Den øverste Ledelse af Skolen sorterede under en Fagprøvekommission, hvori Overtелеграфbestyreren var Formand. Skolen var i jævn Fremgang, og op mod Krigsaarene arbejdedes der med 2 Hold daglig. Paa hvert Hold spændte Apparat-tjenesten over 5 Timer og Teori over 2 Timer. Lokaleudvidelse blev nødvendig, og Skolen flyttedes 1916 til Yorks Passage. Skolen underviste nu ogsaa i Radiotelegrafi, idet den havde overtaget Afholdelsen af Radioeksamen.

I Foraaret 1923 oprettedes et Radiokursus for Statstelegrafister, og herved løstes en Opgave, som Egtorp havde kæmpet for lige siden Begyndelsen af 1900.

Tidligere maatte Telegrafister, der ønskede Certifikat som Radiotelegrafist, gennemgaa en privat Skole og derefter tage Eksamen paa Statens Telegrafskole. Egtorp, som med Liv og Sjæl gik op i Skolearbejdet, er naturligvis meget mismodig over at se det Værk, han i nogle og tyve Aar har lagt alt sit Arbejde i, nu styrtet i Grus.

Elsøe, A. T. E.

(F. ¹⁷/₄ 1869, ansat ¹/₁₀ 1887, gjorde Tjeneste i Fredericia, København, i Sekretariatet og som Kontorchef. R. af D).

Elsøe var privat Medhjælper ved Station Rudkøbing fra ¹⁰/₄ 1883, og fra ¹/₁₂ 1885 rykkede han op til at blive en af de højst gagerede Medhjælpere, idet han fik den efter Datidens Forhold svimlende Løn af 100 Kr. aarlig samt Kost og Logis. Saa forflyttedes Elsøe til Fredericia ¹/₁₀ 1887 og et Par Aar efter til København. Han var med til at skrive Dansk Telegrafforenings Love og var Kasserer fra 1898 til 1920 for Foreningen og for Begravelsesforsikringen fra 1905 til 1920, desuden Medlem af forskellige Spare- og Regnskabskommissioner.

Elsøe var altid en Mand med Ideer, han kunde rejse en Sag og kunde arbejde ihærdigt for den, til han fik den ført igennem.

Da den tyske Administration i 1922 indbød til en Telegrafkonkurrence i Berlin, vakte den straks Elsøes Interesse. Han forhandlede med Telegrafdirektør Meyer og Overtелеграфbestyreren om Deltagelse

i den paatænkte Konkurrence, og han mødte megen Forstaaelse hos dem begge. Efter en videre Drøftelse af Planen mellem Foreningen og Direktoratet, blev det bestemt, at Danmark skulde anmelde Deltagelse og lade sig repræsentere i Dommerkomiteen, og det sidstnævnte Hverv blev overdraget Elsøe.

Saa blev der taget fat med Træning, og senere afholdtes en Konkurrence i København og Fredericia særlig i Wheatstone-Perforering mellem de Tjenestemænd, som havde meldt sig. Der blev udtaget 13 Mand, (man har ikke været overtroisk!) og disse fik den fornødne Tjenestefrihed og hver 100 Kr. til Rejsen. I Dommerkomiteen sågdes der, at saa flot en Behandling havde ingen andre faaet.

Turen forløb udmærket; hele Selskabet fulgtes ad og blev i Warnemünde modtaget af tyske mandlige og kvindelige Kolleger med Taler, Hurra og Blomster. I Berlin var der igen stor Modtagelse paa Banegaarden.

Vædestriden indledtes med en Højtidelighed i Rigspostmuseets pompøse Festsal, og Konkurrencen afholdtes i Artillerienstrasse. Der var ca. 350 Konkurrenter, hvoraf 162 fra Udlandet. Arrangementet var udmærket, dog skete der selvfølgelig enkelte Uheld. Saaledes kunde Callesen Jensen ikke faa den tyske Kontroldame til at indse, at med den Hurtighed, hvormed han perforerede, kunde Papiret ikke slaa til, hun vilde ikke ofre en ny Rulle, og Resultatet blev, at Papiret slap op før Udløbet af den Time, som Prøven varede, saa Callesen mistede den Tid, det tog at faa en ny Rulle paa. Dommerkomiteen tilbød ham at forsøge en Gang til, men han gav Afkald paa det og opnaaede trods Uheldet 3die Præmie.

— Resultatet i Wheatstone-Konkurrencen blev, som Elsøe fortæller, straalende; de 10 første i Rækken var Danske, derefter kom 3 Tyskere, en Russer og en Italiener og saa igen 2 Danske, derefter fulgte 2 Tyskere, en Russer og en Tysker. Resten af Deltagerne naaede ikke at blive „placerede“. Danskerne fik alle de udsatte 8 Præmier.

— Saavidt Tiden tillod, var der sørget udmærket for Dommernes og Deltageres Adspredelse. Vi var til The hos Rigspræsident Ebert, hvor denne og Fruen underholdt os og voie Damer, vi var til Teaterforestillinger, paa Udflugter, Forevisninger m. m., og endelig var der arrangeret en Fællestur til Dresden og Sachsisk Sveits.

Det nagede vore Værter, at der ingen Deltagere var fra England og Frankrig, hvorfor jeg ved Ministerens „Bier Abend“ efter paa Udlandingenes Vegne at have takket for al Elskværdigheden udtalte Ønsket om, at Selskabet næste Gang maatte blive endnu mere internationalt. Forøvrigt havde vi Vanskeligheder nok i Dommerkomiteen med dem, der var, særlig Italienerne var ikke altid helt lette at stille tilfreds,

og jeg tror nok, at Tyskerne var glade for Dommerne fra de neutrale Lande. Navnlig kneb det, da vi ved Uddelingen af Mesterskabsprisen der tilfaldt en Østriger, maatte gaa lidt udenfor Reglerne, men vi holdt paa, at vi absolut maatte have en Mester.

Vore Tjenestemænd blev overalt rost i høje Toner, baade for deres Dygtighed, Elskværdighed, Sprogkundskaber og meget mere. Saaledes gjorde det et stærkt Indtryk, da Svend Jørgensen og Hauerslev ved en kollegial Sammenkomst i Dresden pludselig dukkede op paa Musiktribunen og paa Klaver og Violin uden Noder gav et flot Uddrag af tyske Melodier. Vore egne voldte heller ikke Dommerkomiteen nogen Ulejlighed, der forelaa ikke en eneste Besværing fra dem.

Af de mange udmærkede Tyskere har særlig daværende Statssekretær v. Bredow og hans kort Tid efter afdøde Frue præget sig i min Erindring, de var utrættelige i deres Elskværdighed overfor os, men de var heller ikke uden Tilknytning til Danmark. Von Bredow havde som ung Ingeniør været med til at bygge Elektricitetsværket i Kolding. Fruen fortalte mig, at hun i Krigsaarene ofte havde tænkt paa, hvor herligt det var, da hun sad paa Skodsborg Badehotel og blot behøvede „at sætte Streger paa Smørrebrødssedlen for snart efter at se alle de dejlige Sager paa Bordet. I de forløbne Aar havde det været anderledes.“

Efter Hjemkomsten blev alle Deltagerne sammen med Repræsentanter for Pressen og en Del af Telegrafvæsenets Embedsmænd samlet i Telegrafdirektoratet, hvor Telegrafdirektøren med nogle hjertelige og anerkendende Ord uddelte Præmierne til de 8 sejrende: E. L. Hauerslev, J. V. Jepsen, J. Callesen Jensen, G. A. Buciek, K. E. Andersen, F. H. S. S. Madsen, S. Knudsen og H. E. Pedersen.

Foreningens Sekretær, Ingeholm, udtalte bl. a., at de danske Telegrafister nu havde haft Lejlighed til at bevise Offentligheden, at de bestræbte sig for at præstere den Hurtighed og Sikkerhed, som man med Rette kunde forlange af Telegrafvæsenet. Det var en stor Tilfredsstillelse for Personalet at have faaet Lejlighed til at yde dette Bevis, fordi det, naar man overfor Lovgivningsmagten krævede sin Ret, altid havde Betydning at kunne paavise, man ogsaa gjorde sin Pligt. —

Dansk Telegraftidende udtalte om den lille Festlighed i Direktoratet, at „den dannede en vellykket Afslutning paa en i Telegrafetatens Historie enestaaende Begivenhed, som i sit Forløb tjente til lige stor Ære for Administrationen og Personale“.

Engelsen, A. C.

(Født ¹⁶/₉ 1818, ansat ¹/₄ 1859 som Sekretær hos Telegrafdirektøren. Telegrafsekretær ¹/₁₀ 1872. Afsked ³¹/₅ 1887.

Engelsen havde været Kontrollør ved Øresunds Toldkammer, inden han fik Ansættelse i Telegrafvæsenet. Før han kom til Toldvæsenet, var han i 7 Aar i et af de største Klareringshuse i Helsingør. I 19 Aar tjente han i Øresunds Toldkammers Translations Kontor, hvorfra han afskedigedes ved Øresunds Toldens Ophævelse den 1. Oktbr. 1857. Han var da 40 Aar gammel og havde en stor Familie at forsørge, saa det var ingen Spøg for ham at staa uden Erhverv. Han fik dog i Ventepenge ca. 1000 Rigsdaler, men hans Gage havde været 1960 Daler. I sin Virksomhed havde Engelsen haft god Lejlighed til at faa Øvelse i de Nationers Sprog, som blev talt af Søfolkene, der sejlede paa Østersøen.

Engelsen var en Type paa den til det yderste pligtro Embedsmand, aldrig forsømte han sit Arbejde, altid mødte han præcis og blev i Kontoret til det sidste. Han var dog ingen tør og kedelig Embedsmand; han kunde godt spøge, og hans Væsen var venligt og tiltrækkende.

Engberg, N. J.

(F. ¹⁰/₁₀ 1842, ansat ¹/₆ 1872, København, cand. phil. Telegrafist. Afsked ¹/₆ 1900.)

Engberg var en velstaaende Mand, og som Følge deraf havde han aldrig været vant til at slide; Ekstravagter kendte han kun af Navn, derimod stillede han regelmæssigt for sig 3 Timer af sin Eftermiddagstjeneste. De Unge kappedes om at „tage en Depeche“ for ham, naar hans Apparat kaldte; de kunde saa altid i en snæver Vending laane en Krone af ham. Han holdt meget af at sidde og sludre med gode Venner ved det fælles Stambord i en Café. Engang, da han kom derind, saa han, der var hængt en Plakat op, hvorpaa der stod, at Støj og Sang af Publikum var forbudt. Engberg bad Tjeneren kalde paa Værten, og da denne kom, pegede Engberg paa Plakaten og sagde: — Jeg ser, at Støj og Sang er forbudt, men har De noget imod, at jeg sér gnaven ud?

Engberg var som gammel Akademiker meget dygtig i Latin, og

naar han var i særlig godt Humør, kunde han komme med en hel Del latinske Sætninger. En ung Mand, der vilde være morsom, spurgte en Dag Engberg, hvad hedder Spegepølse paa Latin. Engberg svarede: — Det ved jeg ikke, unge Ven, men derimod kan jeg tjene Dem med at laane Dem Lokumsnøglen. — Saa var den unge Mand færdig.

Faber, Peter C. F.

(F. 7/10 1810, d. 25/4 1877, kst. Telegrafdirektør København 1/9 1852. Telegrafdirektør 1/9 1870, cand. polyt. Justitsraad. R. af D. Dbm. pp. Etatsraad 1867).

Faber boede ved Gl. Strand No. 10 og var Inspektør for Polytek-nisk Læreanstalt og Justermester, da han blev konstitueret Direktør for den elektro-magnetiske Telegraflinie med et maanedligt „Gehalt“ af 166 Rigsdaler 64 Skilling. Der blev givet ham de fornødne Midler, for at han ved en Rejse til Tyskland kunde sætte sig ind i Telegraf-væsenets Organisation. Derimod kunde der ikke, som han havde an-søgt om, gives ham Tilsagn om, at Gagen for hans Embede maatte blive foreslaaet normeret med 2000 Rigsdaler. Som det fra General-direktøren blev meddelt ham: „Der er Tvivl om, at de med Embedet forbundne Forretninger bliver af et saadant Omfang, at de gør Krav paa en Mands hele Tid, og i modsat Fald, navnlig naar en Kombina-tion skulde kunne finde Sted med et andet Embede, en saadan Gage-ansættelse vilde være meget for høj“.

Faber var altsaa nu Direktør for den Statstelegraf, der snart skulde træde i Funktion. En af hans første Embedshandlinger var en Henstilling til Generalpostdirektøren. Han meddelte, at der skulde ind-øves nogle Personer til mulig Ansættelse i Telegrafvæsenet, men disse Personer havde allerede længe gaaet og ventet paa denne Ansættelse, og nu nægtede de at gaa yderligere en Maaned til Indøvelse uden Sikkerhed for Ansættelse og uden Godtgørelse. Da de var meget træn-gende, foreslog Faber, at de fik 1 Daler daglig i den Tid, de indøve-des, og hvis de blev ansatte, at den Sum, de havde faaet, betragte-des som Bidrag til Anskaffelse af Uniform. Forslaget blev tiltraadt af Danneskjold Samsø i Januar 1853.

Allerede den 6. Septbr. 1853 blev Faber underrettet om, at Kon-

gen havde udnævnt ham til Telegrafdirektør med en Gage af 2000 Rigsdaler. Som konstitueret havde han haft et maanedligt „Gehalt“, nu var det altsaa en aarlig Gage.

I Slutningen af 1854 meddeles det bl. a., at „der er stigende Anvendelse for brugbare Subjekter“, og entledigede Officerer med Anbefaling for deres Forhold under sidste Krig skal derfor have fortrinnsvis Ret til Ansættelse, naar de har fornøden Øvelse.

Faber tog sig i det Hele taget med Interesse af Personalets Ve og Vel. Da saaledes en Del af Telegrafisterne paa den danske Station i Hamborg blev angrebet navnlig af Mave- og Øjensygdomme, søgte Faber at faa oplyst Aarsagen til Sygdommen. Han forespurgte i Berlin, hvad Grunden vel kunde være, og fik den Besked, at efter Lægernes Mening stammede det fra Nydelsen af ufiltreret Elbvand. Øjensygdommen skyldtes Gaslyset og Reliefskriften. Da der saa blev indført Lampelys og Farveskriftsapparater, forsvandt Øjensygdommen.

Der var af Rigsdagen og Finansministeriet ofte fremsat Ønske om, at der blev ansat Damer i Telegrafvæsenet, og Faber svarer: — Man vil hos Damer med Lethed finde de tilstrækkelige Kundskaber, og de vil i Reglen uden Vanskelighed kunne lære at telegrafere. Derimod kan der paa en Station ofte forefalde andre praktiske Arbejder, hvortil Mandfolk er mere skikkede, og naar der er Tale om hurtig og vedvarende Telegrafering, navnlig naar der møder Forhindringer og Uregelmæssigheder, og naar der er Tale om teknisk Sammenarbejde som paa Overdragnings-Stationer, kan Damer langtfra præstere det Arbejde som en rutineret Telegrafist, dertil overanstreges de for let. — Faber mener af disse Grunde, at det vil give Anledning til indbyrdes Misfornøjelse, hvis Personer af forskelligt Køn arbejder i samme Lokale paa større Stationer; han vil derimod gerne ansætte dem paa mindre Stationer.

Senere meddeler Finansministeriets 1ste Departement, at Hovedsagen bør være den, at Aspiranternes Anlæg, Karakter og Dannelse uden Hensyn til Kønnen bliver det bestemmende ved deres Antagelse. Skulde dette ogsaa medføre, at et større Antal Damer end det nu paaregnede efterhaanden optages mellem Telegrafisterne, skønnes dette ikke at være nogen Hindring, idet en fortsat Erfaring vil føre til Erkendelse af, at deres Anvendelighed i det Hele er større, end den hidtil indvundne Erfaring har givet Anledning til at antage. —

Ved en senere Lejlighed, hvor der er Tale om Ansættelse af Damer, udtaler Faber: — „For Fredericias Vedkommende, er der den særegne Vanskelighed, at man skal skaffe Personale til Betjening af Wheatstone Apparat, der benyttes saavel til Korrespondance med England som med Rusland, og hvortil der, paa Grund af den Hurtighed,

hvormed det afleverer Skriften, udfordres en ualmindelig Disposition og lang Øvelse. Der er saaledes kun faa, der kan arbejde med dette Apparat, og af dem forlader den ene efter den anden Telegraf-tjeneren for paa langt bedre Vilkaar at gaa over til Store Nordiske, eller det kinesisk—japanske Selskab. En saadan Konkurrence forestaar netop nu, da Store Nordiske vil faa Brug for ca. 25 unge Telegrafister i England, og jeg har derfor i min Indstilling om Udnævnelser haft saa meget mere Anledning til at tage Hensyn til dem, der kan arbejde med disse Apparater. Ved denne Lejlighed er der i Indstillingen kommen en Reservetelegrafist med, der kun er 16½ Aar, men at han kan bruges til Wheatstone-Apparatet beviser, at han tilstrækkeligt og mere end mange ældre er moden til de Arbejder, der forlanges af en Telegrafist“. —

Den dygtige unge Mand ses at være I. H. M. D. Østerby, der endte som Telegrafbestyrer i Roskilde og døde ^{28/9} 1909.

Man mærker i Fabers Omtale af Udvandringen til Store Nordiske en vis Bitterhed over den ulige Konkurrence med Hensyn til Lønninger, og man kunde fristes til at tro, han havde ogsaa tænkt paa sin egen Etat, da han skrev Sangen:

Der høres Raab fra fremmed Strand
 For Guldet er de glade.
 Bliv hvor du er, du danske Mand
 Bliv her og brug din Spade.
 Det Korn, som ligger skjult i Muld,
 Det spirer op, og bli'r til Guld,
 Ja, der er Guld i Danmark. —

En af Fabers gode Venner og Kolleger i Digtekunsten var Claudius Rosenhoff. Han var kendt som en af Forkæmperne for politisk Frihed under Christian VIII, Forfatter og Redaktør af „Den Frisindede“ og en meget populær Skikkelse blandt det jævne Borgerskab. Til ham henvendte sig en ung Mand og bad ham anbefale en Ansøgning til Faber om at maatte faa Ansættelse i Telegrafvæsenet. C. Rosenhoff imødekom Aspirantens Bøn og skrev til Faber vedlagt Ansøgningen:

— Gid De aldrig havde digtet
 „Julestemning“ eller sligt!
 Saa var De ej nu forpligtet
 Til at læse dette Digt.
 Thi Supplik foruden Fødder
 Bliver let ad acta lagt,
 Men med Rim, — ja, det er Nødder,
 Som De knække bør — som sagt.

En godmodig Fyr formoder,
 At jeg qua Poet dog maa
 Kunne nærme mig som Broder
 Alle dem, der Harpen slaa, —
 At jeg altsaa kan med Døren
 Falde ind til Dem som *Ven*
 Seende blot Sangeren.

Slig Formodning overflødig
 Sagtens er at drøfte her;
 Gud maa vide, at jeg nødig
 Falder Venner til Besvær!
 Men da ikke paa „Kontoret“
 Jeg Dem traf (og træffer knap)
 Har til Ekstratur jeg sporet
 Pegasus paa denne Lap.

Han, som faar mig til at fuske,
 Hvis Patron jeg spille skal,
 Er, som mulig De vil huske,
 I den store Bunkes Tal,
 Telegrafan han indøvet
 Har tilstrækkeligt ifjor,
 Og blev han i Sprog nu prøvet,
 Madvig selv han stak, jeg tror.

Ellers er han blid og stille,
 Ung og rask og — haabefuld,
 Ønsker sig en Post, en lille,
 Hverken Perler eller Guld.
 Brev paa Brev fra Fyn han sender,
 Beder Dem (ved mig): O Gud!
 „Lampen grib, mens svagt den brænder,
 Eller sluk den ganske ud!“ (Inge mann).

Det med andre Ord vil sige:
C. E. Kehlet Ønsket har,
 At De vil fra Højden stige
 Og bære med et Svar.
 Lad ham efter det ej tørste.
 Kun et Ja — hvad eller Nej,
 (At jeg sender helst det første,
 Til Forklaring trænger ej). —

Hoslagt følger en Konvolut m. m. De behøver altsaa kun at skrive et Ja eller Nej — sans cérémonie eller phrase — det er tilstrækkelig Underretning, og dernæst kaste Billetten i en Brevkasse. — Kun

skal jeg bemærke, at naar dog Talen er om Korthed, saa spares betydeligt ved Ja, idet Nej dog altid har 3 Bogstaver. —

Det var jo en original Maade at skrive en Ansøgning til en højtstaaende Embedsmand; men Faber var som bekendt ikke nogen Embedsmand af den almindelige Slags. Om han svarede paa Rim, vides ikke, men den unge Mand kom i hvert Fald til at gøre Tjeneste paa Odense Station. —

Faber var i det Hele taget hurtig til at handle og impulsiv, som han var, tog han meget ofte sin Tilflugt til at sende en Forespørgsel pr. Telegraf, den var som oftest kort og klar. — En Telegrafist, der ikke havde indsendt et udfyldt Skema angaaende Selvpensionering, fik saaledes den Forespørgsel: Hvorfor har De ikke indsendt udfyldt Skema? De vil blive mulkteret (Mulkten var 32 Skilling for hver overskreden Dag af Fristen). Meld, naar indsendt. Mere skriftligt. (Det skriftlige var vel nok en solid Røffel).

Det var saa velgørende lige ud ad Landevejen med Peter Faber; det var ikke Etatens øverste Administrator, der talte til En, men Personen Faber. Han var mindst af alt Kontormand i Ordets almindelige Betydning, og Begrebet „Kontorius“ havde ingen god Jordbund at vokse i under Fabers Regimente — Til Trods for sit livfulde Temperament, der altid droges mod Selskabelighed blandt muntre Mennesker, var Faber dog en udmærket Leder af Telegrafvæsenet, og dette nød Anseelse ogsaa udenfor Danmarks Grænser. —

Der opstod i Tidens Løb en Mængde Anekdoter knyttet til Fabers Person, hvoraf enkelte anføres her:

Ved Telegrafkonferencen i 1875 i St. Petersborg blev Konferencens Deltagere modtagne ved en Aftenfest hos Czaren. I den store Sal stod de Delegerede og saa Kejsersfamilien passere. Da Storfyrst Alexander og Storfyrstinde Dagmar saa Telegrafdirektør Peter Faber blandt de Delegerede, gik de begge hen til ham og hilste paa ham. hvilket den Gang var en særlig stor Ære.

Da Faber kom hjem, fortalte han om denne Begivenhed i sit djærve Sprog og sluttede Beretningen med: „Og saa skulde I se, hvor de andre L. . . gloede“.

Telegrafvæsenets første Chefingeniør Lorentzen, var en stille, beskeden Mand; han blev en Dag kaldt ind til Faber, der bebrejdede ham, at han uden Bemyndigelse havde foretaget en større Anskaffelse af Materiel. Lorentzen bemærkede tørt, at han havde Bemyndigelse, endogsaa skriftligt. „Det er sgu Løgn!“ sagde Faber. Lorentzen hentede derefter den skriftlige Bemyndigelse med Fabers egenhændige Underskrift. Faber saa paa Papiret og sagde blot: „Pyt, tror De, jeg læser alt det Skidt, jeg skriver under!“ —

En Dag, da Faber ikke i en Ugestid havde vist sig paa Kontoret, fordi han havde Prøver paa Casino paa et nyt Stykke, mødte hans Kontorbud ham hos en Urtekræmmer i Kontorets Nærhed, hvor han købte sine Cigarer.

Budet varskoede daværende Bogholder Poulsen om, at Faber var i Urteboden, hvorefter Poulsen tog Mappen med vigtige Sager og gik ned i Kælderen, hvor han bad Faber om Underskrift. Faber fik fat i Pen og Blæk og med Bemærkningen: „Det er vel rigtigt?“ naar der var særlig lange Aktstykker, satte han sit Navn under. Da det var overstaaet, drak Faber et Glas Øl med en Pind i; tændte en frisk Cigar og gik strunk ud til Casino.

Faber bar hele sit Liv igennem Præget af de Omgivelser, hvori han var opvokset. Hans Fader var Haandværker (Kleinsmedemester), og i Datidens Haandværkerhjem herskede i Reglen en jævn Hygge og en godmodig, bredt anlagt Gemytlighed. Selv om Faber baade var Akademiker og Embedsmand, var det dog let bagved at skimte den joviale Borger, der gerne lagde Embedsmanden paa Hylden for at føle sig rigtig veltilpas blandt gode og glade Venner, hvor man ikke vejede Ordene paa Guldvægt, men lod Humøret sprudle. Hans Valgsprog var da ogsaa: Moll er ikke min Natur, derfor slaar jeg an i Dur.

Paa Fabers Grav paa Assistens Kirkegaard har Vaabenbrødre og Telegrafembedsmænd rejst en Mindestøtte bestaaende af en Granitsokkel med en Bronzebuste. I Forsiden af Stenen er indhugget et Dannebrog, hvori ses en Lyre med brystne Strænge omgiven af en Egekrans. Derunder staar:

DIN SANG*) BEGEJSTRED' DANMARKS FOLK
I NØDENS TID.
AT VÆRE LYNSNAR TANKES TOLK
DET VAR DIN ID.

Ved Afsløringen af Monumentet havde O. P. Ritto skrevet en Sang, hvori forekom følgende Vers:

Som Svalens Kvad er Trøst for Jordens Fanger.
Og vækker Glæde under Fængslets Tag,
Forlystet' os den evig unge Sanger,
Som vi med Tak skal mindes her i Dag.
Vort lille Fædreland har fostret mange
Hvis Melodier vakte Folkets Sans,
Men ikkun faa, hvis frejdig glade Sange
Bar mere Præg af dansk Natur end hans.

*) Landsoldaten.

Og som det blev ved Musers Gunst ham givet
 At røgte smukt det Hverv, han fik som Skjald,
 Saa fandt han og en Gerning her i Livet,
 I nøje Samklang med sit Digterkald.
 Thi Drøm blev Liv, saa saare Tanken svinged'
 Sig fri og let mod Digtekunstens Strand.
 Og Livet Drøm, naar Ordet fløj bevinget
 Og tankelet med Bud fra Land til Land.

Faber, Villiam.

(F. ²/₁ 1847, ansat ¹/₆ 1871, Assistent i Sekretariatet. Død ¹/₅ 1883).

V. Faber havde arvet meget af sin Faders, Peter Fabers, poetiske Aare og Muttervitz. Sammen med den kendte humoristiske Forfatter Carl Møller skrev han under Pseudonymet „Peter Sørensen“ en Mængde morsomme Stykker, der opførtes paa Privatteatrene f. Eks. „Peter Sørensen“, „Min egen Dreng“, „De Forlovede“, „Landliv“, „Spanske Studenter“ og en Masse Viser. Villiam Faber udgav ogsaa sin Faders „Viser og Vers“ efter dennes Død.

Fibiger, Mathilde Frøken.

(F. ¹³/₁₂ 1830, ansat ¹/₄ 1866, død ¹⁶/₆ 1872 som Telegrafist i Aarhus).

Mathilde Fibiger var Datter af Major og Kommandør ved den militære Højskole Adolf Fibiger, og Mathilde var den yngste af hans 9 Børn. Moderen, Margrethe Cecilie blev 16 Aar gammel forlovet med sin kun 3 Aar ældre Mand og 2 Aar efter gift. Hun var smuk, men sart af Helbred og meget nervøs. Børnene elskede og næsten forgudede deres Moder, som ogsaa omfattede dem med den største Æmhed.

I en ung Alder blev M. F. Lærerinde paa Lolland, og under Opholdet her skrev hun under Pseudonymet Clara Raphael de i sin Tid saa meget omtalte og opsigtsvækkende „Tolv Breve“ om Emancipa-

tionsspørgsmaalet. Manuskriptet til Bogen sendte hun til I. L. Heiberg og bad om hans Støtte og Vejledning til at faa Bogen udgivet. Heiberg skrev et imødekommende Svar, hvoraf anføres her: De Papirer, som De har gjort mig den Ære at betro mig, har givet mig saa meget Stof til Eftertanke, at jeg næsten ikke véd, hvor jeg skal begynde og ende. Dog Begyndelsen er ikke vanskelig at finde; den bør bestaa i, at jeg takker dem for den Tillid, De har vist mig. Saafremt De i en literær Sag behøvede en Raadgiver, var der jo saa mange, De kunde vælge imellem. Mellem disse mange, maa jeg nødvendigvis være den, De har foretrukket. Det er et Nædevalg, som et saadant skal jeg betragte det, som et saadant skal jeg stræbe at fortjene det. . . . De spørger, om jeg vil være Udgiver af Bogen. Med Glæde. Har De kaaret mig til Deres Ridder paa Literaturens Kampplads, skal jeg visselig ikke undslaa mig for at bære Deres Farver i mit Skjold.

„Clara Raphael“ udkom saa og vakte straks megen Opmærksomhed, fandt flere Tilhængere, men ogsaa mange Modstandere. Baade Goldschmidt og N. F. S. Grundtvig udtalte sig i deres Anmeldelser af „Clara Raphael“ til Gunst for den unge Forfatterinde. Gennem alt det, der blev skrevet, forstod man, at „Clara Raphael“ var et Ord i rette Tid, det første Stød i Kampluren for Kvindens Emancipation i Ordets bedste Betydning.

Medens M. F. boede i et Kvistværelse i Fortunstræde, hvor hun til Dels ernærede sig ved at male Fade og Vaser for den kgl. Porcelænsfabrik, begyndte Næringsssorger og Svaghed i Forbindelse med Familiebekymringer at kaste Skygge over hendes Tilværelse. Hendes Søster Iliia skriver derom til Broderen Axel. — Mathilde er trist og temmelig medtaget. Jeg kom derop en Dag og fandt hende forknyt, skønt hun stræbte at skjule det. Da vi havde siddet lidt, spurgte jeg saadan hen, hvad hun skulde have til Middag og fik da at vide, hun ikke ejede mere end seks Skilling, som hun kunde faa for en tom Flaske, naar hun bragte den tilbage. Hun vilde hjælpe sig med Smørbrød, som hun dog havde. Jeg tvang hende til at laane et Par Mark og gik. Da jeg henad Middag kom igen — jeg sad i de Dage hos hende og malede — traf jeg hende ganske fornøjet i Færd med at koge Grynsuppe. Hun havde købt for fire Skilling Gryn „som hun kunde have længe“, og en Citron, Sukker havde hun. —

Efter en Tid lang at have opholdt sig paa Landet, vendte M. F. atter tilbage til København. En Dag fik hun Besøg i sin lille Stue af H. C. Andersen, der havde udbedt sig Tilladelse til at følge derhen med hendes Læge. Han synes, hun har det saa yndigt, er meget elskværdig, læser et Par af sine Eventyr for hende, og spørger, om han maa komme igen en anden Gang.

I Efteraaret 1862 tager M. F. for sidste Gang ud som Lærerinde hos en Præstefamilie i Nordjylland. Da hun havde været der et Aar, besluttede hun efter Tilskyndelse af sin kære Ven og Læge, Fenger, den senere Minister, at lære at telegraferere for om muligt at erhverve sig en mere betrygget Stilling. Hun tog derfor til Haderslev i Begyndelsen af Vinteren 1863, men maatte forlade Byen ved Krigens Udbrud. Sin øvrige Læretid tilbragte hun saa i Helsingør, hvor hun fik sin første Ansættelse som Telegrafist. Mathilde Fibiger var den første Kvinde i den danske Statstelegrafs Tjeneste.

Frk. M. F. gjorde i Begyndelsen Tjeneste som ekstraordinær Assistance ved Stationen i Helsingør mod en daglig Godtgørelse af 48 Skilling, men fra d. 1. April 1866 fik hun en Løn svarende til 200 Rd. aarlig. Denne Udgift afholdtes af Kontoen for ekstraordinær Assistance af Reservetelegrafister.

Frk. Fibiger kunde naturligvis daarligt klare sig med den ringe Løn. Hun vilde derfor gerne have den udbetalt forud i Stedet for bagud, saa at hun ved Overgangen fik udbetalt Løn baade den sidste og den første. Ved at slaa de to Summer sammen, kunde kun komme ud over en lille Gæld, der trykkede hende. Telegrafbestyrer Nees forklarede hende, at det kunde ikke lade sig gøre, da det ikke var Gage men Godtgørelse, hun erholdte.

Mathilde Fibiger skriver da til Faber og beder ham opfylde det Ønske, Nees ikke var i Stand til at imødekomme. Hun motiverede det ligesom overfor Nees og tilføjede, at hun der ved vilde blive i Stand til at klare en øjeblikkelig Forlegenhed og bringe alt i Orden, hun vidste ellers ikke, hvordan hun skulde hjælpe sig. „Deres ærbødigst hengivne Mathilde Fibiger“.

Hendes Brev er dateret Helsingør d. ²¹/₆, og allerede den ²³/₆ fik hun et imødekommende Svar fra Faber. En Hurtighed fra et Embedskontor, man i vore Dage maa beundre!

Mathilde Fibiger var allerede, da hun kom paa Helsingør Station, tungsindig, nervøs og hæftig, vistnok paa Grund af den Modgang, hun havde mødt, siden hun 21 Aar gammel udgav „Clara Raphael“. Dette bidrog meget til at vanskeliggøre hendes Stilling blandt de mandlige Kolleger.

I Begyndelsen udtalte hun ofte til sine Nærmeste Frygt for „at falde af Hesten“, som hun udtrykte sig, men efterhaanden som hun faar mere Øvelse og føler sig sikrere i Sadlen, bliver hun ogsaa roligere i Sindet. Om den første Sommer i Helsingør skriver hun i et Brev: Det gaar! — men ikke jævnt og trygt; næppe klarer det op i én Kant, før Tordenskyerne trækker sammen paa et andet Sted. Der er noget underligt ved dette Liv, men det hjælper, at det har sin ko-

miske Side. Jeg maa tit tænke med Clärchen: „Ich bin übel d'ran, ich bin in einer wunderlichen Lage!“ men jeg smiler i det samme. Naar Stationen i København bliver rent uregerlig, saa jeg maa „slaas med slemme Dreng“, ligesom Hans Mortensen, naar Telegrafisten, Hr. R., tager mig i Skole, saa er jeg rigtignok ilde faren, men Situationen morer mig dog bagefter. Jeg kan nok taale at se Livet i Skjorteærmer, naar jeg har det for det, at jeg har faaet Fodfæste paa Jorden.

Det er dog ikke altid, jeg kan smile ad Ubehagelighederne paa Stationen, især naar jeg mærker, at der skjuler sig ond Vilje bag Drillerierne, hvilket jeg netop har haft Bevis paa. De vil mig til Livs i København, men jeg kan i det mindste nu sige som Tordenskjold: „Ikke denne Gang!“

Jeg har haft en frygtelig svær Tid og selv baaret mig galt ad, og skønt det straks blev jævnet, føler jeg mig trykket og nedslaaet ved Bevidstheden derom, mere, end om det var gaaet ud over mig selv. Jeg har dog i Virkeligheden trukket det korteste Straa, og jeg bliver rød, hver Gang Københavns Station nævnes. Jeg kaldte dem „Dreng“, og nu skal det træffe saa underligt, at her siden den Tid har været to af Telegrafisterne derfra i Helsingør, hvoraf den ene er en ældre Mand, som tidligere har været Militær, og den anden den blideste Yngling, som nogensinde har vandret i en Lund og plukket Blomster til sin Hjertenskær. Saadan gør Skæbnen Nar af mig! — — — Hvor det vilde glæde mig at vise Dem min Stue, som jeg er ved at indrette i disse Dage. I Aftes, da jeg var i Seng, følte jeg for første Gang, efter at jeg har betraadt min telegrafiske Løbebane, at jeg igen har et Hjem. Der er min røde Sofa med Fengers Portræt over, og der er den yndigste Udsigt lige ned i en Have. Det er rart, jeg er kommet lidt til Vejrs — paa en anden Maade er jeg næsten i Livets Kælderlejlighed. Men den kan være lige saa god som enhver anden, og jeg er fuldt og fast forvisset om, at jeg netop *skulde* derned.

Mathilde Fibigers Helbred var endnu saa godt, at hun kunde passe sin Gerning paa Stationen, og de fire Aar i Helsingør staar for hende som fulde af en rolig og varig Lykke. — Her er fuldkommen hyggeligt i mit Hjem, og jeg forekommer mig selv som den Kone, der vandt i Lotteriet uden at spille — saa uventet, saa usøgt er den Lykke falden i min Lod at bo saa yndigt et Sted med en Naturskønhed for Øje i mit eget Hjem, som rige Folk betaler i dyre Domme for at nyde i den korte Sommertid. Jeg trængte til dette Skønhedsindtryk, der hver Dag er nyt og dog altid sig selv; det vidste Skæbnen, som ikke glemmer nogen og ikke spørger, om man kan betale.

Julen 1868 tilbragte M. F. i København, hvor hun afventede sin Udnævelse til Telegrafbestyrer af den Station, som skulde aabnes i

Nysted. Dette skete kort efter Nytaar, og M. F. skriver til en Veninde bl. a.: Direktøren har sagt mig, hvordan jeg skal faa al den Undervisning, jeg endnu kan behøve, og udtalt, at han er „fuldstændig tilfreds med min Tjeneste“ og ventede ogsaa at blive det med mig i min nye Stilling. Der stod nemlig i en af disse afskyelige Avisartikler, at „det har vist sig, Kvinderne var ubrugelige paa en større Station“. Jeg, som er den eneste, der har været paa en større Station, kunde ikke lade dette gaa hen uden at spørge Direktøren, om der var noget i den Maade, hvorpaa jeg havde udført Tjenesten, som kunde berettigede en af Personalet til at tale saaledes — om der f. Eks. var klaget over min Ekspedition, og dette var den egentlige Grund til Forflyttelsen. Han har nu beroliget mig for det Tryk, der ligger i Tanken om, at jeg ved min Virksomhed ikke skulde have opnaaet andet end at vidne imod den Sag, jeg vilde tjene.

I Begyndelsen af 1869 flyttede hun saa til sin egen lille Station i Nysted, hvor hun og Telegrafbudet Per var ene om at forrette Tjenesten. — Jeg blev straks modtaget med den største Velvillie her, og den længe forventede „Mand“, som skulde indrette Stationen, var, hvad jeg sidst af alt i Verden havde tænkt mig, en *Mand* i Ordets gode Betydning. Han hjalp mig ikke alene gennem ydre Vanskeligheder og befæstede min Anseelse paa alle Maader, men jeg kan takke ham for, at der selv til denne Uroens Tid med dens uundgaaelige Uhyggelighed knytter sig venlige Minder. Nu er her yndigt og hyggeligt omkring mig, og der bliver sørget for mig, saa jeg er til Mode, som der var sat et omvendt Vandglas over mig. Men jeg gav gerne lidt af dette „Velvære“ bort for en Gang imellem at faa saadan en hjertelig Latter, som den Gang afløste den heftigste Graad — ja, jeg kan ikke gøre ved det, jeg var meget nær ved at blive hysterisk: dette Maal at faa min egen Station, som jeg længe havde imødeset med Glæde, syntes mig saa usigelig trist, da det var naaet, at jeg tit maatte ty ind i Sovekammeret for at græde ud. Jeg gruede formelig for, at det skulde komme over mig den Dag, Stationen aabnedes; men det gik dog godt. Nielsen var her endnu og stod mig trolig bi, og det var mig en sand Trøst, at ikke alene mine egne Venner sendte mig gode Ønsker, men at en af „Mandskabet“ — som Personalet kalder sig — trykkede min Haand saa hjerteligt den Morgen. Nu er alt i saa temmelig Gang. At forny Batteri, som jeg i Begyndelsen gik til med Frygt og Bæven, er nu aldeles ingen Ting, og jeg har endogsaa flyttet mit Lokalbatteri, skruet Traade ud og ind osv., Zinkens Amalgamerer er foretaget to Gange med det heldigste Resultat, og selv Kvartalsregnskabet, hvorved der var en særegen Knude, som jeg maatte løse paa egen Haand, lader til at passere, da jeg ikke har faaet det tilbage med Protest,

hvad jeg var forberedt paa. Tjenestekorrespondancen føres i den rette Bedemandsstil, og der har intet af Betydenhed været i Vejen, saa jeg tror nok, jeg i det Hele kan være rolig.

I Foraaret 1870 blev Mathilde Fibiger forflyttet til Aarhus, hvad der betød en økonomisk Fremgang. Det første Aarstid her var svært for hende. Travlheden og Uroen paa den større Station, der dannede en saa brat Overgang fra Stilheden i Nysted, virkede stærkt paa hendes altid ophidsede og forpinte Nerver; dertil kom yderligere, at den Bestyrer af Stationen, som var der, da hun kom, havde meget imod Ansættelsen af kvindeligt Personale, hvad der ogsaa paavirkede de mandlige Telegrafister. — Forholdene her er saa forskellige fra, hvad jeg er vant til, og Samarbejdet med Mændene frembyder netop den Art af Vanskeligheder, jeg nødigst stiller mig imod. Her hænger ingen Bukser paa Væggen, som i Helsingør, hvor din kvindelige Sans oprørtes ved, hvad jeg var saa vant til, at det generede mig mindre end den Hensynsfuldhed, hvormed jeg her altid i Begyndelsen mindedes om, at jeg generede. Bestyreren sagde ogsaa dette ganske ugenert, dog om Damer i Almindelighed, ikke om mig i Særdeleshed, for at faa mig til at komme Kl. 8—9 om Morgen og gaa hjem Kl. 7 osv., altsammen af Omhu for mig, der var saa angrebet, at jeg gerne vil tro, der ogsaa laa et menneskeligt Hensyn til Grund for den. Det var svært at overvinde dette og faa Ret til at deltage regelmæssigt i Tjenesten. — Da der efter et Aars Forløb kom andre Damer paa Stationen, siger M. F., at hun nu føler det, som naar man drejer om et Hjørne og pludselig faar Blæsten paa Ryggen. Hun betragter disse Damers Ansættelse som en Sejr for det, hun har kæmpet for, og føler en ren Glæde over *Sagens* Fremgang.

Vulkanen i Mathilde Fibiger var dog ved at brænde ud; hun havde budt sig selv altfor meget, og det sidste halve Aarstid af hendes Liv var en uafbrudt Lidelse, men hun holdt sig oppe med en Kraft, som hun siger, ikke var af hende selv.

Da hun i høj Grad trængte til lidt Hvile og Adspredelse, blev det ordnet saaledes, at en af Telegrafisterne fra Horsens indtog Mathilde Fibigers Plads i Aarhus, medens hun fjorten Dage i Maj tog paa Besøg hos sin Broder, der var Rektor ved den lærde Skole dér og samtidig gjorde Tjeneste paa Telegrafstationen.

Det skulde nu træffe sig saa mærkeligt, at Telegrafbestyreren, Overkrigskommissær Børgesen, var den samme, som i sin Tid under Clara Raphael Striden havde mødt op med et bittert Modskrift mod Mathilde Fibiger og undertegnet det med „Fra En paa et Kontor til Clara Raphael“. Han havde i sit Skrift afvist Kvindens Fordring paa en friere aandelig Udvikling og større Selvstændighed med denne Be-

visgrund: „I Videnskabens og Oplysningens Tjeneste er saa mange Kræfter i Brug, som det menneskelige Samfund paa sit nuværende Trin formaar at lønne og understøtte.“ De to fordums Modstandere kom ikke desto mindre meget godt ud af det med hinanden, kun maatte den stakkels nervøse Mathilde Fibiger døje en Del om Spiritismen, som Børgesen paa sine gamle Dage havde kastet sig over.

En af de sidste Morgener, hun var hos sin Broder og Svigerinde, sagde hun til denne sidste, der kom ind til hende paa hendes Værelse: — „Nu ved jeg, at jeg snart skal dø, jeg havde Bud derom i Nat.“

Kort efter Hjemkomsten til Aarhus, blev hun meget syg og blev bragt paa Sygehuset; hun var dog i Bedring og begyndt at komme lidt op, da hun en Formiddag sagde til Sygeplejersken, der havde hjulpet hende med Paaklædningen: „Aa, gaa ikke fra mig, nu kommer det, jeg har længtes efter saa længe!“ Et Øjeblik efter var hun død.

Paa den Sten, Fenger lod sætte paa hendes Grav, staar et Vers, af et lille Digt, hun i 1870 havde faaet optaget i „For Idé og Virkelighed“, det lyder:

Naar blot jeg i den gode Strid
Maa staa med Ære,
Er Gud mig Alt, kan Verdens Dom
Jeg glad undvære.

Forchhammer, J. L. G. W. V.

(F. ⁵/₁₀ 1825, ansat som konst. Bestyrer af Københavns Station ¹/₁₀ 1853. Telegrafbestyrer ¹/₉ 1870. Afsked ¹/₈ 1894. R. af Dbg. p. p.)

Allerede et lille halvt Aarstid før Telegrafens officielle Aabning var Forchhammer antaget til at uddanne det Personale, som skulde betjene Linien. For Københavns Stations Vedkommende bestod dette Personale kun af Mekaniker W. Lorentzen — den senere Chef for teknisk Afdeling og Student Offe Høyer, som udtraadte af Telegrafvæsenet allerede 1856. Telegrafbestyrerembedet var naturligvis ikke meget omfattende til at begynde med, men Lønnen var til Gengæld heller ikke særlig stor — 700 Rigsdaler aarlig.

Forchhammer var ligesom Faber Polytekniker. men Eksaminer af

den Art spillede ikke saa stor en Rolle paa det tekniske Standpunkt, Telegrafens Gang indtog. Det maatte dog synes mærkeligt, at der med to Polyteknikere i Spidsen kunde foretages en Ombygning af Hovedstationens Lokaler, hvorved det ny indrettede Ventilationssystem som Forchhammer skrev til Faber, var „baseret paa Forudsætninger, der strider mod Naturlovene“.

Forchhammer var en forholdsvis lille Mand med Kindskæg ligesom Faber og Bestyrer Petersen i Fredericia. Karakteristisk for ham var hans dybe Rømmen, som kendtes over hele Apparatsalen. Naar han kom ind paa Stationen, undertiden med sin lange Merskumspibe, for at sige et eller andet til en af Personalet, rømmede han sig altid højt, medens han som oftest kløede sig bag Øret. Telegrafbestyreren var i mange Aar samtidig baade Kasserer og Chef for Budene, men da Udviklingen i de Tider foregik jævnt og ikke i store Spring, fulgte Bestyreren godt med og klarede sig tilfredsstillende. Han var en fredsel og rolig Mand, der ikke yndede at optræde haardhændet og bydende. I Modsætning til Fredericia var Forholdene paa Hovedstationen derfor ogsaa adskilligt friere end under den myndige C. A. Petersen.

I 40 Aar bestyrede Forchhammer Hovedstationen, og Korrespondancen havde efterhaanden udviklet sig i den Grad, at det gamle System ikke længere slog til. Forchhammer foretrak da at give Plads for yngre Kræfter og tog sin Afsked i 1894, men endnu flere Aar efter han var traadt tilbage, kom han jævnlig op paa Stationen, som syntes at drage ham, og hvor han havde saa mange Venner fra den gamle Tid. Han døde 83 Aar gammel den $5/5$ 1908.

Fryd, H. P.

(F. $21/5$ 1853, ansat $1/2$ 1870, Nyborg, Overtelegrafist Ringkøbing, Telegrafbestyrer Horsens. Død $23/1$ 1905).

P. Fryd var kun 52 Aar, da han døde, men havde dog i 20 Aar gjort Tjeneste i Fredericia, hvor han arbejdede ved Kablerne og var en meget dygtig og hurtig Ekspedient. Ved Siden af sin praktiske Gerning, eksperimenterede han stadig med tekniske Spørgsmaal og Opfindelser af forskellige Apparater til Telegrafbrug.

Han var, som alle Medlemmerne af den store Familie Fryd, en

aaben og venlig Karakter, der gjorde ham meget afholdt af Kammerater, og han bevarede de samme Egenskaber ogsaa efter at være bleven Vagtschef paa Fredericia Station. Aabenhed og Ærlighed var fremtrædende Træk hos ham; som han engang selv sagde „forstod han ikke at gaa ad Bagtrappen“.

Fryd, R. C. A.

(F. 29/7 1854, ansat 1/5 1870, Nyborg, Fredericia, Overtelegrafist Aarhus, Bestyrer Thisted, Randers, Telegrafbestyrer Aalborg. Afsked 1/6 1917).

I Fabers Tid foregik mange tjenstlige Afgørelser og Forretninger med en Enkelthed og Ekspeditthed, som man slet ikke kunde tænke sig finde Sted nu til Dags.

Da Fryd en Morgen sad paa Nyborg Station, begyndte Ankeret paa Telegrafapparatet pludselig med en Masse Prikker, hvorefter fulgte Ordene: Faber Zimmermann. Dette var Formlen for: Direktør Faber ønsker at tale med Bestyrer Zimmermann. — Jeg hentede Bestyreren, fortæller Fryd, — han havde sit Kontor i Stueetagen. Da han havde meldt sig til Faber, sagde denne: — De har en Reservetelegrafist R. Fryd, kan han rejse til Fredericia?

Jeg kunde jo høre alt, hvad der blev sagt paa Apparatet, og henvendt til Bestyreren svarede jeg: — Nej, ikke paa den Gage jeg har. — Den var 200 Rigsdaler aarlig. Svaret gik videre til Faber, som da sagde: — Naar han faar 50 Rigsdaler Tillæg, vil han saa? — Ja! — Naar kan han rejse? — Straks med første Tog! — Godt!

Dermed var jeg ansat i Fredericia med en Gage af 250 Rigsdaler. Klokken ti gik Toget, og ved Totiden var jeg i Fredericia og meldte mig hos Bestyrer Petersen.

Jeg fik anvist Plads ved Nyborg Apparatet og sad der støt, til min Broder kom for at hente mig til mit nye Hjem.

Det var en underlig Overgang for mig at komme fra den rolige Nyborg Station til Fredericia, hvor Korrespondancen gik uafbrudt ved alle Borde. Da Stationen senere flyttedes til nye og bedre Lokaler, hvilket skete om Natten, havde Fryd Tjeneste ved København Apparatet og havde slidt troligt i det til Kl. 1—2 Nat. Saa kom Claudius (senere Odense) hen til ham og sagde — Carl, nu ned i Strimlerne,

saa skal jeg nok tage videre. Han tændte sin Pibe, og jeg sov sødeligt ved hans Fødder, og han lod mig sove. Paa en Gang vaagner jeg ved en Støj og ser til min Forfærdelse mit Apparatbord hæve sig i Vejret. Endnu med Søvn i Øjnene raaber jeg „Holdt!“ og tager fat i Bordets Ben, men saa gik det endelig op for mig, at det var Flyttedag, og jeg var atter vaagen.

Fryd, Theodor I. E.

(F. 27/11 1855, ansat 1/4 1873 i Fredericia, kom senere til København og gjorde Tjeneste paa Hovedstationen og i Sekretariatet, var atter en Tid i Fredericia og Aarhus og blev saa forflyttet til København hvor han var Overtelgrafist til sin Afsked 1/12 1925).

Om sin Tjenestetid i Telegrafvæsenet fortæller Th. Fryd: — Den 1. Februar 1873 kom jeg til Fredericia som Aspirant og blev Medhjælper et Par Maaneder senere med en Gage af 33,33 Kr. pr. Maaned. Den Løn slog godt til. Vi var to om en Lejlighed til 16 Kr. maanedlig. En solid Middag fik vi fra Soldaterkvarter bestaaende af Ærter, Kaal og Flæsk, Grød og store tykke Pandekager med Flæskestumper i, og om Lørdagen tillige Dessert. Da vi ikke kunde fortære de store Portioner til hver à 6 Kr. maanedlig, fik vi senere kun 1½ Portion til i alt kun 9 Kr., det blev 4.50 Kr. til hver, og saa fik Konen, der hentedede Maden, 1 Kr. af hver. Vi holdt os selv med tør Kost, saa der blev endda nok baade til Vask, Skræder og Skomager.

1878—79 var jeg Soldat og drev det til Underkorporal. I Aarene 1878—79 var jeg i Lejren ved Hald, hvor vi skiftedes til at passe Telegrafstationen under Ledelse af den gamle prægtige Stabssergent Olsen.

Derefter gled Dagene jævnt og undertiden livligt i mange Aar i Fredericia. Et Fisketegn til Voldgraven kostede 2 Kr. aarlig, og Fritiden gik ogsaa med Lystsejls og Jagt. For hver af 12 Deltagere kostede Jagten 22 Kr. aarlig, og Terrænet var paa over 5 Tusind Tønder Land, desuden var der fri Jagt i Rørene og Engene om Ransfjord.

Selv om Gagen ikke var stor, følte vi os dog med Gevær, Taske og Hund som Herremænd, og Vandet sejlede vi tyndt hele Sommeren samt Vinteren med paa Andejagt.

Disse glade Ungdomsaar huskes bedst, de senere er mere afble-

get og udvisket. Det eneste, jeg husker af dem, er de gode baade mandlige og kvindelige Kolleger, jeg altid har været omgivet af i min Tjenestetid. Dette er et godt og velsignet Minde, jeg tager med og bevarer.

Fürstnow, H. A. H.

(F. ²⁰/₅ 1852, ansat ¹/₁₀ 1868, København, Næstved, København, Telegrafist. Død ¹⁰/₁ 1917).

Fürstnow var en stor Økonom, og han har sparet Hovedstationen for mange Kroner. Af Farveflaskerne samlede han alle Slatterne i én Flaske, saa alt blev brugt til sidste Draabe; i Stedet for at bortkaste det sidste af en Papirrulle, tog han det af og rullede det om den nye Rulle, det var ikke blot for sig selv, han udførte dette, men ogsaa for andre Morseekspedienter. Han var Magens' værste Fjende, og naar de stødte sammen, faldt der gerne fra begge Sider en Skylle af grove Ord.

Udenfor Milieuet paa Hovedstationen var H. Fürstnow et meget elskværdigt og besindigt Menneske, men naar han fungerede f. Eks. ved Indleveringen, kunde han godt give Publikum et Svar, der satte dem i Forundring. Engang stod der nogle Puklikummere ved Kassen, og en Dame trængte sig saa frem og stak et Telegram ind foran de andre, idet hun raabte — Det er Iltelegram. H. F. slog ud efter hendes Haand og sagde: — Det er Fa'en raspe mig ikke Iltelegram, før det er indleveret.

Fæster, H. J.

(F. $\frac{24}{8}$ 1856, ansat $\frac{1}{6}$ 1872, gjorde Tjeneste i København, Nykøbing F, Overtелеgrafist i Odense og Telegrafbestyrer i Svendborg til sin Afsked d. $\frac{1}{9}$ 1926, da han var fyldt 70 Aar. Endnu i denne Alder hævdede han sig som den utrættelige Fodgænger, han altid havde været, idet han under en Rejse i Syden spadserede fra Specia til Genova ca. 100 km. Fæster fik Ridderkorset 1920).

Da Fæster var kommen til Nykøbing Station i 1889, fortæller han paa vor Opfordring:

— Kom der en Dag en Københavner i Traaden for at bede mig lave et Digt til en Festlighed i Væsenet. Jeg spurgte forbausset, hvor han kunde finde paa en saadan Henvendelse, da jeg aldrig havde givet mig af med Digtekunsten. — Jo, det havde jeg; jeg havde til en tidligere Fest lavet et morsomt Digt. — Umuligt, ren Misforstaaelse, jeg vilde tage Gift paa, at jeg aldrig havde saa meget som forsøgt paa at sætte to Linier paa Rim. Saa læste jeg Deres Citat af et Digt fra de Unges Jubilæumsfest i 1879, en Travesti paa „Nattens dæmrende Taager“, men at De ikke kunde huske hvem Forfatteren var. (Digtet var gengivet i Serierækken „Gamle Tider og nye“ af C. Reifenstein-Hansen i Dansk Telegraftidende og 1ste Vers lød saaledes:

Nattens dæmrende Taager
sig over Stationen har lagt,
ikkun Fisten nu vaager
paa sin ensomme Vagt.
Mens han i Nøglen banker
og sender Depescher hen,
sysler hans stille Tanker
med os og al vort Spænd!

Jo, det var med Skam at melde mig; men dette Forsøg paa Pegasen var gaaet mig fuldkommen af Minde. De skriver til mig, at De har alle tjenstlige Data, men hvad vil De have mere, vore Biforretninger: Deres Journalistik, Frits Naumanns Lyuafledere osv?

Jeg har aldrig været straffet, hverken ved Politiet eller ved Telegrafradirektoratet, jeg har aldrig haft de 3 Maaneders Syge-Permission, som hos os træder i Stedet for Tyrkernes Silkesnor. Jeg har skændtes med Direktoratet, saa Fjerene har fløjet om os; men det blev altid mig, der endte med at tage Stikket hjem. Min Stolthed som Bestyrer er den, at jeg i de $20\frac{1}{2}$ Aar aldrig har appelleret en Personalesag til Direktoratet; jeg har altid kunnet klare Ærterne selv, og der har aldrig været tænkt paa „Forhandlingsgruppe“ paa min Station. Det er sandt, at jeg som Overtелеgrafist havde svære Batailler med Personalet i Odense, men det var, dels fordi Bestyrer Claudius var den svage Mand, og saa skulde jeg være den stærke, og dels fordi det var i den

stærkeste Kamptid om „Kvinde — Lige Løn“, og jeg skulde jo hævde Direktoratets Anskuelse. Men efter at man havde prøvet at anvende Telegrafdirektørens Niece som Stormbuk imod mig, og jeg havde erhvervet hende den ovenomtalte „3 Maaneders Sygepermission“, under hvilken hun forulykkede, stillede Vandene, og jeg levede Resten af min Tid i Odense i samme patriarkalske Idyl som i Svendborg.

Jeg skal fortælle et Par Anekdoter fra Kamptiden.

Vi havde en af Fortalerne hos os, længst afdøde Frk. I. H., der ikke egnede sig for andet end at passe Indleveringen. Hun havde bearbejdet saavel Telegrafdirektøren som Ministeren med Klager over Tilsidesættelse, fordi hun, der var jævnaldrende med mig, ikke maatte blive designeret til min Stedfortræder under min Fraværelse; men hun fandt intet Genør. Saa fik hun Bekendtskab med Svend Høgsbro og sendte ham lange Breve om sin alias Kvindernes Tilsidesættelse. Denne utilladelig naive Mand læste hendes Breve op i Rigsdagen, og da han blev Minister, var hans første Regeringshandling at sende Telegrafdirektøren over for at tilbyde hende Bestyrerstilling i Ribe, hvor Postmesteren var gaaet af. Hun svarede: „Hvorfor skulde jeg dog gøre det, jeg kan jo ingen Steder faa det bedre, end jeg har det her!“ Jeg tænker, Direktøren har grinnet lumsk, da han overgav Ministeren det Svar.

En anden Historie: I 1902 udkom et Cirkulære, hvorefter Landet inddeltes i Tekniske Tilsynsdistrikter, og en Tilsynsførende designeredes, hvor Bestyreren ikke ansaas for egnet. Det blev mig for Odense Distrikt. Men saa stod der: at hvis denne fik Forfald, og der ikke var *mandlige* Stedfortrædere til Stede, skulde Stationen anmode en Nabostations Tilsynsførende om Hjælp. Det var jo en Brand i Næsen paa Kvinderne, og særlig paa dem i Odense, der havde stiftet et Blad, der engang indeholdt et Digt, hvori forekom følgende Strofe: „Kæmp som en Løve for Kvindernes Ret. Mændenes Herredom er dog en Plet!“

En Dag, da jeg havde Ferie, forlangte København og Fredericia, at Odense skulde komme ind paa en gennemgaaende Telefonlinie, for at en Fejl kunde undersøges. Den stedfortrædende mandlige Vagtschef havde lige meldt sig syg, og Bestyreren var gaaet sig en Spadseretur. Damerne „nægtede“ kategorisk i Henhold til dette Cirkulære at røre ved Linierne, og først da Overgaard Nielsen, der som Ingeniørassistent tilfældig var i Byen, tilfældig kom til Stede, kunde Linien prøves.

Der kom en frygtelig Skrivelse fra Direktoratet, Bestyreren lod mig hente: „Rebellion, fuldstændigt Oprør, de Satans Damer, de vil mig til Livs!“ — Aa, det skal De ikke tro, lad mig tale med Damerne, og saa talte jeg med Damerne og kom tilbage: Det var en ren Misforstaaelse, de havde troet, at det drejede sig om en Prøve med et af

mig konstrueret Apparat, der senere er bleven akcepteret af Direktoratet og under Navn af „Prøveveksler“ er opstillet paa de fleste Stationer. — „Det er sgu Løgn!“ svarede Bestyreren. — Jamen vi kan jo lade, som om vi tror det, og skrive saaledes. —

Men det gik ikke, baade Gredsted i Fredericia og Henrichsen i København havde været inde og søgt at tale Damerne til Rette. De vilde nu vise, at de var en Magt i Væsenet, som man ikke kom udenom. Direktoratet resolverede i sin Visdom, at Bestyreren ikke maatte forlade Stationen, naar den mandlige Vagtchef var fraværende.

Som De vist vil erindre, dyrkede jeg med stor Ivrighed Malerkunst, medens jeg var i København. Men da jeg var bleven gift, havde jeg ikke Raad til at sætte mig for de sikre Udgifter, naar Indtægterne var saa grumme usikre, og jeg havde endnu ikke naaet at faa et Publikum. Endskønt jeg ikke kunde klage over manglende Velvilje hverken fra Kunstakademiets eller Udstillingskomiteens Side, foretrak jeg, da denne Velvilje ikke kunde mærkes i Portemonnæen, at ophøre og forlægge min Virksomhed til Provinsen, hvad jeg heller ikke har haft Grund til at fortryde. Dog, dette er et Privatnelliggende, som ikke kommer Telegrafvæsenet ved uden forsaavidt, som det viser, hvor langt gunstigere den daværende Skiftetid, Kl. 3, var, som tillod mig først i en Aarrække at gennemgaa Kunstakademiet, og senere i en anden Aarrække i Holteegnen at frembringe omtrent samme Kvantum Repræsentation paa de officielle Kunstudstillinger, som de fleste af mine jævnaldrende.

Men indirekte kom dog engang Malerkunsten Telegrafvæsenet tilgode, og herom vil jeg fortælle: Jeg havde malet en Rigsdagsmands Portræt og tilbragt Sommerferien hos ham og i hans gæstfrie Hjem gjort Bekendtskab med adskillige andre Rigsdagsmænd. Saa i 1888 kom vor Lønningslov til Revision. Tiderne var ugunstige, det gjaldt om at spare paa Udgifterne til Tjenestemænd, akkurat ligesom nu. Og de estrupske Ministre var ikke til at spøge med. Der kom et Opslag paa Hovedstationen, hvori Ministeren truede hver den, der søgte at paavirke Rigsdagen, med 'al Landsens Ulykker.

Jeg sagde da, at ingen Minister kunde forbyde mig at omgaa mine Venner eller blande sig i, hvad vi talte om. Ogsaa Halby havde Bekendtskaber i Rigsdagen, og saa overdrog de københavnske Kolleger til os at forsøge en Underhaandspaaavirkning.. Vore Venner præsenterede os for andre, og saaledes kom vi i Tale med de fleste Folketingsmænd — gennemgaaende skikkelige og rare Mennesker, men ganske blottet for Forstaaelsen af vor Stilling. Jeg husker saaledes En fra Vendsyssel, han hed Nyholm; han spurgte, hvad det egentlig var, vi ønskede. Vi svarede: Ligestilling med Postvæsenet. — Men det kan

De da ikke forlange; jeg har en Søn paa Sæby Postkontor, og han siger, at Telegrafvæsenet er ingen Ting. Tænk Dem, han fortæller, at det kan hænde, der kommer Breve fra Udlandet med udenlandsk Sprog i Adressen, og det skal en Postmand kunne tyde. — Ja, men en Telegrafist skal kunne tyde Indholdet med! — Paa det Bonmot vandt vi hans Stemme. Vigtigst var det, vi gjorde Bekendtskab med den unge Ærgærrighed, Bornholmeren Blem. For ham var vi gefundenes Fresen. Han kunde bruge alle Statistiker over, hvorledes de forskellige Projekter vilde indvirke paa hver enkelt Lønningsklasse — og Alder. Og han tjente sine Sporer derpaa; han duperede baade Rigsdag og Ministerium med sin enorme Sagkundskab, og han var diskret, særlig i egen Interesse; thi han var, som bekendt, i mange Aar Folketingets Ekspert i Lønningssager. Noget positivt vandt vi ikke; men vi vandt det negative, at et meget ugunstigere Projekt, lanceret af Chr. Ravn af det moderate Venstre, som havde vundet stor Tilslutning endog blandt Højre, blev slaet ned.

Jeg kom atter frem i Lønningsspørgsmaal i 1901. Telegrafforeningen var blevet dannet, men regeredes helt og holdent af Telegrafistmajoriteten og tog aldeles ingen Hensyn hverken til Damernes, Medhjælpernes eller de Overordnedes Interesser. De sidstes varetoges af to rene Nuller, som Majoriteten havde valgt til Raadgivere uden at spørge deres Klassefæller.

Der fremkom forskellige Lønningsforslag fra Regeringens Side, som viste, at man i Ministeriet var fuldkommen blind for Alderstillægs Virkning. Og da man var naaet til at konferere Projekterne med Telegrafforeningen, var jeg blevet urolig over dennes manglende Forstaaelse af de Overordnedes Stilling og talte derom med mine Kolleger. Det blev saa bestemt, at Bestyrer Herløv og jeg skulde ved Fredericia-Stemmer som Delegerede sendes ind paa Generalforsamlingen for at virke for at skaffe de forskellige Interesser selvvalgte Repræsentanter i Bestyrelsen. Da man ansaa mig for den for Telegrafisterne populæreste, skulde jeg være Ordfører. Kampen var haard; thi Telegrafistklassen var stærkt opfanatiseret; men man endte med at give os det Løfte at ville lade de to Nikkedukker erstatte af to af os selv udpegede, hvorom nærmere Indkaldelse skulde ske. Man bedrog os; denne Indkaldelse kom aldrig. Derimod forelagdes næste Vinter den for de Overordnede mest forrykte Lønningslov: Deling i 6 Klasser med Alderstillæg, der skulde erhverves forfra i hver Klasse. Ved Hjælp af Nikkedukkerne tilkendegav Telegrafforeningen alles Tilfredshed med denne Lov. Jeg fulgte Forhandlingerne i Rigsdagstidende og saa, at Postkontrolørerne opnaaede Ret til at medtage Halvdelen af deres Assistent-Anciennitet. Jeg skrev til F. O. Andersen om straks at gaa

til Ministeren udenom Foreningen, der havde forraadt os. Han gjorde saa og opnaede Løfte om samme Begunstigelse for Övertelegrafisterne. Saa skrev jeg til Herløv om øjeblikkelig at rejse ind for at bede om en lignende Begunstigelse for Bestyrerne, men endelig inden Afstemningen, der vilde foregaa før anden Behandlingen en af Dagene. Han troede at kunne opsætte det paa Grund af paatrængende Bestyrerforretninger — og kom for sent. Rigsdagssamlingen sluttedes.

Derimod slog han Alarm mellem de Overordnede, og der sammenkaldtes et Møde af disse i København. Her refererede jeg, hvad der var foregaaet, og skildrede den vanvittige Situation, der vilde opstaa, naar Övertelegrafisterne blev højere lønnede end samtlige Bestyrere undtagen København og Fredericia. Det vedtoges at sætte Foreningen Kniven paa Struben paa den forestaaende Generalforsamling og fordrønten Straksoptagelse af selvvalgte Repræsentanter for de Overordnede i Foreningens Bestyrelse eller Dannelse af en selvstændig Forening, hvis eventuelle Bestyrelse valgtes med det samme. Jeg blev selvfølgelig et af dennes Medlemmer. Generalforsamlingen 1902 var stormende, og der faldt mange uartige Ord. Abrahamsen, som var Formand, gik imidlertid ind i et Separatlokale med mig, udtalte sin Beklagelse, forstod saa godt Situationens Vanvid; men Flertallet var saa opfanatiseret, at hvis han udtalte dette, var han færdig som Formand, og saa vilde „Wühlerne“ bemægtige sig Ledelsen. Vi lovede hinanden at se at dæmpe Lidenskaberne paa begge Sider og bevare Føling med hinanden for engang med Tiden atter at kunne gaa sammen.

Den drivende Kraft i den ny Forening blev Carl V. Hansen og mig. Jeg udarbejdede en stor Fremstilling af, hvorledes Bestyrernes Fremtidslod vilde blive under den ny Lov. Og saa gik vi til Ministeren, Christoffer Hage. Det er den eneste Gang, jeg har været til Ministeraudiens, og jeg ønskede ikke at komme der oftere. Situationen stod tæt op til Klø; han rystede sin knyttede Næve foran mit Ansigt, da jeg meddelte, at det var mig, der var Forfatteren af den „falske og tententjuse Skrivelse“.

Jeg gik saa til Føreren for de „Frikonservative“ i Landstinget, Konsul Hey, som bragte mig i Forbindelse med andre fremtrædende Personer, f. Eks. selve „Trafikbaronen“ fra det sidste Højreministerium. Jeg fik et meget morsomt Brev fra ham, som desværre er blevet borte, deri stod bl. a., at det var da rart, at Tjenestemændene nu kunde se, at det ikke netop var deres Lykke at komme under et Venstreministerium.

Men i sidste Øjeblik lod Telegraforeningen omdele en Pjece til samtlige Landstings- og Folketingsmedlemmer, indeholdende med fed Skrift en Artikel, som jeg engang havde skrevet i dens Blad! Pjecen

virkede konfunderende paa de menige Medlemmer, da den udgav sig for at være *hele* Telegrafpersonalets Mening, sagde Konsul Hey, og saa vedtog Landtinget Loven uændret.

Carl V. Hansen og jeg rettede nu vore Bestræbelser mod at samle de Overordnede i alle fire Etater til at enes om at fremsætte et ensartet Ønske om en Lønningsrevision. Det var ikke nogen let Opgave, da Telegrafvæsenets Forhold var saa vanvittige. Jeg maatte Gang paa Gang, naar jeg havde studeret Projekterne, erklære dem for uantagelige for Telegrafvæsenet. Endelig i 1905 lykkedes det at finde en Generalnævner, og alle fire Etaters Overordnede indsendte et enslydende Andragende til deres respektive Ministerier. I 1906 havde jeg den Triumf, at Finansminister Lassen indbragte Forslag om en ensartet Lønningslov for Etaterne og indledede Motiveringen med at citere de af mine Ord om Telegrafvæsenet, som havde sat Christoffer Hage i et saadant Raseri.

Saa fik vi den første fornuftige Lønningslov, hvis Grundsætninger, trods de Forandringer, som den svingende Valuta har nødvendiggjort, er bleven staaende uberørte.

De to Foreninger havde i Tidens Løb ved Abrahamsens og min Mægling fundet hinanden, og nu opløstes de Overordnede, og jeg blev som et Slags Pant paa Freden sat ind i den fælles Bestyrelse. Min Interesse her var at gennemføre mit Forslag fra 1901 om Grupperepræsentation. Da det var lykkedes, mente jeg at have opfyldt min Mission og trak mig tilbage. De Overordnede opfordrede mig et Par Gange til at være deres Kandidat, men jeg mente, at det burde være yngre Kræfter, og da O. F. G. Petersen blev Overtelegrafist, fik jeg ham deklareret som Kandidat.

Foruden disse Lønningshistorier har jeg to Gange paa Telegrafdirektoratets Foranledning beskæftiget mig med Fællesanliggender.

I 1906 blev jeg sat ind i en Kommission, der skulde udarbejde Regler for Samarbejdet mellem det tekniske Personale og Stationerne. Det var Telegrafingeniør Walsøe og mig, der samarbejdede det Forslag, som Kommissionen antog. Vi maa have haft en lykkelig Haand, thi dette Reglement bestod i alle Tilfælde urørt til min Afgang ifjor.

Mindre heldigt var Resultatet af en anden Kommission, i hvilken jeg blev sat ind i 1912. Den skulde forfatte et nyt Regnskabsreglement med Munck som Formand. Men han og jeg var absolut ikke enige. Han vilde give Regler i stort og smaat, jeg havde nær sagt for, hvormange Gange Ekspedienten maatte snyde sin Næse under Udførelsen af Regnskabet, og jeg vilde bevare den størst mulige Handlefrihed for den enkelte Station. Privat udtalte alle de andre deres Sympati for mit Standpunkt; men det syntes, som om Muncks charme-

rende Væsen virkede døllende paa dem. Ved det afsluttende Møde tav de stille, saa at jeg blev nødt til at true med ikke at ville skrive under, hvis Munck ikke fjernede forskellige Punkter. Saa blev Betænkningen overgivet til Telegrafdirektøren, som ved Nytaarstid 1914 sammenkaldte en større Konference under sin Ledelse. Af mig ubekendte Grunde forlangte han imidlertid, at jeg skulde være Ordfører, uagtet Munck havde været Formand. Resultatet heraf blev selvfølgelig, at de nye Regnskabsregler kun kom til at indeholde det, som havde min Sympati. Men nogle Maaneder efter blev Munck Falcks Efterfølger som Chef for Regnskabsafdelingen, og nu søgte han at tvinge sine „Vi alene vide“-Ideer igennem administrativt. Der blev store Spektakler med Bestyrerne forskellige Steder, særlig i Odense, og Muncks Regimente blev jo kun kortvarigt. Da jeg spurgte ham om Grunden til hans pludselige Tilbagetræden, sagde han, at baade Telegrafdirektøren og Bestyrerne havde gjort ham Helvede for hedt. Men Ro kom der aldrig mere over Regnskabsreglerne. Krigen med alle dens Bestemmelser og Kontrolkommissioner gav Hr. Kontorius en hidtil ukendt Magt, og Direktoratets store og smaa Ærgærrigheder kappedes om at finde paa noget nyt. Kasseekspedienter og Bestyrere har ikke kunnet naa at falde til Ro i en Arbejdsmaade, før en ny blev sat i Stedet. Kulminationen naaedes April 1925, da Generaldirektøren ved et mægtigt Ædegilde paa Skydebanen for nogle og firsindstyve Personer fejrede det allernyeste og allermest vidunderlige Projekt, som en radikal Folketingsmand og Bankchef, hvis Navn jeg ikke kan huske, havde lavet. Telegrafvæsenets Regnskab skulde gøres bankmæssigt. En Bogholder skulde paa enhver Station skydes ind som et Mellemlid mellem Bestyrerne og Verden.

Abrahamsen opponerede kraftigt og bragte Bankmanden i en saadan Klemme, at han maatte sige: Ja, der er jo da noget, der hedder Konduite. — Abrahamsen: Naa, er der noget, der hedder Konduite, saa skal vi nok klare os! — Generaldirektøren forfærdet: Lad der dog endelig ikke blive saa megen Konduite, at det hele forsvinder.

I Rudkøbing sad der en hyperloyal Bestyrer, som fulgte Reglementet. Han satte sig først hen som Bogholder og førte alle Bestyrens Indtægter og Udgifter som en Kontrol ind i „Ekspeditionskassebogen“, hvorefter han flyttede sig over i en anden Stol og som Bestyrer førte Posterne ind i „Hovedkassebogen“.

Jeg brugte „Konduiten“ i størst mulig Grad, og de fleste andre Bestyrere har vist mer eller mindre gjort ligesaa. Det aarlige Kasseeftersyn skulde selvfølgelig protestere, men tilføjede: Bare ikke for iøjnefaldende; alle de Rettelser, som Regnskabsafdelingen hver Maa-

ned udsender, har blot til Formaal at hale i Land paa dette umulige Reglement, bare saa smaat, at Generaldirektøren ikke lugter Lunten.

Og dog har Manden maaske haft virkelig gode Ideer, hvis han blot havde haft en Praktiker til Medhjælp.

Jeg skal endnu fortælle Dem en lille Anekdote om, hvad der kan hænde for en Provinsbestyrer:

Svendborgsund er jo berømt for sin Skønhed, og mange Slags Lystyachter krydser hver Sommer herigennem. I den tyske Kejsers Tid laa hans Kejserinde og hendes Broder, Hertug Ernst Günther af Augustenborg i hans Lystyacht her hver Sommer.

En Eftermiddag skulde jeg en Galoptur til Taasinge. Jeg afventede ikke Dampfærgen, men tog en Sejlbaad. — Den Lystyacht dér er gaaet i Kablet. siger Færgemanden. — Hvoraf véd De det? — Jo, den kom strygende for fulde Sejl og kastede Anker, inden Sejlene var strøget, og den svirrede helt rundt med et voldsomt Ryk. — Sejl rundt om ham, lad mig tage ham i Øjesyn. Det er jo Kejserflaget paa Bagstavnen, og hvad Navn? Hertha, det er jo den tyske Kejsers private Lystyacht. Men derfor har han ikke Ret til at kaste Anker midt imellem to tydelige Baaker. Naar De har sat mig i Land paa Taasinge, saa tag straks tilbage og gaa ind til Lodsformanden og anmod ham fra mig om hurtigst muligt at faa det Fartøj fjernet fra Kablet paa Telegrafvæsenets Regning.

Da jeg kom tilbage, fandt jeg alle Færgefolkene svulmende af national Stolthed.

Lodsformanden, en stor, firskaaren Sømand af den gamle Type, var gaaet paa med krum Hals. Han blev afvist, Chefen var gaaet fra Borde; han kunde komme igen i Morgen. — Kan De ikke se Baakerne; tror De, at De har Lov til at lægge Dem i Kablerne mere end andre; tror De ikke, der er lige saa megen Lov og Ret i Danmark som i Tyskland? hvis De ikke straks stiller Deres Mandskab til Raadighed for at gøre Dem fri af Kablet, har jeg Telegrafbestyrerens Ordre til at skaffe Arbejdskraft i Svendborg, og saa skal vi nok faa Dem flyttet og det i en Fart. Saa fik han Mandskabets Assistance. Derefter vilde man som Fredstegn byde ham Øl. -- Jeg trænger ikke til Deres Øl — havde han svaret, idet han roede bort.

Næste Morgen var Skibet sejlet og vilde altsaa, om vi havde været føjelige, have sprængt Kablet.

Jeg kan ikke modstaa Fristelsen til at fortælle et Par Smaatræk fra Fabers Tid: Der havde været afholdt international Telegrafkonference, og fem Japaneser-Delegerede skulde følge med Faber for at se deres Telegrafs Moderland. Men Faber glemte at anmelde Hovedstationen det celebre Besøg. Det var Højsommer, Vagtskifte Kl. 3, mange

Ekstravagter og mange, som vilde gaa til Middag; altsaa Kaos. Alle rendte rundt mellem hverandre under Munterhed og højrøstede Bemærkninger.

Da saa' man paa én Gang fem smaa Mennesker af Farve som Gasarbejdere eller Blikkenslagere. — Hvad mon de skal lave? Ingen tog Hensyn til dem; man puffede til dem og traadte dem over Tærne. Saa hørtes pludselig Fabers buldrende Røst, og alle fandt sig hurtig en Plads; men Skandalen var uafhjælpelig. Japanerne gik snart; de skulde til en stor Banket paa Børsen, som Tietgen gav. Der holdt to Vogne foran Porten (Indgangen var den Gang fra Façaden), og vi styrtede [alle sammen til Vinduerne og laa i flere Etager ovenpaa hverandre for at se det Syn, da en tordnende Røst vækkede os op. Det var Faber, som rasede og skældte ud over alle Bredder; vi opførte os som Gadedrenge, vi havde prostitueret ham. Meget sandt; men Skylden var Fabers, han kendte jo sin Hovedstation og maatte vide, man ikke kunde komme uanmeldt og allermindst Kl. 3. —

Engang gjorde vi regulær Strejke. Stationen byggedes om. Man begyndte med Lokalerne i Hjørnet af Købmagergade og Walkendorfs-gade. Vinduerne toges ud, og Skillevæggene reves ned. I Stedet for opsattes bag Linieveksleren en Bræddevæg, men af Udskudsbrædder, der flere Steder gabede, saa man kunde stikke en Arm igennem til midt op mod Albuen. Det var Vinter, og den var stræng. Den store Porcellænsovn var fyret op, til den skiltes ad. Ekspedienterne i dens Nærhed sad i Skjorteærmer, medens de op mod Bræddevæggen sad i Vinterfrakker, Muffediser og Uldtørklæder, og endda ekstra maatte have Sengetæpperne om sig. Alt det fandt man sig i paa den Tid. Men saa en Dag blev Kulden saa stræng, at Murerne ikke kunde udholde at røre i deres Begpander nede i Gaarden, hvorfor de flyttede dem op i de Lokaler, hvor der arbejdedes. Blæsten drev nu Begrøgen ind gennem den utætte Bræddevæg. Vi kunde ikke se, hvad Klokken var, vi holdt ud endnu. Men da vi heller ikke kunde se, at der overhovedet var Uhre paa Væggene, saa brast Taalmodigheden. Vi forlod Apparaterne og gik ud ved Indleveringen, demonstrerede og samlede Opløb af Publikum. Saa endelig blev Murerens Beggryder fjernet, og Bræddevæggen blev — tapetseret.

Gredsted, C. V. E.

(F. 28/11 1848, d. 24/4 1903 som Bestyrer af Fredericia Telegrafstation. R. af D. Søn af Møllebygger Chr. Rask Gredsted og Hustru Julie, f. Nærum, g. 1872 med Frederikke Louise, f. Hansen, f. 14. Juli 1847. Priorinde i Harboeske Fruekloster i København.)

Aspirerede 1864 paa Nyborg Telegrafstation, gjorde Tjeneste bl. a. paa Stationerne i København, Fredericia og Aarhus. Overtelegrafist og fungerende Bestyrer af Station Frederikshavn. 1889 Bestyrer af Hjørring Station og 1892 Bestyrer af Korsør Station, samme Aar Telegrafingeniør for Jylland og Fyn. Som saadan virkede han, til han i 1896 udnævntes til Telegrafbestyrer i Fredericia. Foruden at omfatte sin Telegrafgerning med største Interesse. var han stærkt politisk interesseret og deltog som Højremand i det politiske Arbejde i Vendsyssel 1882—1892; var senere Medlem af Højres og de Konservatives Repræsentantskaber.

G. grundlagde den private Telefonvirksomhed i Vendsyssel med Telefonnettet i Frederikshavn og Skagen og anlagde Redningsvæsenets Telefoner langs Jyllands Vestkyst. I Slutningen af 1870erne assisterede han Professor la Cour, Askov, med hans Opfindelse Tonehjulet og dets Anvendelse til Duplextelegrafi. I en Aarrække var han Bestyrelsesmedlem i Enkekassen og i de overordnede Tjenestemænds Organisation.

Gredsted var en Mand med et praktisk Greb paa de forskellige Sager, der faldt indenfor hans Virkeomraade. Da det f. Eks. var bestemt, at der skulde holdes Telegrafeksamen i Fredericia, uddannede han selv det første Hold i praktisk Liniebygning osv. i aaben Mark, hvor Telegrafstængerne blev rejst i Mandshøjde. Med Liv og Lyst deltog Eleverne naturligtvis i disse Øvelser.

Som Bestyrer af Fredericia Station reorganiserede han alle Stationens Forhold, saa Stationen blev en Mønsterstation i enhver Retning. Personalet omfattede han med megen Interesse og var altid rede med Raad og Daad, naar man henvendte sig til ham, enten det var et kollegialt Foretagende eller et mere personligt Anliggende. Han opfordrede bestandig Personalet til at henvende sig til ham, naar det havde noget paa Hjertet. Det var hans Stolthed at være et Udtryk for Personalets Meninger og være den, der bedst kunde fremme disse, selv om det ikke altid lykkedes for ham at naa dette Maal.

Han var en Ven af Orden og Properhed og havde et aabent Øje for, at Støv, Blækklatter paa Apparater, og Papir flydende paa Gulvet ikke var nogen Pryd. Den, der ikke holdt Orden ved sit Apparat, kunde derfor vente sig en ærlig Omgang; men naar det var forbi, saa var det forbi. Gredsted bar ikke Nag til nogen, og der var ikke det mindste i Vejen for, at den, som havde faaet sin Omgang, en halv

Time senere kunde gaa over til Bestyreren paa hans Kontor og være vis paa at blive bistaet med Raad og Daad, naar han bad derom.

Derfor var G. ogsaa, da han blev kendt af Personalet, i Almindelighed meget populær; han var ikke Embedsmand i den Forstand, at han sad over Skyerne uden at bekymre sig om Personalet ud over det Arbejde, det skulde udføre.

Skønt G. var stræng i sine Fordringer til Personalet, var han i mange Retninger overordentlig liberalt tænkende. Han vejede ikke altid sine Ord paa Guldvægt, naar noget ikke var ham tilpas, men man følte, der bag den tilsyneladende haarde Skal bankede et godt og varmt Hjerte.

Gredsted foretog som den dygtige Tekniker han var, mange Rejser for at føre Tilsyn med Linier, og han var som Følge deraf kendt over store Dele af Jylland.

Efter et Uvejr i Vendsyssel i Midten af 1880'erne, da han var Telegrafbestyrer i Frederikshavn, var hele Telegrafnettet brudt sammen. Det lykkedes dog G. i Løbet af et Par Timer at faa en Forbindelse mellem Frederikshavn og Aalborg i Stand ved Induktion mellem to med hinanden parallelt løbende Telegrafledninger, som laa ved Siden af hinanden paa en længere Vejstrækning. Denne Induktionstelegrafi, der benyttedes nogle Dage, blev stærkt omtalt af Pressen i Vendsyssel, hvor G. var velkendt fra sine Liniature.

Da han nogen Tid efter kom paa en af sine sædvanlige Ture til Skagens Kro, nu Brøndums Hotel, hvor Holger Drachmann den Gang holdt til og beherskede Skænkestuen, modtog Drachmann ham med en stor Gestus og den improviserede Hilsen: Hil dig, du Lynets Betvinger, velkommen ved vort Bord! — Det var før den „traadløse“ havde revolutioneret Telegrafteknikken.

Glase, C. C. I.

(F. 27/10 1835, ansat 1/7 1856, exam. juris. fung. Bestyrer af Hofstationerne, Overtelegrafist. Afsked 1/1 1911. R. af D. Dbm., R. St. Stan³, Gr. Fr⁵, R. St. A³).

Det var kun en kort Tid af Aaret, man saa Glase paa Hovedstationen; han aabnede Hofstationen, saa snart Hoffet i det tidlige Foraar, som man den Gang i Reglen havde, flyttede ud til Bernstorff, og opholdt sig dér, til der sent paa Aaret afsluttedes paa Fredensborg.

Paa de Tider fandtes der ikke ret mange dekorerede Telegrafmænd, og Glase stod derfor snart som en smuk No. 1, hvad Ordensdekorationer angik; men han var jo ogsaa nær ved Kildens Udspring. Han samlede sig efterhaanden en Mængde Gulduhre, Brystnaale, Tobaksdaaser o. lign., altsammen Gaver fra de forskellige fyrstelige Personer, som besøgte Hoffet.

Hvis man tror, at Glase var den elegante, destingverede Hofmand i sit Ydre, tager man storligen Fejl. Tværtimod var han meget sparsk i den Henseende. Aلتid var hans Paaklædning tarvelig, og aldrig brillerede han med Udmærkelsestegn af nogen Art, ikke et Baand i Knaphullet, og det var dog en Tid, hvor den Slags nød større Anseelse end i det senere saa stærkt demokratiserede Samfund. Han saa vistnok overlegent paa al saadan dekorativ Udsmykning.

I sine unge Aar har Glase dog haft en lille Passion, for hvilken han engang endog forsømte Tjenesten for at tilfredsstille den, men han var ogsaa kun 17 Aar, og det var Jordbær, der fristede ham saa stærkt.

Han havde Tjeneste paa Hovedstationen efter Kl. 9 Aften sammen med en anden jævnaldrende. De skulde passe Overdragningen mellem Hamborg og Helsingborg. Det var en ret kedelig Bestilling at sidde og høre efter Relæet uden at have andet at tage sig for, og der var ikke Udsigt til at faa afsluttet de første to Timer.

Glase foreslog saa sin Kammerat, at de skulde stikke hen til Jordbær-Andersen og faa en Gang Jordbær. Budet kunde godt se efter saa længe og skrue paa Relæet, hvis Ankeret skulde „hænge“.

Den anden lod sig let friste, og de stak begge af, efter at det flinke Stationsbud var bleven instrueret.

Da de kom tilbage efter endt Nydelse, var de ved at besvime, idet de aabnede Døren. Inde i Lokalet gik Faber med rasende Skridt op og ned ad Gulvet. Han fo'r hen imod dem og raabte: Hvad skal det forestille? Er I gale! I har jeres Afsked med det samme! —

Som ved saa mange andre Lejligheder lod Faber ogsaa her Naade gaa for Ret. De slap med en skarp Irettesættelse, da de i Virkeligheden var to dygtige Mennesker, og de gjorde begge i Tidens Løb en smuk Karriere.

Gredsted, M. J. C.

(F. ²⁶/₁₁ 73, ansat ¹/₅ 94. Søn af Telegrafbestyrer C. V. E. Gredsted. Gift med Sara f. Sæborg, Telegrafkontrolør. Gjorde Tjeneste paa Stationerne i Fredericia og København, derefter i Sekretariatet Fuldmægtig og Chef 1914—1927. Siden 1927 Chef for 4. Ekspeditionskontor i Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsen. Cand. polit. R. af D. Sv. N. N. St. O. Dbm. Storridder af Islands Falk).

Som Assistent i Sekretariatet medvirkede G. i forskellige Udvalg, var Medlem af Eksamenkommissionen fra 1906, Formand fra 1919, Tilsynsførende ved Radiotelegrafistprøven og Skibsradiotilsynet fra 1923. Formand for de skandinaviske Telegrafstyrelses Presseudvalg fra 1920. Delegeret ved Internationale Telegrafkonferencer i forskellige Lande. Medlem af Comité consultatif international des communication téléphonique et télégraphique. Formand for Enkekassen, Næstformand i Dansk Trafikforening. Stiftede efter den danske Presses Opfordring i 1923 „Forbrugernes Værn“ til Værn mod Prisstigning og den danske Kronens Fald. Har skrevet Statstelegrafens 1854—1904; Telegrafvæsenets Organisation, Medarbejder ved Dagspressen 1899—1919. (Jyllandsposten, Berl. Tid.) og ved begge Udgaver af Salomonsens Leksikon. —

Ved Verdenstelegraf-Konferencen i Paris 1925 var G. Delegeret. Denne Konference skulde have været afholdt i 1913, men det naaede man ikke, og saa kom Krigen. Der var saaledes nu gaaet et langt Tidsrum, siden den sidste Konference i Lissabon 1908, og Revisionen af de stærkt forældede internationale Takster var et Hovedspørgsmaal paa Konferencen. De mange nye Lande, som efter Krigen var kommet med, gjorde Takstspørgsmaalet endnu mere indviklet, og da det efterhaanden blev klart, at England ikke vilde gaa med til Takstforhøjelse, hvilken paa Grund af Telegrafens daarlige Udbytte i alle Lande var nødvendig, blev Takstspørgsmaalet yderligere tilspidset.

Alt skulde foregaa i Hemmelighed. De saakaldte „smaa Lande“, d. v. s. Lande, som paa Grund af bl. a. deres ringe geografiske Udstrækning havde mindre Takstandele end de større Lande, havde efter en Konference i København i 1924 vedtaget et Samarbejde for at faa Takstandelene sat op eller bibeholdt som hidtil.

Det vilde England ikke gaa med til, og Frankrig, Tyskland og Italien holdt tildels og officielt med England. Englands Standpunkt kendtes af den „lille Entente“, fordi Belgien var med i Takst-Underkommissionen, men det var meddelt „fortroligt“.

Nu er en Telegrafkonference jo en Slags Rigsdag, hvor de afgørende Forhandlinger sker i Korridorerne, og saaledes hændte det, fortæller Gredsted, at jeg en Dag „kom til“ at veksle at Par Bemærkninger med en Belgier, medens vi paa Toilettet forberedte os til Frokost. Rundt om i Krogene stod en Polak, en Czekoslovak, en Ungarer og

en Lette; de spidsede Øren, og under og efter Frokosten blev saavel Belgieren som jeg pumpet for nærmere Oplysninger, som vi desværre ikke kunde give — bundet af Tavshedspligten!

Det var nok til at sætte Konferencen i Brand. En Time efter sammenkaldte Czekoslovakiet og Ungarn til et Møde af de interesserede smaa Stater; næste Dag var „Oppositionen“ blevet til 14 Lande, og inden Aften var „le bloc“ bestaaende af 19 „smaa Lande“ dannet med Forpligtelse til Sammenhold overfor ethvert Takstreduktions-Forslag.

De store Lande forsøgte at true, England truede med at nægte at „skrive under“, men da Takstkommissionens Formand — en Tysker — sagde, at det kun var „bluff“, holdt „Blokken“ sammen. Takstforlaget blev gennemført med 19 Stemmer mod 6, og England tog sit Nederlag med oprejst Pande og en flot „Dagsorden“, hvor man udtalte Haabet om Nedsættelse gennem Forhandling med de enkelte Stater. Men siden da var „Blokken“ Genstand for Konferencens Respekt i alle store Spørgsmaal.

Green, S. A. A.

(F. 2/6. 1853, ansat 1/6 1871, Reservetelegrafist København, Afsked 1/10 1871.)

Green tog meget hurtig Afsked fra Statstelegrafren, for i sin unge Alder at gaa i Store Nord.s Tjeneste. Han kom snart til Kina, og i en Række af Aar var han Selskabets Regnskabschef for Østasien med Kontor i Shanghai. Han søgte Afsked fra St. Nord. i 1883 og rejste hjem til Danmark, hvor han tilbragte Resten af sit Liv i København.

Gravesen, A. A. Frøken.

(F. ^{5/11} 73, ansat ^{1/10} 94, begyndte sin Tjeneste i Nykøbing F., hvorfra hun senere forsattes til Regnskabs-Afdelingen i København og Personaliakontoret. Frk. G. var den første Dame, der kom ind som tjenstgørende i Telegrafdirektoratets Administrationskontorer.)

Om sin Entré og Tilværelse i Kontorerne fortæller Frk. G. bl. a.:

Jeg var tildelt „Statistiken“ og blev modtaget af Fuldmægtig P. V. Nielsen, som jeg kendte lidt til. Han præsenterede mig for Herrerne i hans eget og de andre Kontorer. Jeg indstillede mig paa at gøre den mindst mulige Ulejlighed og i det Hele vise, man ikke skulde bryde sig om eller tage Hensyn til, at en Dame første Gang brød Traditionen: Administrationskontorerne kun for Herrerne!

Statistiken, hvor jeg altsaa hørte til, var installeret i to smaa Rum; jeg fik min Plads ved et til Skrivebord omdannet gammelt Apparatbord med et Skærmbærdt sat for ud til Køkkenet, d. v. s. Gasbordet. I Baggrunden af Lokalet var Dør til „Trekanten“, et Rum, hvor Arkivsager var anbragt. Forbi min Plads passerede Dagen lang Herrerne fra de andre Afdelinger. Om Vinteren var min Plads saa mørk, at jeg maatte have Lampen tændt hele Dagen; først det sidste Aarstid, vi havde Kontorer i Ejendommen „Standard“, fik jeg en Plads ved en af Pultene. Halvandet Aar efter min Ansættelse i Direktoratet kom der en Dame til, Frk. Helga Petersen (gift Tillge) og efter atter halvandet Aars Førløb Frk. Wellejus (gift Brinch).

Hele Tilværelsen i Kontorerne var meget lidt komfortabel, af moderne Indretninger fandtes dog elektrisk Lys og Vand over Servanten. Køkkenet var et Gasbord ved Siden af den fælles Servante. Her kogtes Æg, Kakao og Kaffe, den sidste havde jeg Fornøjelsen at lave i 8 Aar. Anretningen var saare primitiv; hver Mand ejede som Regel en oftest hankeløs Kop og en Tinske. Jeg medbragte et Par pæne Porcelænskopper og en Sølvske, men blev paa det bestemteste anmodet om at komme med noget tarveligere for at passe i Ensemblet. Lys paa Trappen fandtes kun til 4—5 Tiden. Skulde man blive til Ekstraarbejde, var det bedst at have Tændstikker hos sig til at lyse sig ned med.

Luften i Kontorerne, der laa i Bagbygningen (kun Direktøren havde Kontor i Forhuset) var ikke god, og skummelt var der altid.

Fra „Standard“ flyttede vi i 1908 ud til „Bona“ paa Vesterbrogade, og Forandringen til den nye, moderne indrettede Bygning var overvældende. De fleste Lokaler var rummelige og lyse og vendte ud mod Gaden; dertil kom den Behagelighed, at der blev indrettet Spisestue og Køkken, hvor en af „Morgenfruerne“ fra Rengøringen blev engageret til at lave Kaffe, Te, gøre Indkøb til Frokost etc. Senere

paatog Konerne sig at lave Frokost til dem, der ikke havde Hus og Hjem. Her i „Bona“ gjorde jeg Tjeneste i 27 Aar, til S sammenslutningen med Postvæsenet fandt Sted.

I Standards Kælder opbevaredes Telegrambilagene, Strimlerne fra Stationerne m. m. Hernede sad en gammel, gemytlig Svensker, fhv. Skomager, og sorterede Papirer, pillede Sejl garn fra, Dokumentlaase og lign. — der var endog engang et gammelt Kjoleliv mellem Strimlerne fra en Provsstation — før Papirstrimlerne og Bilagene sendtes til Papirmøllen for at males om, hvilket altid skete under Kontrol af en medfølgende Tjenestemand, paa Bilag og Strimler fandtes jo Telegrammer. Svenskeren, Lindstrøm hed han, lignede en gammel Julenisse med sit store graa Skæg og sine milde Øjne under Huen. Han havde sit eget Frisprog, som jeg var lidt om at vænne mig til, som da han f. Eks. en varm Sommerdag stillede sig op ved mit Bord og højt spurgte: „Sveder De meget Frøken?“

Ved hans Fødselsdag samledes der lidt Penge ind til ham, og hans Glæde derover steg efter Summens Størrelse. Var der mere, end han havde tænkt sig, dansede han. Han bandede skrækkeligt, naar noget ikke passede ham, eller han blev vred paa nogen. Engang blev han kørt over af en Droske, men udover nogle Knubs skete der ham intet, og han blev kun hjemme en Dagstid. Tilsidst blev han dog for gammel og maatte tage Afsked, og det var med Bedrøvelse paa begge Sider, at han gik. Jeg tog en Dag ud for at se til ham, men traf ham ikke hjemme; saa lovede jeg hans Husholderske at gøre Besøget om. Jeg gik paany derud i Foraaret (hans Fødselsdag var i Marts) og traf ham. Han blev glad, og Husholdersken fortalte mig, at han ikke havde villet tro, Frøkenen fra Kontoret havde været der.

Jeg bad om hans Foto, men han havde intet, der var godt nok, saa han skulde „tages af“. „Saa kommer jeg og henter det paa Deres Fødselsdag“, sagde jeg. Dagen før Fødselsdagen fik han Billederne til Udvalg fra Fotografen, og han bestemte sig for et til „Frøkenen“. — Nogle faa Timer efter styrtede han død om for Fødderne af Husholdersken. Blomsterne, jeg havde med, blev til hans Kiste. Billedet fik jeg og har det endnu. —

En af Herrerne i Kontoret var stjernekyndig og vilde gerne delagtiggøre os i sin himmelske Videnskab, hvorfor han inviterede os til et Foredrag en Dag efter Kontortid. Han formaaede dog ikke at holde sine Tilhørere fangne, og det blev et meget uroligt Foredrag. Det bidrog heller ikke til Alvorens Bevarelse, at Foredragsholderen udtalte Venus med Trykket paa sidste Stavelse, og en af Tilhørerne i den Anledning raabte op til ham: „Det hedder „Venus“, dit Fjols!“

Grønbech-Faurschou, S. A.

(F. ^{20/8} 1830, ansat ^{1/2} 1855, gjorde Tjeneste i Hamborg, Flensborg, Ribe, Aalborg, Hjørring og sidst som Telegrafbestyrer i Svendborg. Død ^{21/12} 1905, R. af D.).

Gr-F. blev født i Haderslev som Søn af Toldforvalter I. Gr-F. i Nordborg paa Als. Han var blandt de første, som indtraadte i Telegrafvæsenet og gjorde Tjeneste paa den danske Station i Hamborg. Han forlod dog snart Telegrafetaten og gik i engelsk Tjeneste.

Da han havde været i England et Par Aar, vendte han tilbage til Danmark og traadte atter ind i Telegrafvæsenet. Sammen med Ingeniør Schiøtz deltog han i Bygningen af Linien fra Als over Bøjden til København. Derefter fik han Ansættelse i Flensborg, hvorfra han 1861 kom til Ribe og senere Aalborg, Hjørring og Svendborg.

Gr-F. har selv ved Telegrafvæsenets 50 Aars Jubilæum optegnet, hvorledes Tilværelsen formede sig for ham i Telegrafvæsenet: — I Efteraaret 1854 kunde man i Hovedstadsbladene læse en Bekendtgørelse om, at unge Mennesker, der havde „Omløb“ og Sprogkundskaber, kunde faa Ansættelse paa et kongeligt Kontor ved at indsende Billet til Bladet. Jeg meldte mig, men ingen lod høre fra sig, og da jeg havde rigeligt paa Lager af Ansøgninger, glemte jeg snart den kongelige Anstalt. Men saa mødte der en Dag i Udenrigsministeriet, hvor jeg i Mellemtiden var bleven ansat, en Herre, som paa sin korte Maade sagde: Jeg er Telegrafdirektør Faber, De har søgt om Ansættelse ved Telegrafvæsenet. — Nej, det havde jeg ganske bestemt ikke. — Det har De nu alligevel. — Men jeg ved slet ikke, hvad Telegrafvæsenet er for noget. — Ja, det er der mange, der ikke ved. Kom De nu bare op til mig i Morgen, saa skal jeg fortælle Dem det. Jeg kom naturligvis, fik Forklaring, og Direktøren dikterede nogle Ord paa Fransk, Engelsk og Tysk, kastede et Blik paa det nedskrevne og sagde: — Jo, Dem kan jeg bruge. Men gaa nu helst op paa Polyteknisk Læreanstalt og øv Dem i at telegrafere.

Det gjorde jeg og syntes, det gik glimrende. En Aftenstund mødte imidlertid Telegrafbestyrer Forchhammer og raabte allerede i Døren: — Holdt, stop, det gaar min Salighed ikke! Saa gav han mig nogen Vejledning, og en Uge efter havde han meldt til Direktøren, at nu var jeg færdig. Saa sagde Faber: — Ja, De kan straks blive ansat, og da De er saa flink i Sprog, kan De komme til Hamborg, dér faar De 100 Daler mere i Gage. Derefter fik jeg Lov til at se ind paa „Hovedstationen“, hvor *hele Personalet* var til Stede, nemlig daværende ungdommelige Telegrafist Mulvad, — en anden skulde ogsaa have givet Møde, men Budet (Thorlacius) kom og meldte, at Telegrafisten var bleven vækket flere Gange, men vilde ikke staa op. Saaledes var Tele-

grafvæsenet den Gang betjent. Faber gav mig saa Rejsepenge, og den nybagte Reservetelegrafist afgik med Istransport over Sprogø til Hamborg. Her blev jeg forestillet for Løjtnant Wernich og Johan Mygind, til hvilken sidste jeg medbragte hans Udnævnelse til Telegrafist, for der skulde jo spares ogsaa i hine Dage.

Vi havde kun én Linie at arbejde paa, nemlig den saakaldte (underjordiske) Øresundslinie. Det var et sandt Slid at være Telegrafist den Gang. Nogen fast Tjenestetid havde vi ikke. Vi mødte Kl. 6 om Morgenen og blev ved, til vi var færdige, ofte Natten med.

Ingeniørerne havde det ikke bedre, for der var idelige Afbrydelser og Forstyrrelser, og det hændte, at de (Ingeniørerne) en Vinterdag frøs fast i Jordhullet. At vente sig Teknik af et saadant Personale, kunde der ikke være Tale om. Saaledes begav det sig til Eksempel, at Skriveapparatet ikke vilde løbe. Ingen af os kunde begribe det, end ikke nu afdøde Telefondirektør Madsen. Vi sendte da Bud til den hanoveranske Ingeniør. Han kom, saa, men sejrede ikke. Da rejste han sig for at overlade os til vor Skæbne og greb mekanisk om Haandtaget paa Apparatet. Nu gaar det, raabte vi alle. — Ja, nun gehts, und nun gehe ich. Han troede aabenbart, vi havde drillet ham, men det havde vi sandelig (desværre) ikke. — En anden Gang, efterat vi havde faaet den overjordiske Ledning, var der Jordforbindelse. Den fungerende Ingeniør havde undersøgt Lynaflederen, som var anbragt paa en høj Stang udenfor Byen, (man var maaske bange for at have den Indretning i Nærheden), men han fandt intet, den var hel og pæn. Saa maatte Ingeniør Lorentzen rejse fra København til Hamborg. Fejlen var en simpel Sammensmeltning, men ikke en eneste havde Begreb om, at sligt kunde finde Sted. Saaledes var Tekniken beskaffen, men med Ekspeditionen gik det strygende, d. v. s. naar Linierne var i Orden.

Farveskriftapparat havde vi naturligvis ikke, heller ikke Gennemskrivningsblanketter. Vi modtog alle udenlandske Telegrammer fra den preussiske og hanoveranske Station paa fine Blanketter med Ørne paa og afleverede vore tarvelige Blanketter igen til dem. Alle Telegrammer maatte afskrives og forsegles med Lak. I dette Øjemed var der anbragt en lille Natlampe (et Glas Vand og Olie og et lille Stativ af Kork med en fin Væge), og i denne Lampe kom Faber til Skade. Han var nemlig meget rask paa det, kom farende med en stor Cigar i Munden og stak den lige gennem Olien. Hvormeget han end spruttede og spyttede, var Cigaren fortabt. —

Saa sagde jeg Farvel til Telegrafien (1857) og vandrede omkring helt over til England, hvor man allerede den Gang gjorde Forsøg med Telegrafering uden Traad, men kom tilbage 1860, længselsfuld efter at

begynde paany. Det var just ikke saa ganske let. Direktøren brummede og sagde, han havde ikke saadan Plads liggende ledige, men han beholdt mig i Erindring og sendte mig en Aften Bud om, at jeg maatte tage med Schiøtz paa Kabeludlægning fra Bøjden til Fynshav og derpaa deltage i Liniebygning fra Flensborg over Als og de andre Øer til Sjælland. Derfra vendte vi tilbage i December og kort efter sendte Faber mig en ny Ansættelse som Telegrafist i Flensborg. Aaret efter kaldte han paa mig fra Ringkøbing og spurgte, om jeg havde Lyst til en af de nye Vestkyststationer. — Ja Tak, det har jeg rigtignok. — Hvilken da? Jeg vilde bede om Ringkøbing, men en Telegrafist, som stod ved Siden af mig, sagde meget venligt — Du er et Fæ, tag Ribe. Saa bad jeg om Ribe og fik den. Der var ikke Tale om at blive indsat eller deslige. Faber gav mig blot nogle Penge og sagde: — Tag saa til Ribe, Stationen finder De nok, Nøglen ligger hos Bageren.

Saa rejste jeg og havde ingen Vanskelighed ved at finde Stationen, men denne skulde aabnes Dagen efter. Et Bud var der ikke, en Rengøringskone heller ikke. Linie og Lokalbatterier med Svovlsyre og Brunstén stod omkring paa Gulvet. Jeg havde aldrig set noget lignende — et Batteri nemlig. En hel Pakke med mangeaarige Skrivelser og Cirkulærer laa paa Bordet. I dem havde jeg Læsning nok for en Maaned. Men Tjenesten var tilvisse ikke stræng. Det værste var de Pokkers Batterier, der idelig maatte efterses og fornyes. Da jeg imidlertid snart fik en Skræder til Bud, medens Konen gjorde rent, havde jeg Herredage og var meget glad ved min Tilværelse. Paa Adspredelser manglede det nemlig heller ikke. Vi havde jo Linier til Tønder, Varde og opad Vestkysten, og der var ofte noget i Vejen. Saa havde vi Ordre til at gøre Opslag paa Porten om, at Stationen var lukket formedelst Linieforstyrrelse. Gadedrengene pillede jævnlig Plakaten ned, men en Lap blev altid tilbage, og saa vidste Folk, hvad der var paa Færde.

Saaledes forløb nogle rare fredelige Aar, men da kom Krigen 1864. Forinden maa jeg dog berøre en større Linieforstyrrelse. Det var en haard Vinter med Rimfrost; al Forbindelse nordpaa var afbrudt, Plakaten kom op, og vi kørte. Allerede 1 Mil fra Byen begyndte Forstyrrelserne og Forvirringen. Den var slem. Inden Aften havde vi rettet 13 Sprængninger, og paa Hjemturen hørte vi mange Steder Traaden falde klirrende til Jorden. Saa maatte vi afsted igen den næste Dag og fremdeles. Isolatorerne var dels bøjedede lige, dels knækkede, og hvor løseligt vi end spændte, sprang Traadene under Arbejdet.

Dette blev tilsidst Fredericia for meget, og vi fik Ordre til at se os lidt omkring nordfor Varde og ikke spare paa Arbejdslønnen. Der

traf vi Hansen fra Ringkøbing, som for engangs Skyld ikke var glad ved at se sin gamle Ven. Han loddede med Smelteske, men Tinnets frøs, inden han blev færdig. Han fandt sig da, skønt nødt til, at vi snoede Traaden sammen, og gik nordpaa overladende Valpladsen til mig. Jeg sendte saa en Stafet til Varde, for at han skulde underrette mig om, naar Linierne kom i Orden, og arbejdede videre. Tre Dage efter kom Stafetten tilbage med Melding om, at alt var i Orden mellem Varde og Holstebro. Saa gik det sydpaa, og et Par Dage derefter var Linien til Ribe i Orden, d. v. s. det Hele saa græsseligt ud, men det holdt, og dermed var Kalamiteten besejret. Det mærkelige ved hele Fænomenet var, at Linien fra Ribe til Kolding ikke fejlede det mindste. Efter dette var det forbi med de gode Dage, derefter nærmede Krigen sig for Alvor.

En Vinternat i Februar modtog jeg Ordre til at pakke mine Apparater sammen og sende dem til København. De blev medtaget af Artillerikaptajn Münster, som passerede Ribe med Resten af nogle bjergede Kanoner.

Der stod jeg med en Station uden Apparater. Længe varede dette dog ikke, de gode Ribensere gjorde Kvalm, og Følgen var, at jeg atter blev forsynet med Apparater. Men med den rolige Tilværelse var det forbi. Tyskerne, som avancerede opad Østkysten, sendte idelig større eller mindre Patruljer til Ribe. For at forebygge en Overraskelse, havde jeg ladet utromme, at den, som bragte mig den første Melding om Fjendens Komme, fik 4 Rigsdaler. Det hjalp, og det var morsomt at se al Slags Godtfolk komme stormende ned ad Gaden raabende langtfra: De kommer! De kommer! Men det kostede adskillige Rigsdalere, dog fik jeg altid frelst mine Apparater. Alligevel maatte jeg Dag og Nat være paa Færde for at tage mod Spioner og befordre disses Telegrammer op til General Hegermann Lindenkrone. Han vidste alt, selv da Tyskere var rykket ind i Aarhus, kunde jeg telegrafere.

Saa en smuk Foraarsdag hørte jeg Raabet: De kommer, de kommer! Apparaterne var snart gemte, og jeg stod frejdig og sorgløs i Porten. Da mødte en Kaptajn med 20 Mand, der fyldte hele Lokalet. — Maa jeg bede om Deres Apparater. — Ja, alt staar til Tjeneste. — Da nu en flink Sergent blandede sig i Samtalen og raadede til at aftage Bordpladerne, spurgte jeg Kaptajnen (paa Tysk naturligtvis). — Hvem befaler her, De eller han? — Stilleschweigen! tordnede han til Sergenten, og jeg beholdt mine Bordplader. Men saa tog Kaptajnen min Lynafleder og mine Batterier, der aad Vognen op inden de naaede Kolding, og jeg hørte senere, Personalet i Kolding havde lét og sagt — dér har De jo gjort en god Fangst. Men forresten troede de, som Kaptajnen forsikrede, at Ribe var uskadeliggjort. Det var den

imidlertid ikke. Jeg havde gemt et Batteri paa Arkivskabet og tildækket det med gamle Aviser. Saasart jeg nu fra Kirketaarnet saa Kolonnen bugte sig som en Slange forbi Kavslund, fo'r jeg ned, satte Batteriet til, fik Relæet og Nøglen paaskruet og meldte, hvad der var passeret. De maa imidlertid i Kolding have lugtet Lunten, thi den 26. April mødte der et Par Hundrede Mand Ryttere og Fodfolk. Jeg fik Tid til at bjerge alt og spadserede nok saa frejdigt om blandt dem. Da jeg imidlertid efter endt Inspektion gik ind til en Købmand, hvor jeg skulde tilbringe Aftenen, meldte denne med ængstelige Miner, de havde været der og søgt efter mig. De havde ogsaa været paa Stationen. Jeg gik derhen. Døren var savet i Stykker, Bordpladerne afrevne, og alle Traade laa paa Gulvet.

Da skønnede jeg, at det var Alvor og blev rent ud sagt bange. Men inden jeg kunde liste mig bort, hørte jeg en Geværkolbe dundre mod Gulvet, og en Stemme tordne — Hvor er han? Jeg svarede noget spagfærdigt — her! Manden rev mig til sig og sagde barsk: — De er Arrestant! Marsch! De prikkede mig med Bajonetterne og førte mig over paa Gæstgivergaarden, hvor Herredsfogden, Borgmesteren og en Sagfører var anbragt paa Orkestret uden Lyst dog til at spille.

Jeg maatte staa paa Gulvet med en Skildvagt ved Siden. Chefen rev min Stok fra mig, og idet han holdt mig den for Ansigtet, raabte han: — Apparaterne, frem med dem, ellers gaar De som Fange med til Kolding. Jeg forsikrede, at jeg ingen havde. — Hvad er da dette? Og han viste mig et Telegram, han havde fundet i Byen. — Tillader De, jeg ser det? — Ja, men tag Dem i Agt, De har telegraferet bag Fjendens Ryg; det straffes med Døden!

Da jeg saa', det var 8 Dage gammelt og et uskadeligt Krigstelegram, svarede jeg: — Ja, den Gang havde jeg Apparater, men nu er de bortsendt. — Meget vel, betænk Dem til i Morgen, og skaffer De dem ikke forinden, kommer De til at tage Følgerne naar vi kommer til Kolding, og De kan stole paa, de bliver ikke blide. Det er jo uhørt, som De har baaret Dem ad! Men jeg tav. Hvad der generede mig mest, var den Omstændighed, at jeg havde Lommerne fulde af meget graverende Telegrammer. Hvad om jeg blev undersøgt? I min store Kvide fandt jeg paa at bede om Lov til at gaa ud i et nødvendigt Ærinde. Jeg fik en Mand med, men han blev staaende udenfor, og jeg skyndte mig at smide hele Stadsen i „Das“. Saa vendte jeg rolig tilbage. Aftensmad fik jeg ikke, Søvn heller ikke. Ved Daggry stillede vi alle. Jeg blev anset for den farligste og fik to Soldater til min specielle Opvartning, en paa hver Side.

Borgerne stod i deres Gadedøre og sendte os et deltagende, vemodigt Blik. Det var jo Krig, naar alt kom til alt, Spøg var det ikke,

I Skodborghus bedede vi, og da Officeren forlod os et Øjeblik, gav vi Skildvagten to Dramme og saa meget Brød, han kunde spise. Selv en Krigsfange kan gøre lidt godt.

Paa Raadstuen kom Borgmesteren og jeg ind i et Tyvehul. Mad fik vi ikke, og Polakken udenfor kunde ikke forstaa os. Men jeg gjorde saadan et Spektakel, at der kom en Gendarm til, som kunde Tysk. — Hvorfor gør De saadan Spektakel? — Fordi vi er sultne, vi har ikke smagt Mad siden i Morges. Det var der Raad for; naar vi vilde betale derfor, kunde vi faa saa meget at spise, som vi ønskede. Vi sad nu i Hullet i 14 Dage og maatte i Forhør flere Timer ad Gangen. Jeg skrev baade paa Dansk og paa Tysk for at opnaa blidere Kaar. — Grønbech-Faurschou skrev bl. a. til Faber. — Hvormeget jeg end beklager at maatte forvolde Statstelegrafen denne Udgift (3 Rigsdaler daglig i Diæter under Fangenskabet), har jeg dog intet at bebrejde mig med Hensyn til de Omstændigheder, som har hidført samme. Jeg har siden den 8. Februar ikke et Øjeblik været sikker for Fjenden og har dog næsten uafbrudt holdt Stationen i Gang og (maaske) derved ikke bidraget lidt til 4. Divisions fuldstændige Sikkerhed. — — — At jeg endelig blev attraperet, var noget, der ikke kunde undgaas, og da man ved min Arrestation stillede mig Valget mellem enten at udlevere Apparater og Telegrammer eller blive bortført, kunde jeg naturligvis ikke et Øjeblik være i Tvivl om Valget.

Faber svarede, at han paaskønnede hans Forhold og vilde gøre alt for at faa ham frigivet. Gr.-F. fik bevilget Lønning og Dagpenge under Fangenskabet, og de arresterede blev anbragt i et Privathus. Efter 3 Ugers Forløb fik de Lov at spadsere ud med „Profossen“, men de købte dem fri for hans Seiskab ved hver at give ham 2 Cigarer om Dagen. Saa gik de alene og havde det ganske godt, men der havde i Virkeligheden været Tale om at skyde dem. I August kom imidlertid Vaabenstilstand, og Gr.-F. blev fri tillige med de andre. — Vi begav os glade til Ægtvognene (jeg gik stadig i Uniform) og bestilte den bedste Vogn, vi kunde faa, og afsted gik det. Vi kørte gratis, fordi Kusken antog mig for preussisk Officer, og alle Skildvagter saluterede, da vi kørte gennem Gaderne. — Forinden min Afrejse fra Ribe, havde jeg sørget for at forbinde Traadene paa Tønderlinien med Jorden ved Hjælp af fine Traade, omhyggeligt skjult i Stængerne Revner 1 Mil sydpaa. Ved min Hjemkomst havde jeg den Fornøjelse at høre, det østerrigste Telegrafvæsen havde været rasende over den Fremgangsmaade. Min østerrigske Afløser maatte jeg endnu se paa et Par Dage, men saa rejste han sammen med alle de andre, og jeg kunde atter tage min kære lille Station i Besiddelse efter en ufrivillig Fraværelse i 99 Dage.

Gudmundsen, C. F. V.

(F. $\frac{8}{5}$ 1867, ansat $\frac{1}{12}$ 1881, gjorde Tjeneste i Randers, Fredericia, København og sidst i Nykøbing F. som Telegrafist til sin Afsked $\frac{1}{1}$ 1901.)

Gudmundsen hørte til de ikke saa faa Telegrafister, der sprang af i en heldig Tid, da der i private Erhverv var gode Chancer for dygtige Mennesker, medens de stod i Stampe i Statens Tjeneste. Efter 19 Aars Tjeneste i Etaten havde han en aarlig Løn af 1450 Kr. Det er da en Selvfølge, han ikke betænkte sig, da der blev tilbudt ham Ansættelse som administrerende Direktør for Lolland-Falsters Telefonselskab, hvilken Stilling han beklædte, til han søgte Afsked paa Grund af Sygdom 1928.

En anden dygtig Telegrafmand, Poul Møller, blev derefter ansat i den samme Stilling.

Hagen, V. E.

(F. $\frac{22}{12}$ 1834, gjorde Tjeneste i København 1858, Nykøbing F., Korsør, Fredericia som Telegrafingeniør fra $\frac{1}{4}$ 1875, Teknisk Afdeling i samme Egenskab fra $\frac{1}{4}$ 1889, Telegrafbestyrer i Fredericia $\frac{15}{6}$ 1892 og Chef for Teknisk Afdeling $\frac{1}{4}$ 1896. Afsked $\frac{1}{11}$ 1906, cand. polyt. R. af D. Dbmd.)

Hagen gjorde under Krigen 1864 Tjeneste ved Felttelegrafene, og han havde baade været Telegrafbestyrer paa forskellige Stationer og Leder af Imprægneringsanstalten i Sorø samt Telegrafingeniør, og alle de forskellige Stillinger udfyldte han med Dygtighed og Interesse.

Som Overordnet var han elskværdig og ligefrem, men han saa meget gerne, at hans Undergivne mødte punktlig og præcis til deres Arbejde. Han foregik dem i saa Henseende med et lysende Eksempel, idet han altid var den første, der mødte til Tjeneste. Medens han som Ingeniør ledede de store Telegrafanlæg i Jylland og Fyn, var han saaledes selv paa Arbejdspladsen hver Morgen Kl. 6 for at overbevise sig om, at Arbejdet blev paabegyndt i rette Tid.

I Fredericia — som Telegrafingeniør og senere som Telegrafbestyrer — mødte han paa Stationen længe før Tjenestens Begyndelse for at være à jour med, i den førstnævnte Stilling, Linienettets Tilstand, i den sidstnævnte Stilling tillige kontrollerende Personalets

Tilstedeværelse i rette Tid. Som Afdelingschef mødte han ligeledes paa sit Kontor længe før den egentlige Kontortid begyndte. Han var i sin Optræden rolig og behersket, og saavel overfor det underordnede Personale som overfor Arbejderne viste han altid en elskværdig Lige-fremhed og Velvillie, der gjorde ham vellidt og afholdt. For Hagen spillede den ydre Politur ikke nogen stor Rolle, og til Tider kunde han optræde med en Oprigtighed, der virkede helt forbløffende. Smukke Talemaader, der dækkede over de virkelige Følelser, laa ikke for ham; han sagde sin Mening med rene, usminkede Ord.

Engang, det var ved hans Jubilæum, havde man skilliget sammen til et Maleri som Gave til ham. Kunstneren, der havde malet det, var ikke særlig fremragende og Maleriet nok heller ikke.

Hagen, som ikke var nogen daarlig Kunstkender, fik Maleriet overrakt og udtalte sin Tak, men tilføjede: Jeg véd ganske vist ikke, om det er for at glæde mig eller for at gøre Nar ad mig!

Hagen havde i hele sin Tjenestetid kun Permission et Par Dage ad Gangen, naar han var bleven forflyttet til en anden Station; han benyttede aldrig sin Ret til at søge den Telegrafpersonalet tilstaaede aarlige Rekreationsferie.

Som gammel Ingeniør kendte Hagen hver Pæl og hver Telegraftraad i sit Distrikt. Han behøvede ingen Kort eller Tegninger. Naar der blev meldt ham en Liniefejl eller lignende, kunde han f. Eks. ofte svare: — Naah, det er den Pæl, som staar der og der ved det Hjørne, hvor Linierne drejer af.

Efter at Hagen havde taget Afsked med Telegrafvæsenet, kunde man hver Morgen tidlig møde ham paa Svineryggen i København, hvor han gik Morgentur. Han undlod aldrig at vende Blikket opad, naar han passerede den Stump Telegrafledning, som fandtes dér.

Haller, H. K. H.

(F. ²⁶/₅ 1879, ansat ¹/₆ 1898, Maribo, København, Odense, Fredericia, Odense, København, Teknisk Afdeling, Ingeniør-Assistent. Død ¹¹/₆ 1919.)

Efterhaanden som Trafiken udviklede sig paa Hovedstationen, blev der taget flere og flere automatiske Apparater af alle Slags i Brug, og mange af disse praktiske Indretninger blev opfundet af Haller. Han konstruerede et nyt Adresseskab for de aftalte Adresser, et Budkontrolapparat, et strimmelfrit Motor-Morseapparat, en Telegramsammenlægnings-Maskine og et automatisk Ordteallingsapparat til Skrivemaskiner. Som Opmuntring og Paaskønnelse for sine Opfindelser fik Haller i 1917 H. C. Ørsteds Legat, og han foretog derfor en Reise til Amerika, hvorfra han vendte hjem med nye Ideer. Desværre kom han kort efter ulykkeligt af Dage ved at styrte ned fra Taget af et Hus og dræbes mod Stenbroen.

Hampen, H. P.

(Ansatt ¹/₉ 1868, Fredericia, Telegrafist. Afsked ¹/₉ 1871.)

Paa en Tid, da Russerne byggede den russisk-sibiriske Landlinie, overgik Hampen i russisk Tjeneste 1871 og var ansat i Irkutsk og Blagowetschensk. Hans Skæbne formede sig paa mange Maader eventyrligt. Hampens Hjemstavn var Ringkøbing, men hans Natur krævede større Virkefelter, dog huskede han sin lille Fødeby ved en Lejlighed, da han nemlig forskrev en Vognladning danske Træsko til Sibirien. De blev solgt til Russerne med god Fortjeneste.

Mens han var i Blagowetschensk, rasede Bokseropstanden, og en Dag trængte nogle Kinesere ind paa Telegrafstationen og skød paa Personalet. Hampens Hustru, en lille spinkel Russerinde, som sad ved Indleveringen, dukkede ned under Skranken og undgik i Tumulten at blive bemærket af Kineserne.

Da der atter var Ro, kom hun frem igen som den eneste tilstedeværende levende; hendes Mand havde dog ogsaa undgaaet Blodbadet. Hun afleverede Stationens Pengekasse, og i Bladene blev hun fremhævet som en meget modig Kvinde. For sin Snarraadighed fik hun Stanislausordenen, og da hendes Mand ogsaa stod sig godt med Russerne, blev han ved samme Lejlighed ogsaa betænkt mod Stanislausordenen.

Under Verdenskrigen, da Hampen forlængst var vendt tilbage til Danmark, boede han paa Strandvejen i en Villa, hvorfra der var Udsigt over Sundet til Sverige. Paa en Tid, da man saa Spioner allevegne, mente nogle, der fra hans Vinduer var set forskellige Lyssignaler om Natten, og det laa da nært at antage ham for Agent i det russiske Efterretningsvæsen, eller paa godt Dansk for Spion.

Der blev holdt Forhør, men intet kunde bevises. Hampen forsvandt imidlertid. Senere skal han have været ansat ved den russiske Brev-censur i St. Petersborg.

Hansen, Emanuel.

(F. $\frac{3}{4}$ 1858, ansat $\frac{1}{6}$ 1878, Fredericia, København. Telegrafist. Afsked $\frac{1}{2}$ 1887.)

Emanuel Hansen fik Ansættelse i St. Nord. og kom til Rusland, hvor han foruden sin Telegrafvirksomhed dyrkede det russiske Sprog, Han blev landskendt som en dygtig Oversætter af russisk Literatur til Dansk. Emanuel Hansen endte som virkelig Etatsraad.

Hansen, S. Chr.

(F. $\frac{18}{5}$ 1818, ansat $\frac{1}{10}$ 1853, Rendsborg, Slesvig, Vordingborg, København, Overtelegrafist. Afsked $\frac{1}{5}$ 1888.)

Stationen i Vordingborg, hvor H. var Bestyrer, skulde afgives til Postmester Ries den $\frac{1}{4}$ 1869, og Hansen fik saa Tilbud om at overtage Stationen i Roskilde, men da denne Station senere er bestemt til at skulle overgaa til Postvæsenet, ønsker Hansen ikke at udsætte sig for en ny Flytning. Han skriver til Direktoratet, at han nu har flyttet saa mange Gange, at det har kostet ham over 600 Rigsdaler. Saa vil han hellere til København, „hvor der er billigere at leve end hér, hvor man ikke engang en Juleaften kan faa et Pund fersk Flæsk at købe. . . Sluttelig tillader jeg mig at ønske Dem et glædeligt og lyksaligt Nytaar!“

Hansen kom til København og fik forhaabentlig alt det ferske Flæsk, han ikke kunde faa en Juleaften i Vordingborg.

Hansen, Theilade H.

(F. ⁴/₄ 1865, ansat ⁶/₉ 1881. Telegrafbestyrer i Viborg fra ¹/₆ 1914 til sin Afsked ¹/₁₂ 1927.)

Theilade Hansen tilbragte nogle begivenhedsrige Aar i Viborg, hvorom han fortæller: Allerede under det store internationale Skyttestævne i Viborg i Juli 1914 gik der sære Rygter om en forestaaende Krig. Mordet i Serajevo var endnu i frisk Erindring. Kejser Wilhelm afbrød pludselig sin planlagte Norgesrejse, og meget kunde tyde paa, at noget alvorligt var i Vente.

Her havde Skytter fra det meste af Europa sat hinanden Stævne, mange af disse faldt eller saaredes senere under Verdenskrigen; men helt underligt er det at tænke sig de mange forskellige Nationer i disse svundne Dage mødtes her under de mest venskabelige Tegn.

Belgiere, Tyskere, Østerrigere, Serbere, Franskmand og Italienerne samledes ofte i Salonen i de varme Sommeraftener. Stemningen var høj „Vive la France“ og „Vive le Danemarc“ kunde ofte høres som Udbrud fra disse glade Mennesker, hvoraf mange, navnlig Sydboerne, havde ventet sig at komme til et Land højt mod Nord med Sne og Isbjørne og hurtig maatte sende deres Vintertøj hjem.

Saa udbrød Verdenskrigen, og som Avner for Vinden spredtes alle for hurtigt at vende hjem og melde sig under Fædrelandets Faner.

En stor Telegraftrafik udviklede sig under Skyttestævnet, hvor de mange Referenter til de store udenlandske Blade mødte med lange Referater. Kneb det undertiden med at forstaa hinanden, kunde Finger-tegn ofte gøre Underværker og fremkalde et glad forstaaende Smil.

Under Krigen kom Viborg til at danne et vigtigt strategisk Midtpunkt som Sæde for 2. Generalkommando og den kommanderende General for Jylland. Indkaldelserne fulgte Slag i Slag og dermed en forøget stor Telegraftrafik. Der beordredes Nattjeneste, og langt ud paa Natten indleveredes Snese af Telegrammer.

Stemningen var nervøs, vi frygtede stadig at blive inddragne i Krigen, Spioneri saa man allevegne, selv de tyske Hesteopkøbere, paastod man, var tyske Officerer, der samtidig under Dække drev Spionage.

Militærvagt med skarpladte Geværer posteredes udenfor Stationen baade Nat og Dag. Vagten tog ikke Situationen særlig alvorligt i de sene Nattetimer, men anbragte ofte sit skarpladte Gevær i en Krog af Publikumværelset, medens han selv tog sig et lille Hvil paa Løj-bænken; en Vagtpost spurgte en Nat den vagthavende Telegrafassistent, om han ikke kunde laane ham en Avis. Han blev henvist til Kommandoen, hvor han bedst kunde faa sit Ønske opfyldt. Spurgte man Sol-

daten, hvorfor han stod paa Vagt, svarede han paa sit Landsmaal bredt Jysk „for at passe paa æ Kavler“.

En Del Telegrafmateriel og Benzin opmagasineredes efterhaanden her; man tænkte sig stadig Muligheden af et tysk Indfald i Jylland, og at det hele Train og Telegrafanlægget saa skulde trækkes tilbage til Nykøbing Jylland, naar Fjenden nærmede sig.

Tyskerne kunde bruge alt; herfra og fra Karup afgik store Vognladninger Lyng og Skaller fra Søerne. Man fortalte, at Fisken blev malet til Fiskefars med Skæl og Indvolde til Føde for de sultne Soldater.

Hvor nervøs man var, vidner følgende om: En mørk Novemberaften saa man pludselig et mystisk Lys højt oppe kredse rundt paa Himlen omtrent over den gamle Telegrafstation i Jernbanegade. Der gættedes paa natligt Besøg af tysk Flyver. Telegrafstationens Rengøringskone skyndte sig ned i Kælderen, hun vilde dog ikke udsætte sit Liv for en Bombenedkastning. Fra Kommandoen havde man iagttaget det samme Fænomen. Pludselig dalede Lyset lige ned og forsvandt. Dagen efter opklaredes Mysteriet; en Dreng havde lavet Sjøv ved at opsende en Drage, til hvis Hale han havde bundet en elektrisk Lommelyste.

Den store Lazaretlejr, som nu er Folkekuranstalt, blev bygget, man sagde, under Pres fra de krigsførende Magter. Endnu husker jeg de første haardtsaaede tyske og østerrigske Fanger, forkomne, pjaltede og udtæredede var de, mange af dem maatte transporteres paa Baarer. Man mærkede Tidens Alvor i al sin Grusomhed, og Taarerne kom frem hos mange danske Kvinder ved at se al denne Elendighed.

Lejren var delt i to Dele, en for Menige og en for Officerer. Forholdet mellem Østerrigerne og Tyskerne var efter Sigende ikke det allerbedste. Begyndte den høflige Østerriger sin Tale med; „Ich habe die Ehre“, afbrødes han af Tyskeren med Bemærkningen: „und wir die Arbeit.“

En Del af de haardest saarede døde her under Opholdet og ligger begravet paa Viborg Kirkegaard, hvor den østerrigske Regering har rejst et højt Granitmonument.

Med kortere og længere Mellemrum har de mange forskellige Nationer fundet Hvile og Rekreation i Lazaretlejren. De første franske Fanger var endnu iført de for Frankrig den Gang typiske røde Pluderbukser, der dog hurtig afskaffedes som et alt for godt Sigte i Terrænet. Belgiere, Negre, Englændere blandedes sammen i kosmopolitisk Forening, Raceforskellen mellem Hvide og Sorte var der dog stadig. Ved Afrejsen saa man f. Eks., at de to forskellige Racer anbragtes i hver sin Waggon.

Alle Fanger var enige om, at bedre Rekreatiønssted kunde ingen have ønsket sig end her, hvor de mægtige Egeskove med Hald Ruiner giver Landskabet sit særegne Præg, her er Romantik i de herlige Naturomgivelser, hvorfra Blicher har hentet Stof til sine Noveller.

Den sidste og langvarigste Import til Lejren bestod af Russere, der havde tilbragt lang Tid i Sønderjyllands Fangeleire, og dér lært en Del Dansk.

En russisk Landmand spurgte en jysk Bondekarl: „Hvor er do fra?“ og fik til Svar: „A æ fra Vard, og hvor æ do fra?“ „A æ fra Astrakan.“ Det var gennemgaaende høflige og skikkelige Folk.

Sovjet sørgede godt for dem med Beklædning baade udvendig og indvendig. Ekviperingshandlerne havde ofte stor Leverance, flere af Russerne havde ikke set eller hørt fra deres Hjem i de mange Aar, Krigen varede. De var taget til Fange straks ved Krigen Begyndelse i de „Massuriske Sumpe“.

Med disse sidste Fanger afsluttedes Lejrens Virksomhed, og den er nu paa Initiativ af Røde Kors og Overlæge Videbech omdannet til den Kuranstalt, hvor saa mange i Aarenes Løb har søgt Lindring og Hjælp for syge Legemer og ødelagte Nerver.

Det er en Selvfølge, at Telegraftrafikken gik betydeligt ned efter Lazaretlejrens Ophør, men endnu lever man i Mindet om at have oplevet en Tid saa rig paa Begivenheder, at det sent vil glemmes.

Hansen, P. C. V.

(F. ²⁸/₅ 1844, exam. polyt., ansat ¹/₁ 1861 Nykøbing F. Afsked ¹/₁₂ 1865. Død ²⁴/₃ 1917.)

P. C. V. Hansen benyttede sin Fritid ved Telegrafvæsenet til at læse til Artium. Han var exam. polyt., men trængte efter at gaa videre, og dette lykkedes ham i en sjælden Grad. Han blev Student 1865 og søgte Afsked fra Telegrafvæsenet samme Aar. Saa tog han Magisterkonferens i Matematik 1869. I 1874 erhvervede han den filosofiske Doktorgrad i Matematik. Han virkede som Lærer i forskellige Skoler, indtil han blev Docent ved polyteknisk Lærestalt, og i 1894 udnævntes han til Professor ved Lærestalten.

P. C. V. Hansen udmærkede sig som Videnskabsmand ved Omhyggelighed og Nøjagtighed, han vandt 2 Gange Universitetets Guldmedaille og havde et Aar offentlig Understøttelse til at studere i Tyskland.

Da han døde, skrev hans Elev Dr. Barmwater bl. a. om ham: Professor Hansen var et Hjertemenneske med en Medfølelse for sine Medmennesker som faa; mangfoldige er de, der kan tale med om hans Godhed og Finhed. Hér blot et Eksempel blandt mange. En af hans tidligere Elever, der var rejst herover fra Jylland for at kunne være med ved hans Begravelse, fortalte, at første Gang, han var oppe til 1ste Del af polyt. Eksamen, gik det ham meget daarligt hos Prof. Hansen. Hansen tog sig det meget nær og bad ham komme hjem til sig. Her trøstede han ham paa bedste Maade og bad ham endelig ikke tabe Modet og opgive Studiet, men bare læse om og forsøge nok en Gang. Ved Afskeden overrakte han ham en Konvolut med Bemærkning om, at den kunde han aabne, naar han kom hjem; den viste sig at iudeholde 300 Kr. til Hjælp til Omlæsningen. . . . .

Professor Hansen var et stort Menneske, han gav ikke for at takkes, men hjalp altid i det stille og skjulte og forstod at yde sin Hjælp med overordentlig Finfølelse og Takt. Han var et meget beskedent Menneske, der helst vilde leve saa stille som muligt. Da han fyldte 70 Aar, vilde en Kreds af Venner og Elever hædre ham ved en Fest, men man fik at vide, han vilde blive meget ulykkelig ved at skulle være Midtpunkt i en saadan, den maatte derfor opgives. Derimod var han glad over de Gaver og Opmærksomheder, der strømmede ind til ham den Dag fra Venner og Elever.

Professor Hansen var Læreren af Guds Naade, men først og sidst var han det store Hjertemenneske.

Hartlov, Gerda, Frøken.

(F. 17/11 1888, ansat 1/6 1907 som Medhjælper, gjorde Tjeneste ved Statstelefonen, til hun blev Assistent i Regnskabs-Afdelingen 1/5 1918).

Frk. Hartlov udgik som Elev fra den franske Skole „Institut Jeanne d' Arc“, hvor hun indsejede den Interesse for alt Fransk, som hun siden har nærret. Hun har senere (1924) taget en Eksamen ved „Institut Normal Catholique“, Paris, med Udmærkelse i mundtlig og 1ste Karakter i skriftlig. Til denne Eksamen maatte hun læse pr. Korrespondance med fransk Manuduktør i over to Aar. Hun fik fra Institut Normal Paris to Gange om Ugen tilsendt Pensum, Opgaver og Bedømmelse. Frk. Hartlov var den eneste Udlænding ved denne Lejlighed og den første danske Dame, som tog denne Eksamen. Fra Telegrafvæsenet har Frk. H. haft et Rejsestipendium til et Studieophold i Frankrig.

Da franske Torpedobaade havde Basis i København for Kul- og Proviantforsyning under deres Togt til Østersøstaterne, dannede danske fransktalende og franske Katholiker i Hovedstaden en Foyé du marin. De fik overladt en Sal i Bredgade, hvor de franske Marinere i deres Fritid kunde opholde sig, skrive Breve osv. Samtidig sørgedes der for Forfriskninger til dem. I Komitéen, som tog sig af den Foyé var bl. a. Orlogskaptajn Bistrup og Kaptajn Baier.

Damerne sørgede for, at Marinerne fik set Byen og kom paa mindre Udflugter til Omegnen. Frk. Hartlov havde for sit Vedkommende en Styrke paa 30 Mand at drage Omsorg for; hun valgte af dem 4 til sine Adjutanter, og naar Styrken var formeret og marcherede gennem Byens Gader, kaldte Marinerne hende „la petite corporale“.

Førerne for saadanne Afdelinger maatte til Officererne ombord garantere, at Mandskabet kom tilbage til Kl. 10 Aften.

En Dag havde Frk. H. været i Ordrup med sit 30 Mands Hold og var om Aftenen paa Hjemvejen med dem. Da de kom til Femvejen, hvor der skulde tages Sporvogn, gjorde Mandskabet Mytteri. De erklærede, at Vejret var saa dejligt, at de ikke vilde hjem endnu. Frk. H. blev hed om Ørene, den Situation havde hun ikke tænkt sig at komme ud for. Hun tabte dog ikke Hovedet, men samlede Mandskabet om sig og holdt en lille Tale til Oprørerne. Hun appellerede til deres Æresfølelse, de vilde vel som Mænd af Ære ikke lade hende i Stikken, hun havde givet „parole d' honneur“ paa, at de skulde være ombord Kl. 10 osv. — Mændene raabte efter denne Appel til deres bedre Følelser „vive Mademoiselle“, „vive le Danemarck“, og der blev saa indgaaet det Kompromis, at man spadserede til det første Stoppested

efter Femvejen og dér tog Sporvognen. Styrken tog saa Opstilling og under Afsyngelse af Marseillaisen marcherede de franske Marinere til det næste Stoppested under Kommando af „la petite corporale“.

Hauch, W. F.

(F. 23/11 1829, ansat 1/2 1861, cand. phil., gjorde Tjeneste i Aarhus, Randers, og sidst i København som Telegrafist. Afsked 1/6 1901. Kancelliraad.)

Hauch var Søn af Digteren, Konferentsraad Hauch. Han frekventerede Sorø Akademi og forlod 5. Klasse for at følge med Faderen, der blev ansat som Professor i Kiel. Han lærte nu Landvæsen, giftede sig med en Datter af Pastor Lindegaard og købte for hendes Medgift en lille Landejendom paa Lolland. 3 Misvækstskaar ramte ham som alle andre Lolliker; saa [maatte han sælge sin Ejendom for dog at redde noget.

Han søgte derefter Ansættelse ved Telegrafien, varmt anbefalet af Fabers Ven, Stadslæge Møller, der slutter sin Anbefaling med . . . tilgiv min Dristighed — vi ei jo i Familie som Medlemmer af det store kære Studentersamfund. Deres Gemytlighed er saa bekendt, at jeg — Gemyttets Barn — ej forgæves vil have henvendt mig til Dem.

Hauch blev Telegrafist i Aarhus og forflyttedes kort efter til Randers, hvor han gjorde Tjeneste i syv Aar, og hvor han var under den fjendtlige Okkupation i 1864.

Kort før Randers blev besat af Fjenden, flyttedes Stationen et Par Mil nordpaa, hvor den blev etableret med et enkelt Feltapparat og holdt i Virksomhed, til der fra Amtet kom Ordre til at afbryde den. Hauch blev derved afskaaret fra alle sine Kolleger og maatte forblive i Randers under Okkupationen. Han fik dog Lejlighed til at gøre sig nyttig for Amtet som Bestyrer af forskellige Forplejningsbureauer i Omegnen, da saadanne maatte oprettes, for at Fjenden ikke selv skulde tage. Senere havde han Arbejde ved Krigsskadeopgørelsen og saa efter at Krigen var forbi.

I 1868 søgte Hauch Forflyttelse til København, hvor han virkede til sin Afsked i 1901.

Hauch tog i sine yngre Aar ivrig Del i alt, hvad der kunde have Interesse for den Etat, han tilhørte. Han var i Bestyrelsen for Tele-

grafsamfundet og udførte et stort Arbejde ved Stiftelsen af Enke- og Understøttelsesforeningen. Han maatte som saa mange andre Telegrafister tage Ekstraarbejde i sin Fritid, hvorfor han, mens han var paa Hovedstationen, gjorde udelukkende Eftermiddagstjeneste til Kl. 9 Aften. Om Formiddagen var han Bogholder hos sin Svoger Lindegaard af Firmaet Riedel & Lindegaard. Hauch var en yderst sympatisk Person og elskværdig Kollega, i Besiddelse af et livligt og frisk Temperament selv i sin høje Alder.

Hansen, Carl V.

(F. ²⁴/₃ 1850, ansat ¹/₉ 1868. Fredericia, Horsens, Aalborg, Telegrafbestyrer Fredericia. R. af D. Død ³⁰/₁ 1921.

C. V. Hansen havde i sin Tid været Bestyrer af Middelfart private Telegrafstation, da dens foregaaende Bestyrer, Christensen, havde taget Afsked og forladt Middelfart for at forsøge sin Lykke i Amerika. Den fordums Telegrafbestyrers Navn staar nu i U. S. A.s Annaler indskrevet som: General Schneedorff Christensen.

Da Carl V. Hansen forlod Middelfart Station, blev han vel ikke General i nogen Hær, men han blev dog sat i Spidsen for sit Lands næststørste Telegrafstation, Fredericia Station. Her, hvor Størstedelen af Korrespondancen med Udlandet foregik, og en meget stor Transitkorrespondance afvikledes, fik han rig Lejlighed til at vise sin administrative Dygtighed og tekniske Indsigt.

C. V. H. var siden 1904 Medlem af Telegrafvæsenets Eksamenkommission og Forstander for Undervisnings Kursus i Fredericia, hvor omtrent Halvdelen af Etatens Personale har faaet den første Uddannelse, og han var en energisk og dygtig Leder, der stadig søgte at vække de Unges Interesse for Staten.

Hechtenberg, A. E. C.

(F. $\frac{3}{12}$ 1853, ansat $\frac{1}{6}$ 1872. København, Teknisk Afdeling, Telegrafbestyrer Helsingør. Død $\frac{13}{3}$ 1905.)

I mange Aar sad Hechtenberg ved Indleveringen paa Hovedstationen, forinden han blev forflyttet til Teknisk Afdeling. I denne udnævntes han til Overtelegrafist 1895 og ledede en Tid lang denne Afdeling med Hagen som Chef.

Saa kom den Tid, da der skulde gøres Plads for de polytekniske Kandidater, og Hechtenberg blev forsat til Helsingør som Telegrafbestyrer.

Hechtenberg var en god Kollega, altid rede med Raad og Daad, naar det gjaldt at hjælpe andre, altid undskyldende dem, der af en eller anden Grund var udsat for et Angreb eller en haard Dom, og skønt han var en tavs Mand i det daglige Liv, kunde han blive veltalende, naar det gjaldt at skaffe en eller anden Kollega Hjælp. Under saadanne Omstændigheder virkede Hechtenberg støt og stille for vedkommende, uden at forlange Tak eller Paaskønnelse for sin Virksomhed, thi Kollegialitet var for ham ikke en tom Floskel, han ejede Forstaaelse af Kollegialitetens sande Væsen.

Som Overordnet var han human og elskværdig, velvillig mod sit Personale i alle Forhold, klar til at lette det Tjenestens Byrder, hvor han ved personligt Arbejde kunde bidrage dertil.

Henrichsen, O. H.

(F. $\frac{10}{11}$ 1847, ansat $\frac{1}{6}$ 1872 København, Overtelegrafist Telefonstationen, Overtelegrafbestyrer $\frac{1}{4}$ 1908. Afsked $\frac{1}{11}$ 1921. R. af D. Dbm. S. V.³ p. p.).

O. Henrichsen naaede fra Medhjælper op til Overtelegrafbestyrerposten, til Gengæld anvendte han ogsaa al sin Energi og sit Talent til Gavn for den Etat, han tjente. Hans Navn er særlig knyttet til Statstelefonens Indretning og Drift fra Begyndelsen af Halvfemserne. Naturligvis havde den private Foretagsomhed været mere vaagen end Staten, som forholdt sig afventende med Hensyn til Telefonen. Henrichsen havde paa en Tid, da det private Telefonselskab i København

kun havde 3—400 Abonnenter, foreslaaet, at Staten skulde overtage de private Anlæg. Telegrafdirektøren mente dog ikke, at Telefonens Fremtid vilde blive af nogen Betydning. Paa dette Tidspunkt fandtes i de forskellige Landsdele 56 private Telefonselskaber i ligesaa mange Byer med Opland. De store Stamledninger, Staten med sin Højhedsret over Sunde og Bælter, byggede mellem Landsdelene og videre til de forskellige Bynet, krævede særlige Foranstaltninger baade i teknisk, drift-teknisk og regnskabsmæssig Henseende; O. Henrichsen udarbejdede Planer i saa Henseende. Af hans originale tekniske Indretninger kan nævnes „Shuntede Telefonmellestationer“ 1894 og „Telegrafdupleks paa Mellestationsledninger“ 1895. Allerede i 1873 havde O. H. efter Opfordring af Telegrafdirektøren oprettet en Telegrafskole med Undervisning i Apparat-tjeneste, Teknik og Sprog. Der uddannedes Eleverne dels til Statstelegrafen dels til St. Nord. Under Henrichsen indførtes ogsaa Creed-Systemet, som muliggjorde at afvikle den enorme Korrespondance under Verdenskrigen paa en beundringsværdig Maade.

Henrichsen var elskelig og venuesæl som faa, han vilde gerne gøre alle tilpas, og hvis man kom til ham i en eller anden Anledning, forlod man ham aldrig uden Haab. Hvor kunde han ikke opmuntrende lægge Haanden paa Ens Skulder, idet han med sin smukke, klangfulde Stemme sagde: „Det gaar nok, det gaar nok, skal De se!“ —

Da O. Henrichsen i en Alder af 74 Aar forlod Telegrafvæsenet ikke paa Grund af Svagelighed, thi han var i fuld vigueur, men fordi Loven krævede det, lod Personalet hans Portræt male og afholdt en Afskedsfest for ham. Bl. a. blev der ved den Lejlighed sunget nedensaaende Sang af H. Jespersen:

Jeg véd et Land, hvor gennem grønne Lunde,
 Hvor langs med gyldne Markers gule Straa,
 I Havets Favn, i Bælter og i Sunde,
 Hvor fjernt ved fjerne Klitters øde Graa,
 Hvor rundt langs Grøfters Svær, langs blanke Skinner
 En sælsom Traad fra Pæl til Pæl sig snor.
 En Traad, som Stad med Ager tæt forbinder
 Og knytter Skovens Syd til Klittens Nord.

Jeg véd en Mand, som spandt hint Net af Traade,
 Som lig Aladdins Aand har tryllet frem:
 En Verden skøn, for Barn og Læg en Gaade:
 Fra fjerne Egne taler Hjem med Hjem!
 En Verden, bygt af Snører og af Jacker,
 Af Mikrofoner og af Klokketklang,
 Af Dobbeltledning, som i Dal og Bakker
 Tyst spiller Bas til Lærkens Klokkesang.

En Mand, hvis Drømme basked' ej i Blinde,
 Hvis Tanker dvæled' ej ved svundne Aar!
 En Mand, som bedre Stier vilde finde!
 Et Pust af Nyt! En Duft af Klodens Vaar.
 En Mand, hvis Virken stivned' ej til Vinter,
 Men favned' Livets Frugter Aar for Aar!
 Nu larmer Creedreceiver, hamrer Printer,
 Og Danmark forrest mellem Lande staar.

Nu er hans Sommer endt, og Høsten kommer —
 Saa sær en Høst, saa lun og vaarlig lind!
 End kvidrer Fugle muntert om Skærsommer,
 Og Jordbær blomstrer under Søndenvind,
 Saa ung, saa fyldt med Liv, mens andre ældes!
 Han Høstens komme roligt byder Trods.
 Fast som en Eg han staar, mens Bøge fældes!
 Naar vil hans Minde da dø ud blandt os?

Hill, J. W.

(F. 24/3 1859, ansat 1/10 1876 København, Telegrafist. Død 28/11 1888).

Hill var Vestindianer, Mulat, og vist den eneste „sorte Mand“, der nogensinde har været ansat i Telegrafvæsenet. Han havde dog faaet sin Opdragelse og Skolegang i København, hvor han i den Tid havde sit Hjem hos en Skolebestyrer. Hill traadte senere i Store Nordiskes Tjeneste og var paa Stationen i Newcastle et Aarstid. Det kolde Klima angreb imidlertid hans Lunger, og han vendte tilbage til Danmark, hvor han kort efter døde. Han var et varmblodigt og livligt Menneske, der kom udmærket ud af det med sine Kammerater paa Hovedstationen.

Hilcker, C. C.

(F. ²⁶/₁₀ 1834, ansat ¹/₁ 1857, gjorde Tjeneste i Hamborg, Flensborg og København sidst som Bestyrer af Station Kbhvn. V. R. af D. Afsked ¹/₁₀ 1913).

Hilcker kom 15 Aar gammel som Privatskriver paa Pakkepostkontoret i København, hvor han gjorde Tjeneste fra Julen 1849 til Foraaret 1853, da han forflyttedes til Brevposten, og kort Tid efter blev han konstitueret som Postskriver (Postekspedient) med en aarlig Gage af 400 Rigsdaler.

Da Hilcker $3\frac{1}{2}$ Aar senere til Trods for Overpostmesterens Anbefaling blev forbigaaet til fast Ansættelse, søgte han i Decbr. 1856 Ansættelse ved Statstelegrafien. Efter at være prøvet i Sprog af Faber, beordredes han til Tjeneste paa den danske Station i Hamborg fra 1. Januar 1857. Efter at have været 4 Aar i Hamborg, var Hilcker naaet op paa en Gage af 500 Rigsdaler aarlig. Opholdet i Hamborg var dyrt, og Hilcker søgte derfor Forflyttelse og kom 1861 til Flensborg.

Da Krigen udbrød, og Dannevirke var rømmet, blev Personalet og Apparaterne paa Ægtvogne overført til Sønderborg. Herfra var Hilcker Vidne til Beskydningen af Dybbølskanserne. Saa begyndte imidlertid Fjenden ogsaa at bombardere Sønderborg, og da en Granat ramte Taget paa det Hus, hvori Telegrafstationen fandtes, blev Stationen flyttet til Augustenborg. Efter Preussernes Overgang til Als, rejste Hilcker over Lübeck med en svensk Damper til København og derfra til Middelfart; herfra udveksledes der Telegrammer med Østerrigerne, som holdt Fredericia besat.

Straks efter Fredsslutningen kom Hilcker til Fredericia, men allerede i Januar 1865 blev han forsat til København, hvor han gjorde Tjeneste til sin Afsked 1913. Hilcker var en Tid som Overtelegrafist Vagtschef paa Hovedstationen og blev meget afholdt af Personalet, men han var sikkert for elskværdig til at lede det efterhaanden ret store Personale og passede langt bedre i den Stilling, han senere fik som Bestyrer af Stationen paa Vesterbro.

Hilcker var i Besiddelse af udmærkede Sprogkundskaber, men som den beskedne og fordringsløse Mand, han var, anede kun faa hans Dygtighed i Sprog. Det vakte derfor berettiget Opsigt blandt Kollegerne, da Hilcker engang optraadte som Sufflør for et italiensk Skuespillerselskab, der gav Forestillinger paa det gamle Hofteater.

Honoré, H. D.

(F. $\frac{12}{3}$ 1862, ansat $\frac{1}{11}$ 1876. Gjorde Tjeneste i Fredericia i 16 Aar, kom derefter til København, blev Overtelegrafist og senere Underbestyrer; søgte Afsked $\frac{1}{9}$ 1927.)

I en Alder af 14 Aar mødte H. hos Bestyrer Petersen, Fredericia, der lod ham nedskrive et Stykke efter Diktat af en Avis. Da Nedskrivningen var gennemset, var H. antaget som Aspirant.

Øvelsesværelset var et Rum, som stødte op til Bestyrerens Kontor, saa han kunde høre, naar Stagnøglen klappede med Prikker og Streger. I det samme Rum havde Telegrafbud Jessen samtlige Petroleumslamper til Rensning, og mens H. prikkede, rensede Jessen Lamper. Naar nogen paa Stationen ønskede hentet Øl eller andet til Maaltiderne, svarede Jessen altid: „Jeg er ved Lamperne“, og saa slap han for at gaa. Jessen var musikalsk og Ekspert i Harmonika, og under sit Arbejde fløjtede han de lystigste Melodier. Disse og en herlig krydret Duft af Petroleum forhøjede Lysten til Arbejdet ved Telegrafnøglen. Holdt man op et Øjeblik, kom Petersens Hoved frem i Døren med den Bemærkning i en streng Tone: „De bestiller ikke noget!“

Efter nogen Tids Forløb med den isolerede Nøgle, fik man Lov til at sende til et Strimmelapparat med veritabel elektrisk Strøm etc. Da H. tilfældig kom til at røre ved Nøglens Arm og Liniekontakten, blev han meget forskrækket ved at erholde et Stød over Pegefingern som Slaget af en Pisk. Han spekulerede over denne Mærkelighed og besluttede atter at vove Forsøget med Pegefingern; samme Resultat, og nu vidste han, at Elektriciteten kunde slaa — det var gaadefuldt!

Petersen var en streng, men retfærdig Mand. De unge, der skulde spille raske Karle, lærte hurtig at drikke Bajer til Maden, men Petersen vidste, det kunde blive til deres Fordærv, og han kaldte dem ind paa sit Kontor én for én og tog det højtidelige Løfte af dem, at de aldrig vilde drikke Bajer til deres medbragte Mad.

Udenfor Stationen drak de alligevel Øl; H. havde saaledes en Dag været til Middag sammen med nogle andre, og ved den Lejlighed havde han endog smagt en Porter. Han havde lovet at afløse en anden paa Stationen ved 7-Tiden, og paa Vejen op syntes han, at Trapperne dansede Runddans. Skæbnen vilde, at han paa Trappen rendte lige i Armene paa Petersen; frygtelig var Situationen og Honorés Rædsel for at blive opdaget, men lykkeligvis mærkede Petersen ikke noget. Efter at H. med en Kraftanstrengelse havde taget sig sammen, gennemførte han sit Arbejde med Punchning til England; men han glemte aldrig Rædslen fra den Dag. Petersens Trussel lød altid paa Afsked.

Paa Stationen var der en Telegrafist, der holdt meget af at være

Nyhedskræmmer, navnlig var han stærkt politisk interesseret. Det var i Estrups Dage, da de politiske Bølger gik meget højt, med Gendarmeri paa Landet etc. En Gavtyv af en Kollega fandt paa at lave et Telegram omtrent saalydende: „Mange Tusinde Bønder bevæbnede med Plejle og Forke marcherer mod København, Byen i Belejringstilstand“.

Dette Telegram blev hemmeligt punchet og sat ind i Transmitteren ved Københavnsbordet. Vedkommende Nyhedskræmmer sad ved Receiveren og klistrede. Ved at udtage Linieproppen i Systemet gik Strømmen ikke til København, men cirkulerede rent lokalt fra Transmitter til Receiver. Hurtig klistrede Telegrafisten det frygtelige Telegram ned, og stærkt rystet gik han for at forkynde Indholdet for de politisk Interesserede. For at faa Telegrammet hurtigt besørget videre, gik han personlig hen til det Provinsapparat, hvor det skulde vidersendes, for selv at besørge det vigtige Telegram.

Ophavsmanden til Spøgen saa imidlertid Lejlighed til at snappe Telegrammet fra ham, før han fik paabegyndt Afsendelsen. Han blev rasende, da han saa, han var holdt for Nar, og klagede øjeblikkelig paa det alvorligste til Bestyrer Petersen. Om denne nu har moret sig over Vandgangen eller har ment, Historien helst maatte forblive uomtalt, nok er det, man hørte intet til, at Sagen gik videre.

Bestyrer Petersen havde den store Sorg ved et Ulykkestilfælde at miste en Nevø, Overtelegrafist Petersen og dennes Svoger, som var Sekretær hos Petersen. Der var i Fredericia et ikke helt lille Sjak af Telegrafister, som holdt Lystbaade. En Søndag tog de til Munkebjerg for at deltage i en Kapsejlds. Skønt det kulede en Del, gik dog alt godt. Om Aftenen dansedes paa Munkebjerg, og alt forløb pænt og roligt. Nogle blev ved Baadene efter Dansen til den lyse Morgen, og andre tog med Nattoget til Fredericia for at kunne møde paa Stationen næste Morgen. Blandt disse sidste var Honoré, og da han i Fredericia mødte Natvægteren, fortalte denne ham, at Rygtet gik, der var druknet to Telegrafister ved Kapsejldsen i Vejlefjord. H. beroligede ham dog med, at disse Rygter intet kunde have paa sig, da han vidste, de to Svogre allerede først paa Aftenen var sejlet tilbage mod Fredericia, og de havde en god, solid Baad. Desværre var det dog saaledes.

Paa deres ensomme Tur tilbage ud af Fjorden var de naaet til Skoven under Treldenæs, og her havde et Vindstød kærtret Baaden, og begge Telegrafister var gaaet til Bunds ganske nær ved Land.

De blev fundne næste Formiddag af en af de hjemsejlende Baade, som intet anede om Ulykken, men som observerede en Mast rage op af Vandet og ved nærmere Undersøgelse fandt og opfiskede begge Ligene. Disse blev af Baaden med Flaget paa Halv ført til Fredericia, hvor alle rædselsslagne modtog de afsjælede Legemer af de to afholdte

Kolleger. En Hustru mistede ved denne Ulykke sin Mand og en Broder.

Lystsejladsen, som var i fuldt Flor, fik for lange Tider sit Dødsstød, Bestyrer Petersen var stærkt nedbøjet over Tabet af sine to dygtige Telegrafmænd og Paarørende.

Efter 16 Aars Tjeneste i Fredericia søgte Honoré Forflyttelse til København. Den Gang (1893) havde man endnu ikke indført Undulatoren i København, men arbejdede med Fredericia paa Wheatstone Receiver. Honoré paavirkede Bestyrer Mulvad til at søge Bevilling til Anskaffelse af Undulator ved Fredericia Linien, og en saadan blev ogsaa snart opstillet. Endnu kunde kun de til København forflyttede Fredericianere arbejde med Slangeskrift, men det varede ikke længe, inden Københavnerne var oplærte til ogsaa at kunne tage Affære.

Honoré gennemgik et Kursus paa Store Nordiskes Værksted og begyndte derefter sin Løbebane som Tekniker paa Hovedstationen, en Virksomhed, han udførte i ca. 30 Aar. H. underviste Eleverne i Morse, Sounder og Punch (Perforering). Særlig Interesse havde man for Perforeringen, og H. udsatte Præmier for de Elever, der uden Fejl kunde punche Ordet „Constantinopolitanischesdudelsackpfeifmackergesellschaftsvereinsversamlungslocalitaeten“ 50 Gange. Kunststykket blev virkelig præsteret af 2 eller 3 paa Elevholdet, og i Belønning fik hver en halv Kasse Cigarer af H.s egen Fabrikation, hvad der forhaabentlig ikke vænte dem af med Røgning.

Under Honorés Felt fandtes mange forskellige Virksomheder bl. a. ogsaa Ordning af Opstillinger eller nye Monteringer. Han indførte ikke saa faa af sine egne praktiske Forbedringer og Opfindelser. Saaledes bl. a. en Blanketkasse i Indleveringslokalet. Her blev hver Dag lagt en Bunke Blanketter paa Skrivepultene til Publikums gratis Afbenyttelse. Man benyttede sig i høj Grad af den lette Adgang til at faa gratis Papir. Bl. a. havde man lagt Mærke til, at Frugthandlere paa Gaden solgte Kirsebær i fikse Kræmmerhuse lavet af Statstelegrafens Blanketter. Honoré lavede saa en Blanketkasse, der ved Træk i en Snor afgav 1 Blanket ad Gangen. Disse Kasser blev opstillet rundt om paa Stationerne og blev først inddragne, da Blanketten skulde betales med 5 Øre og hentes hos Ekspedienten ved Indleveringen.

H's Hovedarbejde kom snart til at bestaa i Arbejde med de nylygt indkøbte Creedmaskiner, 2 Receiver og to Printere. Disse ret komplicerede Apparater havde mange Børnesygdomme at gennemgaa, men H. fik dog efterhaanden Bugt med de værste Skavanker, saa Printerne kunde bruges endda i aarevis. Naar Creed senere ved sine Besøg i København blev forestillet for de Ændringer, Honoré havde foretaget ved hans Apparater, sagde han altid: „I shall do the same — it is very good, Mr. Honoré.“

H. konstruerede ogsaa en Klistremaskine, som ikke blot blev anvendt af Statstelegrafren, men ogsaa overalt i Verden, hvor Creed og Store Nordiske er naaet ud.

Hovard, H. C. C. V.

(F. 9/11 1858, ansat 1/10 1874, gjorde Tjeneste i Fredericia, Næstved, København, Overtelegrafist i Randers, Bestyrer i Korsør, Kolding og Esbjerg og Telegrafbestyrer i Aalborg).

H. fik sin første Uddannelse under gamle, højtansete C. A. Petersen, Fredericia. Han kom 7 Aar gammel til Nyborg med sine Forældre og 1870 til Fredericia; hans Far blev kørt ihjel paa Silkeborg Station af Skanderborgtoget. Hovard blev Soldat i Odense og gik paa Officersskolen dér, hvorefter han gjorde et Aars Tjeneste som Secondløjtnant. I 1889 blev H. Frimurer og indtager nu en af de højeste Grader indenfor Ordenen. Hovard har tjent under 5 Direktører (de to sidste Generaldirektører) og et Utal af Ministre.

Hovard fyldte 70 Aar i 1928 og kom saaledes ikke til ret længe at tjene under „fremmed Herredømme“, som han kalder det. Med dyb Vemod, siger han, ser jeg vor Etat nu slettes ud som selvstændig, og jeg tænker paa alle de mange Kolleger, som mere eller mindre frivilligt er „traadt af“, og paa dem, der bliver tilbage i en taaget Fremtid med minimale Avancementsmuligheder. — Det er rimeligt, at de mange Aar har bragt mig Skuffelser, men disse opvejes dog, naar jeg kaster Blikket tilbage paa „gamle Dage“ og paa den Tid, hvor Ens Nervér stod spændt, ogsaa af Arbejdsglæde, i den bevægede Tid af den Periode, da jeg bestyrede Esbjerg Station. Vi havde Soldater med opplantet Bajonet paa For- og Bagtrappe, Spioner Dag og Nat paa alle Kanter, og vi gik i Uvished, om ikke en skøn Dag et Kommando af en fremmed Magt vilde komme og forlange Stationen udleveret og maaske bringe Bestyreren „udenlands“.

Ja, „gamle Dage“, hvor lyder det længe, længe siden, og hvor er Aarene dog blevet af? Jeg ser endnu i Tankerne Telegrafdirektør Peter Faber paa Natvagten i Fredericia komme ind med et Par Uldtæpper over Armen efter forgæves at have søgt Hvile paa Telegrafbestyrer Petersens lille Sofa, afventende Nattogets Afgang og bandende over, at Telegrafbestyreren ikke havde rekvireret en ordentlig Sofa.

Jeg mindes Næstved, hvor Ingeniør Hagen fortalte sine muntre Historier bl. a. den, da han ved en Linieprøve bad en Station isolere Linien til Prøve. Da Galvanoskopet vedblev at give Udslag, kaldte han Stationen paa den isolerede Linie og gjorde opmærksom paa, at Linien jo ikke var isoleret. Han fik til Svar: „Det maa jeg da bedre vide, som sidder her paa Stationen!“. Og København med Vagtparaden, vi lod trække op med Trommer og Piber om Søndagen med Frederik d. 13. (trættende) ved Trommen paa Ruden; Begravelsesscenen med „Pip“ som Liget, og Molboen, som agerede Liglugt hos Ligkistesnedkeren i N. Hemmingsensgade osv. Ja, hvor er I henne allesammen? Minderne næsten overvælder mig, naar jeg nu tager dem frem, og kommer et Par Stykker af os „Gamle“ en enkelt Gang sammen, saa lyder det stadig „Kan du huske“: Men nu: „Sic transit gloria mundi“!

Høncke, H. von.

(F. 28,7 1834, udnævnt til Telegrafdirektør $\frac{1}{6}$ 1877, Afsked $\frac{1}{8}$ 1897. Kapt. ved Ingeniørkorpset, Afskedspatent som Oberstløjtnant, K. af D², Dbm. p. p.).

Høncke blev Direktør endnu i den gamle Tid, men nye Tanker begyndte at spire i Personalet; man vilde have et Ord med i Laget, naar Personalets Forhold skulde bestemmes. Det var naturligvis ikke let for en Mand som Høncke at forstaa og sympatisere med den Slags Bestræbelser, han, den gamle Militær, der havde levet saa mange Aar i en Atmosfære, hvor, man, som det hedder „holdt Kæft, Trit og Retning“.

Væl som Følge af sit gammeldags militære Syn paa det eller dem, han var sat til Øverstkommanderende over, manglede Høncke den Smidighed og Tilpasningsevne, som er af saa stor Betydning for en Chef baade uadtil overfor Publikum og indadtil overfor Personale.

Dette skal dog ikke bebrejdes Mennesket Høncke; det var Tidsaanden, som havde præget ham, personlig var han yderst retsindig, og trængte man gennem den militære Skal, viste det sig, han havde et blødt og følsomt Sind. For Eksempel da Grænsepælene skulde flyttes nordpaa efter Krigen 1864, var Høncke Chef for det Korps, som flyttede Pælene. Medens Arbejdet stod paa, saas Taarer at trille nedad Hønckes Kinder,

Et andet Eksempel. — En nu højtstaaende Telegrafmand, som gjorde Tjeneste paa en Filial i sine unge Dage, mens han var Medhjælper, modtog ved Apparatet et Tjeneste-Telegram, hvori stod, han skulde forflyttes til Hovedstationen. Dette kom den unge Mand meget paa tværs, da han var gift og havde et Ekstraarbejde i sin Fritid til 600 Kr. Han bad Bestyreren søge at faa Ordren annulleret, og Bestyreren gik ogsaa op til Høncke, men kom tilbage med den Besked, at Ordren skulde efterkommes. Saa gik Medhjælperen selv op til Direktøren.

Han blev modtaget med et: — Hvad vil De? Medhjælperen fremførte sit Ærinde, men blev hurtig afbrudt med den Besked, der intet vilde blive forandret.

Medhjælperen bad om at maatte forklare sine private Grunde. Høncke: Deres private Grunde kommer ikke mig ved. Medhjælperen: — Men jeg er gift. — Høncke: — Det kunde De sgu have ladet være med!

Blodet fo'r nu Medhjælperen til Hovedet, og han udbrød i sin Desperation: — Saa er det altsaa sandt, hvad mine Kolleger ovre paa Hovedstationen fortæller, at De aldrig gør nogen af Personalet godt, naar De kan gøre ondt! — Hvad siger De! Hvad er det, De siger til mig! Og Høncke fo'r ud af Døren.

Medhjælperen stod og ventede lidt, men da Høncke ikke kom tilbage, gik han atter til sin Filial, overbevist om, at han nu fik Afsked med det samme.

Da han kom ind paa Filialstationen, var der lige ankommet et Tjeneste-Telegram fra Høncke, hvori det forudgaaende Telegram annulleredes, saa Medhjælperen skulde blive, hvor han var.

Høncke var i Virkeligheden røget lige over paa Stationen og havde skrevet Tjeneste-Telegrammet.

Høyer, A. E.

(F. 16/7 1877, ansat 1/6 1894, gjorde Tjeneste i Nykøbing F. og København, tog Afsked 1/3 1909.)

Medens Høyer gjorde Tjeneste ved Telegrafene, læste han samtidig til Artium, og senere tog han statsvidenskabelig Eksamen 1906; i 1909 tog han Afsked for at tiltræde en Stilling som Kontorchef i Dansk Arbejdsgiverforening. H. hører til de ikke saa faa, som efter at have forladt den Etat, de har tilhørt i deres Ungdom og var kommen i en fremskudt Stilling, dog har bevaret deres gamle Etat i taknemlig Erindring. Han siger selv med Henblik paa den Tid, han var Telegrafmand:

Selvfølgelig har jeg bevaret mange — gode og muntre — Minder af personlig Natur fra hine snart fjerne Aar, saavel om de af mine Kolleger, der var ældre end jeg, og af hvilke jeg endnu omgaas en enkelt, den prægtige gamle F. O. Andersen, som om mine jævnaldrende og mine yngre Kammerater. Men det, som har gjort dybest Indtryk paa mig, og som saa at sige har præget mig for hele Livet, det var den Udvikling, jeg gennemgik i de første 10 Aar, hvori jeg tilhørte Statsfunktionærernes Stand. Denne Tid — fra Halvfemsernes Begyndelse til deres Slutning — var en Brydningens og Gennembrudets Tid, den var mere end nogen anden præget af Funktionærernes Bestræbelser paa at konsolidere sig som Stand, baade fagligt og socialt. I denne Tidsperiode mødtes gammelt og nyt Livssyn, og af dette Møde, der ifølge Sagens Natur ikke kunde forløbe uden stærke Gnidninger, fødtes den Aand, som blev bestemmende for hele den følgende Udvikling.

Allerede Personalets Sammensætning i Begyndelsen af Halvfemserne var karakteristisk for Forskellen mellem den gamle og den nye Tid. Den Del af Personalet, som repræsenterede Tiden 1850—1880, bestod hovedsagelig af Mænd, som havde deres Oprindelse i højst forskellige Samfundslag, og som i de fleste Tilfælde slet ikke havde været bestemt for den Plads i Livet, hvor de nu var havnet, men som enten havde opgivet at naa deres Maal, eller som af en ublid Skæbne var slaaet ud af deres Bane. Der var blandt dem Mænd, som havde forsøgt sig som Kunstnere, andre som havde betraadt den akademiske Løbebane, og atter andre der havde været selvstændige Næringsdrivende, Militære o. m. a. Der var noget tilfældigt, noget ufærdigt over hele dette Milieu. Menneskeligt set var det selvfølgelig interessant, socialt set ganske uden Fysiognomi. Og disse Mænd, som i deres Livssyn var vidt forskellige fra den yngre Del af Personalet, forstod selvfølgelig kun daarligt den nye Aand, som i første Linie

repræsenteredes af de bedste af Firsernes Mænd, og som Ungdommen fra Halvfemserne tjente med Begejstringens hellige Ild, til Tider dog maaske med lidt for haardhændet Idealisme. Men det skal dog siges til den ældre Generations Ros, at da Gennembrudet først var fuldbyr-det, da Fundamentet for Funktionærernes faglige og sociale Kultur var tilvejebragt ved Oprettelsen af Dansk Telegrafforening, og det rationelle Arbejde for Løsningen af alle de store foreliggende Opgaver (den faglige Uddannelse, Lønnings- og Pensionslove, Kvindespørgsmaalet m. v.) var begyndt, sluttede den sig — vistnok med ganske faa Undtagelser — ogsaa til den nye Tid.

Derefter fulgte en Række Aar, hvor der blev arbejdet. Indadtil for at skabe Interesse og Forstaaelse hos Funktionærerne selv — udadtil for at vække Offentlighedens, Administrationens og Lovgivningsmagteus Opmærksomhed for og Sympati med den nye Stands berettigede Ønsker og Krav. Og Resultatet af hele dette Arbejde, hele den Udvikling, som senere er foregaaet, kender jo den nuværende Generation af Selvsyn og Selverfaring. Men den har ikke som vi, der var unge i det sidste Decennium af forrige Aarhundrede, følt den dybe og umiddelbare Glæde ved at være med til at skabe Værket, den har haft den Lykke at kunne overtage Arven. Derfor forstaaer ogsaa vi, der nu har passeret Livets Middagsarbejde, ogsaa langt bedre end de, der kom efter, at vurdere det uselviske Arbejde, som „Mændene i de første Rækker“ udførte, da de for over en Menneskealder siden traadte i Breschen for deres Standsfællers Interesse, ikke blot til Fordel for den daværende Generation, men for alle de følgende.

Ikke saa meget for de materielle Goder, jeg sammen med mine øvrige Kolleger derved opnaaede, men først og fremmest for den Lære for Livet, jeg høstede i disse interessante Aar, mindes jeg altid disse Mænd med Tak og Beundring.

Ingeholm, I. K.

(F. 14/11 1877, ansat 1/12 1893, gjorde Tjeneste i Svendborg, Fredericia, Odense, København som Telegrafist og Kontrolør og fra 1/4 1926 som Telegrafinspektør i Generaldirektoratet.)

Ingeholm har været Medlem af Dansk Telegrafforening siden dens Stiftelse, og hans Kolleger, der hurtig lærte at sætte Pris paa hans Energi og hans udmærkede Egenskaber baade som Taler og Skribent, satte ham i 1912 ind i Hovedbestyrelsen, hvor han straks blev valgt til Sekretær og udførte som saadan et omfattende og fortrinligt Arbejde. En Mængde Artikler i Dansk Telegraftidende uden Navn, med Navn eller under Mærke stammede fra hans livfulde Pen. Disse Artikler var altid udarbejdet med den største Omhyggelighed og skrevne i en koncis og klar Stil; havde Ingeholm ikke haft saa mange andre Hverv at varetage, burde han absolut have været Redaktør, thi der er sikkert gaaget en udmærket Journalist tabt i ham.

I den kritiske Periode i Krigsaarene søgte Ingeholm med stort Held at skabe en god Forbindelse med Dagspressen for derigennem at vinde Støtte for Personalets økonomiske Interesser, og Ingeholm skrev mange Dagbladsartikler eller foranledigede dem skrevne ligesom han i den Tid var Genstand for mange Interviews, hvori han altid benyttede Lejligheden til at tale sine Kollegers Sag overfor Offentligheden.

Den tjenstlige Gerning i Forbindelse med Foreningsarbejdet udfyldte hele Ingeholms Liv, hvad man godt kan forstaa. Han var Telegrafforeningens Sekretær og Medlem af dens Bestyrelse, senere dens Formand. Medlem af Bestyrelsen for „Foreningen for Post- og Telegrafvæsenets Embeds- og Bestillingsmænd“, af „Bestyrelsen for Telegrafvæsenets Enke- og Understøttelsesforening“, ja, Ingeholm var i Virkeligheden taget i Arbejde i alt, hvad der eksisterede af Foreninger, Kommissioner og Udvalg, som havde Berøring med hans Etat.

At Ingeholm under alt det Arbejde, Kollegerne havde betroet ham, dog aldrig nogensinde paaviseligt har tilsidesat sine tjenstlige Pligter for sin Stilling som Tillidsmand, vil det være retfærdigt at nævne. Han forstod altid at holde hver Ting for sig.

I „Kampaarene“ under Krigen forefaldt der mange helt dramatiske Episoder, naar der skulde handles hurtigt og resolut dels overfor Administration og dels overfor det utaalmodige, overanstrengte og ophidsede Personale, der maatte yde overmenneskeligt Arbejde for en ussel Godtgørelse. Ingeholm havde i den Tid ikke ret mange rolige Timer. Han maatte være baade her og der for at besværges og berolige, og kun de, der levede med i den Periode, vil kunne bedømme det kolossale Arbejde, Ingeholm maatte tage paa sig.

Da, efter Direktør Meyers Afgang, den nye Administration, Generaldirektoratet, var bleven Telegrafetatens øverste Ledelse, bestræbte Ingeholm sig stærkt for at skabe et godt Forhold mellem denne og Telegrafforeningen, hvad der ogsaa lykkedes ham, sikkert til Gavn for begge Parter.

Efter i Foraaret 1925 at have nedlagt sit Mandat som Foreningens Formand, blev I. mod Slutningen af samme Aar opfordret til at modtage Konstitution som Telegrafinspektør i Generaldirektoratets Driftsafdeling og blev, efter at have været konstitueret i 4 Maaneder, udnævnt i Embedet.

Jagd, C. H. C.

(F. ²⁷/₄ 1821, ansat ²²/₅ 1852, Bestyrer i Nyborg. Afsked ¹¹/₁₀ 1863. Kaptajn).

Jagd havde, forinden den elektromagnetiske Telegrafs Oprettelse, været Bestyrer af den optiske Telegraf i Nyborg, og han vedblev derefter at være Telegrafbestyrer af Nyborg Station. Han havde under Krigen 1848—50 tjent sig op til Officer. Jagd tog Afsked 1863 og blev Oppebørselskontrolør i Kolding og senere Amtsforvalter i Thisted. Han var i mange Aar Folketingsmand og døde 1895.

Den Embedsbolig, Jagd havde som Telegrafbestyrer, var meget mangelfuld, og han fik da Tilladelse til at lade den reparere. Men, det blev bagefter i en Skrivelse fra Generalpostdirektøren bebrejdet ham, at han ikke havde indskrænket sig til de nødvendigste Reparationer, men søgt at skaffe sig Bekvemmeligheder derudover.

Den gamle Officer, der aldrig lod sig forbløffe, svarede omgaaende tilbage — Der er faktisk ingen Ruder i de nye Vinduesrammer, ingen Laase for de nye Døre, intet Gulv i Værelserne, intet til Boligen hørende Locum, ingen Opgang til Loftet, ja, for den nye Tilbygnings Vedkommende eksisterer der ikke Tag over Hovedet. I Henhold til Bygningsdirektoratets Erklæring maa altsaa et Hus, hvor ingen Ruder er i Vinduerne, ingen Laas i Dørene, tildels intet Gulv, men kun fire nøgne Vægge og den vaade Jord, hvor Familien formentlig skulde tilbringe den største Del af Dagen liggende paa Maven for at søge Læ mod Vinden, der suser gennem de aabne Vinduer og Døre, være til-

strækkelig Embedsbolig, og alle hine Genstande kun unødvendige Bekvemmeligheder.

Det var en Salut, man ikke kunde tage fejl af, og den gamle Kriger gik af med Sejren som saa ofte før paa Slagmarken.

Jensen, L. P.

(F. ¹⁹/₈ 1879, ansat ¹/₈ 1896, gjorde Tjeneste i København, blev Kontrolør i Helsingør ¹/₉ 1920 og tilbage til København ¹/₉ 1927, Kontrolør I ¹/₁ 1928).

L. P. Jensen, var tidligt interesseret i Organisationsbevægelsen og deltog i Mødet hos Frisenette og senere i det Møde i Haandværkerforeningen i 1898, hvor Dansk Telegraforening blev stiftet. I 1910 blev han indvalgt i Foreningens Bestyrelse, og allerede 1911 valgtes han til Redaktør af Dansk Telegraftidende, hvilken Stilling han beklædte til 1920. Han blev Formand for Foreningen 1915 til 1920, og i samme Tidsrum var han Næstformand i Centralorganisationen.

Da den store Lønningskommission blev nedsat, maatte L. P. J. atter holde for her baade som Repræsentant for sin egen Etat og som den ene af de to af Regeringen blandt Civiletaternes Embedsklasser udpegede Repræsentant. Som Tak for navnlig denne Del af hans Virksomhed, blev der af Kolleger ved en Festlighed paa Hovedstationen overrakt ham en Lands gave.

Arbejdet i Lønningskommissionen lagde i meget høj Grad Beslag paa L. P. J., og han sled mere, end hans Kolleger maaske forestiller sig det. Hans Helbred led da ogsaa en Del under det strenge Arbejde, og han maatte i 1920 frasige sig alle sine Tillidshverv.

Hans Kolleger, der havde lært at vurdere hans Energi og Arbejds kraft, holdt imidlertid Øje med ham, og da han atter var fuldt restitueret, kaldte man ham paany under Fanen, og han mødte pligt skyldigst.

Han blev valgt til Næstformand baade i Telegraforeningen og i Centralorganisationen, hvor han i 1925 blev Formand; L. P. J. var

Medlem af Voldgiftsretten, til den blev ophævet. Fra 1912 blev han Medlem af Bestyrelsen for Post- og Telegrafforeningen af 1872.

I 1921 var L. P. J. Medlem af det af Telegrafdirektoratet nedsatte Udvalg til Gennemgang af Telegrafvæsenets Regnskabsforhold. Udvalgets Arbejde resulterede bl. a. i Kredsordningen og Kuponsystemet ved Regnskabet i København og Publikums Adgang til at betale Telegrafvæsenets Regninger i Bankerne og ved Postkontorerne. L. P. Jensen var stærkt socialt og politisk interesseret, og i de senere Aar deltog han aktivt i Politik. Det radikale Venstre opstillede ham ved Byrådsvalget i Helsingør 1924, og han var Partiets Kandidat ved Folketingsvalget i 1926 i Helsingørkredsen.

Fra den Tid L. P. J. redigerede Dansk Telegraftidende fortæller han bl. a. „Kort Tid efterat Krigen var udbrudt i 1914, fik jeg en Dag Tilsigelse til at møde paa Frederiksberg Polistation. Da jeg, ligesom Antonius, intet ondt havde bedrevet, betraadte jeg fortrøstningsfuldt Øvrighedens Enemærker, hvor man oplæste en Henstilling fra Justitsministeren til Pressen om at afholde os fra uneutrale Udtalelser og undlade at offentliggøre Sensationsefterretninger. Da Dansk Telegraftidende jo ikke agtede at give sig af med Storpolitik, kunde jeg med rolig Samvittighed skriftligt bevidne, at jeg havde taget Meddelelsen til Efterretning.

Den voldsomme Travlhed, Krigen straks medførte, skildredes i Septemhernumret i en lang redaktionel Artikel „Telegrafens og Krigen“, af hvilken Brudstykker blev gengivet i flere af de andre Fagblade.

En Skildring i Dansk Toldtidende af et eller andet jydsk Toldsteds Historie indgav L. P. J. Tanken om i Dansk Telegraftidende at bringe noget lignende for Hovedstationens Vedkommende. Jo før et saadant Arbejde blev paabegyndt, des bedre; endnu levede jo enkelte, der havde gjort Tjeneste ligefra Telegrafens første Dage, og Stofbidrag fra disse vilde i høj Grad kunne tjene til at levendegøre Skildringen af de ældste Tider. Da jeg en Dag traf Reiffenstein-Hansen paa Gl. Kongevej, fortæller L. P. J., meddelte jeg ham min Hensigt og bad ham paatage sig Opgaven. Han var stærkt begejstret for Planen og var rede til at tage fat med det samme, og den 1. Oktober 1915 bragte Dansk Telegraftidende den første af den lange Serie Artikler „Gamle Tider og nye paa Hovedtelegrafstationen“, der strakte sig over mere end 2 Aar, gennemillustrerede, som de er, skrevne i et let og livfuldt Sprog, prægede af et fornøjeligt Lune, giver de en frisk og levende Skildring af svundne Tiders Liv og Færden i den gamle røde Gaard og bringer samtidig en saadan Fylde af positive Oplysninger, at de vil blive staaende igennem Tiderne som værende af ikke ringe kulturhistorisk Værd. —

L. P. J. gennemførte Redaktionen af Dansk Telegraftidende lige til Maj 1920, altsaa i en af de mest bevægede Episoder. Det, der særligt prægede denne, var den stadig fortsatte Dyrtidskampagne. Det vrimlede med Artikler, der bar Overskrift „Dyrtidshjælpen“, „Dyrtidstillæg“, „Midlertidigt Løntillæg“ eller „Lønsagen“.

Jævnside med den fælles Dyrtids- og Lønkamp, som gjaldt alle Tjenestemænd, og som traadte saa stærkt frem i alle Fagbladene, førte Telegraftidningen sin egen Kamp for bedre Overarbejdsbetaling, og saa i dette Arbejde maatte L. P. Jensen trække sin store Del af Læsset, og han viste til enhver Tid Dygtighed, Loyalitet og stor Forhandlingsevne tillige med Indsigt og en retlinet Karakter. Om Formandens (L. P. J.) og Sekretærens (Ingeholm) Arbejde i denne interessante Periode af Foreningens Historie findes spændende Skildringer i „Dansk Telegraftidnings Jubilæums Skrift 1898—1923“.

Jensen, C. F. A. T.

(F. ²⁴/₁₀ 1853, ansat ¹/₆ 1875, Fredericia, Telegrafist. Afsked ¹/₈ 1878).

Jensen var en af de mange, der i Slutningen af Halvfjerserne gik over i Store Nordiske. Uagtet han havde faaet Tilnavnet „Fumle Jensen“, blev han dog Store Nordiske en udmærket Mand som Ingeniør og Liniebygger. Hans Virksomhed i Østen faldt udelukkende i Sydkina og særlig paa Formosa, hvis hele Telegrafsystem han anlagde og bestyrede i flere Aar.

Jespersen, Henrik.

(F. 29/4 1881, ansat 1/4 1898. Fredericia og København, Kontrolør I).

Var Redaktør af Dansk Telegraftidende 1908—1911 og benyttede baade i den Tid og senere sine udmærkede journalistiske Evner til Gavn og Glæde for sine Kolleger. Hans Artikler var ofte skarpe som en Ragekniv, men til andre Tider kunde der være et helt lyrisk Sving over dem, altid læste man dem med Interesse. Ogsaa som Forfatter virkede H. Jespersen, og paa det Schönbergske Forlag er udkommet følgende Bøger af ham: Smaastadspræst, I Statens Tjeneste, Lykke, Skyld, Den stærkeste Magt. Om den Tid, der endte med Telegrafetatens Sammenlægning med Postvæsenet i 1927 siger H. Jespersen:

Enhver Telegrafmand, der holdt af sin Etat, føler sig staaende ved en aaben Grav, hvor en Kiste sænkes ned.

Paa denne Kiste vil jeg lægge en Krans af røde Roser. Allerede fra jeg var Barn har jeg samlevet med Telegrafvæsenet, og som Tiden gik, blev det mere og mere saadan for mig, at Telegrafvæsenets Skæbne ogsaa var min, hvilket andet Minde kan da staa mig nærmere end dette: Mindet, der lever i mit Hjerte.

Jeg ser mig selv allerede som en lille Dreng en solhed Sommerdag gaa milevidt ud paa Landet, op mellem Svendborg og Odense, for fjernt mellem to Byer at staa ved Jernbanen under en Telegrafpæl og lytte, — min første ejendommelige Sounderekspedition. Det var ikke blot Barnets Øren, der lyttede, det var hele Barnesindet, der smeltede sammen med Stilheden, Evigheden, Uendeligheden — og dybt inde i denne Stilhed: den sagte Mumlen i Telegraftraadene — hemmelighedsfulde Budskaber fra fjerne Lande.

Disse Baand, der spandt deres Net ud over den vide Verden, spandt Barnet ind i deres Spind og afgjorde min Skæbne.

Da jeg som 16aarig blev „Aspirant“ paa Svendborg Telegrafstation, slog mit Hjerte i Takt med Morseapparater, Telegrafnøgler, og Overdragere. Naar jeg paa Stationens 2 Overdragere hørte København og Fredericia sende til Rudkøbing og Marstal, da fulgte jeg i Aanden den elektriske Strøm gennem Ledningen, langs Chausséer og Skinneveje, tilbage til dens Udspring, til de store Stationer, hvorfra jeg vidste, at Ledninger og Kabler spredtes ud over fjerne Lande. Aldrig glemmer jeg den 1. April 1898, da min Drøm blev virkeliggjort, og jeg som „Medhjælper“ i Fredericia, ved en af Nordens Centralstationer, var et Led i et vældigt Maskineri — en for den 17-aarige gigantisk Station, med Rækker af Apparater, der klappede, ringede, larmede. Jeg gik rundt i en Rus. Hvilken Kappelyst blandt alle! I vor Fritid

sad vi paa Loftet, tog paa Hørelsen, punchede, klistrede. Det var *Haandværkerens Glæde ved Faget*.

Men Tiden iler hurtigt bort. Livet er kort, og nu husker jeg knap det Spand af Tid, der ligger mellem min første berusende Glæde ved mit Fag, og en lignende Følelse 16 Aar efter ved Verdenskrigens Udbrud. Paa Hovedstationen i København en Travlhed som aldrig før! Gesandtskabernes Bude og Militærvæsenets Ordonnansofficerer, Skarer af Journalister og Udsendinge fra Forretningsfolk og Skibsmæglere bevægede sig i en stadig glidende Strøm op ad Trappen til Indleveringslokalet. Rørpostens hurtigt skydende Kanon affyrede uafsladeligt Hylstre som smaa Granater fyldt med Depecher til Morseapparatsalens Centralfordeler, der sendte dem videre med Hallers elektriske Omdelere, firkantede Miniatur-Jernbanegodsvogne, der monotont skurende kørte deres evindelige Rundbanetur, under højtanbragte Skinner hen over Morseapparaternes Klapren og Nøglernes Summen.

Helt som Fisken i Vandet boltrede den ægte Telegrafist sig dog først i Wheatstone- og Creedsalen. I denne Maskinsal voksede Lyden til en øredøvende Larm, der klang som Bruset fra et uhyre Orkester.

I denne ejendommelige Koncertsal, i dette larmende Fabrikslokale, et Centrum for en genial Slægts Kulturliv, arbejdede, med alle Nerver anspændt, Mænd og Kvinder som gode Kammerater 20 til 30 Timer ad Gangen, i et hæsblesende, forceret Tempo — et synligt Udtryk for Trafikens og Maskinernes Tidsalder — et levende Spejlbillede af Menneskeslægtens feberagtige, travle Livsførelse, af dens rastløse Jagen, Rekordjagtens, Konkurrencens vilde Ridt.

Hver af os følte os som levende Hjul i dette Samfundsmaskineri, levende, aandende Svinghjul, der stod som Sole i Æteren, glidende rundt og rundt.

Vi satte en Ære i at følge med, at præstere det umulige.

Jeg skrev engang omtrent saaledes derom:

Rundt om os væltede Depecherne ind fra Berlin og Kristiania, fra Sct. Petersburg og London. Kablerne udspyede kilometerlange perforerede Creedstrimler, der bunkede sig sammen i Pyramider under Creedreceiverne, højere og højere, skønt Printerne klaprende slugte dem og forvandlede dem til læselig Maskinskrift. Engelske og tyske Strimler mødtes paa Tribunens Gulv og brødes hidsigt om Pladsen.

Natten igennem dagklart af skarpe, elektriske Lamper, som kastede deres hvide Skær over Tusinder af ekspederede Telegrammer i Vindueskarmene.

Et besynderligt Kulturcentrum, som gennem et uhyre, stjerneformet Ederkoppesvind af Svagsstrømsledninger var i Kontakt med et Verdensdramas Rædsler. —

I fire Krigsaar varede dette Jag — og da Krigen endte, *tog Travlheden til!*

Skibsfarten, som vaagnede af sin Dvale, Importen, som krøb ud af sit Hi, al Handelslivet som vaagnede, gav Genlyd i Maskinsalen, hvor Larmen voksede til et Brøl.

Nu er alt dette Slut; Reaktionen kom med onde Tider, med Pengemangel og Arbejdsløshed, med Bankkrak og fallerede Landmænd og Industridrivende, med opsagte Stillinger, ødelagte Skæbner.

Dette *maatte* blive Følgen. Krigen havde forarmet Europa, *os alle* — og som Aarene gik, voksede Vanskelighederne. Staten greb til Fortvivlelsens Midler tilsidst, ogsaa Statens Tjenestemænd gik det ud over.

Om man gjorde Ret eller Uret mod *Telegrafetaten*, om det var et Misgreb, der burde være undgaaet, er det vel for tidligt at udtale sig om. Men derom maa vel alle, ogsaa Regeringen, være enige med os, at ingen af Statens Tjenestemænd gik de onde Tider ud over i en Grad som over os.

Vi, der var *stolte ved vort Fag*, ved at kaldes *Telegrafister*, vi, der i 7 Aar i Træk præsterede det yderste for at hævde Standens og Landets Ære overfor Omverdenen — og som blandt Alverdens Telegrafister regnes blandt de bedste — vi alene véd, hvad Regeringen og Rigsdagen gjorde mod os. Alle fire Partier saa, under Følelsen af deres Ansvar, paa Helheden, paa Statens og Folkets Vel. *Særinteresserne* maatte bøje sig for det Heles Vel — og resignere. Dette er Grundloven for al Organisation. Lovlydigt bøjer vi os da og gør vor Pligt — — men for mange er det, som fra en lys, skøn Sommer at gaa ind i et mørkt Efteraar. — Et for et visner Bladene og synker til Jorden — til Bladbunker, som ingen tæller, som ingen regner med. Vi hører Vinden suse vemodigt gennem nøgne Grene, og i stille Stuer sidder vi tause og lytter til Fodtrin, der fjerner sig. —

— Dog engang ad Aare kommer der vel lysere Tider, hvor Musklerne spændes og Nerverne synger.

Da tilhører vi stadig *Trafikken* — det kan ingen tage fra os — Jernbane, Post, Telegraf tilhører vi — *Trafikken*, som er Bindeled mellem By og Land, Bindeled mellem Nationerne — *Trafikken*, som bidrager til at føre Landene stedse tættere sammen, at gøre Verden stadig mindre. Ogsaa vi skal ved vor Gerning føre Menneskeheden fremad mod den Tid, da den snart saa lille Verden *nødtvunget* maa blive én forenet Menneskehed, da Slægtens stolte Drømme om internationalt Broderskab, et Nationernes Forbund, bliver Virkelighed, og Krigens onde Følger, Nød, Lidelse, Skuffelser og brudte Haab, skal ophøre.

Johansen, E. S.

(F. $\frac{8}{8}$ 1879, ansat $\frac{1}{4}$ 1896, gjorde Tjeneste i Fredericia og København, Afsked 1901.
Professor ved polyteknisk Læreanstalt.)

Om hvorledes det gik til, at Vejen til Professoratet ved polyteknisk Læreanstalt førte gennem Telegrafvæsenet som Medhjælper og Reservetelegrafist, fortæller Professoren selv: — Da jeg søgte ind i Telegrafvæsenet, gjorde jeg det ud fra den Betragtning, at det var den af Etablerne, der frembød de bedste Betingelser for Fritid til at dyrke Ens Interesser. Dette Indtryk af Telegrafvæsenet, som sikkert ikke passer nu til Dags, havde jeg især fra min Barndomsven Henrik Worm, som var kommet ind i Væsenet nogle Aar før mig, og som var stærkt interesseret i Naturfag. Mit Maal var ved frit Selvstudium at uddanne mig i Naturvidenskab og Matematik, derimod tænkte jeg ikke paa at tage Eksaminer af nogen Art. Med dette Fremtidsprogram kom jeg i 1896 som Telegrafmedhjælper til Fredericia og begyndte foreløbig at sluge de populær-videnskabelige Skrifter, som min Gage tillod mig at anskaffe.

Afgørende Betydning for mig var, at jeg stiftede Bekendtskab med daværende yngste Lærer ved Fredericia Latinskole, nuværende Lektor Kr. Simonsen. Han var Seminarist, men forberedte sig til matematisk-naturvidenskabelig Artium ved Privatundervisning hos nogle af sine ældre Kolleger ved Latinskolen.

Han blev mit Forbillede, og under Omgang med ham blev jeg klar over, at kun et virkeligt, grundigt Studium vilde kunne tilfredsstille mig, og at dette ikke kunde gennemføres uden ved Universitetet. Forøvrigt var jeg ikke den eneste paa Telegrafstationen i Fredericia, der nærrede Planer om at studere. Der var S. P. Madsen, nuværende Telegrafingeniør, som jeg en Tid lang løste matematiske Opgaver sammen med, og der var Chr. Nansen, som blev min Læsekammerat baade til Tillægsprøven i Latin (1898) og til Artium (1900). Det var trist, at han skulde faa en saa tidlig Død. Den indtraf netop paa et Tidspunkt, hvor vi glædede os til at fejre vort 25 Aars Studenterjubilæum. — Skønt de fire Aar, jeg tilbragte i Fredericia, var en Omvej til mit Studium, tænker jeg dog tilbage paa dem med Glæde, især paa Grund af de mange gode Venner og Kammerater, som jeg vandt mig i disse Aar. —

Johansen studerede fra 1907 til 1908 i Berlin, London og Leiden, hvorefter han blev Assistent ved Polyteknisk Læreanstalt. I 1914 ansattes han som Docent og 1921 som Professor og Bestyrer af Læreanstaltens fysiske Laboratorium. Professor Johansens videnskabelige Arbejder omhandler alle spektroskopiske Spørgsmaal, bl. a. Energifordelingen i Spektre, hvilket Arbejde han udførte paa Finseninstitutet,

hvor han har været fysisk Konsulent siden 1906. Han har skrevet talrige Artikler i „Fysisk Tidsskrift“, hvoraf han er Medredaktør, endvidere en Bog „Moderne Anskuelser om Elektricitet og Stof“.

Jørgensen, Svend.

(F. 14/4 1883, ansat 1.2 1903, Fredericia, Esbjerg, København, Kontrolør 1.)

Svend Jørgensen, som er født i Rudkøbing, havde fra sin tidlige Ungdom haft Lyst til Søen, men det skulde dog ikke blive paa denne „gyngende Landevej“, han fandt sin Livsbane. Da han var færdig med Skolen, blev han „sat i Lære“ hos Telegrafbestyrer Julius Wolder i Rudkøbing. I halvtredie Aar var „Gamle Wolder“ hans Læremester, og han lærte godt, thi „Wolders Dreng“ fik Lov til at beskæftige sig med alt til Faget henhørende, og der var nok at tage fat paa for et videbegærligt og driftigt ungt Menneske. Stationens Linieomraade var ret stort, idet dertil ogsaa hørte et Par Smaaøer, saa Liniaturene foregik ofte til Søs i al Slags Vejr. Under Førerskab af en Søulk af den rette gammeldags Type, knap og barsk, med et lunt og mildt Blink inderst inde i Øjekrogene, fór Wolders Dreng paa Søen, i Storm og Stille, i Hede og Kulde. Med *Emil Sørensen* ved Roret gik de paa den værste i tryk Forvisning om, at intet kunde mane dem ned. De følte deres egen Stolthed som „Ledere“, eftersom Telegrafbestyreren allerede den Gang var aldrende og skrøbelig af Legeme og ikke yndede disse vovelige Ture ved Efteraars- og Vintertid.

Under den berygtede Julestorm 1902 var Svend Jørgensen selv-tredie med til at gøre Landgang paa *Sidø*, ikke ved Landingsbroen, men Pokker i Vold, paa en Dæmning paa Øens Læside, fordi Broen ikke lod sig anløbe. Landingen blev foretaget med et flænget Sejl og mistet Ror. Den Dag var *Emil* knotten for Alvor, det var, sagde han, ikke et Vejr for hverken Dyr eller Mennesker, langt mindre for *Børn* — Børnene var de to Gutter, der som Ledere af Ekspeditionen var ombord — at færdes i paa Søen.

Omgangsformen paa Stationen var venlig, men bestemt; Tjeneste-

tiden var om Sommeren fra 7 til Slut, om Vinteren fra 8 til Slut, afbrudt med en halv Times Middag. Wolders Elever havde det godt og holdt af deres gamle Læremester, selv om han var præget af sin egen Lære- og Ungdomstid, en Tid, der ikke anvendte Fløjlshandsker.

Den 1. Februar 1903 meldte Svend Jørgensen sig til Tjeneste i Fredericia som lønnet Medhjælper. I Fredericia havde han 10 gode Aar med rig Lejlighed til at sætte sig ind i al Slags Tjeneste, de sidste Aar ved Statstelefonen som Leder.

Stationen var den Gang en udpræget „Mande“station, der var vist kun to Damer tjenstgørende, begge i Telefonafdelingen. Mellem alle disse unge Mænd fra Landets forskellige Egne herskede en vis Kappelyst, og Tiden gik med at dygtiggøre sig rent manuelt, ligesom ogsaa Tekniken øvede sin store Tiltrækning paa flere. Dertil kom, at Samarbejdet med Udlandet, England, Frankrig, Rusland og Tyskland affødte Sproginteresser, der for manges Vedkommende satte smukke Frugter i Tiden, der fulgte efter. Disciplinen var stram, nærmest militærisk, Arvegods efter „Gamle Petersen“, af hvis Skole næsten alle Stationens Overordnede var udgaaet.

Svend Jørgensens første Bestyrer var *Gredsted*, som dog allerede faa Maaneder efter Jørgensens Ankomst blev syg og døde. Den unge Mand syntes straks at se en barsk og myndig Herre i Bestyreren, men overraskedes ved, at Gredsted med stor Venlighed og virkelig Varme bød ham velkommen med nogle gode formanende Ord om at skikke sig vel, søge at undgaa, hvad Fristelser Livet kunde byde paa i „Storbyen“ Fredericia, være flittig osv., Ord som Svend Jørgensen stadig har bevaret i sin Erindring og søgt at efterleve.

Gredsteds Afløser var *Carl V. Hansen*, barsk og kantet i al sin Færd, og dog et hjertensgodt Menneske, der gerne hjalp med Raad og Daad, hvis man søgte og bad om hans Bistand. Hans nærmeste Hjælpere, Stationens Overordnede, Hans Petersen, Gries, Kragh, Helsingaun, J. Larsen, S. Vangen, Sick, Rasmussen m. fl. var alle særprægede Mennesker, hver med sin lille Ejendommelighed, men — dygtige, absolut Situationens Herrer, naar store Linienedbrud eller overvældende Trafik stod for Døren. Den, der var med i de Dage, kan endnu mærke Arbejdets Sang, naar de store Begivenheder var for Haanden, naar alle Mand var „pebet paa Dækket,“ og hver eneste en lagde sig i Selen for at gøre rent Bord. De fleste af de den Gang ledende Overordnede er alle, eller saa godt som alle gaaet til den store Brigade, men det skal siges til deres Ære og Ros, at det var Mænd, der forstod deres Kram, Mænd, der var i Stand til at præge Telegrafvæsenets kommende Slægter.

De fleste af Svend Jørgensens Venner fra de unge Dage arbej-

dede sig fremad og opad og „naaede noget“. Største Parten er endnu i fuldt Sving, men Døden har dog taget ikke saa faa af dem.

Et af de sidste Aar, Svend Jørgensen var i Fredericia, havde han sammen med to Kaminerater ganske paa egen Haand, uden nævneværdig Literatur til Hjælp forberedt sig til Radioprøven. Ved en Prøve, som holdtes paa Orlogsværftet, erholdt de alle tre Certificat som førsteklases Radiotelegrafister. Det vakte den Gang en Del Sensation

Hvis man i Fredericia vilde nyde den Ære at blive kaldt fra Morsesalen til Wheatstonesalen, saa maatte man selv skaffe sig den fornødne Uddannelse. Oppe paa Stationens Loft var der et Par skumle Lokaler, hvor der fandtes Perforatorer, dertil blev man henvist i sin Fritid. Gradvis skred Ens Udvikling frem, og kunde man ikke følge med til Toppen, ja, saa var Luften i Fredericia ikke god for Ens Helbred længere, man maatte søge andre Steder hen. Fredericia-Skolen var streng, men fortrinlig, og glimrende Ekspedienter har denne Station fostret.

Svend Jørgensen blev forflyttet til Esbjerg i Juli 1913 efter at have været udkommanderet til samme Station fra Midten af Juni samme Aar.

Allerede nogle faa Dage efter sin Ankomst var han ude for som Leder af Stationen at tage mod det run, som en større Jernbaneulykke fører med sig, nemlig Bramminge Ulykken. En Lørdag Eftermiddag i 1913 viste Stationens Linier ad Jernbanen mod Bramminge pludseligt Afbrydelser, og snart efter lød Meldingen, at Eksprestoget var afsporet udenfor Bramminge, og Ulykken syntes at være af betydeligt Omfang.

Stationens Bestyrer blev alarmeret, men allerede inden han kom til Stede, havde Svend Jørgensen maattet begynde at disponere for at skaffe tilstrækkeligt Liniemateriale til det run, der vilde komme, thi Rygtet om Katastrofen bredte sig Landet over som en Løbeild. Telegrafbestyrer *Hovard* tog straks med det fornødne Mandskab pr. Hjælpetog til Ulykkesstedet for om muligt at klare Liniebruddet, medens Stationen blev overladt Svend Jørgensen, et ikke ganske let Arbejde, efter at han kun havde været der en 3—4 Dage. Men alt lykkedes. Døgnet igennem formede det sig som en voldsom Kamp for at faa Linier nok til den ganske overvældende Trafik, og for at holde sig al unødigt Indblanding fra fjernereliggende Stationers Vagtschefer fra Livet. Her mødte Svend J. midt i Kampens Hede sin gamle Chef og Lærer, *Carl V. Hansen* i Fredericia, der straks paa hans Henstilling suspendede Arbejdet paa det ene Fanøkabel og gav ham Ledningen til Fredericia til Telegramudveksling Esbjerg—Fredericia, en Handling, der vist ikke findes Præcedens for i Telegrafvæsenets Histo-

rie. Dødrætte sluttede Personalet det mægtige Arbejde ud paa Morgenstunden, idet der næppe havde været Tid til at faa Spise eller Drikke, alt dette foranlediget ved, hvad en indleverende Englænder kaldte: — a little railway smash.

Saa gik Aaret uden Sensation af nogen Art indtil Juli 1914. Da pludseligt knaldede Skuddene i Serajevo, og Genlyden naaede ogsaa Esbjerg. Man maa erindre, at Fanø Nordsø Bad den Gang modtog mange og deriblandt meget prominente Badegæster sydfra, fra Tyskland og Østerrig. En meget højtstaaende Østerriger paa et af de store Hoteller arrangerede sig med Svend Jørgensen, saaledes at alle til hans Adresse indkommende Telegrammer sydfra kun maatte ekspederes af Jørgensen personligt, og at Ekspeditionen foregik uden om Badets Telegrafstation paa den Maade, at Jørgensen kaldte ham i Telefonen gennem Hotellets Tjenerskab og derpaa mundtlig gav ham Telegrammerne.

Mærkeligt, feberagtigt gik disse Højsommerdage, man sporede en voldsom om end stærkt undertrykt Gæring i alle Lag, Angst for det optrækkende Uvejr prægede alt og alle. Spionfrygten dukkede op, men intet skete rigtigt, før Krigserklæringerne begyndte at falde. Den første Krigserklæring medførte i samme Time, den blev kendt, en fuldstændig Affolkning af Fanøbad. Op mod et Par Hundrede Gæster, Tyskere og Østerrigere, forlod paa én Formiddag Fanø for at tage hjem, mange af disse Mennesker for at gaa direkte ind i de respektive Landes Armeer som Officerer, Læger osv. —

Der gik atter et Døgns Tid, endnu mere hektisk farvet af Spænding og Forventning; hvad vilde England? — Ogsaa dette Spørgsmaal fandt sin Løsning, og nu var man klar over, at Europa i Løbet af nogle Dage vilde staa i Flammer. Indkaldelsesordrer, fulgt af Indkvartering af Infanteri og Feltartilleri, Sikkerhedsforanstaltninger for Kabler og Ledninger i Forbindelse med de militære Myndigheder, alt skyllede som en mægtig Bølge ind over Stationen i de første Augustdage. Disse formede sig saaledes, at Svend Jørgensen de første 3 Døgn, om Dagen var paa March med de forskellige Troppedelinger for at oprette Felttelefonforbindelser til Kabelhusene, baade paa Jyllandssiden og paa Fanø, og om Natten var til Tjeneste paa Stationen. Som et Kuriosum kan bemærkes, at Sv. J. var med til at „besætte“ Fanø, der ikke siden 1864 havde haft Indkvartering.

Begivenhederne vekslede ustandseligt i disse ophidsende Augustdage. Store Menneskeskarer skyllede ind til Esbjerg søndenfra, Turister, Kontorfolk, Arbejdere, næsten alt og alle samledes i de Dage i Esbjerg, i hvert Fald gjaldt dette for Udlændinge, thi her var endnu en snæver Vej ud, her var endnu ikke lukket og stængt af tyske Krydsere og U-Baade. —

De første Dage i August 1914 opholdt der sig ganske sikkert mellem 5—600 Udlændinge, Amerikanere, Englændere, Franskmand, Hollændere og Belgiere, der alle var strittet ud af Tyskland, og som alle kun havde det Haab at kunne slippe hjem.

Telegrafstationen var i nogen Grad Samlingsstedet, en Slags Børs, hvor hvidskæggede gamle Herrer og purunge Kontormænd paa snart sagt alle Kontinentets Sprog søgte Nyheder og Oplysninger. I de Dage saa Sv. J. og talte han med den amerikanske Senator Lodge, en af Direktørene for de store Armstrong Værker i Amerika, højtstående Officerer fra England og Frankrig, han overværede alle disse ophidsede Menneskers Afrejse fra det lille fredelige Danmark ud til hærgede Lande. Hver Dag bragte nye Oplevelser, en Dag oplevede Sv. J. og næsten bivaanede han en Zeppeliners Nedstyrtning paa Fanø Strand.

Særlig mindes Sv. J. fra de Dage den danske Marines Repræsentant paa Pladsen, Stabschef i Marinen, Kommandør *I. Gottschalck*. En Mand, med hvem han daglig stod i Samarbejde. Sv. J. udtaler sig med den dybeste Beundring om denne Mands Arbejde og hele Fremfærd. Lige meget naar og hvor Sv. J. søgte ham i Tjenestens Medfør, om Dagen, om Aftenen, midt om Natten, tidlig om Morgen lunge før Dag, altid var Manden og Mennesket til Stede, var det en simpel Rapport, var det en Ulykke, altid beredt, altid klar til at gribe ind og — altid Sagen set ud fra store Synsvinkler, saaledes var denne Mand overfor Sv. J., og saaledes var han overfor den ringeste Fisker.

Drejede det sig om at tage et Ansvar, ja, saa tog han det uden at kny, uden at skræmmes tilbage!

Med Vagt hverandet Heldøgn, *strengt Vagter*, idelige Opkald fra Fyr og Fyrskibe Natten igennem med Rapporter om Flyvere, Zeppelinere, Undervandsbaade og m. a. gik Tiden til henimod Efteraaret 1915, saa fik Sv. J. sit Ønske opfyldt og blev forflyttet til Københavns Hovedstation i September Maaned.

En forfærdelig Overgang. Ikke for Arbejdets Skyld, men dette at have været første Mand paa en Udpost, hvor der ikke affyredes en Kanon, ikke styrtede en Flyver ned, ikke udkæmpedes en rask lille Træfning indenfor Nordsøens Omraade, uden at Sv. J. var med til at vide Besked og indregistrere Begivenheden, og saa — nu — blot og bart en simpel Arbejdsmyre i den store sydende Myretue, der kun havde Lov til at høre og se Begivenhederne indefra, uden med egne Øren at kunne høre Lyden af de store Kanoners Drøn fra Nordsøen, uden at kunne være personligt med, *det* kneb for Sv. J. Han levede bogstaveligt i en rastløs Febertilstand i de Døgn, Jyllandsslaget stod paa. Det

er vel vanskeligt for andre at forstaa, men han led i lang Tid under denne Omplantning; saa gik imidlertid ogsaa det over, Arbejdet kaldte.

Nøglemænd ved Newscastle i de haardeste Arbejdsaar, herlige Tider, hvor vi — siger Sv. J. — en Stab af yngre Mennesker satte alle vore Kræfter og Evner ind paa at yde det mest mulige, Dag og Nat lige ufortrødne. Jeg tør uden at blues sige, at stoltere og skønnere Arbejde er der aldrig blevet præsteret af noget Lands Telegraf-folk end i disse Vanviddets Aar fra 1915 til 1920. — Den lille tapre Stab, der i disse Aar præsterede næsten det overmenneskelige, har aldrig faaet Tak for deres Arbejde, har aldrig faaet Løn efter deres Arbejdes Værdi, enkelte af dem fik endog en altfor tidlig Grav; men jeg tror ikke, at en eneste af disse Mennesker vilde have undværet disse Aar, thi det var ikke Arbejde for Gunst eller Gave, nej det var Arbejde udført fra ganske andre Synspunkter; der stod ideale Tanker bag. Disse sindssvage Arbejdsaar faar vel aldrig ristet en Minderune, det er jo ogsaa uden Nytte, idet en Ikke-Fagmand aldrig vil kunne forstaa den inderste Betydning, men lad disse Linier bringe Bud om de Aar, da Statstelegrafens Personale, i Særdeleshed Stabene i København og Fredericia, sled sig til Døde i deres Lands Tjeneste; i de Aar aftjente Statstelegrafens Folk deres Værnepligt i *forreste Linie!*

Sv. J. var Formand i D. T. F. fra 1920—1924, han svigtede ikke de Idealer, han kæmpede for, ligesom han ej heller nogensinde brugte unfair Midler eller Maader, ved disse sidste er særlig tænkt paa de to sidste Aar af hans Virksomhed, hvor en bestemt Embedsbesættelse satte Sindene i voldsom Bevægelse, Dønningerne har endnu ikke lagt sig den Dag i Dag paa Hovedstationen. Sv. J. er glad for de Aar, han var Formand, de gav ham en stor og rig Erfaring, Menneskekendskab og Forstaaelse af en Mængde Ting, man ellers ikke let kommer i nærmere Berøring med.

I de Aar blev Siemens Systemets Omplantning og Kultivering paa dansk Jord betroet Sv. J. Resultatet af dette Pionerarbejde taler i Grunden for sig selv, idet Systemet stadig er i Brug til fuld Tilfredshed for baade Danmark og Tyskland. Dette Arbejde indbragte ham hædrende (skriftlig) Omtale, et Honorar, samt senere i Efteraaret 1922, en Studierejse til Tyskland. Paa denne Rejse havde han den Glæde at tilbringe en hel Dag sammen med Siemenssystemets Fader, Overingeniør *Ehrhardt*, der udtalte sin Erkendtlighed over, at han (Sv. J.) havde arbejdet Systemet op og udarbejdet en Betjeningsforskrift.

I August 1923 blev Sv. J. udpeget til at overtage Ledelsen af den da for nyligt instituerede Radioafdeling paa Hovedstationen. Megen Ledelse var der i de første Aar ikke Tale om, thi Arbejdsmængden var ikke større, end at 2—3 Mand kunde komme igennem Stoffet

med Lethed. Men fra 3 Mand med et halvthundrede Ekspeditioner pr. Dag i Septbr. 1923 er Afdelingen vokset op til noget, hvis Betydning ikke længer kan overses, idet der i Septbr. 1928 beskæftiges 14 Assistentter, 1 Bud og 3 Kontrolører, og det daglige Ekspeditionsantal ligger omkring 2200. Sv. J. har hele Tiden staaet som Leder af denne Afdeling, har været den, der Sten for Sten har opbygget det hele, og der har altid været vist ham den yderste Tillid, hvad dette Stykke Arbejde angaar. Sv. J. har været saa heldig at have en trofast og nidkær Medarbejderstab, hvis Kvalifikationer som Telegrafmænd næppe overtræffes af nogen Stab, i hvert Fald inden for Europas Grænser. I Perioden Foraaret 1924 til ultimo Marts 1928 var Radioforstærker-Tjenesten indlagt under Sv. J.s Ledelse, han var med i hele Radiofoniens Udvikling herhjemme ligefra den spædeste Spire til dens nuværende pompøse Udvikling, og det paa allernærmeste Hold. — Han betegner selv denne Periode som den interessanteste i sit Liv, ikke saa mærkeligt da, at han følte nogen Bitterhed, da han den sidste Dag i Marts 1928 uden Varsel fjernedes fra dette Arbejde, en Fremgangsmaade, hvis Brutalitet er ganske uden Sidestykke. Som Sv. J. dog erklærede til Pressens Repræsentanter, kunde Sagen ikke fuldt be-lyst bringes frem for det store Publikum, fordi en Udredning af Sagens Traade ikke egnede sig for en Diskussion i Dagspressen. Det centrale i Sagen er utvivlsomt Polytekniker contra Driftsmand.

Naar jeg nu ser mig tilbage, siger Sv. J., er det med Glæde over de Aar, der gik. Der har været Skuffelser og Nederlag, men alt i alt kun Glæde over min Stand, mit Arbejde og det, jeg har naaet.

Skulde nogentid et Ord fra mig naa ud til Etatens kommende Slægter, saa skal det gaa ud paa, at man skal søge at se alt det interessante, der foregaar omkring En selv, man skal leve sig ind i sit Arbejde saaledes, at man selv kommer til at spille med i det store Skuespil, der opføres ligefor Ens Øjne. Saa skal man ydermere tage sit Arbejde alvorligt, man skal lære sit Haandværk og alle dets Forgreninger lige fra Bunden, der maa ingen Huller være, benytter man den Fremgangsmaade, saa kommer ogsaa den Dag, hvor man uden at vakle tør tage sig et Førerskab paa, og saa opnaas ogsaa dette, at man nok skal vinde frem. — Man skal aldrig være bange for at gribe til med begge Næver, bydes der en svær Opgave, saa sig aldrig nej, vig aldrig tilbage — søg af al Magt og paa bedste Maade at løse den. Saa skal Lønnen nok komme, om ikke før, saa naar man gammel og træt kan sige til sig selv, du har stræbt efter det rigtige, du har efter Evne gjort din bedste Flid, dine Hænder er rene, fordi du *kun* har søgt at tjene din Etat og det Samfund, du sattes ind i. —

Jørgensen, J.

(F. 2/5 1833, ansat 1/1 1861, København, Overtelegrafist. Afsked 1/4 1906).

Paa Hovedstationen kaldtes Jørgensen aldrig andet end „Kaptajnen“ — han havde i sine unge Dage været Løjtnant — og han syntes selv med Tilfredshed at høre sig benævnt saaledes. Han var i en Aarrække Chef for Udleveringen af Telegrammer og gjorde sig fortjent ved sit Arbejde for en almindelig Benyttelse af de aftalte Adresser, der længe betragtedes med uforstaaende Uvilje baade af Publikum og Telegrafdirektøren.

Kaptajnen nærrede en overlegen Ringeagt for sit Ydre, og ingen, som saa ham i den ældgamle falmede Slængkappe, de gamle udtraadte Støvler med Galoscher paa og den falmede Hat, kunde tænke sig, det var en Overtelegrafist ved Statstelegrafen. Det gik ham da ogsaa galt engang netop paa Grund af hans ydre Habitus. Han havde været en lang Fodtur ud ad Frederikssundsvejen, og for Hjemgaaende var han gaaet ind i en Gaard og bedt om et Glas Vand. Saa fortsatte han sin Vandring. Kort efter var der opstaaet Ild i Gaarden, der kom Brandvæsen og Gendarmere til. Man spurgte, om der havde været Fremmede i Gaarden, og Kaptajnen blev da nævnt og beskrevet. En Gendarm satte efter ham og anholdt ham. Kaptajnen protesterede naturligvis, men han maatte følge med, og det lykkedes ham selvfølgelig hurtigt at godtgøre sin Indentitet.

Kaptajnen var som Overordnet af den gamle Skole med et vist militærisk Tilsnit. Var der en Uoverensstemmelse mellem ham og en Underordnet, afgjorde han Sagen med det samme uden Appel til højere Instanser. Til hans Ros maa det siges, at ingen af hans Undergivne følte, at han nærrede Uvillie mod dem, selv om hans Optræden til Tider kunde være noget afvisende og mut.

Jørgensen, F. V.

(F. 18/6 1858, ansat 1878, København. Død 20/2 1903).

F. V. Jørgensen, „Libaujørgen“, som vi kaldte ham, var sikkert den eneste Telegrafmand, som var gaaet fra Store Nordiske til Statstelegrafen. Han kom som 14 Aars Dreng paa Selskabets Station i Newcastle, senere til Libau. Da han kom til Newcastle, var han saa lille, at hans Kammerater maatte løfte ham op paa en Kasse, der var lagt paa Stolen, for at han kunde naa Apparatet, men fik han først Punchestokkene i Hænderne, var han et Fænomen. Meget faa naaede ham i Hurtighed og Præcision. Jørgensen led af Hjemvé og søgte tilbage til Danmark, og da han blev ansat i Statstelegrafen just paa den Tid (1878), Wheatstone indførtes mellem København og Fredericia, gjorde han fortrinlig Nytte og blev sine danske og mindre øvede Kolleger et lysende Eksempel.

F. V. Jørgensen var udmærket hjemme i de evropæiske Hovedsprog, som han talte flydende fra sit Ophold i Udlandet, han var endvidere meget musikalsk og komponerede en Del. Hans elskværdige og sympatiske Karakter og gode Humør gjorde ham meget afholdt.

Kaalund, H. V.

(F. 23/6 1818, ansat 1/12 1856, Telegrafist i Haderslev, efter Ansøgning afskediget 1/12 1857.)

Kaalund var 38 Aar gammel, da han ansøgte om at blive ansat i Telegrafvæsenet. Allerede i en Række af Aar havde han da beskæftiget sig med literære Arbejder og Studier. Han gjorde Krigen med i 1849—50 og var ansat ved Intendanturen i Nørrejylland og senere som Lazaretforvalter. I disse Stillinger viste han baade Akkuratesse og Brugbarhed i de praktiske Forretninger. Som en Følge af den lokale Intendanturs Opløsning, modtog Kaalund sin Afsked efter Krigens Slutning og maatte siden tjene sit Brød i private Stillinger, først som Huslærer og derefter som Bestyrer af en Etatsraad Collin tilhørende Fabrik. Ved Salget af denne Fabrik blev Kaalund uden Erhverv. I sin Ansøgning om at faa Ansættelse ved Statstelegrafen skriver han: „Jeg vilde under disse Omstændigheder anse det for en Lykke at opnaa en

saadan Ansættelse og sætter derfor al min Lid til, at jeg maa findes værdig til at opnaa den.“ Kaalunds Ansøgning var dateret Strandmosegaard d. 10. Juli 1856.

Kaalunds Tjeneste i Telegrafvæsenet blev ikke af lang Varighed. Han blev sendt til Haderslev Telegrafstation. Her paa Stationen røbede han ofte i sine Udtalelser helt andre Interesser end Telegrafens, som han tilstod, han kun af Nød havde givet sig i Vold. Paa den Tid havde han jo endnu ikke erhvervet sig et Navn som Digter. Telegrafapparatets Klapren gjorde ham nervøs, var ham rent ud forhadet og fyldte ham med Rædsel. Dette gav han dog ingenlunde til Kende under det daglige Arbejde, men betroede det i al Fortrolighed til sin Omgang i de ledige Telegraftimer.

Pligtopfyldende og energisk gav han sig i Kast med Apparatet, saa snart det kaldte *tjenstligt*, men han havde det fineste Øre for, hver Gang en ledig Haand kaldte *privat*. Saa kunde han fare op — ikke fordi privat Passiar var særlig forbudt i de første Aar af Telegrafvæsenets Eksistens, men ene og alene rasende over at være lænket til „Uhyret“ mere end den bitreste Nød tvang ham til.

Han kunde næsten faa Bersærkergang, naar han hørte, det var den samme unge, snaksalige Haand, hvis ydmyge Klapren han kendte, og som kvalmede ham med sine allerunderdanigste Hyldinger og Titler og ømme Spørgsmaal om, hvorledes Hans Højhed Kaalund behagede at befinde sig. Saa sammensat en Natur var Kaalund, at havde det været Ironi af den snaksalige unge Mand, vilde han sikkert straks have forstaaet det, lét hjerteligt og indbudt den vordende store Ironiker til et Besøg hos sig i Haderslev. Men Kaalund mente at kende sine Pappenheimere, antog alt, hvad der blev sagt, for væmmelig Kryben og fik derfor Bersærkergang.

En Dag mødte Kaalund paa Stationen med et Ark Papir, hvorpaa han havde nedskrevet en Afrøfling, han vilde give den formodede jydsk Snob, naar denne atter meldte sig.

Kaalund fik dog ikke Brug for sin Kladde. Da hans Plageaand begyndte paa Apparatet, blev Kaalund saa opirret, at han greb om Nøglen og krampagtig holdt den trykket ned uden at faa sagt noget af alt det, han havde opskrevet. Da han endelig triumferende atter slap Nøglen og mente at have bragt Fyren til Tavshed, begyndte Apparatet at klapre: Deres Velb — atter et Tryk paa Nøglen — Deres Velb — paany et knugende, langt Tryk! Saa en skønne Dag blev Kaalund helt borte fra Stationen og mødte først 14 Dage senere med den Melding til Telegrafbestyrer Nees, at han nu tog sin Afsked med det samme.

Det fandt Nees meget fornuftigt, men tilføjede: „De vil vel ikke for sidste Gang prøve paa at faa Mennesket til Fornuft?“

Med et forfærdet Blik til Telegrafapparatet fo'r Kaalund ud og indfandt sig først nogle Dage senere hjemme hos Nees for at sige Farvel. — Det var dog kun Telegrafen, der kunde bringe Kaalunds Nerver i stærke Svingninger, ellers er han jo bekendt for at have været bekersket, taalmodig og mønsterværdig rolig baade i pinlige Sygdomme og i strenge Livsforhold. — Kaalund blev senere Lærer ved Vridsløse Fængsel, og han vandt Navn som en af sin Tid mest begavede danske Lyrikere. Han døde 27. April 1885.

Klenø T. C.

(F. ^{31/7} 1885, ansat ^{1/1} 1905 som Medhj. i Fr.havn, gjorde senere Tjeneste som Telegrafist i Fredericia, Aarhus, København og i Roskilde og Odense som Kontrolør).

Medens Klenø tillige med sin Broder var Aspiranter paa Station Hobro, skete det en Vinteraften omkring Aar 1903—04, at der til Stationen kom et Telegram med xp, pc forlangt over Hobro. Der var ca. 3 Mil ad Biveje til Adressaten, der boede i Astrup.

Det havde netop været et stærkt Snevejr, og Sneen laa alenhøjt, saa der var ingen Udsigt til, at „gamle Thomas“, det 70 aarige Telegrafbud, kunde klare den Tur under disse Forhold. Klenø og hans Broder tog da en rask Beslutning, da Telegrammet hastede meget. De paatog sig at bringe Telegrammet ud til Adressaten. Paa Grund af Vejens Tilstand, kunde der ikke være Tale om at anvende Cycle.

De drog saa afsted paa Apostlenes Heste forsynet med et Landkort og Cyclelygte. Det var naturligvis meget trættende og besværligt at gaa i den nyfaldne Sne, som ingen Steder var skaffet bort, og i den bælgmørke Nat blev Vejen af og til helt borte for dem. Den ene af Brødrene maatte da staa stille, medens den anden med Lygten søgte et finde Vejen. Klokken blev 1 om Natten, før de fandt Adressaten og fik ham banket op.

Efterat de havde afleveret Telegrammet og spist et Par medbragte „Klemmer“, tog de fat paa Hjemturen.

De sidste Par Mil var særlig drøje at komme igennem. De var

begge dødtrætte og kunde knap slæbe sig afsted, Benene skulde jo løftes godt i den høje Sne.

Ved 7 Tiden om Morgenen var Turen tilendebragt, men de to Fodgængere dinglede da bogstaveligt. De sov Besvimelsessøvn hele næste Dag.

Nattens Fortjeneste udgjorde ca. 4 Kr. til Deling.

Denne Tur blev indberettet til Direktoratet og har formentligt medvirket til, at Kilometerbetalingen i Vinterhalvaaret blev sat op til 50 Øre efter Kl. 18.

Klenø, M. T.

(F. $\frac{1}{8}$ 1856, ansat $\frac{1}{4}$ 1876, gjorde Tjeneste i Odense, som Bestyrer i Hobro, Over-telegrafist i Randers og Telegrafbestyrer i Slagelse. Afsked $\frac{1}{9}$ 1926.

Medens Klenø gjorde Tjeneste i Odense, blev Statstelefonforbindelsen København—Odense aabnet. Overtelegrafbestyrer Henrichsen i København havde varskoet Station Odense om, at Aabningen vilde ske ved en Samtale mellem daværende Kronprins Frederik — senere Frederik d. 8nde og Stiftamtmanden over Fyens Stift, afdøde Kammerherre Heltzen, der var tilsagt til at møde paa Stationen. Bestyreren, Claudius, og Klenø skulde ogsaa være til Stede for at hjælpe Kammerherren til Rette med Samtalens Indledning.

Nu var det jo saaledes, at mange Mennesker i Telefonens første Tid havde en vis Angst for at give sig i Lag med dette mystige Apparat, og det var ikke saa mærkeligt, om Kammerherren ogsaa følte nogen Spænding og Ængstelse ved Situationen. Han mødte til den berammede Tid paa Stationen, men var aabenbart temmelig nervøs i Anledning af det, der forestod.

Da han havde faaet forklaret, hvorledes han skulde forholde sig med Telefoneringen, og at København havde sagt: Saa nu kommer Hs. kgl. Højhed, vilde Claudius og Klenø fjerne sig; men Kammerherren fo'r op og udbrød: De maa ikke gaa, De maa ikke gaa.

De to Telegrafmænd forblev saa i Lokalet, og Heltzen satte sig igen nogenlunde beroliget ved at have Fagmændene i Nærheden, hvis noget uventet skulde ske.

Kronprinsen havde imidlertid taget Telefonen i København og

havde formodentlig sagt: „Godmorgen Heltzen“, thi Kammerherren rejste sig op, gjorde et dybt Buk for Telegrafapparatet og sagde: God Morgen, Deres kongelige Højhed! — Derefter passiarede de i nogle Minutter, og det var tydeligt, at Kammerherren nu havde overvundet sin Nervøsitet og var glad over, at det ikke var værre at tale i Telefon.

Da Klenø senere var kommen til Hobro som Bestyrer, havde han, vistnok i 1905, en Oplevelse, der ikke hørte til de almindelige her til Lands. Han maatte ud paa Liniearbejde foraarsaget af *Jordskælv*. Herom fortæller han: Dagen forud mærkede vi pludselig, at Jorden gyngede. Jeg stod inde i vor Samtalebox og syntes, at Boxens Bagvæg væltede over mod mig. Da jeg kom ind i Apparatværelset, fortalte en Medhjælper, at han havde staaet med Ryggen mod en Dørkarm, og at denne havde givet ham et Skub, saa han maatte trippe flere Skridt fremad. Station Aalborg fortalte, at dér var en Hylde faldet ned ved Jordrystelsen. Mod Aalborg var der opstaaet Kontakt mellem nogle Linier, og vi rejste ud for at rette Fejlen. I Rold Skov godt to Mil fra Hobro, fandtes et Par Stænger, der var kommen ud af deres lodrette Stilling, saa Linierne hang uregelmæssigt.

Dette er vistnok første og eneste Gang, Jordskælv har generet Statstelegrafren.

Klixbüll, Carl S. E.

(F. 11/1 1875, ansat 1/5 1890, gjorde Tjeneste i Fredericia, København, Kolding, Thisted, Odense, Telegrafbestyrer i Rudkøbing 1924, Postmester i Hammel 1927.)

Klixbüll var en af de unge, der i Slutningen af Halvfemserne energisk agiterede for at faa dannet en Telegrafforening. Han indbød en Snes yngre Telegrafmænd til et Møde hos afdøde Frisenette, som ogsaa agiterede for Sammenslutning i en Forening. De to unge Mennesker skiftedes hovedsageligt paa hele Mødet til at holde opflam-mende Taler.

I de Tider var man dog ikke saa dristige, som nu til Dags, med at stille sig i Opposition til det fra Fædrene nedarvede. Autoritets-respekten sad i Blodet og hæmmede de frie Kræfters Udfoldelse. No-gen Forening blev ikke dannet den Gang, men Frøet var saadet og spi-

rede i de unges Hjerter, Sammenslutningstanken havde faaet et Skub fremad.

Klixbüll gjorde i sin Tid Tjeneste sammen med Frisenette paa Kbhvn. Annaplads, medens Sivertsen var Bestyrer paa Stationen. Det var i den Periode, da der var noget, som hed Kreditpenge, en lille Afgift for Bogføring af krediterede Telegrammer, hvilken Afgift tilfaldt Bestyreren. En Søndag Eftermiddag blev der fra Amalienborg indleveret 400 Telegrammer fra en udenlandsk Fyrste, som var Gæst hos Christian IX. De to unge Mennesker aftelegraferede alle Telegrammerne, uagtet de kunde være sluppet betydelig lettere ved at sende dem op paa Hovedstationen med et Bud; men i saa Tilfælde havde deres Bestyrer ikke faaet de vistnok 4 Øre pr. Telegram i Kreditpenge. Da Sivertsen om Mandagen erfarede, hvilken „god“ Dag han havde haft, takkede han rørt.

Kb. A. var jo en Slags Hofstation om Vinteren, naar den egentlige Hofstation var lukket, og Hoffet og dets Gæster var paa Amalienborg. En Gang, da Kejserinde Dagmar afsluttede sit Besøg her, sendte hun nogle Hundrede Kroner til Deling mellem Telegrafisterne. Klixbüll var den Gang lige kommen til Fredericia, han blev dog ikke glemt, men fik tilsendt 100 Kr. pr. P. A. med Opfordring til derfor at købe noget til Erindring om Hds. Majestæt. Klixbüll siger: „Jeg købte et Gulvtæppe og en Toiletspand“; Sivertsen forespurgte pr. Traad, hvad han havde købt til Erindring om Kejserinden. Da han hørte Svaret, udbrød han: „Aa, hvor det ligner ham!“ Han har engang kaldt mig noget af en Gentleman; hans Ros var altid betinget, og det var der sikkert ogsaa Grund til.

Engang, medens Klixbüll var paa Hovedstationen og sad ved Stockholmbordet i den gamle Apparatsal, havde han lagt en Cigar ved Apparaten. Meningen var, at Holst (Ulden) skulde fristes til at tage den, naar han passerede Stedet for at „gaa i Gaarden“.

Beregningen slog til; da „Ulden“ kom og fik Øje paa Cigaren, sagde han til Klixbüll: Den ta'er jeg! — Der blev ikke gjort Indsigelse, den var ham vel undt.

Men da „Ulden“ lidt efter kom tilbage, var den ene Side af hans prægtige Overskæg svedet af. Cigaren havde nemlig været en hollandsk Krudtcigar. „Ulden“ maatte lade Skæget klippe skotsk og var mildt fornærmet, hvad der dog snart fortog sig.

Klagenberg, Marius.

(F. 24/10 1868, ansat 1/8 1884, gjorde Tjeneste i Svendborg, Fredericia og Telegrafdirektoratets Sekretariat, blev Telegrafist d. 1/12 1892 og søgte udenfor Nummer i 2 Aar fra 1/7 1897. Derefter atter til Tjeneste i Sekretariatet. Konstitueret Telegrafbestyrer i Ringkøbing i Maj 1913, til Indøvelse i Kabelrelæ-Overdragningstjeneste i Gøteborg i Juli 1913; til Store Nordiskes Kabelmaalingskursus i Oktober 1913; udnævnt til Telegrafbestyrer i Ringkøbing 1. Maj 1914. Medlem af Sparekommissionen 1921 og udnævnt til Telegrafbestyrer i Fredericia 1. April 1921. Translatør og Tolk i Engelsk)

Som mange andre af Statstelegrafens Folk følte Klagenberg efter nogle Aars Telegraftjeneste Udlængsel og Lyst til Eventyr i det Fremmede. Han søgte derfor udenfor Nummer i 2 Aar for sammen med en af Dr. Jamesons Mænd (man erindre det af Cecil Rodes arrangerede og af Dr. Jameson udførte „Raid“ mod Johannesburg), Victor var hans Navn, at rejse op til Blantyre i Rhodesia. Der vilde han skyde Løver, hvad der kunde gøres fra Vinduet i det Blokhuis, der hed Posthus og Telegrafstation, Klagenberg skulde overtage en Stilling som Postmester og Telegrafbestyrer i samme Bygning. Naar Jernbanen kom dertil, det skete først flere Aar senere, skulde Klagenberg ogsaa være Stationsforstander. Resultatet blev, at Klagenberg foreløbig blev i Brandfort, hvor Oranjejernbanens Ledelse straks forhøjede hans Løn og gjorde ham til Trains Foreman, idet man udtalte, at man gerne saa, at han blev lidt endnu i Brandfort, da Selskabet havde mange Folk, der kunde trænge til at lære at telegrafere ordentligt og samtidig lære Jenbanetjeneste hos Klagenberg. Han havde den Gang selv lært i 6 Uger og staaet paa egne Ben i 14 Dage.

Klagenberg blev saa i Brandfort, hvorimod Mr. Victor drog afsted. Han kom velbeholden til Blantyre, og Løver skød han ogsaa. „Her er plenty of fun“, skrev han til Klagenberg og opfordrede ham til at komme derop.

Klagenberg havde efterhaanden ogsaa faaet plenty of fun ved Brandfort Station. Elever havde han altid, mens han var i Oranje; de „bedste“ var de, der „kunde telegrafere“, som det saa smukt hed ved „Introduktionen“; dem gjalt det først om at lære, at de *ikke* kunde telegrafere, før Klagenberg kunde gaa i Gang med Undervisningen. De var de bedste, fordi de dog havde faaet Bogstaverne banket ind i deres Boerhoveder. Ved utrættelig Hersen med dem, fik Klagenberg nogenlunde brugelige Jernbanefolk ud af dem. De var tunge, men med ganske god Villie. Kunde de se deres Snit til det, løb de hellere ud til Skydebanerne og tømte deres Patronbælter, før det var muligt at faa dem ind igen.

En Dag havde en af dem stillet sin „sixshooter“ fra sig i Stationslokalet, en anden fik fat i den og pegede med den paa de tilstede-

værende, den ene efter den anden. Pludselig gaar Skuddet af, ødelægger delvis en Dør, gaar gennem en Mur, ind i en Sofa, hvor Stationsforstanderen plejede at tage sin Middagslur. Den Dag var han tilfældigvis gaaet ud i sin Hønsegaard. Hele Forsamlingen var enige om, at de havde været heldige Kantøfler. Og saa fortsattes Undervisningen.

Arbejdstiden var 12 Timer ad Gangen, uden Spisetid eller Afløsning, en Uge Dagtjeneste og den følgende Uge Nattjeneste. Maaltider maatte man løbe en lang Vej efter, hvis Togtjenesten tillod Fraværelsen saalænge. Dagtjenesten var streng i den stegende Hede; Nattjenesten foregik i lidt mere sval Luft, men da vrimlede det til Gengæld med andre Ubehageligheder, saa som Moskitoer, Væggetøj, Skorpioner, Slanger i forskellig Størrelser, Edderkopper med Krop saa stor som en Valnød og med saa lange Ben, at Dyret kunde spænde over en temmelig stor Underkop, endvidere flyvende og krybende Væsener i en Mangfoldighed, som kun et tropisk Klima kan opvise, nogle tiltrukne af Lampelyset, andre af Ens Person.

Gennem en Regntid af ca. en Maanedes Varighed med ustandselig Plaskregn blev Jorden et bundløst Ælte, Jernbanelegemet veg og og skred for Vandmasserne, saa Toggangen blev højst uregelmæssig. Naar Regntiden saa hørte op, myldrede ondt og godt op af Jorden; værst var Græshopperne, som kom i umaadelige Sværme. Man kunde blive kønt pyntet af, hvad der faldt af fra saadan en Sværm i Luften, men en Trøst, at det ikke var flyvende Køer. Paa Jernbanelinien sad Togene fast i Timevis i de dybe Lag, der maatte skovles bort, Kilometer efter Kilometer. Skinnerne var som smurt ind i grøn Sæbe, og Sand og Grus gjorde kun ringe Virkning. Det var utroligt, hvad Græshoppene kunde æde, alt Grønt forsvandt, som om der var gaaet Ild over Egnen. Det var strengt at se paa, og der var absolut intet at udrette for at undgaa Elendigheden. Sandstorme var heller ikke rare; da Klagenberg havde set den første, forstod han, hvorledes Mesopotamiens gamle Byer saa fuldstændig kunde begraves under Jord- og Sandmasser. Da Stormen var forbi, laa der Driver af Sand og Støv; Skinnerne skjultes af et Lag, der laa i Højde med Perronen. Ved en senere Lejlighed saa Klagenberg noget andet, som vist faa vil kunne gætte, hvad var.

Der kom en Sværm, som han troede var Græshopper — altsaa en mægtig stor Sværm —, men det viste sig at være flyvende Myrer. Det var en Art, som taber Vingerne, naar de har fløjet en vis Strækning, og de faldt netop til Jorden i og omkring Brandfort. Det var pudsigt at se de Myriader pludseligt forvandlede fra flyvende til løbende Insekter. Et Kvarter efter var der ikke en Myre at se, men

deres Vinger, der var omtrent dobbelt saa lange som Fluevinger, fejedes af Vinden sammen i store Dynger, hvor der var Læ. — Jo, det var en Station med livlig Trafik og plenty of fun! — Der var ofte Klaverforsendelser; men det var en offentlig Hemmelighed, at der i en stor Del af Kasserne var en anden Slags Instrumenter med Tilbehør, Instrumenter, der kom frem i Boerkrigen kort Tid efter. Vognladninger af Zulu — og andre Kaffere til Brug i Minerne passerede snart Nord paa, snart Syd paa. — Store Kvægtransporter op i Landet foregik daglig; Kvægpesten havde nylig ryddet saa grundigt op i Besætningerne, at Mælk og Smør ikke var til at opdrive. Kvæget var omtrent uddøet i Transvaal og Oranje. Andre Forsendelser var ikke saa fornøjelige; der kom jævnlig Flokke af Spedalske ind til Stationen for at blive sendt til Interneringsstedet Robben Island udenfor Cape Town. Og der blev sagt, at det kun var Brødele af det samlede Antal Spedalske i Sydafrika, man fik samlet sammen, idet de fleste holdt sig skjult i Bjergene og andre afsides liggende Steder.

Klagenbergs første Juleaften blandt de Sorte blev den varmeste Aften, han hidtil havde oplevet. Smæltende hedt var det, og han glædede sig til at faa en Smule ordentlig Mad efter Dagens Anstregelser, da en af Stationens Kaffere kommer styrrende ind, graa i Ansigtet af Rædsel, haler Klagenberg bort fra Telegrafnøglen med Vrælet: „Vuur, Baas, — Vuur Baas!“ og slæbte ham ud paa Peronnen. Ganske rigtigt! Der var Fyr paa! Klagenbergs Logi brændte! Han styrtede af Sted over Stok og Sten, faldt næsegrus ned i en Sænkning i Terrænet og fik begge Hænder fulde af Tidsler og Torne, op igen og afsted, han skulde jo bjerge sin Kuffert med hvad den indeholdt af Pjus og Mammon. Tindet løb af Bølgeblikstaget, saa Indgangen var ikke helt ugenert, men ind sprang Klagenberg, og ud hev han Kufferten og kom ogsaa heldigt fra Udspringet, ellers brændte alt, Rub og Stub. Den Familie, Klagenberg delte Hus med, havde heldigvis assureret, men Skuffelsen var stor over al den dejlige Julemad, der gik op i Røg. —

Brandens Aarsag var den heller ikke andre Steder ukendte:

En lille Pige var ked af at tjene! Dér var Pigen sort, 9—10 Aar gammel, og hun længtes hjem til sin Kraal! Sine Pjalter havde hun samlet sammen i en bette Balje, som hun havde sat ud paa Marken, saa var hun gaaet tilbage, havde tændt Ild i Spisekammeret og lukket Døren dertil, hvorefter hun gik ud og satte sig paa sin Balje. Klagenberg havde saa intet andet at gøre, end løbe tilbage til Stationen, trække sine Torne ud og passe sine Juletog.

Lokket af Udsigten til en god Lønningslov for Statstelegrafan, rystede Klagenberg det sydafrikanske Støv af sine Sandaler og tog

hjem. Det trak imidlertid ud med den Lønningslov, og var Boerkrigen ikke kommen, var Klagenberg rimeligvis draget til Oranje igen. Da Lønningsloven endelig kom, var den Mage til de foregaaende. Saa giftede Klagenberg sig, og saa var det Eventyr ikke længere.

Koch, I. H.

(F. ^{29/9} 1853, ansat ^{1/2} 1870, Odense, Fredericia. Telegrafist, Afskød ^{1/7} 1874.

Koch forlod Statstelegrafen for at gaa til Store Nordiske og kom til Østen som Liniebygger og Ingeniør; men han begik ligesom flere af sine Kammerater den Fejl at forlade St. Nörd. for at gaa i russisk Tjeneste.

Da Store Nords. østasiatiske Anlæg var færdigt, søgte Russerne dygtige Telegrafister til Betjening af Linien fra Sct. Petersborg til Wladivostock. Betingelserne lød ret gunstige, men der var ingen Pension, og Livet var mange Steder dyrt, saa de fleste var afskaaret fra nogensinde at vende tilbage til Danmark.

Koch gjorde i mange Aar Tjeneste i Blagowetschensk og Wladivostock, men sad i smaa Kaar, led af stadig Længsel efter Fædrelandet og døde fattig og forladt langt fra det Land, han elskede.

Kragh, V. B.

(F. 8/11 1867 i Fredericia, ansat 1/12 1882, Telegrafist 1/12 1891. Søgte og fik Ansættelse ved Statsbanerne som Telegrafmester 1/4 1899 og gik senere over til Københavns Søbefæstning som Telegrafinspektør 1/11 1907. Ved Hærordningen 1909 kom han ind i Hærens tekniske Korps, men vedblev at gøre Tjeneste paa Søbefæstningen som Telegrafingeniør. I 1923 blev K. Ridder af Dannebrog).

Om sin Tjeneste i de tre Etater fortæller Kragh:

Min første Telegrafbestyrer „Petersen, Fredericia“ var en streng, men sikkert retfærdig Mand, som alle agtede og — frygtede. Vi unge var meget energiske og ikke saa lidt ærekære, thi rykkede vi ikke op til Apparater, hvor der var *mere* at bestille, beklagede vi os herover! En Dag, da jeg mente mig uretfærdigt behandlet af en Vagtschef, gik jeg til Bestyreren for at klage. Han hørte paa mig, men talte om alt muligt andet, vel sagtens for at berolige mit iltre Sind. Men da jeg tilsidst udtalte, at hos ham kunde jeg ejheller finde Retfærdighed, blev jeg selvfølgelig vist Døren paa en ret ublid Maade.

Naa, jeg gav ikke derfor op, thi fem Minutter efter bankede jeg paany paa hans Dør og bad om en Samtale, inen blev afvist med: „Jeg vil Pinedød ikke tale med Dem“. Da fo'r det hidsigt ud af mig: „Maa jeg saa bede om min Afsked med det samme!“ Nu fik jeg Foretræde! Han tog mig dog ikke paa Ordet, uoverlagt som det var, men behandlede mig som en Fader i lignende Tilfælde vilde behandle sin Søn, thi „Petersen, Fredericia“ var trods alt et Hjertemenneske.

Da jeg kom fra Fredericia, gjorde jeg Tjeneste i Aarhus, Aalborg og København, dels ved Stationsarbejde og dels afgivet til teknisk Tjeneste.

Gagerne var den Gang saa smaa, at man ikke kunde forsvare at gifte sig paa dem. Derfor søgte jeg i 1899 min Afsked og gik til Statsbanerne som Telegrafmester med 1000 Kr. i Merindtægt om Aaret.

Med Hensyn til Virkefelt, var dette et ret stort Spring, thi vel var jeg fuldt fortrolig med Telegraf og Telefon, men hvad der hører til Jernbanesikkerhed: Blokposten, Signaler, Sporskifteafslasning o. lign., var for mig terra incognita.

Mit Liv ved Statsbanerne blev dog for mig det mest udviklende og tillige det mest interessante, thi her gjaldt det jo at sikre Menne-skeliv. Jeg har vel været ret godt begavet fra Naturens Haand, thi inden ret længe kunde jeg „gøre mig“ overfor mine til Tider ret mange Arbejdere.

Jeg erindrer tydeligt en lille Episode fra den Dag, jeg officielt overtog Sikringsanlægene paa Strækningen x—y. Vi, Telegrafinspektøren, Stationsforstanderen og jeg gennemgik dette paa en af Stationerne, og paa mit tilsyneladende naive Spørgsmaal — jeg havde paa dette

Tidspunkt kun været 8 Dage ved Statsbanerne — om Gennemkørsels-signal kunde gives, naar Indgangsskiftet mod Vest var stillet til † (Hovedspor) og mod Øst til ÷ (Omløbsspor), fik jeg et overlegent Smil til Svar, thi dette var „selvfølgelig“ umuligt!

Til Trods herfor fastholdt jeg Ønsket om en saadan Prøve, og da den saa blev foretaget, smilte man ikke mere. Anlægget blev straks suspenderet! Denne Episode fik for mig stor Betydning, thi for Fremtiden foretog jeg altid Kontraprøver og opdagede derved lignende Fejl ved andre Sikrings-Anlæg.

Ved Statsbanerne lærte jeg Selvtillid. Jeg mindes en spændende Tur, staaende paa Lokomotivet fra Langaa til Viborg. Den gennemkørende Togvej paa de mellemliggende Stationer, som hidtil havde været gennem Spor I, skulde fremtidig være gennem Spor II, og den indbyrdes Afhængighed, mellem Sporskifteaflaasnings-Haandtagene og Signalhaandtagene, i de forskellige Centralapparater skulde som Følge heraf ændres.

Naar man kender noget til saadanne ret komplicerede Centralapparater, véd man, at der er mange Spærrebolte og Spærreknaster, som skal flyttes og atter plomberes ved en saadan Lejlighed — og at man skal kunne stole paa sig selv!

Da jeg efter udført Arbejde sent om Eftermiddagen kom til Langaa pr. Draisine, fik jeg lige Tid til en god Middag og saa op paa Lokomotivet for det første Tog, som skulde dirigeres gennem den ny Togvej uden at standse paa Mellemstationerne. Det blev for mig en spændende Tur, thi et Fejlgreb og — —! Endnu mindes jeg den Følelse af ungdommelig Stolthed, der fyldte mig ved Bevidstheden om, at det ansvarsfulde Arbejde var lykkedes mig.

Naar jeg i 1907 atter forlod Statsbanerne, beroede dette paa Tilfældigheder, der ligesom dannede en rød Traad.

Da jeg gjorde Tjeneste paa Aarhus Telegrafstation, kom jeg ret tilfældig i Forbindelse med den daværende Telegrafinspektør ved Københavns Søbefæstning. Han stillede mig en Assistentplads i Udsigt, og den endelige Aftale skulde træffes, naar han kom tilbage fra sin Sommerferie, men han døde, ramt af et Hjerteslag, tre Dage efter vort første og eneste Møde.

Jeg var den Gang for ung til at søge Stillingen som Telegrafinspektør, men da hans Efterfølger i 1907 døde, søgte jeg Posten og fik den.

Ved Søbefæstningen har der været fuldt af Arbejde, da den siden min Ansættelse er udvidet betydeligt, og naar jeg nu ser tilbage til min Virksomhed i de tre Etater, er det med Glæde og Tilfredshed over de mange interessante Opgaver, der blev givet mig at løse, og

med største Glæde har jeg fulgt den rivende Udvikling i Svagstrøms-tekniken, der har fundet Sted i de 45 Aar, jeg har beskæftiget mig med den.

Krarup, C. E.

(F. ^{12/10} 1872, ansat ^{1/12} 1902, cand. polyt., gjorde Tjeneste i Fredericia, Sekretariatet, og endte som Chef for Teknisk Afdeling. Død ^{19/12} 1909. R. af Pr. R. Ø.³)

Krarup var oprindelig ansat i Københavns Kommune, hvor han var beskæftiget med Gade- og Spildevandsanlæg. Han indtraadte den 1. Marts 1898 i Telegrafvæsenet som teknisk Aspirant og fik sin telegrafiske Uddannelse i Fredericia indtil 1. Decbr. 1899. Derefter fungerede han som Assistent ved 1ste Ingeniørdistrikt i København. Den 1. Decbr. 1902 blev han ansat som Ingeniør ved Hovedkontoret i København, og derfra rykkede han op i Stillingen som Chef for Teknisk Afdeling. Han var Medlem af Dansk Telegrafforenings Bestyrelse.

Krarup var i 1901 6 Maaneder i Würzburg, hvor han studerede Selvinduktion i Telefonkabler, da han agtede at besvare en Prisopgave over dette Emne. Han var Medarbejder ved Salmonsens Leksikon som Forfatter af de tekniske Artikler om Telefoni og Telegrafi i dette Værk.

Krarup arbejdede med megen Interesse for Oprettelsen af Telegrafvæsenets Begravelsesforsikring, for Flytningen af Imprægnerings-Anstalten i Sorø og for Opførelsen af Kabeldepotet i Korsør, der blev indrettet efter nye, moderne Principer. Han samlede og udarbejdede Materiale til Planer og Kort over Telegrafvæsenets Liniestrækninger, og han fik af Universitetet tilkendt „Accessit“ for en Afhandling om Selvinduktionsberegninger. Disse Beregninger fandt praktisk Anvendelse ved Konstruktion af en ny Type Kabler, der ogsaa i Udlandet vandt Udbredelse, og som han høstede megen Anerkendelse for. Krarup var det islandske Ministeriums Konsulent ved Telegraf- og Telefonanlægget paa Island og Medlem af Meterkommissionen. Med alt dette, som lagde saa stærkt Beslag paa Krarup, viste han en stærk kollegial Samfølelse med alle, der var knyttet til Etaten, yngre som ældre, uden Hensyn til deres Stilling eller Indtægt, og han var derfor ogsaa almindelig afholdt i alle Klasser af Kolleger.

Krarp, N. C. M.

(F. 1/11 1856, Bestyrer i Vejle, cand. polyt. Afsked ^{31/3} 1870).

Medens Krarp var Bestyrer i Vejle, rykkede Tyskerne op gennem Jylland i 1864. Krarp meldte da fra Aarhus, at Vejle maatte forlades den 8. Marts paa Grund af Fjendens Fremrykning. Til Flytningen eller Flugten anvendtes 3 Vogne. I den første kørte Telegrafist Salling, i den anden var Apparater, Dokumenter, Overtelegrafist Schmidt og Krarp, i den tredje fandtes Batterier og Løjtnant, Telegrafist Tranberg samt en Mand fra Flensborg, som Tranberg havde antaget til Hjælp.

Stationens Papirer og Bøger maatte ikke falde i Fjendens Hænder, derfor samledes de i en Sæk, der, hvis en Granat skulde beskadige Hest eller Vogn, kunde tages foran paa Hesten af en eskorterende Ordonnans.

Alle Vognene skulde samles i Constancias Kro mellem Horsens og Vejle. De mødte ogsaa alle, men Tranberg manglede paa den tredje Vogn. Hans Ordonnans forklarede, at midt paa Vejle Nørregade var Vognen gaaet itu, der blev skaffet en anden Vogn, men der var ikke Tid til at tage alt med, en Kasse Batterigenstande m. m. maatte efterlades. Skræder Vium i Vejle lovede at tage sig af det efterladte, Løjtnant Tranberg vilde hellere ride og var gaaet ud i Byen for at faa en Hest.

Bestyrer Krarp antog, Tranberg var bleven forsinket eller afskaaret, og fortsatte Retræten til Horsens. Næste Morgen indfandt Tranberg sig. Han havde erholdt et Strejfskud bag Øret og havde opholdt sig saa længe i Vejle, at han var bleven afskaaret. Saa var han gaaet op paa Henrichsens Hotel og havde spillet Rollen som Markør, og om Natten undslap han med en Baad, der kostede ham 15 Daler, til Damgaard Strand. Han havde mistet sin Tegnebog. Alt dette blev indberettet til Faber.

Krarp havde forøvrigt haft en genial Idé, den gik ud paa at opsætte falske Isolatorer. Han gennemborede Isolatoren foroven og loddede en tynd Jernstang til det Stykke af Bøjlen, hvor Klokkeren var befæstet. Traaden kom derved til at hvile umiddelbart paa Jern, og naar Fjenden saa benyttede Telegrafene, vilde Strømmen gaa i Jorden i Stedet for i Linien. Der var i det hele taget noget at gøre for de modige opfindsomme Telegrafmænd, der vilde lægge Fjenden Hindringer i Vejen.

Kyhl, C. C.

(F. ⁷/₁₀ 1824, ansat ¹/₁₀ 1853, Helsingør, Helsingborg, København, Telegrafkontrolør paa Hovedstationen. Afsked ¹/₅ 1896).

Kyhl var, kunde man fristes til at sige, en Pendant til Balduin Lund, forsaavidt han var den anden af de 2 Kontrolører, som var Vagtchefer paa hver sit Hold. Men ellers var han baade i Højde og Drøjde en Modsætning til Lund; hans Kælenavn var da ogsaa Lille Klaus, modsat Store Klaus (Lund). Kyhl havde oprindelig været Uhrmager, og det var i Telegrafens Barndom Folk, man gerne antog, da de havde Forstand paa Mekaniken i Telegrafapparaterne. Kyhl var vist ogsaa noget af en Opfinder, han syslede altid med sine „blaa Papirer“, paa hvilke han havde saa mange Optegnelser og Beregninger. Han var en rar og omgængelig Mand; naar han ikke havde nogen stor Autoritet, maa det huskes, at Personalet fra de første Aar var meget broget og uensartet sammensat.

Ligesom Lund paa Hold B., maatte Kyhl paa Hold A. ofte i Ilden for sit Personale, naar der var klaget til Direktøren. Kyhl skrev engang i en Erklæring til en saadan Klage: — Det er ikke noget behageligt Hverv at være Telegrafkontrolør paa Københavns Hovedstation, naar man ved Siden af sine løbende Forretninger skal være nødsaget til at væрге sit Personale mod Angreb, som en hvilken som helst Station kan finde paa at fremkomme med, og især naar de er af en saadan Beskaffenhed, som de, der forefindes i Station N's Skrivelse.

Naar en eller anden Postfunktionær, efter at have overtaget Bestyrelsen af en Telegrafstation, føler sig kaldet til med overlegent Blik at bedømme Telegraftilstande, føler sig fortrædiget, fordi Telegraftjenesten ikke gaar efter hans Ønske — — — behager at finde det mere tjenligt og sømmeligt at sværte Personalet for Direktøren. —

Det var de gamle Rivninger mellem Postkontorer og Telegrafstationer. Naar Telegraftjenesten blev tilsidesat for Posttjenesten — Posttoget ventede jo ikke — faldt der hyppigt utaalmodige og mindre velovervejede Bemærkninger fra den i sit Fag tjenstivrige Telegrafmands Side, og saa var Resultatet i Reglen en Klage over ham.

Kyhl tog Afsked i en Alder af ca. 72 Aar, men levede endnu flere Aar paa en Landejendom i Nordsjælland hvor han dyrkede Havesager, hvoraf han solgte en Del for at bøde paa den knebne Pension eller „aarlige Understøttelse“ af 1000 à 1200 Kr., som Rigsdagen i hvert enkelt Tilfælde skulde søges om.

Larsen, Oluf.

(F. ⁹/₁ 1877, ansat ¹/₆ 1892, død ⁵/₂ 1912 som Telegrafist i København.)

Det, der først og fremmest prægede O. Larsen, var hans glødende Interesse for Tjenesten og Etaten, der gav sig saa mange Udslag. Med utrættelig Iver og Udholdenhed arbejdede han paa at skaffe bedre Vilkaar for Statens Tjenestemænd.

Da Dansk Telegraforening stiftedes i 1898, var O. L. kun 21 Aar gammel, en af de mest begejstrede Talsmænd for Organisationstanken, og han kom straks ind i Foreningens Ledelse. Fra 1901 til 1908 var O. L. Redaktør af Dansk Telegraftidende, hvori han skrev en Mængde Artikler. Disse kunde mange Gange være temmelig skarpe, men hans Kamp var altid kun rettet mod Sagen og aldrig mod Personen, og hans Motiver var hans altid vaagne Interesse og varme Hjertelag for dem, hvis Sag han kæmpede for.

O. Larsens Død fremkaldte en saadan Mængde Sympatitilkendigelser fra Ind- og Udland som vel aldrig før ved nogen Tjenestemands Død, og i de udenlandske Telegraftidende fandtes en Mængde sympatiske Artikler om hans Person og Arbejde i Organisationens Tjeneste.

Larsen, L.

(F. ¹⁵/₁₂ 1867, ansat ¹/₄ 1884. Telegrafist i Fredericia; tog Afsked ¹/₁ 1914).

L. Larsen blev, efter at have taget Afsked fra Telegrafetaten efter 30 Aars Tjeneste, paa Grund af Svaghed, senere udnævnt til Inspektør ved Forsørgelsesvæsenet i Fredericia.

Han var med i Foreningsarbejdet fra dettes første Begyndelse, og først i 1912 nedlagde han sit Mandat som Bestyrelsesmedlem i D. T. F. Han tog aktiv Del i Ledelsen af Foreningen, udførte et støt og sagligt Arbejde, var forhandlingsdygtig og urban, og Bestyrelsen skattede ham for hans pligtopfyldende, bramfri Optræden ved alle Lejligheder.

Hos Kollegerne i Fredericia vandt han sig et Navn for den frisindede, beredvillige og uforfærdede Maade, hvorpaa han altid gjorde sig til deres Talsmand i tjenstlig og foreningsmæssig Henseende. Flere

Sager blev præget af hans kyndige og faste Haand, og Gennemførelsen af dem skyldtes Larsens Maadehold og Delen Sol og Vind lige — aldrig var han ensidig. —

Han var en Fører med en rank Ryg, en fast og ubøjelig Villie, hvor det gjaldt at forsvare eller gennemføre en god og retfærdig Sag. Aldrig leflede han op- eller nedad for at opnaa nogen Fordel for sig selv alene eller for de Kolleger, hvis Interesse han varetog.

Som den fødte Organisationsmand, han var, virkede han ved mange Lejligheder som Bindeledet mellem Provins og Hovedstad. Han skuede vidt og kunde ofte pege paa det, ingen anden endnu havde faaet Øje paa, og derved berige og gavne den Forening, som han skattede saa højt, og hvis gode Vogter han tillige var. Han var fri for al Udenomssnak, hans Argumentation var logisk og klar og hans Forslag velovervejede og godt begrundede. Man forstaar, at Dansk Telegrafforening ved hans Fratræden mistede en betydelig Kraft.

Lepper, H. F. G.

(Ansæt som Assistent i Revisionskontoret 1863. Afsked $\frac{1}{3}$ 1870).

Lepper var meget musikalsk, og han udnyttede sin Musikevne ved som Ekstraarbejde i sin Fritid at spille Klavér i Beværtningen „Glacisholm“, der laa, hvor Trommesalen nu er. Det stadige Ophold her om Aftenen og en Del af Natten, har vel næppe været heldigt for Lepper, thi han kom derved ind paa at holde for meget af de vaade Varer.

Han søgte at rive sig løs, og det lykkedes ham at faa Ansættelse i Store Nordiske og komme til Kina. Som den dygtige Regnskabsmand han var, gjorde han her et stort Arbejde for St. Nord. ved Bogholderiet i Shanghai. Ogsaa i Kina dyrkede han sin Musik og informerede deri, men han kunde ikke holde Stillingen ved St. Nord. og fik Afsked. Saa kom han tilbage, og Faber var godmodig nok til at lade ham faa noget Arbejde som Ekstraskriver. Han døde under elendige Forhold paa en Kvist i et gammelt Hus i Frederiksborggade. Et Par af hans Kolleger fra Revisionskontoret tog sig af hans Begravelse.

Lodberg, A. C. C.,

(F. 18/9 1865, ansat 1/7 1884, gjorde Tjeneste i Horsens, Fredericia, Herning og som Telegrafbestyrer i Tønder).

Lodberg har været Kasserer i Fredericia Telegrafpersonales Spare- og Laanekasse, Lærer ved Statstelegrafens Elevskole i Fredericia, Medlem af Eksamenskommissionen og af Hovedbestyrelsen for Dansk Telegrafforening.

Den mest begivenhedsrige Dag i Lodbergs Liv var den 31. Maj og Natten mellem 31. Maj og 1. Juni 1920, da han overtog Telegraf- og Telefonstationen i Tønder, som var bleven dansk efter Genforeningen. Om denne Begivenhed fortæller L.:

— Kl. 12 Nat mødte jeg med det danske Personale for at overtage og fortsætte Tjenesten under den internationale Kommissions Ledelse, der havde Domicil i Flensborg. Om Dagen havde jeg allerede overtaget og kvitteret for de mere eller mindre gode — særlig mindre gode — Apparater og Effekter, der var efterladt os.

Afløsningen foregik stilfærdigt og i bedste Forstaaelse. Efter Kl. 12,05 at have sendt Administrationen i København et Tjenestetelegram: — St. Tønder overtaget. Alt vel — var dermed atter en dansk Telegrafstation oprettet i Tønder. Dog kun delvis dansk, idet Møntsystem, Takster, Blanketter og Journaler fremdeles var tysk, og gamle Danmark skulde foreløbig betragtes som Udland. Fra den 14. Juni s. A. benyttedes danske Tryksager etc., og fra denne Dag var Stationen i alle Forhold indlemmet i Danmark. —

Allerede den 18. Marts 1920 var de 4 fremtidige sønderjydske Telegrafbestyrere afrejst til deres nye Virkefelter under Ledelse af daværende Telegrafinspektør Poul Møller, der var Ekspert i sønderjydske Telegraf- og Telefonforhold, og som med sine gode Raad og sit gode Humør blev os en prægtig og forstaaende Chef i de første svære Tider.

I Kolding blev vi afhentet i „Cis“ Biler (Cis-Commission internationale Slesvig). Den 20. Marts blev jeg, ledsaget af Poul Møller, kørt til Tønder og efter en kort Præsentation for Amtmanden og Postdirektør Pfund (populært kaldet „Halbkilo“) overgivet til min Skæbne. Opgaven var at skaffe Oplysninger om Linieforholdene, Filialstationerne og deres Personale, Antagelse af nyt Personale (Telefonister til Lokaltelefonen) m. m.

Den 23. April fik vi af Plebescit Telegraphen Direktor Robiewski i Flensborg Tilladelse til at antage dansktalende Elever til Uddannelse i Telefontjenesten. Den 2. Maj modtog vi telegrafisk Ordre fra Direktoratet i København om at holde os klar til at overtage Telegraf og Telefon d. 5. Maj, en Ordre, der satte os i nogen Forlegenhed, da der ved hver

Station kun var faa Ekspedienter, der vilde overgaa til dansk Tjeneste, og Overtagelsen alene af den Grund var umulig, før der blev sendt et Antal danske Tjenestemænd, der først maatte indøves. Tryksager og Regler for Ekspedition fandtes heller ikke, saa Bestyreren kunde faktisk kun holde sig selv rede. Overtagelsen blev da udsat paa ubestemt Tid og senere fastsat til 1. Juni.

Rygtet om Vanskeligheder med Telefonbetjeningen bevirkede, at de rigsdanske Telegrafmænd blev udkommanderet til Indøvelse den 18. Maj. Til St. Tønder udkommanderedes 13 Ekspedienter fra det gamle Land. Vi havde faaet Opfordring til at være dem behjælpelig med Indkvartering, men dette var ikke saa ligetil. Boligforholdene var vanskelige, Hotellerne optagne af alle de udsendte danske Embedsmænd fra Told-, Trafik-, Politi-, Dommer-, Vejevæsen m. m., og Mad var det næsten umuligt at skaffe sig, hvorimod Grog'er kunde faas overalt.

Det lykkedes imidlertid paa Hotel „Stat Hamburg“, nu „Hotel Tønder“, at leje 2 store Værelser i Værtens private Lejlighed, hvor de 10 danske Telegrafdamer blev anbragt, 5 i hvert Værelse; Senge m. m. lejedes fra et Vesterhavsbad. De 2 sammenhængende Værelser blev af de øvrige danske Embedsmænd kaldt „Fangekolonien“ og omfattedes med stor Interesse!

Dagen efter Ankomsten begyndte — efter at jeg havde indhentet Tilladelse hos Postdirektør Pfund — Indøvelsen af det rigsdanske Personale, men paa Grund af den knebne Plads kunde Indøvelsen kun gives i ca. 3 Timer daglig til hver Ekspedient.

Tyskerne, der altid har haft Ord for at have en næsten pinlig Orden i deres Sager, var under Krigen, og navnlig i Revolutionstiden, slaaet fuldstændig ud af Trit. Materiellet var forfaldent, Reservedele fandtes ikke, hverken ved Stationen eller i Flensborg, og Oberpostdirektion i Kiel udleverede intet til I. Zone. Telefonbordene var af en gammeldags Type, der nu var saa medtagne, at Forbindelserne hyppigt svigtede paa Grund af slidte Jacker, som det næsten var umuligt at faa blot nogenlunde repareret. Linierne var for faa, al Trafik maatte over Flensborg, Borde og Lokaler for smaa til den store Forøgelse af Trafiken i de bevægede Genforeningsdage. Over Interurbanbordene var anbragt Sanduhre, der maatte vendes for hver 3 Minutter, efter Overtagelsen indsattes almindelige Kontroluhre.

Lokalbordet var oprindeligt kun beregnet til 100 Abonnenter, men efterhaanden udvidet til 280, uden at det havde været muligt at forøge Sammenstillings-Snørernes Antal. Dette bevirkede, at det blev erkendt for „god Latin“, naar Travlheden kulminerede, og alle Snører i Lokalbordet var optagne og laa som tykke, sammenfildrede

Bundter langs Bordene, at afbryde *alle* Forbindelser og saa tage fat paa en frisk!

Det var en radikal, men nødvendig Fremgangsmaade, som vi ogsaa maatte gribe til i den første Tid.

Endelig var der „Kukkassen“, eller mere officielt „Sp. Bordet“ (Oplandsbordet), som sikkert ingen af de daværende Ekspedienter nogensinde vil glemme.

Begyndelsen voldte selvfølgelig de udkommanderede Ekspedienter betydelige Vanskeligheder, bl. a. Sproget, der overvejende var tysk eller endnu værre plattysk isprængt frisiske Vendinger f. Eks. „søsti“ for 60, septenti for 70 eller finere „halvfirs“, de fremmedartede Telefonborde, det for Telefonekspedition saa nødvendige Lokalkendskab m. m.

Man forstaar saa godt den rigsdanske Ekspedient, der noterede en Abonnents Forespørgsel i Tilknytning til en Samtalebestilling: „Frøken, bie de' læng? (varer det længe) som „Frk. Biedelain!“ Eller en anden dansk Ekspedient, der med Hovedet fuldt af tyske Gloser, en Dag forglemte at banke paa ind til Bestyrerens Kontor (der ogsaa var Garderobe og Vaskerum), ved Synet af Bestyreren og erindrende sin Forglemmelse udbrød: „Ach, bitte entschuldigen Sie!“

I den første Uges Tid i Juni skiftedes 2 mandlige Ekspedienter til at have Nattevagt. Ingen af de kvindelige havde Mod til at paa-tage sig Vagterne, da Dørene ikke kunde laases, Mus og Rotter var temmelig nærgaaende, og alt hvad der fandtes af Bekvemmeligheder var en gammel Spiralseng med en Postsæk.

Der gik lang Tid, inden Linierne blev omlagt og Forholdene blot nogenlunde normale. Nybygning af Linier, Ordning af Linieforhold ved Grænsen, Samarbejde med de tyske Postfolk — der, beskæftiget med Afslutning af Post- og Telegrafvæsenets tyske Forhold, bredte sig over alle Lokaler, — forsynede den første Tid med saa overvældende Arbejdsstof, at ingen fik Tid til at kede sig.

Rigtig ordnede Forhold opnaaedes først den 28. August 1921, da vi rykkede ind i den tidligere „Reichsbank“-bygning, en ideel Bygning for Telegraf- og Telefon, som vi vel nu desværre snart atter maa forlade.

Lund, J. P. G. Balduin.

(F. ¹³/₅ 1821, ansat ¹/₁₀ 1853, gjorde Tjeneste i Helsingør, Aarhus, Randers, og endte som Kontrolør paa Hovedstationen. Afsked ¹/₅ 1887.)

Balduin Lund, eller som han blev kaldt af Personalet indbyrdes „store Klaus“ i Modsætning til Kontrolør Kyhl paa det andet Hold, der kaldtes „lille Klaus“, var en ret svær Mand med tætklippet Fuldskæg, medens Kyhl var en lille spinkel Person med et skarpt markeret Ansigt og Kindskæg samt Paryk. Hver især af de to var Chef for deres Vagthold, og de var de eneste Kontrolører paa Stationen.

Balduin Lund havde været optisk Telegrafbestyrer fra Februar 1849 til Februar 1851, saa han fortsatte jo i „Faget“, kun at det nu var „moderniseret“. Paa Hovedstationen var det dog i lange Tider de ikke videre komplicerede Morse-Apparater der dominerede. Arbejdsforholdene var altsaa ret enkle, og Posten som Vagtchef krævede ingen Anstrengelse. Lund kunde derfor ogsaa med Lethed samtidig bestride Posten som Bibliotekar for Stationens Læsekreds. Han sørgede for Bogindkøbet og fordelte Bøgerne til Medlemmerne. Selv havde han ogsaa god Tid til at gennemlæse dem, og de af Personalet, som var Medlem af Selskabet, kunde som Regel gøre Regning paa at blive anbragt ved de Linier, hvor der kunde ventes nogle ledige Stunder til Læsning, for at de ikke skulde beholde Bøgerne for længe.

Forøvrigt var B. Lund en religiøs Natur, hvad enkelte mindre samvittighedsfulde unge Mennesker spekulerede i og hyklede Religiositet for at komme i „Kridthuset“ hos ham. En enkelt drev det til at laane nogle Hundrede Kroner af ham og betalte dem vist aldrig tilbage.

Lund stod ved enhver Lejlighed paa sit Personales Parti. Da Direktør Høncke begyndte at pille ved den fra Fædrene nedarvede gamle Idyl, og bl. a. vilde have den hidtil gældende Tjenestetid fra 7—8 til 3 og fra 3 til 9—10 sprængt ved en Mellemvagt, hvorved mange vilde blive hindret i at have Ekstraarbejde i deres Fritid, skrev Lund til Direktøren bl. a.: — med Hensyn til Personalet er den nye Bestemmelse saa hensynsløs baade i Almindelighed og især mod dem, der har Familie at forsørge og ikke kan leve af de smaa Indtægter ved Telegrafvæsenet, men maa udføre andet Arbejde i deres Fritid. Angaaende Mellemvagtens Middagspavse vides ikke, om dette Maaltid skal indtages paa Stationen, da det rimeligvis ikke forlanges, at Vedkommende skal spise til Middag Kl. henad 7 Aften.

Nu kunde det næppe tænkes, at en Vagtchef vilde stille sig saa stejl overfor den øverste Leder, men til Gængæld vilde han vel heller

ikke blive udsat for at behøve det. Forhandlingsretten gennem Organisationerne jævner de fleste af den Slags Spørgsmaal, saa de stærke Gnidninger undgaas.

Lund, Fritz N.

(F. $\frac{5}{1}$ 1839, ansat $\frac{1}{3}$ 1855 i København, hvor han blev Telegrafkontrolør og fungerende Vagtchef. Senere forflyttedes han til Teknisk Afdeling som Materialforvalter. Afsked $\frac{1}{2}$ 1897. R. af D.)

F. Lund var, før han kom som Vagtchef paa Hovedstationen, Bestyrer først paa Toldboden og senere paa St. Annaplads. Mens han var paa Toldboden blev der hyppigt paa denne Station indøvet Aspiranter, og disse slap ikke derfra, før de var dygtige i det telegrafiske Arbejde. Naturligvis tragtede de unge efter snarest muligt at komme derfra og blive indrulleret paa Hovedstationen, og en af dem bad da Fritz Lund om at faa Dygtighedspas, saa han kunde komme paa Hovedstationen. Lund udbrød: — Hvad Fanden vil De dér? Aspiranten: — Jeg vilde gerne se at komme i Karrière. — Karrière! raabte Lund, — nej, Skridt min Far, Skridt, hvis De da ikke kommer til at gaa baglæns! —

Lunds barske Røst og gnavne Utilgængelighed var vel egnet til at jage den unge Aspirant en grundig Skræk i Livet, indtil man opdagede den pudsige Modsætning mellem Ordene og den oprigtige Velvillie, der var gemt bag dem.

Lund havde en Tid som Bierherv Bogholderplads i Ritzaus Bureau, og det hændte, at han i sin Tjenestetid havde noget at besørge derovre. I saadanne Tilfælde vikarierede Walther for ham. Et af Stationens vittige Hoveder sagde, da Lund var bleven Materialforvalter: — Nu har Walther saa ofte været for Lund, det vil ikke ske mere, thi nu er Lund Forvalter (for Walther).

Fritz Lund var af et noget kolerisk Temperament og kunde undertiden være ret opfarende overfor den, han mente havde forset sig; men det skal siges til hans Ros, at det gik hurtigt over, og aldrig blev der selv den mindste Smule Nag tilbage hos ham, tværtimod var det ofte, som søgte han at udlette Indtrykket af sin Hidsighed.

Lund, H. Max.

(F. 29/1 1844, ansat 1/6 1869. København, Telegrafist. Afsked 1/10 1911. Kancelliraad.)

Før Max Lund indtraadte i Telegrafetaten, havde han gennemgaaet alle Kunstakademiets Klasser og faaet Afgangsbevis med Akademiets store Sølvmedaille. Det, som særlig gjorde Max Lund kendt udenfor Telegrafvæsenet, var hans enestaaende Portrætsamling af 7000 danske Mænd og Kvinder fra Christian I.'s Tid til Nutiden, og hvori Fotografier var banlyst. Der fandtes i Samlingen noget saa enestaaende som Haandtegninger af samtlige Medlemmer af de skiftende Ministerier fra 1848. Raadhusbiblioteket erhvervede denne værdifulde Samling, og den findes dér i Skabe, hvortil Professor Martin Nyrop har givet Tegning.

Lund, H. E.

(F. 16/8 1833, ansat 1/10 1868, København Telegrafist. Død 19/4 1889).

E. Lund havde i flere Aar været pharmaceutisk Medhjælper, hvorefter han etablerede en Tobaksforretning. Denne maatte han imidlertid opgive, dels paa Grund af uheldige Konjunkturer, og dels fordi han ikke havde Forstand paa Forretningen. Saa fik han Ansættelse som Reservetelegrafist ved den private Telegraflinie Thisted—Hobro. Hans Løn dér var 5 Rigsdaler om Maaneden — og han var gift! Han fik siden Ansættelse i Telegrafetaten og var i største Delen af sin Tjenestetid Chef i Udleveringen, tildels baade Formiddag og Eftermiddag mod Ekstragodtgørelse for Tjeneste udover det normale.

Alle Aspiranter, som kom paa Hovedstationen, skulde foruden at være „Omdelere“ tillige have en Periode i „Ekspeditionen“, hvor Telegrammerne blev konvolutterede. Der var ikke kedeligt, mens Lund var der. Han havde et glimrende Humør, var vittig og kunde fortælle morsomme Historier i de stille Stunder, saa Ekspeditionen var et søgt Sted.

Lund, Rolf.

(F. ³⁰/₁₂ 1861, ansat ¹/₂ 1878, gjorde Tjeneste i København som Telegrafist og i Hobro og Næstved som Telegrafbestyrer. Tog Afsked ¹/₂ 1928 paa sin 50 Aars Jubilæumsdag).

Om sin Indtræden og senere Tjeneste i Telegrafvæsenet meddeler Rolf Lund: Min Fader, der var Maskinmester i Flaaden, var en god Ven af Peter Faber. Selv havde han i 2 Aar deltaget i Store Nordiskes store Kabeludlægnings-Togt med Fregatten „Tordenskjold“ i de kinesiske Farvande og derefter udenfor Nummer, i Store Nordiskes Tjeneste i 3 Aar ombord i Selskabets første Kabeldamper „H. C. Ørsted“.

Denne Tilknytning til Telegrafvæsenet bevægede ham til paa Basis af sit Bekendtskab med Faber at faa denne til at antage mig som Aspirant umiddelbart efter min Konfirmation i April 1877. Jeg mødte den 2. Maj paa Toldbodstationen, hvor Fritz Lund den Gang var Bestyrer. Her tog det daværende Personale — Levring, Leisner, Jensen, den senere Telegrafinspektør ved Søbefæstningen, og H. Gundersen) sig af min Indøvelse i Mysterierne. Først og fremmest maatte jeg dog male udenpaa Konvolutter. Den Gang skrev man Telegrammerne igennem med Blaaskrift, som udsendtes. Blyantskriften opbevaredes af Stationen.

Efter godt 3 Maaneders Indøvelse forsattes jeg til Hovedstationen, hvor de unge Mennesker den Gang til Begyndelse altid anbragtes i Udleveringen og ved Omdeling af Telegrammer. Mange ældre Telegrafmænd tænker vist ikke særlig venligt paa denne sidste Tjeneste, men et er vist, den udviklede gode Fodgængere.

Iøvrigt var Tonen meget fornøjelig; der var jo udmærkede Hoveder i Etaten den Gang. Kunstmalere, Literater, Tegnere, Rigsdagsstenografer o. a. Der var ogsaa gamle Mogens, Stationens Original og Genstand for de unges Drillerier og Narrestreger.

Ferie og ugentlige Fridage kendte man ikke i de Tider. Naar man vilde have fri, arrangerede man sig med en Kollega, saa at denne forrettede Ens Tjeneste i 8 Dage fra 7 Morgen til 10 Aften, hvorefter man „hang paa den“, naar man vendte hjem igen; men man kendte ingen anden Form og var glad til.

Paa Filialerne var Tjenesten som Regel relativ behageligere, man var mere frit stillet særlig om Søndagen. Til Hverdag kunde Tjenesten være skrap nok f. Eks. paa daværende Station Sect. Annæplads, hvor de store Handelsfirmaer indleverede deres til Tider meget omfangsrige Korrespondance. Man sendte en suite paa Morse til Fredericia, og det kunde hænde, at en „lot“ paa halvthundrede Telegrammer maatte gentages, naar en Vagtschef paa Hovedstationen havde taget Linien til Prøve uden at avertere os derom.

Paa Toldboden og Sct. Annæplads gjorde jeg Tjeneste i tilsammen 15—16 Aar indtil ca. 1900, da jeg flyttedes op til Hovedstationen som Souschef i Udleveringen med den mærkelige „Kaptajnen“ som Chef.

Han hadede Telefonen og troede, han kunde afskaffe den ved kun at hviske til Svar paa Publikums Opringninger. Dette havde til Følge, at jeg maatte passe baade hans og mit eget Arbejde.

Fra min Kontorstol forplantedes jeg saa i 1908 midt ud i praktisk Tjeneste som Bestyrer i Høbro.

Overgangen var mærkbar fra den enerverende Tjeneste paa Hovedstationen til den lille venlige Station.

Ikke at der ikke var nok at tage fat paa — Maanedstregnskab, som jeg aldrig havde set for mine Øjne, 7 Filialstationer, som skulde retledes omtrent i de simpleste Detailler, foruden at deres Regnskaber skulde optages i Stationens. Sidst og ikke mindst et Tilsynsdistrikt, som strakte sig fra Kattégat til Limfjorden og fra Rold Skov til Purhus Kro midt imellem Hobro og Randers.

Det var strengt om Vinteren i op mod 30° Frost at færdes paa aaben Hestevogn, eller paa Trollie, naar det var Linierne paa Jernbanen, som skulde repareres. Men Liv og Humør var der over det, og mine gamle Elever, der maatte gøre Tjeneste som Fejlrettere, vil sikkert mindes den Tid, da de maatte hænge i Stængerne og lappe Linierne sammen. Husker I „Doktorper“, vor Vognmand, som i en Aarrække havde kørt for Distriktslæge Magnus, hvorfra hans „nomn de guerre“ skrev sig! Jeg tager næppe meget fejl, naar jeg antager, at ca. 30—40 Elever er uddannet paa Hobro Station i min 14—15 aarige Bestyrelstid, og de har klaret sig godt allesammen og sender vel nok engang imellem deres gamle Station en venlig Tanke.

For mig staar Hobrotiden i det skønneste Lys, den relative Selvstændighed og Følelsen af, at man var ligesom mere i Kontakt med Udviklingen i det hele, bidrog altsammen til at ranke Ens Ryg og at se ganske anderledes paa Tilværelsen end før.

Kun Skade, at de slette Avancementsforhold først ved næsten 50 Aars Alderen førte til disse Stillinger, de burde have kunnet opnaas allerede ved 30—40 Aars Alderen.

Tidernes Ugunst medfører, at jeg nu fratræder mit Embede som Bestyrer i Næstved, 4 Aar før Aldersgrænsen naaedes; men jeg haaber i mit frivillige Otium at maatte opleve, at min gamle Etat vil kunne hævde sig under de nye vanskelige Forhold, hvori den foreløbig befinder sig.

Fra de store Dage i 1914, der satte Uro rundt om paa alle Landets Telegrafstationer, fortæller R. L.:

Hobro Station havde faaet Ordre til at holde aaben Dag og Nat.

Nattjenesten deltes mellem Bestyrer og Personale, saaledes at en af Personalet forblev til Nattjeneste fra Kl. 9 Aften til Kl. 2—3, hvorefter Bestyreren, som boede paa Stationen, afløste Resten af Natten.

De første Indkaldelser af det værnepligtige Mandskab var allerede modtaget og omhyggeligt afleveret til Byfogden, men en af de første Dage i August meldte Aarhus om Aftenen, at man kunde vente Mobiliseringsordre fra Viborg.

Stationen rekvirerede straks de to vagthavende Politibetjente for at have dem i Beredskab.

De to gamle Svende, som begge havde været Soldater, var vældigt interesseret og friskede gamle Minder fra Soldatertiden op hele den lange Nat.

Den ominøse Konvolut med Forholdsreglerne vedrørende Mobilisering laa klar til Aabning — men den blev ikke aabnet den Gang. Senere, da Spændingen var blevet udløst, stak Bestyreren det vigtige Dokument i sin indvendige Brystlomme i Vesten, og der forblev den det første Aarstid for altid at være ved Haanden, om noget skulde komme paa.

Imidlertid var England kommen med i Krigen, og de vildeste Rygter spredtes over Jylland. — Det var utroligt, hvad Folk saa og hørte i deres opskræmte Fantasi. Saa havde man paa Vestkysten kunnet se hele den engelske Flaade dampe afsted — saa havde man hørt Kanontorden udover Vesterhavet etc. etc.

En herlig Morgenstund laa Bestyrer R. L. i Stationens aabne Vindue og saa udover de vestre Bakker, hvor Lyngen var begyndt at blomstre — da med et — et vældigt Drøn rystede Luften; et til og saa yderligere et Par Drøn til.

Det var ingen Hallucination, men den rene skære Virkelighed. Dette maatte være Genlyd af et Slag.

Drønene var ærlige nok, men det viste sig bagefter at være Bager Sennels Svende, som aabnede Dagens Kampagne med at ryste de store Jernplader, inden de sattes i Ovnen til Morgenbagningen. — Det er jo ikke utænkeligt, at lignende Fænomener Jylland rundt har givet Anledning til de svirrende Rygter.

Lund, Edm. A. P. R.

(F. ²⁵/₅ 1860, ansat ¹/₁₀ 1880, Telegrafist ¹/₈ 1882, Afsked efter Ansøgning ¹/₃ 1892.)

Edm. Lund var ogsaa blandt dem, der i en heldig Tid søgte ud, da der var Dødvande i Telegrafetatens Avancement. Han gik dog ikke ud i det private Erhverv, men over i Søsteretaten, Postvæsenet. Her har han haft en fin Karriere.

Paa en Tid, da Sundbyerne nærmest maatte betragtes som en Slags „Rabarberkvarter“, hvorhen man førte al Affaldet fra København, blev Edm. Lund Postekspeditør i et forholdsvis fattigt befolket Distrikt. Ingen tænkte vel den Gang, at Sundbyerne skulde vokse saa rivende til en stærkt befolket og flot Bydel og blive indlemmet i København. Naturligvis voksede Postekspeditionens Forretninger samtidig med Sundbyernes, og ca. 10 Aar efter sin Ansættelse som Ekspeditør, blev Lund udnævnt til Postmester d. ¹/₉ 1902 i København S., som Postkontorets Benævnelse nu var.

Edm. Lund har foruden at passe sit Embede ogsaa dyrket andre Interesser. Foruden at være Medlem af Skolekommissionen i Sundbyerne og Forstander for Sundbyernes Asyl, er Lund det ældste Bestyrelsesmedlem i „De danske Forsvarsbrødre“. Ogsaa literære Interesser af historisk Art har Lund dyrket. Han har skrevet „Kongens Livjægerkorps før og nu“, desuden „Danebrog. Danmarks Palladium“, og „Sundbyernes Historie 1892—1925“. Lund har ogsaa udarbejdet en historisk Erindringsliste, som benyttes af flere Soldaterforeningers Medlemsblade. For sit historiske Arbejde er Lund bleven optaget som Medlem i „Kongelig nordisk Oldskriftsselskab“. Endelig kan det tilføjes, at Edm. Lund er Medstifter af „Danmarks Samfundet“, og han blev R. af D. 1925.

Lund, S. Lehmann.

(F. 19/4 1824, ansat 1/12 1856 Randers, Aabenraa, København, Overtelegrafist fung. Bestyrer paa Banegaardens Filial Død 21/9 1890).

Forinden Lehmann Lund indtraadte i Telegrafvæsenet, havde han været ansat paa Herredskontoret i Aabenraa, paa Møgeltønder Birkekantor, Assistent paa Nørrejyllands Intendantur Kontor og Fuldmægtig paa Herredskontoret i Graasten og Broager.

L. hørte til den svundne Tids Embedsmænd, der betragtede sig som værende til først og fremmest for Statens Skyld og ikke for Publikums, og der skete derfor ikke saa sjældent Sammenstød med Publikum, naar han ekspederede dette. Paa Banegaardens Filial var det faste Publikum for en stor Del Kreaturkommissionærer fra den nærliggende Trommesal. De var ikke videre dygtige i Skrivekunsten, og ofte hørte der en betydelig Gætte- og Kombinationsevne til for at finde ud af Telegrammernes Indhold.

En Dag, da Lund fik indleveret et saadant vanskeligt Telegram af en Kommissionær, saa han paa det, hvorefter han foragteligt kastede det henad Skranken og raabte med sin knirkende Stemme: — Det kan ikke modtages, som det er, det maa rettes!

Kommissionæren, der forøvrigt godt kendte Lunds bureaukratiske Optræden, tog sit Telegram og gik, idet han truende udbrød: — Ja, jeg skal ved Lejlighed rette dig, kan du stole paa!

Lund havde fra den Dag faaet en saadan Skræk i Livet, at han bestandig gik med en tyk Stok, og om Aftenen, naar der var sluttet Kl. 9, maatte et af Budene følge ham ned til det befærdede Strøg paa Vesterbrogade.

L. var sygeligt omhyggelig for Pengesagerne og den gamle i Gulvet fastboltede Pengekasse. Naar han havde laaset den, halede og trak han i den for at være sikker paa, den ikke gav efter, og var han kommen ned ad Gaden, vendte han om og kom tilbage for at gen tage den samme Prøve. En vittig Telegrafist skrev i den Anledning:

Han haled' i Kassen en halv Snes Gange,
 Han lukked' den op og talte hvormange —
 Laase — om ogsaa de vare solide
 (Det er no'et, en Bestyrer maa vide).
 Saa sa'e han Farvel, gik ned ad Gaden.
 Hjem til Kone og Middagsmaden — —

Da fo'r frem for Øjet et skrækkeligt Syn —
 Kan Kassen mon løftes? — Og hurtigt som Lyn
 Han fo'r tilbage og op paa Kontoret,
 (Det er inte saadan, naar man staar ved Roret).

Han haled' og løfted' af alle Kræfter.
 Men Kassen gav ikke en Smule efter — —
 Et befriende Suk, som dog lød lidt hæst,
 Og Dømler (Telegrafisten) mumled' — Aa, sikken et Bæst!

Lehmann Lunds Særheder var sikkert en Art Sygelighed, personlig var han ellers en nobel og retskaffen Mand, og man vidste i hvert Fald altid, hvor man havde ham.

Lytke, Axel.

(F. ¹¹/₁₂ 1889, ansat ¹/₅ 1909, gjorde Tjeneste som privat Medhjælper i Stege, senere i Fredericia, Aarhus og København).

Lytke gjorde midlertidig Tjeneste i Store Nordiske i London fra ¹/₇ 1913 til ³⁰/₆ 1914. Efter sin Hjemkomst skrev han Artikler i Dansk Telegraftidende og agiterede for, at Tjenestemænd fik Lejlighed til at komme til Udlandet, hvad der bl. a. kunde ske ved Udveksling af Tjenestemænd fra de forskellige Lande. Vistnok i 1915 paatænkte man at sende 2 Tjenestemænd til Sct. Croix, og Lytke var underrettet om, han kunde forvente et Aars Udkommando til Øen, men saa solgte man Øerne, og saa var der naturligvis ikke Tale om nogen Udkommando dertil. I Generaldirektør Krarups Tid udveksledes der 2 Tjenestemænd med den islandske Administration, og i 1927 var Lytke saaledes i Reykiavik i 3 Maaneder.

L. har været Redaktør af Dansk Telegraftidende fra 1925 og skrevet en Mængde Artikler i Bladet i Anledning af Sammenslutningen af Post- og Telegrafvæsen.

Medens Lytke var paa Island, blev han og hans Kollega fra Fredericia, Assistent Aage Thomsen af den islandske Telegrafadministration indbudt til en 4 Dages Tur ind i Landet, og om denne interessante Tur fortæller Lytke:

— En særlig Paaklædning til en saadan Tur er nødvendig til Beskyttelse mod Kulde og navnlig Regn. Forsynet med Olietøj, Sydvest og Vandstøvler samt Saddeltøj, Tobak og Drikkevarer forlod vi Reykiavik i Automobil for sammen med 2 Repræsentanter (Kolleger) for Islands Telegrafvæsen at køre den 50 km. lange Strækning til Thingvalla, hvor vi skulde møde den egentlige Fører, Præsten og Tele-

fonbestyreren i Hestur, Hr. Albertsson; en Fører, der er særlig godt kendt med det ofte vanskelige og farlige Terræn, der skal gennemrides, er nemlig absolut nødvendig.

Efter Præsentation og kort Parlamentering, begyndte Omlædning og Sadling, hvorefter man under fuld Hensyntagen til „Kvalifikation“ i Forbindelse med Anciennitet saavel hos Rytter som hos Hest fik anvist en saadan, Herefter fandt Starten Sted, og foran os laa — foruden den lange Distance — et 4 Dages Samvær med de kære Dyr og den prægtige Fører Albertsson.

I Begyndelsen foregik Fremrykningen ret langsomt, dels fordi vi manglede Træning, og dels fordi Hestene vilde skeje ud og tilrive sig Herredømmet, da de mærkede, Rytteren ikke var sig sin Opgave voksen; men inden ret længe blev Samarbejdet mellem Rytter og Hest mere perfekt, og forsinkende Hændelser indtraf derfor sjældnere.

Thingvallsletten med sine dybe Kløfter og store Vidder laa snart bag de 5 Ryttere og 7 Heste — 7 fordi én Hest var Bagagehest og en anden „til Disposition“ for at bruge et andet telegrafisk Udtryk.

Snart var Føreren, som red en meget hurtigløbende Hest, med hvilken Rytteren syntes at være ét, foran, snart paa Siden og snart bag den lille Skare, dels for at muntre sine Dyr, som kendte hans Stemme og Ridt, og dels for at forvise sig om, al alt var i bedste Orden.

Efter en halv Times Ridt paa ujævnt Terræn, passerede vi Strækningen under Fjeldet Solur, her ændredes Riddet fra Skridtgang til Trav, der ret snart gik over i Galop. Lidt senere naaede vi en stor Græsslette omgivet af Fjelde. Her gjordes et lille Holdt for at give Hestene Hvile og Græsning, hvorefter Riddet fortsattes op paa et Højdeplateau, stenet og vildt. Herfra havde man udmærket Udsigt til det kendte Skjaldbreid og en mægtig udtørret Dalsænkning paa venstre Side. Efter at have tilbagelagt et Stykke Vej, kom vi til et andet Højdeplateau, paa hvis venstre Side laa et stort snebelagt Fjeld, og det ret fremrykkede Tidspunkt i Forbindelse med Kulden fra Sneen bevirkede en temmelig generende Kølighed, som et begyndende Regnvejr ikke formindskede. Vi gjorde nu igen Holdt for at spise af den af Føreren medbragte Mad, som bestod af hjemmebagt Brød, Æg og en dejlig røget Laks, der snittedes af med Lommeknive.

Saaledes styrket var det Meningen at fremskynde Riddet for, inden Mørket og Regnen blev altfor generende, at naa til et Sted, hvor vi kunde overnatte, men kloge som de smaa islandske Gangere er, havde en af dem, anende vore skumle Hensigter, fjernet sig lidt for langt bort i Færdselsretningen. Hr. Thomsen og jeg, som efterhaanden, udi egen Indbildning, var bleven rene Ridevirtuoser, forsøgte at

indfange Flygtningen, men forgæves. Dette lykkedes først, da vor Fører tog Affære, og som i et Væddeløb satte over Stok og Sten for ret hurtigt at beherske den hele ubehagelige Situation. Vi gik nu igen alle fremad og opad, hvor der atter var klar Himmel med smukke Belysninger, som nu dog blev svagere og svagere. Nu lød Førerens Parole: Hurtig frem, hvis Nattelogi skal naas! Det maa her bemærkes, at selv om denne Egn er en af Islands frugtbarste og tættest bebyggede, er der dog langt mellem Bopladserne. Vi satte derfor Tempoet op til det yderste. Medvirkende til, at vi forøgede Hastigheden, var ogsaa den Omstændighed, at vi pludselig stødte paa en Rytter, der var paa Vej til det fjerntliggende Bordeyri, vel nok et Ridt paa 3 à 4 Dage, med 10 à 12 Heste. Disse løber altid i saadanne Tilfælde løse, hvad der ikke rummer mindste Fare, da „Ridestierne“ (Veje, som vi kender dem, findes ikke) er smalle og næsten det eneste farbare Terræn, ofte kun $\frac{1}{2}$ Alen bred. Hestene i den nyankomne Karavane var ret friske og hurtigløbende og virkede derfor ligesom animerende paa vore Dyr.

En Beskrivelse af en saadan Rytter og den beundringsværdige og utrættelige Maade, hvorpaa han drager Omsorg for sine Dyr og for, naar mere flade Terrænforhold passeres, at holde dem samlet, burde udgøre et Kapitel for sig. Det samme er Tilfældet med selve disse stærke, kloge og udholdende smaa Dyrs Opførsel og Evne til at finde Vej.

Imidlertid blev det mørkere og mørkere, og Regnen tog til i Styrke. Dette i Forbindelse med Kulden og de mange Timers Ridt fremkaldte hos os en stærk Længsel efter at komme under Tag for at faa Søvn. Pludselig blev Passagen næsten livsfarlig, idet Ridestien nu gik langs med en brusende Elv, som laa ca. 20 Meter nede og ikke fjernet $\frac{1}{2}$ Alen fra den dybe Skrænt. Et Fejltrin fra Hestens Side vilde uvægerlig have medført den paagældende Rytters og Hests Nedstyrtning og sikre Død. Jeg personlig nød denne Situation i denne vilde Natur, men lige „morsom“ var den jo ikke hele Tiden. Og hvordan skulde vi bære os ad med at lede Dyrene i dette næsten ufremkommelige Mørke og paa Kanten af denne brusende Elvs stejle og stenede Skrænter? Der var intet andet at gøre end at overlade det til Dyrene selv at finde Vej og sikkert Fodfæste, og dette Middel kan man i saadanne Tilfælde dristigt gribe til, thi deres Instinkt og Syn er mærkelig sikkert.

Pludselig gjordes Holdt; vi var naaet den yderste Forpost paa den anden Side af Højdeplateauet, en lille fattig Gaard, hvis man tør anvende denne Betegnelse.

Kl. var nu ca. 10 $\frac{1}{2}$, men da den ene af vore islandske Kolleger,

som var ældre og ikke særlig ridevandt, var meget træt og medtaget, fandt vor Fører det uforsvarligt at fortsætte, hvorfor han efter at have vækket Bonden, Torfi Jonsson, fik denne overtalt til at huse 3 af os.

Det er paa Island meget almindeligt, at Bøndergaardene gennem en Statsunderstøttelse har Forpligtelse til, af Hensyn til Vejfarende, at have et vist Antal opredte Senge i Beredskab, men Torfi Jonsson havde ikke en saadan Forpligtelse og derfor heller ingen Understøttelse. Trods dette og trods den Omstændighed, at „Gaarden“ kun rummede et lille, meget primitivt Værelse, som paa én Gang var Opholdsrum og Sovested for Familiens 4 Medlemmer, samt et ligesaa primitivt Køkken, mente Bonden ikke at kunne bringe over sit Hjerte at sige Nej. Vore Heste blev ført i Hus, og vi selv fulde af Spænding til den 20 Meter borte liggende Boplads, Gaarden. Gennem en Gang, hvis Gulv var Jorden, og hvis Sider var bygget af Tørv og Jord, kom vi ind i Køkkenet, hvor Olietøj og Støvler blev taget af og anbragt. Videre førtes vi derefter ind i en lille lavloftet Stue, hvor Siderne var bygget af uhøvlet Træ, beklædt udvendig med et tykt Lag Tørv, Loftet var af samme Beskaffenhed. Foruden 3 Senge bestod Bohavet af et Bord af uhøvlet Træ og et Par Stole. Alt bar et umiskendeligt Præg af Fattigdom, og en haard Kamp for det nødvendige til Livets Ophold prægede disse Menneskers Ansigter, der var furede og vejrbitte.

En Tællepraas var den eneste Belysning, og ved denne stavede Bonden sig de lange Aftener gennem Avisen, som ankom hver 4de eller var det hver 7de Dag. Intet var der, som kunde forsøde Tilværelsen, der for disse Mennesker var en fortsat Kamp med den vilde Natur. Ensomhedsfølelsen maa ogsaa have været knugende. Fordragelighed og Sammenhold maa være en absolut Betingelse for at kunne leve i saadanne Omgivelser, mangler dette, maa Tilværelsen her være et jordisk Helvede. Saadanne Tanker løb gennem min Hjerne, medens jeg forsøgte at lege med det mindste af de 2 Børn, en Dreng paa ca. 1½ Aar. For disse Børn var denne Invasion af Fremmede vel nok en sjælden Oplevelse, og trods det, at Børnene var revet op fra Sønnen, var de lysvaagne og stærkt interesseret. Imidlertid fik vi lidt Mad, som bestod af noget klæget Rugbrød, der nærmest var ufordøjeligt, ikke helt friskt Kød, som vi omhyggeligt undlod at røre, Æg, nymalet Mælk og Kaffe.

Udasede og til Regnens ruskagtige Slag paa den lille Rude delte vi den ringe Plads paa bedste Maade. Konen og de 2 Børn fik den ene Seng, Aage Thomsen og jeg den anden, og vor medtagne Kollega den tredie, medens vor Vært og Torfi Jonsson fandt Natteleje i Køkkenet. Afklædningen bevirkede ingen Komplikationer og foregik for begge Køns Vedkommende paa en saa diskret Maade, at man kunde

fristes til at tro, den skyldtes en gennem længere Tid indarbejdet Fremgangsmaade.

Trods Sammenstuvningen, Primitiviteten, den mindre gode Luft i det lille uhyggelige Rum og Regnens Pisker paa Ruden, faldt vi snart i Søvn og vaagnede først næste Morgen. Saavel Vært som Værtinde havde været paa Benene i flere Timer, men havde omhyggeligt undgaaet at vække os.

Vor Fører og anden Kollega havde om Aftenen fortsat deres Ridt sammen med Manden, der skulde til Bordeyri. I Mørke og stærk Ruskregn havde de maattet søge frem til de næste Gaarde, som var bedre indstillet paa natlige Visitter af Vejfarende. Uden Besvær var deres 2 Timers Ridt dog ikke forløbet, thi paa denne Egn findes en Del Pigtraadshegn, som adskiller de forskellige Jordlodder, og i disse Pigtraadshegn var man flere Gange redet ind, hvorved de stakkels, kære Dyr havde revet sig mere eller mindre slemt.

Det var blevet meget sent, inden vore Rejsefæller var kommet til Ro. De sov derfor ogsaa trygt, da vi næste Middag ankom under Ledsagelse af Torfi Jonsson. Egnen her har et langt blidere Udseende end den Del, vi den foregaaende Dag havde gennemredet. Store Græsgange veksler med Haver og Marker i denne lange og brede Dalsænkning, som strækker sig helt op i Flugt med Byen Borgarnes, og Gaardene er præget af almindelig Velstand.

Midt i denne Dal har Elven Grimsaa sit Løb, og bortset fra de Strækninger, hvor Jordbunden er meget moset og blød, foregik Ridtet Resten af Vejen i raskt Tempo, ja, til Tider som en Stormvind, vi var jo nu bleven trænet. Snart red vi paa den ene, og snart paa den anden Side af Elven, som af og til var saa dyb, at Hestene ved Overgangen gik i til Bugen. Paa denne Maade naaede vi Lundur med sin lille Kirke, Kirkegaard og Præstebolig. Her gjorde vi Holdt og blev, da Præstefruen erfarede, vi var Danske, trakteret med Kaffe, Pandekage og Blaabærmarmelade. Endnu et Par Timers Ridt, og vi havde naaet Hestur og dermed den Præstegaard, som vor Fører ejede, og som ligger oppe under nogle store mørkegraa Jøkler, hvorfra Køligheden let mærkedes. Det var nu halvmørkt, og som vi red dér, iført Olietøj og Sydvest, mindede Selskabet stærkt om det Maleri, der gengiver „Mændene fra Finnerup Lade“. Næste Dags Middag gik Turen henover stenet og bakket Terræn mod Hvanneyri. Her ligger en Kirke og noget derfra en større og en mindre Jøkel, om hvilke Sagnet fortæller, at en Troldkvinde, som boede i den største Jøkel, en Dag, da hun var i daarligt Lune over at have en Kirke liggende i Nærheden, tog et stort Stykke af Jøkelen (den mindre Jøkel) og kastede det mod Kirken for at knuse denne, men hun formaede altsaa ikke at kaste

saa langt. I Hvanneyri besaa vi den fuldtud moderne Landbrugsskole, og saa gik Turen til Færgestedet Ferjukot, hvor vi maatte skilles fra vor kære og utrættelige Præst, hvis Mission hermed var endt, idet Resten af Udflugten skulde foretages med Automobil. Efter at være blevet færgeset over den Elv, som løber ud i Borgarfjordur, og som har en rivende Strøm, indlogeredes vi paa Færgegaarden for næste Middag pr. Auto at blive befordret over Svignaskar, i hvis Nærhed den gamle Sagaforfatter og Kriger Snurre Sturlesson havde en Gaard, af hvilken Grunden endnu er synlig, Stafholt og Hjardarhold, hvor mægtige Lavamasser vidner om aarhundredgamle Udbrud fra en nærliggende nu udbrændt Vulkan, hvorfra man har Udsigt til de fjerne, mægtige Jøkler. Det fortælles, at en Forbryder i sin Tid flygtede op i en af disse Jøkler, hvor han fik Koldbrand i det ene Ben, og at han ved egen Hjælp amputerede det for derefter at blive taget til Fange. Fra Dalsmynni, hvor Vejen hørte op, gik Turen tilbage og ned til Borgarnes, hvor en Søndagsbaad, paa hvilken vi traf Telegrafdirektør Olafsson, som havde været paa Hesteryg i over en Maaned, skulde bringe os til Reykiavik. Den lille Baad var overfyldt af Søndagspublikum, som havde været paa Udflugt, og da desuden mindst 90 % af Passagererne var søsyge, var denne Del af Turen ikke særlig behagelig. Vi ankom til Reykiavik Kl. 11 Aften. En Maaned senere sejlede jeg paa en Trawler til England, hvor jeg opfriskede Minder fra mit 1 Aars Ophold i London 1913—14, og derefter tilbage til Danmark.

Løwert, C. A.

(F. ¹⁰/₉ 1856, ansat ¹/₁₂ 1871, gjorde Tjeneste i Odense, København, Næstved, blev Overtelegrafist i København, Telegrafbestyrer paa Toldboden og endte som Underbestyrer paa Hovedstationen i København. Faldt for Aldersgrænsen d. ¹/₁₀ 1926. R. af D.)

Løwerts Fader var kort efter Drengens Fødsel bleven ansat som Bestyrer af Stationen i Hobro, og da der til Stationen hørte Tjenestebolig, har Løwert saaledes omtrent fra sin Fødsel indaandet Telegrafluft. Navnet Løwert støder man forøvrigt paa flere Steder i Telegrafvæsenets Annaler, thi mange af Slægten blev dygtige Telegrafmænd, og der var en hel Del Sandhed i den Neurupiner, som ved en Festlighed var skrevet for Løwert. Den lød: Saalænge du har Sønner, gaar det sagtens for Etaten. — Dit Valgsprog det er aabenbart: Mit Hus vil tjene Staten! —

I Foraaret 1864 kom L. med sin Fader til Odense, hvor Faderen var bleven Bestyrer af Stationen, som den Gang laa saa smukt ud til Fyens Stifts Læseforenings Have ved Aaen. Herfra hørte L. Kanonerens Dundren ved Lillebelt, og han erindrer ogsaa, at Telegrafapparaterne under Krigen ikke maatte være fastskruet til Bordene, for at man, hvis Fjenden skulde komme, i Hast kunde fjerne alt, nedlægge Stationen og drage østpaa. Dertil kom det heldigvis ikke.

Umiddelbart efter Krigens Afslutning blev Stationen normeret med en Del sønderjydske Telegrafister bl. a. Claudius (senere Bestyrer i Horsens), Løjtnant Wedselstoff og Emil Jensen. De to sidste kom senere til København, hvor Løwert atter mødte dem, da han i 1875 var bleven ansat som Reservetelegrafist paa Hovedstationen efter i 4 Aar at have været Aspirant og Medhjælper i Odense.

Den Gang L. kom til København, paabegyndtes netop Ombygningen af den gamle Postgaard, idet den store Port ud til Købmagergade, gennem hvilken man ogsaa havde Adgang til Telegrafstationen paa 1ste Sal, blev lukket, og Indgangen blev flyttet om til Walkendorffsgade. Siden er der stadig forandret og bygget om lige op til den nuværende Tid.

Da Løwert kom til Hovedstationen, fortæller han med et Smil,— herskede der „idylliske“ Forhold, der var ingen Damer, men han tilføjer: — forøvrigt skabte Damerne maaske netop Idyl, hvad mangt et Telegraf-Ægtepar vil bekræfte.

Der var hverken Statstelefon, Typetelegraf eller Siemens, og kun en enkelt Wheatstone-Forbindelse med Fredericia. L.s Vagtchefer den Gang var de to rare Kontrolører Lund og Kyhl. De skulde imidlertid tages lidt forskelligt, hvad de fleste af Personalet var fortrolig med. Lund var en Kirkens Mand, og de som søgte, helst samme Kirke som

han, kom i Kridthuset. Kyhl holdt ikke af, at man stillede for meget for sig. Overtelegrafbestyreren, Ole Henriksen, som den Gang var Telegrafist og ligesom saa mange andre Kolleger maatte have Bihverv udenfor Etaten, klarede dette Spørgsmaal meget fint.

Naar han gerne skulde være fri, henvendte han sig til Kyhl og sagde: — „Hr. Kontrolør, der kan naturligvis ikke være Tale om, at jeg stiller 2 Timer for mig i Aften?“

Kyhl: — „Naa, det vil jeg inte' si'e, nu skal jeg se ad“. Og saa fik Ole H. det altid, som han ønskede.

Løwert var i 20 Aar Lærer ved Telegrafskolen, hvor han søgte at bibringe de unge Elever Forstaaelsen af Instrukserne og Bestemmelser for Telegrambefordringen, et Fag, han altid havde omfattet med særlig Interesse. Han aabnede Elevens Øjne for, at „Reglementer“ foruden at være kedelige kunde være et Led i det levende Liv indenfor Telegrafbygningens Mure.

Løwert viste som Vagtchef paa Hovedstationen en ualmindelig Evne til at faa Øje paa Uregelmæssigheder af hvilken Art, de end var, og til saa vidt muligt at beskæftige sig med dem. Skete der noget, der ikke var, som det skulde være, opfattede L. overraskende hurtigt Situationen, intervererede, og efter paa den for ham egne Maade at have stillet Tingene paa deres rette Plads, fjernede han sig atter.

Løwert var ikke alene en samvittighedsfuld og energisk Embedsmand; men han var det, man bør sætte lige saa højt hos den, der skal lede et Personale, han var et forstaaende og varmtførende Menneske og havde et lyst Blik paa Livet.

At disse Egenskaber havde gjort ham afholdt og vundet ham Venner, fik han overvældende Beviser for ved den Afskedshilsen, Personalet beredte ham paa Hovedstationen, da han havde endt sin sidste Tjenestedag dér.

Madsen, C. L.

(Ansæt $\frac{1}{10}$ 1856, Hamborg, København, est. Materialforvalter $\frac{1}{4}$ 1862, Afsked $\frac{1}{10}$ 1869).

Madsen blev 17 Aar gammel demitteret fra Artilleriskolen med 1ste Karakter, og han blev Kommandersergent ved Artilleribrigadens Tøjetat fra 1852—56. Som Bombardér indsendte han til sit Regiment et Forslag om en Sødistancemaaler for Kronborg Fæstning. Denne Distancemaaler blev meget rost og paaskønnet af Regimentet, og senere blev M. udnævnt til Overkrigskommissær.

Efter at Madsen havde været ved Statstelegrafen som Materialforvalter til 1869, gik han i Store Nordiskes Tjeneste, og han var med til den første Kabeludlægning i Kina for Store Nordiske ombord i Fre-gatten Tordenskjold. Togtet varede 2 Aar, og da Madsen kom hjem, arrangerede danske Telegrafmænd en Festmiddag for ham paa Skydebanen. Villiam Faber havde skrevet en Sang, hvoraf citeres sidste Vers:

Velkommen Hr. Overkrigskommissær, Tsching, Tsching!
 Se, Punch har vi dog i det mindste her, Tsching, Tsching!
 Derfor vi ej mere om Kina taler,
 Men dig til Ære af fyldte Pokaler,
 Vi tømmer hver Draabe.
 Og ni Gange raabe
 Tsching, Tsching!

Madsen, P. C.

(F. $\frac{7}{10}$ 1856, ansat $\frac{1}{6}$ 1873. København, Telegrafist. Afsked $\frac{1}{3}$ 1882).

Madsen var en begavet og dygtig Jyde, født i Thisted og oplært paa Postkontoret dér. Han var almindelig afholdt i de Aar, han gjorde Tjeneste paa Hovedstationen. Ogsaa han tog til St. Nord., hvor han først gjorde Tjeneste et Aarstid i Newcastle, derefter kom han til Shanghai. Han forlod atter St. Nord. for at tage Engagement hos Kinenserne, men allerede i Slutningen af Firserne kom han hjem med Kapital. Hans Penge forsvandt dog snart, og Madsen, for hvem Fremtiden havde tegnet sig saa lys, gik efterhaanden helt til Grunde.

Magens, Malthe von Sollingen.

(F. $\frac{5}{2}$ 1828, ansat $\frac{1}{2}$ 1855. København, Telegrafist. Død $\frac{5}{11}$ 1892).

Magens var Søn af Artilleri-Major Magens, Chef for Fortet Christianssted paa Sct. Croix, hvor han fødtes. Han kom til Danmark i den skolepligtige Alder og erholdt Opdragelse og Undervisning paa Sorø Akademi. Magens havde, før han kom til Telegraften, været Privatsekretær ved Københavns Brevpostkontor og Skriver i Justitsministeriet. I denne sidste Stilling tog han dansk juridisk Eksamen. I Aaret 1850 var han bleven udtaget til Soldat og kom til Slesvig indtil 1852, hvorefter han blev hjempermitteret.

Uagtet Magens var udgaaet af en fintdannet Slægt, blev han dog fra sin første Entré paa Telegrafstationen Genstand for Kollegernes Spot og Drillerier. Magens var en meget følsom Natur overfor al den Slags, og jo større Virkning hans Plageaander saa af deres Drillerier, desto ivrigere blev de i at fortsætte. Magens kunde blive saa rasende, at han næsten eksploderede, og han kunde tage en hvilkensomhelst Genstand, der var ved Haanden og kyle den i Hovedet paa en særlig fræk Kollega. Nu var det ikke saaledes, at Magens manglede Svar paa Tiltale. Hver af hans Plageaander fik et træffende og bidende Øgenavn, som hang fast ved den Paagældende Resten af hans Liv, thi Magens var en skarp lagttager og i Besiddelse af et skærende Vid, der overfor hans Fjender ofte var ret grovkornet og sviende.

Det var i første Række hans Mangel paa Selvbeherskelse, der gjorde ham til et saa taknemmeligt Objekt for hans Drilleaander, og efterhaanden fyldtes han af en Mistænksomhed, der altid var paa Vagt, og som sikkert forbitrede hans Tilværelse i høj Grad.

Mathiassen, Margr., Frøken.

(F. 26/10 1879, ansat 1/4 1898, Esbjerg, Aarhus, København. Tc. Kontrolør II.)

— Hvorledes foregik Deres Ansættelse i Telegrafvæsenet? spørger vi Frøken Mathiassen.

— Ja, jeg tog i Grunden ikke selv Initiativet til at søge om Ansættelse, da jeg havde lært at telegrafere paa en jysk Station; men Bestyreren tilbød at skaffe mig ind i Telegrafvæsenet, og jeg syntes den Gang, man nærmest havde Indtryk af at gøre Telegrafvæsenet en Tjeneste ved at lade sig ansætte.

Da jeg kun var 16 Aar og lige kommen hjem fra Silkeborg efter at have taget Præliminæreksamen dér, var jeg i Grunden ikke altfor ivrig efter at acceptere, ogsaa fordi jeg allerede var begyndt at tjene godt ved at give private Timer. Men jeg lod mig altsaa overtale til at „ofre“ mig for Statens Vel!

— Hvorledes gik Deres Aspiranttid?

— Den Gang var en Aspirant ofte et temmelig betroet Væsen. Ikke mange Maaneder efter at jeg havde begyndt min Løbebane i Telegrafvæsenet, havde min kvindelige Kollega paa det modsatte Hold og jeg ofte i flere Dage ad Gangen, naar Bestyreren var paa Rejse, Ansvaret for Byens Ve og Vel i telegrafisk Henseende. Vi foretog Linieprøver, sendte Fejlrettere ud, foruden at vi naturligvis udførte alt det daglige Arbejde med Telegrafekspedition, Regnskab osv. Det gik stærkt med Uddannelse den Gang!

— Er De ikke den første og eneste kvindelige Redaktør af Dansk Telegraftidende?

— Jo, det er jeg, og desværre bliver der vel heller ikke flere, da Dansk Telegraftidende, sørgeligt nok, næppe har nogen lang Levetid tilbage.

— Vakte Deres Ansættelse som Redaktør nogen Strid eller Angreb navnlig fra mandlige Kollegers Side?

— Nej, det mærkede jeg i Grunden ikke, og det vilde der heller ikke have været nogen Mening i; det var snarere mærkeligt, at der ikke *tidligere* havde været valgt kvindelige Redaktører.

Der har jo i mange Aar i vor Forening været et Flertal af kvindelige Medlemmer, og Kvinderne skulde da gerne kunne bruges til andet end netop det at stemme Mænd ind paa Tillidsposterne. Forøvrigt blev jeg valgt ligesaa vel af mandlige som af kvindelige Bestyrelsesmedlemmer.

— Hvilke Sager kæmpede De særlig for i Deres Redaktørtid?

— Det var fra 1920 til 1925, jeg var Redaktør; jeg blev det altsaa Aaret efter Lønningslovens Vedtagelse og samme Aar, som den

forrige Venstreregering overtog Landets Styrelse. De kommende Aar stod i „Nedskæringens“ Tegn, og Redaktørerne af Fagpressen maatte til Stadighed staa *en garde* for at søge at bevare mest muligt af de surt tilkæmpede Goder.

I de Aar lærte Tjenestemændene forresten mere end tidligere — synes jeg — at bruge ogsaa de politiske Vaaben.

Det kan jo have sin Vanskelighed for politisk neutrale Organisationer at bruge Medlemmernes politiske Indflydelse som Kampvaaben, men det er sikkert ubetinget nødvendigt at gøre det. Intet Vaaben kan i Slagkraft sammenlignes med det.

— Har Kvindernes Stilling indenfor Telegrafvæsenet dog ikke haft Deres varmeste Interesse?

— Ikke i min Egenskab af Redaktør; men iøvrigt har jeg aldrig roligt kunnet se paa den Forskel, der — naturligvis navnlig tidligere — blev gjort i Behandlingen af mandlige og kvindelige Tjenestemænd. De kvindelige blev saa at sige straks sat paa Plads, dér hvor man (altsaa Mænd) mente, de hørte hjemme — navnlig i de nederste Rækker med alt Sliddet, og dér kunde de faa Lov til at blive hele deres tjenstlige Tilværelse.

— De har haft et Stipendium fra Telegrafvæsenet; hvorledes benyttede De det?

— Jeg fik et Stipendium paa 300 Kr. i 1924 for at gøre mig bekendt med alt det nye i teknisk og anden Henseende, som fandt Anvendelse paa Oslos nye flotte Telegraf- og Rikstelefonstation.

Det var interessant, og det var ogsaa mærkeligt at se, hvor langt mere man dér gjorde for Personalets rent fysiske Velbefindende og Bekvemmelighed, end man her finder Anledning til.

— Er der fra Deres Organisationsarbejde nogen Begivenhed, der særlig har fæstnet sig i Deres Erindring?

— Ja, jeg husker et bestemt organisationsmæssigt „Choc“ meget tydeligt.

Det var i 1922. Vi havde haft de store officielle Forhandlinger om Sparekommissionens Forslag til nye Tjenestetidsregler; Forhandlinger, hvor Telegrafpersonalets specielle Tjeneste og specielle hævdevundne Tjenestetid havde spillet en fremtrædende Rolle, fordi de nye Forslag i ganske særlig Grad gik ud over os.

Under disse endeløse Forhandlinger med alle de forskellige Autoriteter var man endelig Punkt for Punkt enedes om, dels de generelle Regler for alle Etater og dels de særlige Regler for hver Etat. Tilbage stod saa at føre Reglerne ud i Livet.

Men hvad skete! Velvillige Sjæle indenfor vor *egen* Organisation fandt ud af, at Spisepavser paa $\frac{1}{2}$ Time og derover skulde

regnes for *Fritid*, og at man, ved at *beordre* en Spisepavse paa $\frac{1}{2}$ Time derfor kunde paaligne hver Mand *ekstra* $\frac{1}{2}$ *Time daglig* udover, hvad han ved de nye Regler havde faaet af Mer-Tjenestetid. Og man indførte i de godkendte Tjenestetidsregler en *Tilføjelse* (altsaa ikke godkendt) af følgende Ordlyd: „*Den Spisepavse, som i en samlet Tjeneste maa indrømmes Tjenestemændene, bør om muligt gives en saadan Varighed, at den ikke medregnes i Tjenestetiden.*“

Hvad der derefter skete, er kendt; men Resultatet blev jo, at disse stakkels halve Timer, som altsaa er *tvungne*, stadig paa det pinligste bliver betalt med tilsvarende Indgreb i den Enkeltes Frihed. Det „Choc“ vil de, der var ude for det, sikkert ikke glemme og heller ikke den uhyggelige Fornemmelse af, at Ministre kan være slemme, Sparekommissioner endnu værre, men de smaa „Profeter“, der gerne vil være store, er dog de allerværste.

Det var grimt!

Meier, Ove Godtfred.

(F. $\frac{3}{4}$ 1854, begyndte at lære Telegrafering paa Hovedstationen d. $\frac{13}{9}$ 1870 og gjorde Tjeneste et Aarstid, hvorefter han søgte til Store Nordiske og blev antaget ved en personlig Henvendelse til Tietgen. Han rejste til Newcastle i Slutningen af 1871 og blev fast ansat samme Aar. Derefter gjorde han i 3 Aar Tjeneste i Aberdeen og saa kom han til Østen i August 1874. Gjorde Tjeneste i Amoy, Shanghai, Nagasaki og Wladiwostock, det sidste Sted var han i 10 Aar; vendte tilbage til Europa 1897 og blev stationeret i Libau til 1901, hvorfra Meier i 1906 blev forflyttet til Newcastle. Her forblev han, til han i 1914 tog Afsked med Pension, da han fyldte 60 Aar).

Da Ove Meier skulde afrejse til Østen, havde han faaet et Forskud til Ekvipering og lignende; Skibet, hvormed han skulde afgaa fra London, laa imidlertid her i 3 Uger, og der var saaledes god Tid til at bruge Penge i Verdensbyen, og Tiden blev ikke forsømt. Paa Afrejsedagen, da Ove Meier gik ombord, havde han ikke stort andet som Minde om Forskudet end en Tropehat og en Salonriffel, Hatten mistede han endda i Biskayabugten, hvor den blæste af.

Ove Meier var en dygtig lagttager og skrev mange interessante Breve hjem om, hvad han saa og oplevede i det fjerne, særlig under Opholdet i Wladiwostock. I et af dem skriver han følgende: — Vi var lige bleven færdig med Lhombren hos Chefen, da der faldt et Kanon-skud, og Klokkeren slog elleve, det var nemlig Paaskenat, og Klokkeren 11—11 $\frac{1}{2}$ og 12 falder der 3 Skud, ved det sidste er Fasten forbi og Paasken begyndt. „Krestos voskres“! Kristus er opstanden! „Ivestinos voskres“, i Sandhed, han er opstanden! Det er Paaskehilsenen fulgt af de obligate tre Kys.

Saa brød vi op og gik ad Vejen mod Kirken, hvortil der allerede var meget livlig Færdsel. Vejen derop var oplyst af en dobbelt Række japanske Papirlanterner, Kirken maa have været fuld, thi helt ud i Forgaarden stod det andægtige Folk med blottede Hoveder. Mindre andægtige Grupper af Officerer i fuld Gala røg deres Cigaretter under profan og støjende Lystighed, der kunde tyde paa, at de havde brudt Fasten nogle Timer for tidlig, hvis de overhovedet havde holdt den; men det var jo heller ikke saa lysteligt pligtskyldigst paa Kommando at maatte være religiøs og møde i Kirke midt om Natten i et afskyeligt Vejr, og derefter hele Natten traske om og kysse Overordnede, og de *maatte* gøre det, Ortodokse eller Lutheranere, det var lige-gyldigt. Om det saa var selve Guvernøren, turde han ikke danne nogen Undtagelse, og den Stakkel maatte endog staa i Timevis i den fuldtpakkede, dunstende Kirke ovenikøbet med et tændt Voksllys i Haanden.

Nu blinker en rød Lanterne fra Kirketaarnet, og ude fra Bugten

drøner et dumpt Knald, Kirkekoret falder ind med en jublende Sang, som lyder smukt, Klokkerne kimer — Krestos voskres!

Det er som sædvanlig især „Folket“, der er glade ved saadanne Lejligheder, men ellers er der i Dag ingen Forskel paa ringe og stor, endog Admiralerne, Cheferne og Regimentskommandøren har et Par Matroser eller Soldater til Kysning, men jeg tror nok, de er særligt præparerede ligesom Pattebørnene, som den populære Parliamentskandidat kysser i Dickens Pickwickclub. — Der kommer ogsaa andet for, hvor Kyssene er dyrekøbte, saaledes som det blev fortalt, om en ung Officer i Petersborg, der havde forelsket sig dødeligt i en stor Mands dejlige Datter, der ikke gengældte hans Kærlighed. Han stillede sig i Vejen for hende Paaskenat, da hun ved Faderens Arm traadte ud af Isakskirken i Petersborg, og sagde: „Krestos voskres“ til hende.

Forbavset, oprørt saa hun spørgende paa sin stolte Fader, der koldt nikkede Samtykke, det gik jo ikke an at undslaa sig — „Isvestinos voskres“, og den unge Galning høstede sine tre kolde Kys paa de svulmende røde Læber. —

To Timer efter at Kristus var opstanden fra den Død, han havde lidt for Menneskenes Syndsforladelse, var den unge Officer i en Slæde omringet af Kosakker paa Vej til en længere Paaskevisit i Sibirien. — Det var dyre Kys! —

Meier giftede sig i Wladivostock med en dansk Dame, som var Privatlærerinde i en Familie derover. De fik en Søn, og nogle faa Aar efter nødvendiggjorde forskellige Forhold, at Fru Meier rejste tilbage til Danmark med den lille Dreng. Hjemmet i Wladivostock blev opløst, og Meier skriver til sin Hustru i Danmark, om hvorledes han har det efter deres Bortrejse.

— Forestil dig et venligt lille Værelse. Solen skinner muntert ind mellem de grønne Planter i Vinduet, hvor en Nellike og en Rose er i fuldt Flor, en Solstraale træffer lige et Billede over min Seng; hvis Billede kan du vel gætte (det var hans lille Drengs), derover hænger en lille gammel Straahat, paa hvis sorte Baand, der med halvt udviskede Bogstaver staar „Dannebrog“. Over den igen en rød Juledekoration med „Leve Danmark“ i hvide Bogstaver. Det er mit lille private Afgudsalter, hvorpaa jeg ofrer vistnok for mange Tanker. Derover hænger Afgudens Hat, den lille støvede, krammede Hat, som en ensom Papa fandt mellem Rummel og Skrummel deroppe i det saa forandrede hjemlige Rum, hjemsøgt af en Horde Auktionsvandalen. Den lille Hat blev omhyggeligt taget op og aftørret, maaske fik Foret et Kys — nu hænger den over den ensomme Seng! Hvor er nu det lille guldgule Hoved, der engang sad deri? Langt, langt borte. — Et

Skrivebord, derpaa mere Afgudsbilleder; over det, det allerdejlige Afgudsbillede, den lille leende og grædende Afgud. Aa, du søde, lille Afgud, aa, du taabelige tykke Papa, hvad er det, der blænder dine Brillen, mens du skriver disse Ord? Hvad var det vaade, der faldt paa din Haand? Skammer du dig ikke, gamle Fyr! — —

Hvordan har min lille Gulddreng det derhjemme? Ogo (Kælenavn for Viggo) havde en lille Ven her, en Søn af den fungerende Stabschef, lille Wolsdi. Hans Mor er her ikke, og hans Fader bryder sig vist ikke om ham. Han tuller altid om alene, kun med en Matros i Hælene paa sig. Med ham gaar jeg nu og koketterer paa mine Spadsereture. Forleden fandt jeg ham ganske alene paa Gaden og benyttede Lejligheden til at bortføre ham — ind til Konditoriet — og saa smausede vi to af Hjertens Lyst, Kager og Chokolade. Han pludrede løst og fast, og jeg sad fortabt i Beskuelsen af ham, og tænkte og tænkte, og blev igen saa dum, saa svag, som jeg var for en halv Time siden, til Drengen med ét ned af sin Stol og op paa mit Knæ og forsøgte at naa min Kind. „Hvorfor græder du, Onkel? Wolsdi skænder jo ikke.“ — Aa, den søde lille Unge! Jeg maatte kysse det uskyldige lille Ansigt, som havde set op til mig saa bedrøvet, og jeg tænkte, det var en underlig Far, der lod Matroser nyde godt af den lille Engels Selskab, udelukkende sig selv derfra!

Saa blæste han paa sin Mundharmonika for at glæde mig, men der kom mere Chokolade end Toner ud af den!

Du maa ikke lade Ogo glemme mig, naar du giver ham et Stykke Chokolade en Gang imellem, saa sig, at det er fra Papa. Lær ham en Aftenbøn, kys ham fra mig.

— Da Meier havde været i Wladivostock i 10 Aar skrev han:— For tiende Gang ser jeg den blaa Stribe ude i Strædet, der skyder sig ind i det hvide Isdække — det aabne Vand. For tiende, maaske for sidste Gang! Det er med stærkt blandede Følelser, jeg vil forlade dette Sted. Jeg har her levet min største Lykke og min største Sorg, har her haft glade Timer uden Tal, har her været ulykkelig uden Grænse. — —

Da Meier var bleven pensioneret som Overtelegrafist i Store Nordiske, bosatte han sig med Hustru i Charlottenlund. — Sønnen havde sin Virksomhed et Sted i Østen — og her i sit hyggelige Hjem fortalte han om sit bevægede Liv i det fjerne Østen. Han døde ret pludseligt i Januar 1928.

Meier, Hans H.

(F. 20/9 1846, ansat i Statstelegrafen 1/7 1877, gjorde Tjeneste paa Hovedstationen som Reservetelegrafist, til han i April 1880 søgte Afsked; han var en Broder til Ove Godtfred Meier.)

Hans Meier gik som frivillig Officersaspirant med i Krigen 1864. Han var en i mange Henseender mærkelig Mand, dygtig, energisk og initiativrig, men en født Eventyrer.

Da han kom hjem fra Krigen, smagte det tamme civile Liv ham ikke, og han stak af til Afrika, traadte ind i den franske Fremmedlegion og kæmpede i Algier. Han fik et Par Medailler for Tapperhed og avancerede til Sergent. Efter 5 Aars Tjeneste i Afrika, lod han sig hverve til den hollandske Kolonihær, i hvilken han tjente i 3 Aar. Han sloges paa Sumatra og Java med de Indfødte, fik bl. a. et Saar i Haanden af en forgiftet Pil fra de Indfødtes Buer, blev atter dekoreret for Mod og Tapperhed, men han var nu dødssyg og blev sendt hjem med en Troppetransport.

Han kom sig dog, men foreløbig havde han faaet tilstrækkeligt af Krigerlivet. Han søgte da ind i Telegrafetatens Tjeneste, hvor han udviste saa stor Dygtighed, at Telegrafdirektør Høncke fik Øje paa ham, og han vilde sikkert have kunnet skabe sig en smuk Stilling i Etaten, hvis han var bleven i den.

Men saa hørte han om en glimrende Stilling i Wien; Udlængslen og Lyst til Eventyr kom atter op i ham. Han søgte Stillingen og fik den. Det viste sig imidlertid at være Svindel. Syg rejste han nu til London, hvor han maatte lade sig indlægge paa et Hospital.

Her gjorde han Bekendtskab med sin senere Hustru, som var Sygeplejerske. Da Meier atter var bleven rask, søgte han Ansættelse i Store Nordiske og blev antaget. Han gjorde Tjeneste i Calais, senere i Østasien, Shanghai og Nagasaki. Paa denne sidste Station blev han Bestyrer. Her havde han noget Vrøvl med sine Foresatte, og da samtidig den store Verdensudstilling aabnedes i San Francisco, var Meiers Ro forbi. Han rejste dertil og gjorde ogsaa dér udmærket Fyldest. Da Udstillingen lukkede, kom Meier ind i det amerikanske Toldvæsen, hvor han var til sin Død i 1916. Et Udslag af hans urolige Sjæl var vel den Bestemmelse, han havde truffet for sin Begravelse. Han vilde brændes, og Asken skulde kastes i Havet, hvilket ogsaa skete.

Meyer, N. R.

(F. 3/4 1856, ansat 1/9 1897. Telegrafdirektør, cand. polyt. K. D. 1, Dbm, p. p.
Afsked 1/1 1923.

Meyer kom fra Aarhus som Statsbanernes derværende Telegrafingeniør, og forud for hans Ankomst forlød det, at han var en meget afholdt og elskværdig Mand, foruden at han var meget dygtig.

Det viste sig snart efter hans Tiltræden af Embedet, at Rygtet ikke havde overdrevet. Der var nok at tage fat i for den ny Direktør, og hans Embedsperiode maa vel betegnes som den mest begivenhedsrige for Telegrafetatens. I teknisk Henseende undergik Telegrafvæsenet en rivende Udvikling, og det samme gjaldt paa det administrative Omraade. Meget af det gamle blev fejet til Side og erstattet med nyt, det meste fortjente vel heller ikke bedre, men et og andet kunde dog uden Skade for den nye Tids Krav være bevaret. Saaledes burde Telegrafetatens gamle Vaaben fra dens første Dage ikke have været Genstand for Omskiftning endda et Par Gange.

Meyers første Opgave som Telegrafdirektør var Gennemførelsen af Loven af 11. Maj 1897 om Telegrafvæsenets Eneret og den deraf følgende Ordning af de private Telefonselskabers Forhold. Selskabernes Krav om Koncession, som blev stærkt støttet af Centraladministrationen, havde ikke Meyers Sympati, og han havde Forstaaelsen af, at for Telegrafvæsenets Fremtid var Overtagelsen af Telefondriften i hele Landet en Livsbetingelse. Som Statens Tilsynsførende med Telefonselskabernes Virksomhed efter Koncessionernes Udstedelse stillede han Krav om og fik gennemført omfattende tekniske Forbedringer af deres Ledningsnet og en passende Takspolitik i Forholdet til Abonnenterne.

I finansiell Henseende havde Meyer det Held, at han ledede Telegrafvæsenet i en Række gode Aar, saaledes at der var Driftsoverskud i den største Del af de 25 Aar, han var Telegrafvæsenets Leder, men Forholdet til Centraladministrationen voldte betydelige Vanskeligheder, fordi denne manglede teknisk Indsigt og Forstaaelse.

I Forholdet til Personalet kunde det synes, at Meyer manglede Forstaaelse af dettes Ønsker og Maal, og i denne Henseende var hans iøvrigt friske og moderne Anskuelse præget af, at han tilhørte en gammel Embedsmandsfamilie, men inderst inde havde han en Følelse af Samhørighed med Personalet, naar dettes tjenstlige Stilling og Arbejdsvilkaar ikke kunde ordnes paa en efter hans Mening tilfredsstillende Maade. Retlinet og loyal i sin Tænke- og Handlemaade, blev han oprørt over uretfærdig Behandling, baade naar det gjaldt ham

selv og hans Personale, og han reagerede stærkt overfor Overgreb i saa Henseende.

Blandt udenlandske Kolleger er Meyer meget anset og vellidt, og han bidrog gennem sin Sympati for det skandinaviske Samarbejde meget til at skaffe de nordiske Lande en indflydelsesrig Stilling i det internationale Samarbejde.

Krigen og den deraf følgende Anspændelse af Telegrafvæsenets Kræfter over Evne hos saavel Ledelse som Personale var en tung og svær Periode, som prægede Meyer stærkt og syntes at gøre ham gammel før Tiden, men det var i denne Periode, at der blev gennemført en længe ønsket og paakrævet Forbedring af Personalets Arbejdsvilkaar med stærk Støtte fra Meyers Side paa de Omraader, hvor han mente, at Kravene var berettigede.

Under Meyer indtraf Telegrafvæsenets 50 Aars Jubilæum, som bl. a. blev fejret med en Udstilling i Industriforeningen, og i hvilken der vistes den uhyre Udvikling, Elektriciteten i Telegrafvæsenets Tjeneste havde haft, siden Ørsted ved Hjælp af den Magnetnaal, som fandtes udstillet, gjorde sin betydningsfulde Opdagelse.

Meyer havde et aabent Blik for alt, der kunde tjene til yderligere Udvikling af den Etat, han var sat i Spidsen for.

Danmark var saaledes den første Stat efter England, der indførte Creed-Systemet ved Telegraferingen. Det skyldtes i første Række Meyers Fremsyn, og det var en Lykke for Etaten, at den havde en saadan Mand som Chef. Det viste sig ganske særligt under Verdenskrigen, da næsten alle andre Trafikmidler stoppede, og Telegrafetaten var ved at segne under det overmenneskelige Arbejde, som den enorme Korrespondance fremkaldte. Havde alt ikke været saa teknisk udmærket indrettet, vilde Trafiken ganske simpelt være brudt sammen.

Mortensen, M. R.

(F. 11/11 1879, ansat 1/4 1899. Aalborg, senere København, Telegrafdirektoratet, Vice telegrafinspektør fra 1/5 1921, Telegrafinspektør i Aabenraa 1/4 1925, Telegrafbestyrer ved Regnskabsstationen København 1/5 1926.)

Mortensen er født paa den lille Ø Strynø tæt ved Langeland, og han maatte da over paa den nærmeste større Ø for at komme til at aspirere ved Rudkøbings Telegrafstation. Som Medhjælper gjorde M. Tjeneste i Aalborg. En Søndag Formiddag kom der en Bondekone med et Telegram til Brønderslev. Konen blev gjort opmærksom paa, at Brønderslev havde lukket. Hun stod og overvejede nogen Tid og udbød derpaa — Ka' De d'atte gaa bag ind, det plejer vi van at gøre hos Kjøvmanden om Søndagen. —

Som Telegrafinspektør i Sønderjylland udførte M. et meget stort og vanskeligt Arbejde efter Overtagelsen af Telegraf- og Telefonnettet dernede; Staten skulde jo for første Gang overtage og drive et lokalt Telefonnet. Arbejdet lykkedes fuldt ud for M., og det bevistes, at Telegrafvæsenet ogsaa var i Stand til at drive et lokalt Telefonnet ligesaa godt og økonomisk som et privat Selskab.

Fra den første Tids Virksomhed paa det nye Omraade, fortæller Mortensen, forefaldt der undertiden en og anden lille Pudsighed. Da Danmark overtog Telefonen, blev Ekspeditionsmaaden forandret, saaledes at det tyske „Amt“ og „Fernamt“ blev til „Central“ og „Udenbys“.

En Abonnent ringer en af de første Aftener og forlanger „Fernamt“. Lokalbordet stiller igennem til Bestillingsbordet, som melder sig med: „Udenbys“, hvortil Abonnenten blot svarer „Naa“, og ringer af. En halv Time efter ringer den paagældende igen. Da der atter meldes „Udenbys“, svarer han med største Forbavselse: — Hva, sidder De uden Lys endnu!?

Denne lille Historie er betegnende paa Forskellen mellem dansk og tysk Tankesæt. En Dansker vilde almindeligvis under tilsvarende Forhold ved den første Opringning have givet sig til at diskutere „Situationen“, dens eventuelle Varighed osv. med Ekspedienten, hvorimod den sønderjydske Abonnent med den tilvante Respekt for Autoriteten straks bøjer sig for „Fakta“. Først da „Kalamiteten“ udstrækker sig over 1/2 Time, reagerer han!

Videre fortæller Mortensen — I min Egenskab af Inspektør møder jeg til Inspektion paa en ganske lille Central et Par Mil fra Haderslev. Allerede i Forstuen hører jeg meget højrosted Tale inde fra Lokalet; jeg banker forsigtigt paa Døren og lukker op, men bliver øjeblikkelig standset og viftet ud af den højrostedede Stemmes Indeha-

ver, Centralbestyreren, som er en Kone omkring de 60, med Udraabet — Jeg taler med Ha'erslev! — Jeg trækker mig beskedent tilbage for ikke at forstyrre den aabenbart meget „højtidelige“ Samtale, der føres paa den „enorme“ Distance af ca. 2 Mil. Da Besværlighederne endelig langt om længe er overstaaede, stikker hun synlig lettet Hovedet ud af Døren og siger venligt — Naa, hvad var det saa, De vilde, lille unge Mand! -- Jeg gaar stiltørdigt med hende ind i Ekspeditionslokalet og siger saa — Goddag, det er Telegrafinspektøren fra Aabenraa.

Om Lynet var slaaget ned, kunde det næppe have haft pludseligere og større Virkning paa den arme Kone; hun blev saa befippet, at hun gik fuldstændig bagover og maatte sidde længe, inden hun kom til Hægterne igen. — Atter et Eksempel paa den Respekt, som Sønderjyder havde været vant til at udvise overfor højere Embedsmænd. —

Mortensen har som Telegrafbestyrer for Regnskabsstationen opbygget et Regnskabsvæsen, der ikke blot var enestaaende i sine Metoder, men som tillige har betydet meget store Besparelser for Staten. Fra Udlandet har man sendt Kommissioner hertil for at studere de af M. indførte Regnskabssystemer. For sin Interesse og Virksomhed i at indføre praktiske og samtidig besparende Regnskabsmetoder har Staten honoreret Mortensen med et ret stort Gratiale.

Efter Sammenslutningen med Postvæsenet er Mortensen traadt udenfor Nummer i 3 Aar for at overgaa til en betroet Post i det private Erhverv, og der er næppe Sandsynlighed for, han vender tilbage under de forandrede Forhold.

Mulvad, H. C. V.

(F. $\frac{24}{5}$ 1829, ansat $\frac{1}{2}$ 1855, gjorde Tjeneste i Helsingborg, Helsingør, Odense, Sønderborg, Næstved, Randers, Frederikshavn, Nyborg og gik af som Telegrafbestyrer i Aalborg. Død $\frac{18}{5}$ 1899).

Mulvads mest bevægede Tid var sikkert den, medens han var Bestyrer af Sønderborg Station. I den Journal, han førte, fortæller han adskilligt om de Dage. Ved en Linieprøve i Februar Maaned maatte Mulvad staa i Vand til Knæene ved Kongebroen. Det var nemlig stærkt Højvande, og Undersøgelsen skulde foretages i de gamle Prøvekasser, som med visse Mellemrum var opstillet, og hvori Ledningen var indført. —

Stationslokalet har ikke været videre hyggeligt, men til Gengæld meget rummeligt. Det maalte 144 Kvadratalen og var 5 Alen højt. I den kolde Tid kunde der kun opnaas en Varme af 8 á 10 Gr. R., men der var ogsaa 2 store Fløjdøre og 2 mindre Døre, alle meget utætte, det samme var Tilfældet med de 4 Fag Vinduer. Loftet var et enkelt Bræddeloft, ligeledes utæt, og da Værten boede over Stationen, var han den, der høstede mest Nytte af det, som blev fyret i Stationens Kakkellovn. Stationen blev saa flyttet, men det kneb nok ogsaa med at holde Varmen i det nye Lokale. Saa kom Krigen 1864 og gjorde en Ende paa al Klage over Kulde, thi Bestyreren og Personalet havde det hedt nok med at klare de mange vanskelige Situationer, som Forholdene frembød.

Mulvad, C. J. E.

(F. $\frac{23}{7}$ 1838, ansat $\frac{1}{4}$ 1854, København, Teknisk Afdeling, Materialforvalter, Telegrafbestyrer Hovedstationen. R. af D. Dbm., død $\frac{5}{6}$ 1905).

Under Mulvad begyndte den ny Tid saa smaat at rykke frem paa Hovedstationen, saaledes fik denne sit første Wheatstone-Apparat til Korrespondance med Udlandet (Tyskland), og da Bestyrerforretningerne var stærkt forøget samtidig med Korrespondancen, blev der oprettet et Underbestyrerembede, men iøvrigt undergik Stationen ingen større Forandringer, og Mulvad hørte absolut ikke til de revolutionære. Han saa helst, at alt gik glat, uden at han fik Ulejlighed med at gribe ind, ikke engang for at forsvare sit Personale. Han levede til Dels

under Indtrykket af de gamle Tidens Idyl og havde ikke noget stort Syn paa Telegrafforretningerne. Personlig var han meget velmenende og elskværdig, og han indlagde sig stor Fortjeneste ved sit Arbejde for Enkekassen, som han var Formand og Kasserer for og omfattede med Interesse lige til sin Død.

Morgenstjerne, Maximilian von Munthe af.

(F. ^{14/7} 1839 i Haag, Søn af Kammerherre, Geheimelegationsraad Jacob Wilhelm von M. af M. og Hustru Cornelia født de Man (Datter af nederlandsk Generalløjtnant de Man). Han blev i 1858 Student fra det v. Westenske Institut med Karaker Landabilis, cand. phil. 1860 og ansat i Telegrafvæsenet ^{1/3} 1861 paa Hovedtelegrafstationen som const. Telegrafist. M. af M. søgte Afsked 1864 og udvandrede til Sydamerika. Efter mange Omskiftelser blev M. af M. Landinspektør i Corientes i la Plata Staterne. Han døde ugift 12. Juni 1873 i Buenos Ayres).

Fra Opholdet i Sydamerika skrev han nogle Breve til en Ven i København; i et af dem hedder det bl. a. — — — „to Aar er nu forsvundne, siden den Aften, vi sagde Farvel til hinanden paa Jernbanen. Meget er hændet mig i den Tid, mangen munter Time gleden forbi, og mangt et Savn følt.“

Han fortæller, at han nu vilde rejse til Entrerios sammen med en ung Mand, han havde gjort Bekendtskab med, for at tiltræde en Plads ved Faareavlen ude i Prærierne. Han var kommen ned til den Baad, som skulde sejle ham ud til Skibet, og skriver videre — — — „jeg klarerede med Lastdrageren, om kort Tid var det maaske mig, der bår Pakker for ham, og jeg behandlede ham derfor med udsøgt Høflighed.

Baaden stødte fra Land, og hermed begyndte det første Felttog for Levebrødet — — — medens Panoramaet opad Uruguay gled forbi. traadte Barndommen mig i Møde, og jeg mindedes det Trylleri, som Ordene Rejse, Nybygger, Urskov udøver paa os alle i en tidlig Periode af vort Liv, naar de første dæmrende Forestillinger om en ubunden Frihed, Kamp og Naturen i sin evige Storhed indfinder sig.

— — — „vore Sager skulde undersøges af Toldvæsenet, og vi maatte selv slæbe dem gennem det en halv Fod dybe Mudder op til Toldkontoret. Dette var en elendig Straahytte, hvor Regnen piskede ind gennem en afreven Luge og havde dannet en lille Pøl paa Ler-gulvet, men ikke desto mindre blev vi modtaget med stor Gravitet af

nogle „Senôres“, hvis Ansigtsfarve røbede Mestizblodet, og som til vor Ankomst havde siddet i Kreds om en mægtig Kurvflaske. En Række Musketter langs Væggen tydede paa, man i fornødent Fald var bestemt paa at sætte Tariffen igennem med Magt. Efter et let Eftersyn, blev vi ekspederet, Kurven begyndte igen at gøre omgaaende Bevægelser i Kredsen, og snart rumlede vi afsted til Byen. . . . .

Det var netop i Karnevalstiden, vi ankom til Paysandu. Fra Husenes Tage og Balkoner kastede Damerne Vand paa de Forbigaaende, som ikke var maskerede, og disse svarede med et Bombardement af farvede Æg, fyldte med vellugtende (?) Essenser. Overalt Skrig og Latter; det er mærkeligt at se, hvor lidt der udfordres for at more de sydlige Folkeslag, medens vi Danske søger til betalte Forlystelser uden at naa saa vidt som de, og gerne bærer det forunderlige Tungtsind med os, som synes at ligge i vor Natur.“ — — — M. af M. fortæller om Besøg i et Skuespilhus, hvor der efter Forestillingen var Bal. „Musikken kom fra et daarligt Klaver, men pludselig overraskedes jeg med en gammel Vals, som jeg ofte havde hørt i København, maa-ske en af Lumbyes. Hvorledes den havde forvildet sig herover, véd jeg ikke, men den bevirkede, at der med ét tilsyneladende blev dødsstille omkring mig, et Tæppe for Scenen fløj bort og lod mig i det uendelige Fjærne skimte København med sin graa Himmel, den velkendte Vrimmel i Gaderne, og — mit Hjem — dog kun for et Øjeblik — saa lød atter Stemmemnes Summen og Folks muntre Latter. Men i et saadant Sekunds forbiilende Stemning er det ligesom en Vægt lægger sig over Brystet, og man glemmer alt, hvad der i sin Tid bevægede En til at forvandle Hjemmet og Fædrelandet til Minder.“ — —

Efterat M. af M. er kommen ud til sit Bestemtessted i Campen, fortæller han videre i sit Brev: „Vi marcherede afsted over Turnerne, og jeg saa mig omkring. Jeg var i Stemning til at synge en Vise, men betænkte mig pludselig ved Synet af en uhyggelig Skabning, der arbejdede sig op ad mit ene Ben. Det var en Edderkop paa et lille Hønsæggs Størrelse, en Slags Tarantel med to store Giftkroge, og hvis Bid er farligt, Jeg rystede i en Fart denne nye Bekendt af og traadte den ihjel, men næppe havde jeg gjort to Skridt til, før jeg saa nogle Skorpioner sysle omkring et lille Stykke raadent Træ, og lidt længere henne en Slange af en ubehagelig spanskgrøn Farve, den snoede sig sammen og løftede Hovedet for at iagttage mig. Jeg trak mig noget tilbage, greb en lang Kæp og slog den for en Sikkerheds Skyld ihjel. Min Rejsefælle vinkede ad mig og gjorde mig opmærksom paa et værdigere Vildt, en Flok Strudse, der langsomt spankede om og græssede. Det var en højst forunderlig Fornemmelse pludselig som Jæger at befinde sig over for Dyr, man hele sit Liv kun har truffet

paa i Bøger og Menagerier, tilmed naar man kun er en tarvelig Skytte. Jeg gjorde dog mit bedste, sneg mig noget nærmere og fyrede. En blev liggende, de øvrige tog Flugten, hurtige som Vinden.

Jeg havde kun ringe Glæde af mit Jagtbytte, thi inden jeg fik Tid til at trække en eneste Fjer af det, kom en Gancho, som havde iagttaget os oppe fra Gaarden, galopperende, slog en Lasso om Dyret og trak af med det lige for Næsen af mig. — Jeg havde endnu ingen klar Forestilling om den udstrakte Frihed i Campen. — — — Lopperne i Campen er af en Vildhed og Blodtørst, der langt overgaar deres ringe Størrelse. Medens disse Fjender overfalder En i Sengen om Natten, forgifter Fluerne Siestaen paa de varme Dage ved at krybe omkring paa ethvert Sted, hvor de kan naa det blotte Skind. Det ender oftest med, man kommer i en nervøs Sved og maa staa op for at drikke noget, og ved denne Lejlighed synker man endnu nogle Fluor eller i det mindste bider dem itu. Hvor ubehageligt det end var, kunde jeg undertiden ikke bare mig for at le deraf, thi der er noget komisk i at se, hvor lidt Skabningens Herre, den udødelige Aand, formaar mod disse elendige Modstandere, der hjemsøger det timelige Hylster. —

— Efter et længere Ophold i Campen og mange afvekslende Eventyr baade paa Godt og Ondt, besluttede M. af M. at skifte Livsstilling og tage til Concepcion for derfra at rejse med Damperen til Buenos Ayres, hvor han stolede paa al kunne finde sig en Levevej. Han ankom en tidlig Morgen til sit Bestemmelsessted og skriver derom:

Saaledes stod jeg da for anden Gang paa Hovedstadens Skibsbro, med en Del nye Indtryk og Erfaringer, med et usvækket Humør og et Par stærke Skuldre, hærdede af det haarde Arbejde under den brændende Sol ude i Campen. Men Klæderne var falmede, Straahatten mangelkanted, og Støvlerne ifærd med at sige Farvel. Og medens mine faa Ejendele blev rakt i Land, stak jeg Hænderne i Lommen, saa mønstrende ned ad mig selv og tænkte: *Sic transit gloria*

Munthi!“

Mühlensteth, J. A.

(Ansæt 1/9 1868, Fredericia, Reservetelegrafist. Afsked 1/2 1870).

Mühlensteth kom til Hovedstaden fra Fredericia for at lære Københavnerne at punche, da Wheatstone blev indført. Han var blandt de mange, som gik til Store Nord. i de Aar, og fra Store Nord. gik han senere over til Kineserne, hvor han blev Mandarin og opnaede en høj Stilling, Han kom til Korea og giftede sig dér med en Kineserinde. Han vides ikke at have været i København, siden han drog bort.

Møller, Gabriel.

(F. 1822, d. 6/6 1862, ansæt i Fredericia 1/10 1853. const. Telegrafassistent og Bestyrer.)

Møller var en af de første 16 Personer, som af Faber blev engageret til den nyaabnede Telegraf fra den 28. Septbr. 1853. Han blev ansæt paa Fredericia Station som Bestyrer af denne med en Gage af 50 Rigsdaler om Maaneden. Hans Personale var ikke stort, det bestod af én Mand, det var Telegrafist C. Fr. Richardt, der senere blev Telegrafbestyrer i Næstved og endte i samme Stilling i Odense. Telegrafisten havde halvt saa meget i Gage som Bestyreren. I den første Tid var der naturligvis ikke nogen overdreven Korrespondance. Men Arbejdsdagen var til Gengæld lang for de to Mand. Heldigt var det maaske, at Stationen var etableret i Gæstgiver Holms Gaard, hvor Telegrafpersonalet, hvis Tjenesten forhindrede det i at komme hjem og spise, dog altid kunde faa noget at leve af.

Blandt de faa bemærkelsesværdige Begivenheder, der hændte paa Fredericia Station i den Tid, Møller var Bestyrer, maa noteres et kongeligt Besøg paa Stationen. Det var Frederik VII med Grevinde Danner, som en Dag ønskede at se Telegrafen, der jo endnu havde Nyhedens Interesse. Møller viste det høje Herskab om paa Stationen, hvad der var gjort forholdsvis hurtigt, og saa skulde Herskabet da ogsaa se, hvorledes man telegraferede. Møller tog Plads ved Hamborg Apparatet for at modtage nogle Telegrammer, men Skriften var ikke god, til Tider endda ulæselig, formentlig paa Grund af Liniefejl. Møller tabte dog ikke Hovedet, Kongen skulde da ikke faa Indtryk af, at den nye Telegraf var noget Juks, han skrev ned, enten han kunde læse

Telegrafskriften eller ej og lagde de modtagne Telegrammer til Side, saa han efter Kongens Bortgang kunde faa dem rettet.

Kongen og Grevinden var særdeles imponerede af den hurtige Befordring og udtalte dette overfor Møller, da de forlod Stationen. Bagefter fik Møller travlt med at spørge Hamborg om, hvad der skulde staa i Telegrammerne paa de Steder, han havde udfyldt efter egen fri Fantasi.

Møller, I. C.

(F. ^{20/7} 1867, ansat ^{1/9} 1885, gjorde Tjeneste i Næstved, Fredericia, Regnskabs Afdelingen, Thisted, København, Telegrafbestyrer i Maribo og senere i Randers).

I mange Aar sad Møller i Dansk Telegrafforenings Ledelse, og han var Foreningens Formand fra 1910 til 1915. I denne bevægede Periode bragtes bl. a. følgende Spørgsmaal til en heldig Løsning: Rejsestipendier, Flyttegodtgørelser, Anciennitetsgodtgørelse til fhv. private Medhjælpere og Afskaffelse af de hemmelige Indberetninger.

Af Centralorganisationen blev Møller valgt til at beklæde dennes højeste Tillidspost, Formandsposten. —

Om sin Entré i Telegraftjenesten fortæller Møller: Skærtorsdag 1882 meldte jeg mig til Tjeneste hos Postmesteren i min Fødeby Thisted, den landskendte Kaptajn Redsted, mere bekendt som udmærket Patriot og Kriger end som Postmand. Det var Kaptajnens egne Ord, at Postvæsenet havde han intet synderligt Kendskab til, og hvad Telegrafvæsenet angik, var Kendskabet ikke fyldigere.

Det var Meningen, at jeg snarest muligt skulde gøre Gavn for Lønnen, jeg fik — det var vist 20 Kr. om Maaneden — og min Arbejdskraft blev da ogsaa fuldt udnyttet. En af de første Dage efter Antagelsen maatte jeg f. Eks. ned til Havnens Slæbested for under Kaptajnens Opsyn at rense Leclanché-Elementer. Arbejdshvil var der saa godt som intet af; kunde der endelig afses lidt Tid, maatte jeg øve mig paa Hanstholm Apparatet. Denne Indøvelse overværede Kaptajnen af gode Grunde aldrig, hvorimod jeg endnu med Taknemmelighed mindes daværende Fuldmægtig F. Tornø Andersen (nu Postmester i Kallehave), som ydede mig al den Vejledning og Støtte, hans knapt tilmaalte Tid tillod,

Efter en 3 Ugers Forløb kunde jeg sende den daglige meteorologiske Melding til Hanstholm, og umiddelbart derefter ekspederede jeg saa paa egen Haand! Det var iøvrigt under de ugunstigste Forhold, at Indøvelsen fandt Sted. De smaa Lokaler afgav langtfra tilstrækkelig Plads, hverken for Kontorpersonale eller Publikum. Telegraflokalet var paa samme Tid Pakrum og Budstue, saa Ro var der aldrig, derimod rigeligt med Støv og Snavs. Det var et frygteligt Hul rent ud sagt. Snart blev min væsentligste Beskæftigelse den at passe Telegraf-fen, men ved Siden af maatte jeg selv besørgede Telegrammerne bragt ud, tømme Postkasserne i Byen og i det hele taget assistere ved Postvæsenet. Under saadanne Forhold er det let at forstaa, at det ikke just var Devisen „Lynsnar og sikker“, der den Gang blev fulgt paa Thisted Post- og Telegrafstation! Jeg kan endnu ikke andet end beundre de daværende Ekspedienters Taalmodighed i Randers, Thistedes Optagelsesstation, thi hvad har de dog ikke prøvet og gennemgaaet i Retning af mangelfuld Ekspedition fra Poststationens Side!

En parentesisk Bemærkning: Det synes jo nu desværre atter at tendere henimod de gamle Tilstande. Det kan paa Papiret se nok saa smukt ud, at Post- og Telegrafpersonalet skal gaa i Turnus, for at dets Arbejdskraft kan udnyttes i videste Omfang. Jeg er overbevist om, at det især paa de større Stationer er en ganske fejlagtig Fremgangsmaade og frygter, det, efterhaanden som det rutinerede Telegrafpersonale forsvinder, mere og mere vil gaa i Retning af det, som gjaldt paa Postkontorerne den Gang: Postvæsenet det vigtigste, Telegraf-fen en Biting.

Ved den Tid, hvor Thybanen blev taget i Brug, blev Post og Telegraf flyttet ind i den nuværende Postbygning, hvor der var baade fine Lokaler og god Plads. Ovenover Telegrafstationens Indlevering stod der malet med store, pyntelige Bogstaver „Tellegrafstation“, og med Skam at melde, det blev staaende saadan i lang Tid. Ingen offentlig Mening rejste sig i den Anledning. Selve Telegram-Ekspeditionen undergik ingen Forandring til det bedre efter Flytningen.

Min største Oplevelse i Tiden, hvor jeg var tjenstgørende paa Thisted Postkontor, var Kong Christian IX og den kgl. Families Ankomst til Thisted i Anledning af Thybanens Aabning. For en 15 Aars Dreng, som aldrig havde været udenfor sin Fødeegn, var det jo ikke en almindelig Begivenhed! Herskaberne kom søværts til Byen, og Havnepladsen var fuld af Mennesker. Der var en vældig Trængsel for at faa noget at se; men jeg var paa den sikre Side, idet jeg var beordret til at gaa bagefter Kaptajnen til Ankomstpladsen, bærende hans Uniformskappe. Jeg havde saaledes Begivenhederne paa første Haand,

uden Tvivl misundt af mange blandt Mængden, der ikke var saa heldige! —

Omsider gik det i Thisted som efterhaanden i flere andre Byer af samme Størrelse, Beboerne ønskede en selvstændig Telegrafstation, og deres Ønske blev imødekommet, idet en saadan etableredes d. 1. Oktober 1883. Fra samme Dato blev jeg antaget som privat Medhjælper ved Telegrafvæsenet. Jeg blev Telegrafmand og bliver aldrig andet!

Nauman, Fritz O.

(F. ^{31/8} 1856, ansat ^{1/10} 1871. Gjorde Tjeneste i Fredericia, som Overtelegrafist i Aarhus, Bestyrer i Hjørring og som Telegrafbestyrer i Randers. Efter 55 Aars Tjeneste faldt han for Aldersgrænsen d. ^{31/8} 1926. R. af D.)

I Fredericia var N. i flere Aar Medlem af Byraadet. I Hjørring startede han Odd-Fellowlogen og fik bygget dens smukke Bygning. I Randers opnaaede han Koncession paa en Omniblrute for Randers By, men overdrøg den samtidig til et Konsortium. Efter Generalstrejken i Randers 1922 udtalte Trafikministeren en Tak til N. for hans korrekte Optræden.

Ved Siden af sin Embedsvirksomhed drev N. i ca. 40 Aar en privat Ingeniørforretning, navnlig virkede han i denne for Indførelse af det af ham konstruerede Netlynafladersystem.

En af hans tidligere Elever, R. Moltved, fortæller om Elevtiden under Fritz Jensen (senere Nauman) paa Hjørring Station: Alle, ogsaa Fritz Jensen selv, vidste, at han blev kaldt Fritz Lynild, vi var 10 privat ansatte Medhjælpere paa Stationen, og vi blev brugt til alt forefaldende Arbejde. Var der intet at gøre i Øjeblikket, blev vi sat til at reparere Elementer — der var ikke Tørelementer — eller udstyret med en Dolk og beordret til at radere Blækklatterne af Linoleummet paa Gulvet. Selvfølgelig holdt han Skole med os, vi maatte læse Telegrafi, Telefoni, tage paa Hørelsen osv., noget, vi altsammen havde godt af.

Vi maatte ogsaa paa Liniearbejde, og særlig om Vinteren var det strengt Arbejde. Ved saadanne Lejligheder blev hele den mandlige Styrke mobiliseret, og saa af Sted pr. Hestevogn til Løkken, Lønstrup, Hirtshals, Frederikshavn eller Brønderslev. — En Vinterdag skulde vi

til Løkken for at reparere forskelligt og bagefter til Vrendsted for at rejse en Galgebardun. Det stormede og var bidende koldt, og vi frøs, trods alt Overtøj, der kunde opdrives, blev hængt paa os. Jeg havde 3 Overfrakker paa og frøs endda. Jeg havde Mælk med i en Flaske, men Mælken var frosset til de smukkeste Krystaller, saa jeg fik intet at drikke. Men Fritz Lynild var med og gav Øl og Kaffe til os alle paa Kroen.

Da Galgebardunen var rejst, blev vi inviteret paa The hos Abonnenten, som, for at gøre det godt, kom Vanille i Theen.

Naar der var Tid og Lejlighed, forstod F. N. at forene det nyttige med det behagelige. Saa deltog Fruen i Turen og medførte en ekstrafin Madkurv, som blev nydt paa Stranden. Og var der ikke Tid til at lave Madkurv i Stand, tog Fritz Lynild Pengepungen med; i Lønstrup gav han Haresteg paa Kroen til hele Banden ved saadan en Lejlighed. — Vi var unge Fyre paa 17—18 Aar og forstod at lave Halløj. Efter en Linietur paa en Valgdag, satte vi Fritz Lynild af paa Valgstedet (han var altid noget ved Musikken) og kørte alene hjem. Vi sloges om hans Pels og Pelsstøvler, og det gik varmt til, og midt under det hele gik Døren op. Den blev smækket i igen, og vi sloges videre. Den næste Dag savnede Fritz Lynild sin Pelshue og Tobakspung. De blev aldrig fundet siden. —

Vi maatte reparere Mikrofonerne, som Fiskerne havde brugt i Fiskehusene. Man kunde ikke se ret meget til Mikrofonerne, saa fulde var de af Fisk og Skraa. Naar saa vi havde lavet en Portion, prøvede vi dem. Th. Th. satte sig ved Vekslerbordet, og jeg blev sendt ud i Boxen for at tale. Engang blev jeg ked af at tælle en—to—tre osv., og gav mig i Stedet til at synge: „Ak, husker du vort første Møde“ etc. Pludselig gik Døren til Boxen op, og dér stod Fritz Lynild i fuld Krigsmaling med Guldtrøse om Kasketten og raabte: „Hvad S . . . laver De der?“ „Vi prøver Telefonen“, svarede jeg. „Saa gør det lidt anderledes og lad være at staa der og synge Serenader“, og saa lo han og gik. —

Der var noget galt med en Kakkellovn. Mureren kom og skulde have Besked; Fritz Lynild havde travlt, kom farende, tog fat i Laagen, gav et Brøl fra sig og raabte: „Av for S . . . , Semikolon!“ Mureren vred sig af Grin, vi andre ogsaa, og Bestyreren saa sig omkring og lo med, men han havde brændt sig alvorligt. — Juleaften kunde to af os ikke faa fri, saa blev vi inviteret op til Bestyrerens og havde en dejlig Juleaften, og begge fik vi en Kasse Cigarer i Julegave. —

Fritz Lynild var ikke bange. En stormfuld Søndagmorgen, da Flaget var hejst i Haven, brast Flagnoren. Stangen var høj og tynd med Raa, Fritz Lynild stod i Soveværelset og kommanderede os op i

Stangen og fange Linen, men ingen af os havde Mod. Saa kom han selv, smed Jakken, og i sin nystrøgne Manchetskjorte klatrede han op i Stangen og bjergede Flaget, mens Stangen svajede frem og tilbage med ham.

Han forstod at lave Fest. Da Hjørring Station holdt 50 Aars Jubilæum, fik han bevilget et mindre Beløb — vistnok 40 Kr. — til at smykke Stationen for og traktere Gæster og Personale. Udvendig var Bygningen pyntet med Guirlander og Skjolde, og indvendig gik vi i en Palmelund. Borgmester, Provst og øvrige Spidser samt Presse var indbudt og fik Foredrag, Vin, Kransekage og Cigarer. Bagefter røg vi Resten af Cigarerne, for senere at blive fyldt med Vin, Kaffe og Kager. —

Fritz Lynild var ikke kedelig, det var der heller ikke paa hans Station. Der bliver sagt saa meget om ham, noget deraf er nok Løgn, men et Mandfolk var han.

Nielsen, P. V.

(F. ¹⁰/₅ 1843, ansat ¹/₉ 1867, gjorde Tjeneste i Aalborg og Revisionskontoret, Over-telegrafist i Regnskabsafdelingen, Fuldmægtig i Sekretariatet, afsk. ¹/₇ 1916. R. af D.)

Nielsen aspirerede paa Hofstationen i Frederiksborg, hvor S. L. A. Praëm var Bestyrer. Han sad og skrev Prikker og Streger i 2 Maaneder og ventede paa at faa Ansættelse som Medhjælper. En Dag kom Faber op paa Stationen og gik, som det var hans Sædvane, fløjtendé og smaaspyttende op og ned ad Gulvet. Saa henvender han sig pludselig til Nielsen: Naa, er De den unge Mand, som søger Ansættelse? Lad mig se, hvad De kan af Telegrafering.

Nielsen sendte et Telegram og modtog et andet.

Faber: Naa, det er meget godt, hvor har De gaaet i Skole? Nielsen: I Frederiksborg lærde Skole. — Faber: Naa, hvad kan De af Sprog? — Nielsen maatte oversætte et Par tyske Sætninger. — Faber: Ja, det er godt, kan De stave Bureau? — Nielsen stavede Ordet og glemte ikke det lille e. — Faber: Ja, saa kan De betragte Dem som ansat fra 1. September som Reservetelegrafist. — Kom saa Praëm, lad os gaa over og faa lidt Frokost. Saa formløst kunde en Ansættelse finde Sted i de Tider,

Da Praëm senere blev forflyttet til Aalborg som Bestyrer af denne Station, fulgte Nielsen med. Her i Aalborg skulde Nielsen klare sig med en Gage af 33 Kr. 33 Øre; han betalte for Kost og Logi 32 Kr. og havde saa 1 Kr. 33 Øre til Klæder og Fornøjelser. Selv om N. renoncerede paa Fornøjelser, var det dog temmelig lidt til Klæder etc. Der maatte derfor skaffes Udvej til at forøge Indtægten ved Ekstraarbejde, og det lykkedes ham. En Repræsentant, som rejste for et amerikansk Firma, skulde have de amerikanske Priser omsat i dansk Mønt og Priserne paaklæbet Genstandene; Nielsen fik her et Job, som betaltes med 2 Kr. Timen, en svimlende Timebetaling i Sammenligning med Telegrafvæsenets 33 Øre. Desværre var Arbejdstimernes Antal ikke stort og vedvarende, saa det kneb alligevel til Tider.

Nielsen, der sammen med en Kammerat logerede paa et 2. eller 3. Klasses Hotel, fik yderligere en Opsigelse til Fraflytning af Værten i Hotellet, hvor de var Pensionærer; han kunde ikke beholde dem til den billige Betaling. De nægtede dog begge at drage bort under Paa-beraabelse af, at de havde det altfor godt hos deres Vært, til at de vilde forlade ham. — De fik Lov til at blive.

P. V. Nielsen kom efter nogen Tids Forløb til København, hvor han blev ansat i Revisionskontoret, og i Direktoratet fik han nu sin fremtidige Virksomhed, indtil han tog Afsked ved sit fyldte 73. Aar, den $\frac{1}{7}$ 1916; han døde i Juni 1928.

P. V. N. var i mange Aar, ja lige til sin Død, Enkernes og de Faderløses Tilflugt og Beskytter, og stod dem bi med Raad og Daad; han „arvede“ sine Kollegers Enker og Børn.

Da „gamle“ Green (Fader til nuværende Nationalbankdirektør Green) døde, tog P. V. N. sig af hans Enke og hjalp hende til en Beskæftigelse, ligesom han overtog Formynderskabet for hendes Søn, den unge Green. Denne unge Mand, som maatte klare sig selv efter sin Studentereksamen, viste tidligt Forretningstalent. En Dag kom han op til P. V. N. og bad denne om at give ham en Attest. P. V. N.: En Attest, hvad skal den bruges til? — Green: Jo, jeg har sammen med 2 Studenter købt et Bogtrykkeri i Studiestræde. — P. V. N.: Har Du købt et Bogtrykkeri? Men Du har jo slet ingen Forstand paa de Dele. — Green mente, at det nok skulde gaa, og i Virkeligheden gik det ikke værre, end at Green senere solgte Trykkeriet med Fortjeneste.

En anden Gang kom Green til sin Formynder og fortalte, han havde købt et Hus i Gothersgade, og P. V. N. udbrød: Har Du købt et Hus! Men Du har jo ingen Penge! — Green: Der skal ikke udbetales noget.

Green solgte senere Huset og tjente 2000 Kr. paa det. At Green med et saa tidligt udviklet Forretningstalent naaede den fremskudte

Stilling som Direktør i Nationalbanken, undrede slet ikke hans For- mynder.

Da P. V. Nielsen i Maj 1928 fyldte 85 Aar, havde hans Broder inviteret ham til at fejre Dagen hos ham i Lillerød. P. V. N. tog mod Indbydelsen paa Betingelse af, at han maatte tage „sine Enker“ med. Det blev beredvilligt tilladt ham. Saaledes var P. V. Nielsen, altid søgte han sin Glæde i at være noget for andre.

Overgaard Nielsen, I.

(F. $\frac{1}{12}$ 1857, ansat $\frac{1}{6}$ 1875. gjorde Tjeneste i Nykøbing F., København, Material- forvaltningen, Teknisk Afdeling og som Telegrafbestyrer i Nyborg og Odense. R. af D. Afsked 1927.)

Overgaard Nielsen var en af dem, der ved Selvstudium søgte at dygtiggøre sig paa det elektrotekniske Omraade, og at det lykkedes ham, vidner den Omstændighed om, at han i 1890 blev forsat til den tekniske Afdeling som Ingeniørassistent. Foruden at varetage de almindelige Vedligeholdelsesarbejder paa Stationerne og Ledningerne, blev han tillige Leder af forskellige betydningsfulde Udvidelsesarbej- der, som netop i Aarene omkring Aarhundredskiftet blev foretaget af Telegrafvæsenet. Blandt disse kan f. Eks. nævnes Udlægningen af Telefonkablet Rødby—Fehmern i 1903, samt Kablet Helsingør—Hel- singborg af 1902.

Det største Arbejde, O. N. havde under sin Virksomhed ved tek- nisk Afdeling, var dog Etableringen af de første Statstelefonanlæg. Han fik overdraget Oprettelsen af samtlige Stationer paa Øerne og i det sydøstlige Jylland fra Kolding indtil Aarhus inclusive. I sin Egen- skab af Ingeniør-Assistent ved Statstelegrafnen medvirkede O. N. privat ved Vedligeholdelsen af Københavns og Frederiksbergs Brandtelegraf- net samt af den elektriske Tidssignal-Ledning fra Observatoriet til Kuglen paa Nikolaj Taarn. Foruden alt dette forestod O. N., medens han var i København, et privat Kursus i Telegrafering, og her uddan- nede han et større Antal Elever til Store Nordiske og Statsbanerne.

I 1903 blev O. N. Bestyrer af Nyborg Station og i 1913 af Odense.

Overgaard Nielsen var en dygtig Telegrafmand baade som Tek- niker og som Telegrafbestyrer, men han var yderligere, som de fleste

af de Kolleger, der havde arbejdet sig op fra nedem, et forstaaende og ligefremt Menneske, der altid forstod at vinde Sympati hos sine Omgivelser.

Nielsen, Viktor C. E.

(F. $22\frac{1}{2}$ 1855, ansat $\frac{1}{3}$ 1875, Fredericia, København, Statstelefonen, Overtelegrafist Hovedstationen. Død $26/11$ 1918.

Viktor Nielsen var en af dem med flere Strenges paa sin Bue. Han var en dygtig Telegrafist, spillede udmærket Cello, malede, særlig Maanelandskaber, og havde gjort sig kendt som Astronom. Navnlig i den sidste Egenskab var V. N. en kendt Mand. I flere Aar havde han et lille Friluftobservatorium i Nærheden af Ladegaardsaaen (Parcelbroen), senere byggede han Observatoriet Urania paa Dronning Olgasvej, som han drev med Statsunderstøttelse. Han stod i en livlig Korrespondance med mange udenlandske Videnskabsmænd. Han var kendt for sine fotografiske Optagelser af Himmellegerer og de udmærkede Forstørrelser af disse Fotografier, som vandt stor Anerkendelse ved de udenlandske Observatorier. Han var Medlem af det engelske astronomiske Selskab og Æresmedlem af det mexikanske. Hertugen af Sachsen-Meiningen, som var stærkt astronomisk interesseret, skænkede ham Fortjentmedaillen for Kunst og Videnskab, og fra Rusland havde han en Medaille for videnskabelige Fotografier.

---

van Norde, E. D. W.

(F. 21/6 1878, ansat 1/4 1898. København. Kontrolør II. Kaptajn.)

Statstelegrafer fik en Filialstation paa den nye Banegaard, da denne var aabnet for Trafik. Stationen laa hengemt i en Krog, og da hverken Skilte (Banegaardens Arkitekt tillod ikke saadanne) eller anden synlig Reklame virkede vejledende for Publikum, førte den en fredelig og stille Tilværelse. En af de Telegrafister, som gjorde Tjeneste paa denne Station, var van Norde, og han fortæller, hvilket Omslag, der blev i Tilværelsen paa Stationen, da Verdenskrigen brød ud:

— I Tyskland var alle de mange „Kurorte“ og „Heilstelle“ overfyldt med Fremmede ved Krigens Udbrud, og deraf var mange velhavende Russere. — I største Hast og med sædvanlig Grundighed og Haardhændethed blev de fremmede Gæster samlet i Berlin og Hamborg og derfra sendt ud af Riget.

Det ene Tog efter det andet fyldtes eller rettere overfyldtes, og saa afsted til en eller anden Grænse. Bagage maatte lades tilbage, den stabledes i Bjerge ved Jernbanestationerne til senere Ekspedition. Danmark fik sin rigelige Del af denne „Udførsel“, det ene Tog efter det andet kom hertil med Udviste, og de stakkels overrumplede Mennesker maatte i det fremmede Land se at klare sig bedst muligt.

Naturligvis søgte de alle først og fremmest til Telegrafstationen for at sætte sig i Forbindelse med deres Paarørende og meddele, hvordan de var kommen.

I Dage og Uger var den lille Station belejret af de fortvivlede og ophidsede Mennesker. Ved Hjælp af et gammelt Verdenskort maatte jeg gøre Russerne forstaaeligt, hvor i Verden de befandt sig, hvor Rusland laa, og hvor de var kommet fra.

Det var en uhyre streng, men tillige meget interessant Tid. Vi maatte hjælpe paa alle Maader, ringe til Hoteller og Pensionater, affatte Telegrammer til Hjemmene, og det var sandelig ikke let, da alle vilde ekspederes paa samme Tid, alle vilde forklare, alle fortælle. Og altid det samme: hvorledes de var blevet jaget fra Sted til Sted, bare „vorwärts“, uden Hensyn til, hvem der hørte sammen; paa Banegaarden stuvet ind i de dér holdende Tog, nogle af Familien i det ene, andre i et andet. En Dame fortalte, hun sammen med sin Mand, en lille Datter og en Barnepige var bleven stuvet ind i et Tog i Berlin. Barnvogn og Bagage var borte. Saa vilde hendes Mand prøve paa at skaffe nogle Oplysninger, han springer ned paa Perronen, henvender sig til en Funktionær, der imidlertid uden videre griber fat i ham, stopper ham ind i et Tog, der holder paa Nabosporet, smækker Døren

i efter ham, Afgang, og bort dampede Manden for den fortvivlede Hustrus Øjne.

Nu stod hun her paa Telegrafstationen, uden Bagage, uden Penge, og græd sin Nød ud. Som hun, stod de alle, grædende, gestikulerende. Folk, der aldrig før havde set hinanden, laa om hinandens Hals og klagede og trøstede — alle maatte hjælpes.

Helt galt var det for dem, der havde mistet deres Penge, men saa fik jeg en Idé. jeg havde bemærket, at de alle var smykket med de dejligste Ædelstene, Smykker saa pragtfulde, som jeg aldrig havde set. Jeg foreslog da, at de skulde pantsætte nogle deraf paa Assistenshuset. For at faa lidt System i det, ringede jeg til en Overretssagfører, jeg kendte, og spurgte ham, om han kunde arrangere disse Pantsætninger for dem. Han erklærede sig villig dertil, og saa lod jeg Stationsbudet følge nogle, der nok turde vove det ukendte Skridt, hen til Sagføreren.

Til en Begyndelse var det ikke saa mange, der saaledes vilde skille sig ved deres Kostbarheder. En Dame, en Fyrstinde med et for mig udtaleligt Navn, og et pragtfuldt „blaat Øje“, Resultatet af et Sammenstød med en Pikkelhue, havde i hvert Øre en straalende Brillant, hver paa Størrelse som en lille Hasselnød. Jeg tilraadte hende at pantsætte den ene, og forklarede at hun, naar hun fik Penge sendt, kunde indløse den igen blot mod Betaling af en lille Sum i Rente. Men nej, det troede hun ikke paa, den vilde ganske sikkert være tabt. Jeg forklarede, at Assistenshuset var et dansk Statsforetagende, som heller ikke Telegrafister var bange for at henvende sig til i en snæver Vending, det var en fuldt ud sikker Institution, endog saa populær blandt Befolkningen, at man kaldte den „Onkel“! Endelig vovede hun Forsøget og fik et Laan paa 1800 Kr. for den ene Brillant.

Hun kom Dagen efter og fortalte det, og hun var meget misfornøjet med det ringe Beløb, hun havde faaet, min Trøst, at saa blev den jo saa meget billigere at faa hjem igen, troede hun ikke meget paa. Et Par Uger efter træder hun ind paa Stationen, henrykt strækker hun Armene ud mod mig, i hvert Øre straalende Brillanterne: „Sehen Sie, mein Herr!“ jublede hun — „sehen Sie, meine Dame“ sagde jeg — og saa svarede hun: „Sowass hätte ich mir nie gedacht“;

Den danske Ærlighed havde ganske overvældet hende! Som hun, blev mange andre hjulpet og i det hele var alle Russere fulde af Ros over os Danske og over den Maade, hvorpaa de overalt blev hjulpede til Rette, og var det ikke senere gaaet saa ulykkeligt for det gamle Rusland, vilde denne Tid være bleven en udmærket Reklame for Danmark. Ved Hjælp af en Masse Telegraferinger til Steder, hvor-

hen man kunde tænke sig, at Russere var bleven „eksporteret“, fandt mange af de adskilte Familier hinanden igen. Ofte skete det, at de inden Bortrejsen fra København kom ind paa Telegrafstationen med den Genfundne, for at vi kunde hilse paa ham (eller hende), og for at de endnu engang kunde takke os for Hjælp.

Et smukt Eksempel paa Taknemmelighed havde jeg den Glæde at opleve. Mange af Russerne befandt sig saa godt her, at de blev her i længere Tid. — Jeg var den 1. Novbr. 1914 blevet indkaldt til Sikringsstyrken, hvor jeg forrettede Tjeneste som Løjtnant af Reserven. En Dag i Foraaret 1915 havde jeg været til Krigsret her i Hovedstaden, jeg laa ellers paa Vestfronten ved Glostrup, og da Tjenesten de første Aar af Krigen var meget bunden, maatte en saadan Bytur nydes. Jeg gik ind paa Paladshotellet for at faa lidt Frokost. I Baggrunden af Restauranten var et stort Selskab samlet, jeg bemærkede, at nogle af Selskabet henledte hinandens Opmærksomhed paa mig, saa kom de hen til mig, og jeg genkendte dem som nogle af „mine gamle Kunder“ fra Telegrafstationen paa Banegaarden.

Med overstrømmende Hjertelighed hilste de paa mig, og trods alle Protester, blev jeg ført op og præsenteret for hele Selskabet, der nær havde taget Livet af mig med deres Elskværdighed. Det blev en straalende Frokost, og kun med Nød og næppe fik jeg endelig ud paa Eftermiddagen Lov til at slippe bort og ud paa min kære Fæstning, hvor jeg var opfordret til at gøre Tjeneste i Sikringsstyrken som Løjtnant i Reserven ved mit gamle 2det Fæstningskompagni.

Den første Tid derude havde været meget spændende, man ventede hver Dag, at vi skulde blive indblandet i Krigen, og Tjenesten var uhyre anstrengende, særlig det første Aar, og strakte sig praktisk talt over hele Døgnet. Navnlig var de stadige Nat-Ronderinger slemme om Vinteren, men det var alt i alt et herligt Friluftsliv, og de mange prægtige Kammerater af alle mulige Livsstillinger gav Tilværelsen et rigere og mere afvekslende Indhold, end naar man som i Telegrafvæsenet, mest omgaas Kolleger med nogenlunde samme Uddannelse og samme Interesser.

Efter et Par Aars Forløb blev jeg Næstkommanderende hos Kompagnichefen. Man vil forstaa, det var et ikke ringe Arbejde, der paa hvilede mig, da jeg havde ca. 10 yngre Officerer, ca. 30 Underofficerer og ca. 300 Menige at tage Vare paa, uddanne og opdrage, og i de knappe Rationeringstider ligeledes forpleje, saa de alle fik det mest mulige for de Penge, vi havde at raade over.

I Efteraaret 1918 blev min Kompagnichef udnævnt til Kontorchef i Krigsministeriet, og jeg blev samtidig Kaptajn af Reserven og

ansat som Chef for Kompagniet, ved hvilket jeg fra min første Dag som Soldat havde gjort Tjeneste.

Den ³¹/₃ 1919 blev de sidste Rester af Sikringsstyrken hjemsendt, og jeg afskediget.

I November 1923 blev jeg udnævnt til fast Kaptajn af Reserven og ansat som Chef for 15de Artilleriafdelings 3die Batteri i Aarhus.

Petersen, A. Ferd.

(F. ¹/₂ 1863, ansat ¹/₃ 1878 i Korsør og kom senere til København, hvor han gjorde Tjeneste paa Hovedstationen, til han blev Telegrafbestyrer i Skagen. Død 1928.)

„Ferdinand“, som Vennerne kaldte ham, var ubestridelig en af Etatens dygtigste Praktikere, han var inde i alle tekniske Spørgsmaal, som kunde komme for i det daglige Telegrafarbejde og, hvad mere var, han forstod paa en simpel og praktisk Maade at klare dem, og hans Kolleger søgte aldrig forgæves Raad hos ham, hjælpsom, som han altid var.

Han havde et lyst Syn paa Livet, det var aldrig kedeligt at være sammen med ham, og forbenet blev han aldrig, selv ikke, da han sad som Telegrafbestyrer i Skagen. Han var saaledes Medunderskriver af en Adresse, hvor Ministeren anmodedes om Nedsættelse af en Kommission til Ændringer i Telegrafvæsenets Styrelsesform, der af de fleste opfattedes som et Omsvøbsdepartement. Ferd. Petersen illustrerede sin Underskrift af Opfordringen ved at fortælle et Eksempel paa Omsvøbene selv i de mest enkle Sager:

— „Jeg køber et Fileskaft til 15 Øre, betaler det og faar *kvitteret Regning* med det samme. Jeg attesterer Regningen og sender den til Distriktsingeniøren i Aarhus, som saa faar Bæstet serveret igen indlagt i en stor Designation. Denne underskriver han og lader den afgaa til Chefen for Teknisk Afdeling i København. Efter at Chefen formentlig indgaaende har undersøgt Sagen, sætter han sit Navn under den trykte Bemærkning: „Kan udbetales“, og dirigerer Skaftet op til mig.

Glædestraalende farer jeg løs paa Skaftet og forsyner Kassebog med Konto- og Designationsnummer, hvorpaa det (Skaftet) ledsages

ind i 3 Eksemplarer af Maanedstregnskabet og afskibes til København sammen med dette, formentlig til Gavn og Glæde for Gud véd hvor mange Mennesker.“ —

Skaftet kostede altsaa 15 Øre plus Omsvøbsudgifterne, og de blev de største, men til Gengæld var Skaftet registreret saa grundigt som en Skatteborger i Folkeregistret.

Petersen, Otto.

(F. ¹⁵/₂ 1873, ansat ¹/₁₁ 1889, Telegrafist i København, Overtelegrafist og senere Kontrolør I i Svendborg, ¹/₉ 1926 Telegrafbestyrer i Nakskov).

Otto Petersen blev allerede tidligt Medlem af Telegrafforeningens Bestyrelse og har deltaget livligt i alle de mange Spørgsmaal, Foreningen har haft under Behandling. O. P.s Arbejde var altid præget af Præcision og Nøjagtighed, og han havde særlige Evner til at tumle med Statistik og Tal og anbringe disse paa deres rette Plads.

Da O. P. kom til Telegrafvæsenet, gik han for en Dagløn af 1 Kr. i 8 Maaneder, til han blev fast ansat. Paa Forespørgsel, om han ellers har været Genstand for noget, der fortjener at anføres, svarer han: „Nej, Udmærkelser og Anerkendelser er jo ikke saa hyppige i vor Etat, jeg gaar ud fra, at Slipsnaal og Cigaretetui, som jeg modtog under min Tjeneste paa Hofstationen, maa falde ind under Begrebet „Drikkepenge“ og ikke Udmærkelse. Derimod erindrer jeg, at ved Udkommando til Bernstoff ved Dronning Louises Død fik mine Kammerater og jeg hver en anerkendende Skrivelse fra Ministeriet bilagt med 100 Kr. til hver for vort „gode Arbejde“.

I 1907 gjorde O. P. et Aars Tjeneste ved 1ste Ingeniørdistrikt, og fra 1908 til 1916 havde han det tekniske Tilsyn med Stationerne i Nordsjælland (Københavns Tilsynsdistrikt), endelig var O. P. i 1923 paa en Studierejse til Gøteborg og Oslo for at studere Telefon og Regnskabsforhold. Otto Petersen er saaledes godt udrustet til at beklæde det Embede som Postmester i Nakskov, han nu er Indehaver af.

Petersen, C. A.

(F. ^{12/8} 1822 d. ^{4/4} 1892, ansat ^{1/10} 1853 i Korsør, kom senere til Odense og i 1863 til Fredericia som Telegrafbestyrer).

„Petersen, Fredericia“ nævnes endnu med den største Veneration af gamle Fredericianere. Han ledede sit Personale og Stationen saaledes, at det nærmest var som at være i Besiddelse af et Adelsbrev at have gjort Tjeneste under Petersen. Saa var man sikker paa, at vedkommende Telegrafist havde lært noget. Det var i Petersens Tid, den danske Telegrafist erhvervede sig et Ry for Dygtighed, som han har kunnet slide paa til Dato.

Petersen var en streng Mand, og hans Væsen var baade barsk og kantet, men bag det haarde Ydre skjulte sig et varmt og følsomt Hjerterte, og han var altid rede til at hjælpe den, der var kommen i Nød. Han var ugift, og da han havde vanskeligt ved at slutte sig til nogen, var han i Virkeligheden en ret ensom Mand. Som saa mange af den Slags Mennesker, kastede han sin Kærlighed paa Dyrene.

De fleste af de unge Telegrafister, som gik til Store Nordiske og kom til Østen, hvor mange af dem gjorde deres Stand Ære, var udgaaet fra Fredericia og havde lært under „Petersen, Fredericia“.

Petersen, N. P. L. V.

(F. ^{13/7} 1827, ansat ^{1/10} 1856, Hamborg, Flensborg, fg. Bestyrer Stege, Overtelegrafist. Afsked ^{1/4} 1899.)

„Stege Petersen“ var stud. pharm. og havde i 5 Aar været paa Apoteket i Vordingborg, derefter paa Apotekerne i Sønderborg og Augustenborg for at tjene Midler til at tage pharm. Embedseksamen. Heri blev han forhindret ved Indkaldelse til Soldat 1850. Som Underofficer blev han hjemsendt 1852, men i sin Soldatertid tilsatte han den Smule Penge, han havde sammensparet og skulde saa begynde forfra. I nogen Tid var han paa Apoteket i Augustenborg, men forlod det for at overtage Forpagtning af Kroen og Høkeri i Landsbyen Kastrup mellem Haderslev og Ribe. Konkurrencen slog ham imidlertid ud, og

i en Alder af 29 Aar med Kone og Barn maatte han til at bryde sig ny Bane.

Saa naaede Petersen endelig i Havn, idet han fik Ansættelse i Telegrafetaten, hvor han forblev til Alder og Svaghed nødte ham til at tage Afsked i 1899, han var da Bestyrer af Stege Telegrafstation.

Petersen, I. C. V.

(F. 6/2 1877, ansat 1/6 1892. København, Reservetelegrafist. Afsked 1/3 1897.)

Han kaldtes af Kammeraterne „Rottefældemanden“, vistnok fordi han var saa mørkladen i det Ydre og lignede de Sydboere, som gik om og solgte Rottefælder og lignende ved Dørene. Han var en af de dygtigste unge Telegrafmænd paa Hovedstationen, han duperede saaledes ved at kunne tage paa Hørelsen, da han som Elev kom fra den Filial, hvor han var indøvet i Løbet af ganske kort Tid. Hans jævnaldrende og Skolekammerat, afdøde O. Larsen, sagde om ham, at han i Løbet af forbavsende kort Tid kunde sætte sig ind i, hvad det skulde være, men han blev hurtig ked af, hvad han p. t. kastede sig over. Dette sidste er han dog sikkert med Aarene kommen ud over.

I. C. V. Petersen gik tidlig til Store Nord. og kom til Kina. Efter at have tjent St. Nord. en Tid og var bleven forflyttet til Peking, gik han i Løbet af et Aarstid over til Kineserne og blev ansat i den kinesiske Administrations Tjeneste. Her virkede han i de efterfølgende mange Aar dels som Landliniebygger og Inspektør, dels som „foreign superintendent“. idet den kinesiske Administration af Hensyn til Udlandingerne holdt en saadan Mand (dansk) paa de større Pladser bl. a. Peking, Tientsin, Hankow, Shanghai.

I de senere Aar har I. C. V. P. mest været beskæftiget i Telegrafdirektoratet i Peking, men var i Foraaret 1928 atter foreign superintendent i Peking. I. C. V. P. skal have været med til at ordne flere Forhold angaaende Telegraftrafikken mellem Kina og Japan, og han er i den Anledning bleven høj Mandarin.

Poulsen, E. S.

(F. ¹⁵/₃ 1836, ansat ¹/₁₂ 1856, København, cst. Telegrafist Flensborg. Afsked ¹/₆ 1861).

Efter at have gaaet i Mariboers Skole i 7 Aar, kom han 1 Aar paa D. Løweners Værksted, da han agtede at gaa paa polyteknisk Lærestanstalt. Han tog dog ind en Ansættelse som Lærer i Dansk for den engelske Minister Buchanan og Gemalinde, og samtidig arbejdede han i Legationen som Oversætter og Tolk. 1854 var han i Hamborg, Paris og London, fortsatte Rejsen og var 5 Maaneder i Vestindien og 5 Maaneder i U. S. A. og lærte Spansk.

Poulsen var saaledes udmærket rustet, da han indtraadte i Telegrafetaten. Mange Aar blev han dog ikke her, han havde set saa meget af den store Verden, saa Forholdene i Danmark blev ham for trange. Han søgte til Store Nordiske og kom til Aberdeen, senere til London, hvor han døde 1874.

Poulsen, I. C. E.

(F. ²/₂ 1866, ansat ¹/₅ 1882 i Fredericia, gjorde derefter Tjeneste i København og Aarhus og kom tilbage til København, hvor han senere blev Underbestyrer.

I en Alder af 16 Aar blev Poulsen lønnet Medhjælper paa Fredericia Station, tre Aar senere rykkede han op til at blive Reservetelegrafist efter at have dokumenteret sine Evner som Kabelekspedient. Paa den Tid arbejdede man i Fredericia Wheatstone med Paris, Libau, Newcastle, Gøteborg og København. I 1889 kom Poulsen til København, hvor han fandt Forholdene helt andersledes end i Fredericia. Her arbejdede man kun Wheatstone med Fredericia, Slangeskrift var ukendt, der modtoges paa en Morse-Receiver, og hele Udlandet var Morse, og i Modsætning til Fredericia var i København som Regel de yngste Ekspedienter sat til de største Borde, medens man i Fredericia maatte arbejde sig gennem de mindre Borde for at faa Tilladelse til at ekspedere ved de større.

I 1889 blev Poulsen Telegrafist, men økonomisk var det intet Avancement, da ældste Løn som Reservetelegrafist og yngste som Telegrafist var ens, nemlig 800 Kr., og man rykkede kun op, naar der skete Afgang fra oven. Poulsen fik et Job paa 3 Uger i 1894 ved at

komme med ud til en Reparation af Øresundskablet og derefter en Udkommando paa to Maaneder til Randers. Om Efteraaret var han atter ude til Reparation af Masnedskablet.

Poulsen var en dygtig og hurtig Telegrafekspedient. En Aften meldte Hofstationen paa Bernstorff 50 lange Statstelegrammer og bad om at faa en hurtig Ekspedient til Bordet. Vagtschefen satte da P. til at tage disse Telegrammer. Nedklæbning af Telegrafstrimlerne var den Gang saa godt som ukendt paa Hovedstationen, men P. fik fat i en Klistremaskine og sagde „kom“ til Bernstorff.

Derude sad ved Telegrafnøglen en af Datidens bedste Morseekspe­dienter, Johannes Lassen (Ørnfelt), og han sendte løs, saa hurtigt han kunde. I samme Øjeblik, han var færdig med Afsendelsen af det 50nde Telegram, kvitterede Poulsen for hele Suiten.

Johannes Lassen bad om Ekspedientens Navn, for en saa hurtig Telegrafekspedition var han ikke vant til. Denne Episode blev ikke glemt paa Bernstorff, og i 1895 kom Poulsen til at gøre Tjeneste paa Hofstationen, hvor han saa var til han i 1914 ndnævntes til Overtelegrafist i Aarhus.

Tiden paa Bernstorff eller i Fredensborg under de store Fyrste­besøg var en meget travl Tid, der kunde være ca. 350 Telegrammer om Dagen, men udenfor disse Perioder var der temmelig roligt.

Fra Aarhus kom Poulsen tilbage til København, hvor han gjorde Tjeneste som Kontrolør, indtil han blev Underbestyrer paa Hovedstationen. Poulsen, eller som hans Kælenavn var mellem gode Venner „Polle“, var i sine unge Dage en charmerende Løjtnant, men det er længe siden. Nu er Poulsen en alvorlig og samvittighedsfuld Embedsmand, der er almindelig afholdt for sin Retfærdighedsfølelse og den Troskab, hvormed han omfatter sine gamle Venner, ikke mindst, naar de virkelig trænger til en Ven.

Rasmussen, C. S.

(F. 7/8 1854, ansat 1/6 1871, København, Overtografist, Telegrafsekretær, Chef for Sekretariatet. Afsked 1/4 1916. R. af D., Dbm.

Rasmussen var Embedsmand i dette Ords gode gamle Betydning. Hans rent ydre Egenskaber fandt Udtryk i Korrekthed, Knaphed og en paatagen „Barskhed“, men naar man lærte ham at kende, fandt man mange tiltalende Sider hos ham.

Enhver Sag, der kom under hans Haand, blev grundigt og alsidigt behandlet med overlegen Kendskab og aldrig svigtende Overblik, Egenskaber, der støttede sig til en glimrende Hukommelse, streng Ordenssans og en aandelig Sejghed, der stod i omvendt Forhold til hans i de senere Aar svage Helbred.

Retfærdig og velmenende var han i sine Afgørelser, der aldrig kendte Persons Anseelse. Søgte man hans Raad i en vanskelig Sag, gav han det altid klart og enkelt og i den Udstrækning, som hans Embedspligt tillod det.

Bag disse officielle Egenskaber lyste et varmt Hjerte, et jovialt Sind og et lunt Blik paa Livet.

Ritto, O. P.

(F. 16/11 1847, ansat 1/10 1868, gjorde Tjeneste i Aarhus og København, Bestyrer af Filialen paa Børsen. Afsked 30/9 1921.)

Ritto hørte til de stille i Etaten, var der et ledigt Øjeblik ved Telegrafapparatet, benyttede han det til Studium, skriftligt Arbejde o. lign. og han vandt efterhaanden et meget fint Navn i literære Kredse. Ikke mindst blev han kendt for sine fortrinlige Oversættelser fra Oldfransk (chanson de Roland) samt fra Nyfransk, Engelsk, Tysk og Spansk. I 1916 opførte Journalistforeningen og Studenterforeningen de middelalderlige Skuespil „Den hellige Fiaces Levned“ og „De tre onde Kvinder“, som Ritto havde oversat mesterligt fra franske til danske rime-de Vers.

Foruden at være en fremragende Oversætter var Ritto ogsaa en habil Digter. Han skrev bl. a. mange Lejlighedssange ved forskellige

festlige Lejligheder i Etaten, og da der i offentlig Konkurrence blev udsat en Præmie for den bedste Julesang, vandt Ritto Pæmien. Et Et Par af Versene anføres her:

— — —
 Men lad os alle ret forstaa
 Hvad Julen vil! Kom hid I smaa,
 Thi Haand i Haand med Eder mau
 Vi fejre Julekvælden.
 Saa gør vi alle fælles Sag,
 Vi er jo alle Børn i Dag. —
 Det er vi kun saa sjælden.

— — —
 Vi svinger os i lystig Dans,
 Og fryder os ved Træets Glans,
 Der blir' vel nok en Ting til Mands,
 Og Resten kan vi dele!
 Se Purken dér, som knap kan gaa,
 Ak kunde han dog bare naa,
 Han tog bestemt det hele.

— — —

Foruden at Sangen blev belønnet med den udsatte Præmie, nød Ritto den Ære, at gamle I. P.E. Hartmann satte Musik til den. Ved Telegrafens 25 Aars Jubilæum skrev Ritto en gemytlig Vise „International Batterivise“, hvoraf 3 af Versene var paa henholdsvis Engelsk, Tysk og Fransk. To danske Vers lød:

Naturens Værksted kan nøjes med
 Af Vædske: Syre og Vand,
 Saa jages Tankerne langt afsted,
 Vorherre kender hvordan!
 Vi Mennesker kender lidt mer:
 Skal Aanden beredes og løftes og ledes til dristigt Sving,
 Med andre Ting
 Vi fugter vort jordiske „Ler“!

— — —

Naar Vædsken virker fra paafyldt Glas,
 Paa Nervetraadenes Net,
 Og Strømmen glider saa jævnt tilpas,
 Saa gaar det Hele saa let!
 Lov højt Kemiens Magi,
 Og pris være Saften, paa Kraften i Aften nu fatter I
 Vort Batteri.

Salling, I. L. E.

(F. 29/9 1813, ansat 1/4 1861, Flensborg, Struer, Fredericia, Telegrafist, cand. phil.
Død 15/10 1884.)

Salling havde ansøgt Faber om at komme ind i Telegrafvæsenet, han boede den Gang i Viborg. Hans Ansøgning blev bevilget og lød paa Flensborg fra 1/4 1861. Saa meddelte Salling Faber, at han i Viborg har en lille Skole, som han helst vilde passe til 1. Juli, hvis det kunde tillades. Faber er i dette som i saa mange lignende Tilfælde imødekommende og giver den ønskede Udsættelse. Salling takker og skriver til Faber — — — „min Fremtid, for hvilken jeg har næret saa megen Bekymring, er med Guds Hjælp dermed sikret.“ — Saa fører han sig formentlig saa opmuntret af Fabers Godhed, at han beder om et Gageforskud, men den gik dog ikke. Faber savnede Hjemmel til at bevilge ham et saadant, derimod skulde han faa Gage for Juli og August udbetalt paa én Gang, og det blev Salling selvfølgelig glad for.

Scharffenberg, C. E.

(F. 1/12 1856, Slesvig, Rendsborg, Hamborg, est. Telegrafist. Afsked 24/11 1863).

Da der blev søgt Ansættelse for Scharffenberg, skrev Faber til sin Ven Testmann i Lützenburg, der anbefalede S., om nogle Oplysninger vedrørende den unge Mand. Vennen svarede: — Der forekom i dit sidste Brev et Par Ord, hvis hieroglyfagtige Træk jeg ej har forstaaet at dechiffre, men som jeg antager omtrent betød, du vilde benytte Lejligheden til at faa nærmere Underretning om Ansøgeren E. Scharffenberg. Det har jeg rigtignok allerede i mit første Brev meddelt dig, men jeg kan tænke mig Muligheden af, at du enten har glemt det, eller brugt Brevet i en snæver Vending til noget andet. — Bemeldte unge Mand har faaet et godt Ord paa sig for Flittighed og Duelighed i Skolen. Af Bedsteforældre og Tanter bleven vant til streng Tugt, dermed mener jeg vant til at adlyde, kontrolleres og opfylde sine Pligter. Da han kun er 16 Aar, fandt jeg det raadeligt, han ikke straks blev overladt til sig selv altfor pludseligt, og derfor anbefalede jeg, han kom til København, hvor en ældre Onkel af ham er bosat og kunde tage sig af ham og regulere Overgangen gennem Labansalderen. Dette er nu sket. — — —

Emil Scharffenberg blev saa ansat i Slesvig senere i Rendsborg og Hamborg som konstitueret Telegrafist.

Da Christian IX i 1863 havde bestøjet Tronen, og Landets Embedsmænd skulde aflægge Homagialed til Kongen, nægtede Schaffenberg og enkelte andre fra Hertugdømmerne at gøre dette, hvorfor han blev afskediget af dansk Tjeneste.

Schebye, Julie Ovidia.

(F. $\frac{6}{3}$ 1854, ansat $\frac{1}{11}$ 1875, gjorde Tjeneste i Næstved, Nykøbing F., som Telegrafbestyrer i Varde og paa Kbhavns Østerbro Station til sin Afsked 1924)

Frøken Schebye paastaar, at hun, der altid har holdt sig beskedent i Baggrunden, absolut intet har at bemærke om sit Liv, hverken privat eller i Telegrafvæsenet. Hun kan dog ikke komme bort fra den Kendsgerning, at hun hidtil og som Forholdene har udviklet sig, antagelig ogsaa i Fremtiden er og bliver den første og eneste kvindelige Telegrafbestyrer.

Schmidt, V. J.

(F. $\frac{24}{1}$ 1842, ansat $\frac{1}{6}$ 1871, København, Telegrafist. Død $\frac{28}{4}$ 1880).

„Dragør Schmidt“ kaldtes han almindeligt. Han sad i flere Aar ved Stockholm Apparatet i det gamle „Udlandet“. Han var en stille og indadvendt Natur, stærkt religiøst grebet. Om Morgenen mødte han noget før Uhrstilling og Dagstjenestens Begyndelse og tog Plads med en Salmebog i Haanden ved Kronometret. Her stod han og sang en Morgensalme, saa alle kunde høre det. Det skal siges til det mangeartede Personales Ros, at ingen forsøgte at gøre Løjer med denne paa Hovedstationen saa usædvanlige Indledning af Tjenesten. Paa hans Visitkort stod trykt: Schmidt, Telegrafist og Kristen. — Hans Liv gemte sikkert paa Hemmeligheder, som hans Kolleger aldrig erfarede noget om.

Schmidt, M. C.

(F. 26/9 1856, ansat 1/10 1875, Fredericia, København, Telegrafist. Afsked 31/12 1922).

Magnus Christian var „Manden med de mange Ideer“, og hans Ideer gik næsten alle ud paa at finde Udvej til at hjælpe Kollegerne. I Fredericia stiftede han „Spare- og Laaneforeningen“ og paa Hovedstationen „Lynet“. Ved at stifte „Julespareforeningen“ og den dertil knyttede Virksomhed med Rekreationsophold paa Landet i egne Sommerboliger satte han sig et særlig smukt Minde blandt Kollegerne.

Schmidt var rastløs, han kunde ikke falde i Ro, men maatte altid være optaget af noget. Han havde i sin Tid løst Borgerskab som kemisk Fabrikant og fremstillede baade „hat gloss“ og „Mavebitre“, spøgefulde Kolleger paastod, det var den samme Vare blot med forskelligt Navn og Etiket. Hver Jul havde Schmidt sin travle Tid med at sælge Lodder til sit „Gaaselotteri“, hvoraf Overskudet gik til de godgørende Formaal, han ofrede sig for. At en Mand som Schmidt maatte blive afholdt af sine Kolleger, er en Selvfølge, thi han „søgte ikke sit eget“, men viede sine Kræfter til Gavn og Hjælp for andre.

Schultz, Marie, Fru, f. Petersen.

(F. 12/12 1879, ansat 1/4 1899. Maribo, København, Statstelefonen. Kontrolør II.)

Allerede i 1902 blev Marie Schultz valgt ind i Dansk Telegrafforenings Bestyrelse; hun var en varmt interesseret og aktiv Deltager i Foreningsarbejdet, og paa Generalforsamlingerne var daværende Frøken Marie Petersen altid at træffe som sine kvindelige Kollegers Talsmand. Med sjælden Energi og Udholdenhed arbejdede hun paa at løfte Kvinderne op til Ligeberettigelse med Mændene indenfor Telegrafvæsenet. Samme Uddannelse og samme Eksamen for Kvinde og Mand, Kvindens Forbliven i Tjenesten efter indgaaet Ægteskab, er nogle af de vigtigste Resultater af hendes Arbejde sammen med den øvrige Bestyrelse i Foreningen. —

Fru Schultz var som ung Pige Aspirant paa Roskilde Station og blev derefter privat Medhjælper samme Sted i 1¹/₂ Aar. Efter at have ansøgt om og modtaget Ansættelse i Statstelegraften, fortæller Fru

Schultz, — tog jeg ind for at takke Direktør Meyer, men traf ham ikke. Kontorbudet spurgte mig, om jeg vilde hilse paa Sekretær Falck.

Det gjorde jeg og takkede ham. — De skal afløse Frk. West i Maribo. Ja, hun har været saa heldig at blive forflyttet til København. Det vilde De maaske ogsaa gerne? — Ja, meget gerne, mine Forældre bor paa en Gaard i Nærheden af Roskilde. To Maaneder senere var jeg uden Ansøgning forflyttet til København. Min første Gang gjaldt Hr. Falck. — Ja, kan De se, vi husker paa Dem allesammen, sagde han, — Deres Forældre boede jo ved Roskilde.

Skønt jeg var meget glad for at komme til København, var jeg dog ogsaa overordentlig tilfreds med Opholdet i Maribo. Her var elskværdige Kolleger, Ekstravagt hver 3. Dag, saaledes at jeg straks kunde klare mig selv — Maalet for min Ærgerrighed — og mange gæstfri Mennesker i Byen, der inviterede mig hjem. — Jeg tilbragte mange glade Aftener hos Frkn. Cohen og Harries. Inger Christiansen, som jeg boede sammen med, og jeg holdt ogsaa Gilde. Jeg fik gode Sager hjemmefra med Vasketøjet, bl. a. en Kasse Mandecigarer fra min Fader. Ja, de Cigarer, megen Forargelse har jeg i min Ungdom vakt ved at ryge — jeg skulde have ladet være, men naar det nu smagte saa godt!

Bestyreren i Maribo, gamle Boysen, var en Original, men rar, Han førte selv Telegrafregnskabet, Personalet Telefonregnskabet. En Dag sad han og underholdt mig, medens jeg lavede det. „Stemmer det ikke?“ — Nej, men det skal nok komme til det. — „Aa, De skal ikke have saa meget Besvær med det, de skal ogsaa bestille noget i Revisionen.“

„Da jeg for 30 Aar siden kom til København“, sagde engang en Mand, „havde jeg blaa Øjne og røde Kinder, nu har jeg røde Øjne og blaa Kinder“. Slet saa galt er det ikke gaaet med mine blaa Øjne og røde Kinder, og mit gode Huld har jeg ikke mistet i de 30 Aar, jeg har arbejdet ved Statstelefonen, skønt Vagtchefen, Hr. Klenø, ikke spaaede mig alt godt, da han modtog mig. — Ja, nu ser De saa sund og frisk ud, men vent, til De har været her nogle Aar, saa er De ødelagt af Nervøsitet. Indledningen lovede heller ikke godt, den gik unægtelig paa Nerverne. Jeg blev anbragt i Telefonboksen for at modtage Telegrammer pr. Telefon. Paa Tysk, Engelsk og Fransk gik det, men pludselig lød et svensk Pressetelegram i mine forfærdede Ører. Svensk lærte man ikke dengang i Skolerne, saa mit Kendskab dertil var yderst ringe. Og saa det Svensk, jeg nu hørte. Det blev talt meget skabagtigt, saa mere og mere arrigt, efterhaanden som min Ukyndighed aabenbarede sig — tilsidst ganske rasende.

Endelig var Telegrammet modtaget. Jeg sad og rettede i det bag-

efter, det tog nogen Tid, fik det saa journaliseret og sendt gennem Skuffen i Døren ind i Telegrafafdelingen. — Journalisten ringede igen, han vilde rette noget i Telegrammet. Jeg fik det rekvireret, og nu brød der et Uvejr løs. — Ja, tænkte jeg det ikke nok, det er ikke sendt endnu, det var bare det, jeg vilde vide. Det er en Skandale osv. — Senere hen, da jeg ved Selvstudium og Øvelse var bleven fortrolig med det svenske Sprog, maatte jeg smile, naar jeg hørte den paagældende Journalist tale Svensk i Telefonen, thi det lignede ikke ret meget det Svensk, jeg hørte Svenskerne tale, og jeg tror, Svenskerne havde ligesaa vanskeligt ved at forstaa ham, som jeg.

Ole Henriksen var Statstelefonens faderlige og elskværdige Bestyrer. Men intet Maskepi med Mændene ved Siden af! Der fremkom dog et Par enkelte Forlovelser trods al Afspærring.

I en Sang fra Jubilæet 1904 hed det:

Damerne hos Ole H.
derpaa vi prise maa.
Men vi kender dem saa daarligt.
Thi vi ses kun een Gang aarligt.
Han paa Grund af vores Kuren
Lukkede dem bagved Muren.

Hele Ktc's Personale bestod dengang af 16 Ekspedienter, 8 paa hvert Vagthold. Den var som en lille Provinsstation og havde til Huse i Tagetagen i den Del af Postgaarden, der nu er nedrevet og erstattet af ny og tidssvarende Bygninger. Vi havde det hyggeligt, men travlt. Frokostkaffen maatte en af os snige sig til at lave midt i Travlheden. Senere, da Kontoret udvidedes, fik vi overladt en Dame, Madam Olsen, kaldet Englevinge, til denne Funktion. Hun vaagede over, at Flødeskindet blev ligeligt fordelt i Kopperne ved at holde igen paa det med sin Pegefinger. Indkøb af „Basser“ var overladt „Lille Peter“. Jeg har set, hvordan han hos Marstrand, i rørende Omhu for at vi skulde faa de største Kager og Wienerbrød, selv udtog dem af de fremstillede Bakker. Madam Olsens Mand var ansat ved Teknisk Afdeling. Da Ægteparret trak sig tilbage med Pension til en lille Ejendom paa Landet, fik Madam Olsen en stor Pletkaffekande overrakt, som hun blev meget glad for. — Nu kan vi komme hjem paa Landet med Ære, sagde hun — Hans Olsen med Dannebrogskorset og jeg med denne Kaffekande.

Da jeg havde været 1 Aar i København, fik jeg en Udkommando til Nysted, fordi Bestyrerinden af den stedlige Station var blevet syg. Kontorets Kopibog var paa det Tidspunkt endnu den samme, som Mathilde Fibiger (Clara Rafael) havde ført sine Skrivelser „i den rette

Bedemandsstil“ ind i. Jeg kan derfor sige, jeg har skrevet en Bog sammen med hende. Hun begyndte den. Jeg sluttede den.

Efter Hjemkomsten fra Nysted ved Nytaarstid 1901 var Eksamenslæsningen i fuld Gang. Et Hold — deriblandt jeg — „skulde op“ nogle Maaneder senere. Bestyreren læste Teknik med os, og som sprogkyndig hørte han os imellem i Sprog. Medens Telegrafeksamen for Mændenes Vedkommende nogle Aar i Forvejen var blevet stærkt udvidet, maatte Kvinderne endnu kun tage den lille gamle Eksamen. Pensummet i Sprog var dog ens for begge Køn. Eksamensdagene oprandt. Vi sad bænkedede ved vort Papir, og Telegrafbestyrer Glase begyndte det engelske Diktat. Jeg forstod ikke et Ord, han kunde lige saa godt have talt Kinesisk. „Nu dumper du“, tænkte jeg, men blev beroliget, da jeg saa op og mødte ligesaa mange Par spørgende Øjne, som der var Elever. Glase talte mange Sprog, men han udtalte dem ikke alle lige godt. Tilsidst fik vi dog forstaaet ham med samt hans „de“ i Stedet for „the“, og vi bestod heldigvis allesammen.

Omtrent paa dette Tidspunkt begyndte Kvindernes Interesse at vaagne for Foreningsanliggenderne. Bestyrer Henrichsen vaagede som sagt faderligt over os paa Ktc., og vi respekterede ham. Da vi første Gang besluttede at gaa til Generalforsamling i Telegrafforeningen, spurgte vi ham saaledes først, om han havde noget imod det. Nej, bevares, han var jo selv med som Dirigent. — Generalforsamlingerne i de Tider var overordentlig morsomme. Efter at den alvorligere Del af Mødet var overstaaet, drak vi Kaffe, Dansen gik lystigt, og det Mindretal af Damer, der var tilstede, fik rørt Benene godt. Det trak længe ud, jeg mindes Hjemkomsten Kl. 6 $\frac{1}{2}$ Morgen.

Jeg havde det Hverv at fremføre mine Kvindelige Kollegers Meninger paa Generalforsamlingen og gjorde det i Begyndelsen med lidt Hjertebanken. Frk. Tjellefsen fra Frederikshavn havde et lignende Hverv, som hun udførte absolut uden Hjertebanken, hun var et roligt og udmærket dygtigt Menneske, Kvindernes første Repræsentant i Bestyrelsen.

Det var vist i 1902, jeg blev valgt ind i Hovedbestyrelsen. Hvor jeg husker det første Møde i Forretningsudvalget eller i den københavnske Del af Hovedbestyrelsen. Vi talte om Kvindernes beskedne Ønsker: Samme Uddannelse som Mænd, Adgang til at faa Nattjeneste og Ret til at blive i Etaten efter indgaaet Ægteskab, og jeg ser endnu det tvivlende Smil, der gled hen over de fleste af mine mandlige Kollegers Ansigter, medens jeg fremsatte vore Meninger. Det ny mødes i Reglen med Tvivl. Mine mandlige Kolleger blev snart lydhøre, og jeg tænker altid med Taknemmelighed paa den forstaaende

Hjælp jeg, ja alle mine kvindelige Kolleger har faaet af Foreningens allerfleste Formænd og Bestyrelsesmedlemmer.

Hovedbestyrelsesmøder afholdtes dengang en Søndag, vi samlede i den runde Hjørnestue paa Ny Rosenborg. Fortæringen betalte vi selv. Foreningen var ny og fattig. — Bølgerne gik tit højt, Fredericianere kontra Københavnerne, Overordnede kontra Telegrafister og Medhjælpere, men ved Frokosten drak vi Forsoningsbægeret og hvilede ud i fornøjelig Samtale indtil Eftermiddagens Fortsættelse af Debatten.

Foreningsarbejdet er anstrengende, det tager ogsaa en stor Del af Fritiden, men Glæden over at se en Sag ført til et godt Resultat, opvejer megen Møje og Besvær, og de mange Forhandlinger med Foreningsfolk og Politikere frembyder ofte betydelig Interesse.

Sivertsen, H. A.

(F. 11/8 1838, ansat 1/7 1856, gjorde Tjeneste i København, Hamborg, Fredericia, Overtelegrafist København, Telegrafbestyrer Nyhavn. Afsked 1/10 1913, R. af D.)

Sivertsen blev ansat paa den danske Station i Hamborg 1857, og her arbejdede han særlig ved London-Linien, og han havde Ord for at have været en meget dygtig Telegrafist. Ved Krigens Udbrud, blev den danske Station lukket, og Sivertsen kom da til Fredericia. Her gjorde han Tjeneste, da Østerrigerne omringede Byen, og Telegrafstationen maatte flyttes. Sivertsen var Vagtcchef den Nat, Materiel og Personale skulde overflyttes i en Baad, og saa godt som alt blev bjerget. Det viste sig dog, at man havde glemt at faa Pengekassen med, og saa maatte Turen gøres om. Sivertsen tog sammen med Bestyreren af Fredericia Station tilbage, og alt gik godt.

Senere forflyttedes S. til København, hvor han gjorde Tjeneste paa Hovedstationen, Jernbanen, Toldboden, Sct. Annæplads og Nyhavn. Han var en behagelig og jovial Bestyrer, afholdt af sit Personale, som en Gang om Aaret blev inviteret til en lille festlig Sammenkomst i hans Hjem.

Suadicani, P. M.

(F. $\frac{18}{3}$ 1859, ansat $\frac{1}{3}$ 1875, gjorde Tjeneste i Fredericia, København, som Bestyrer i Stege, Overtelegrafist i København og Telegrafbestyrer i Marstal til sin Afgang 1927.)

Suadicani blev ikke let borte mellem almindelige Mennesker, han ragede nemlig et Hoved op over al Folket og var bygget som en ægte nordisk Kæmpe trods sit italienskklingende Navn. Han havde tillige et storartet Humør, og det var en Oplivelse at høre ham le. Hans Telegrafskrift var kendt som en Mønsterskrift, og han havde en glimrende Evne til at undervise sine Elever.

En af disse, som var Privatmedhjælper hos ham i Stege meddeler om Suadicani i den Periode: Vi Unge saa op til ham som til en Afgud, han var stærkt politisk interesseret og meget radikal. Byens ene Præst var ligeledes politisk interesseret, men stokkonservativ.

Præsten var en absolut Modsætning til Suadicani, han var meget lille og spinkel og tør videnskabelig.

De af Modsætninger fandt dog hurtigt hinanden, og Samværet har sikkert altid været udbytterigt, enten det skete paa en Spadseretur, paa hvilken disse to Kontraster altid vakte stor Opsigt, naar de gik sammen, eller paa Bestyrerens Kontor, hvor der da blev drukket et Glas Øl af „Batteriglas“ og røget en duftende hjemmerullet Cigar.

Der gik sjældent mange Minutter, før Vært og Gæst var inde i en højroestet, politisk Diskussion, hvortil vi Unge lyttede spændt, da vi af Erfaring vidste, der maatte „vise sig noget“. Dette noget udeblev næsten aldrig, thi drillende, argumenterende, gestikulerende og med de mest glimrende Nuancer i Tonefaldet forstod Suadicani at sætte Præstens hede Blod i Kog. Det endte da oftest med, at Præstens Natur gik over Optugtelsen, og han slog i Bordet, idet han næsten raabte: „Det er en S. . . . . Løgn!“

Det var Climax og bevirkede altid, at Suadicani faldt hændervidende af Latter ned i sin Kontorstol, medens vi andre havde uhyre vanskeligt ved at holde Latteren tilbage. Suadicani spillede simpelt hen sin Rolle kosteligt.

Suadicani var altid uundværlig blandt Kammeraterne paa Hovedstationen, naar der skulde festes, ved en saadan Lejlighed tildelte en Kollega ham følgende Neurupiner:

Italien har Galvani og Volta,
Men Suadicani er Danmark stolt a'.

Sund, J. J.

(F. 6/10 1891, ansat i Telegrafvæsenet 2/8 1907.)

Allerede tidlig søgte Sund ud for at dygtiggøre sig, og ikke mindst Radioen havde vakt hans Interesse; han traadte derfor snart udenfor Nummer for at faa Lejlighed til at sætte sig grundigt ind i denne Gren af Telegrafien. Den 1. August 1910 blev han ansat som Radiotelegrafist i „Société anonyme de Telegraphie sans Fil“ Bruxelles og optaget paa Selskabets Skole i Rotterdam. 1. Oktober samme Aar erholdt han Certifikat som Radiotelegrafist, og i Tiden indtil 1. Februar 1912 forrettede han Tjeneste i hollandske, belgiske, græske og danske Amerikabaade. Fra 1. August 1912 til 1. Maj 1913 sejlede han som Radiotelegrafist med M/S „Selandia“ paa to Rejser til Bangkok.

I Sommeren 1923 var han Radiotelegrafist med S/S „Gertrud Rask“, der havde Rigsdagens Delegation til Grønland ombord. September 1927 tog han et Trip med S/S „Frederik VIII“ til New York som Radiotelegrafist.

Som Medlem af Dansk Telegrafforening blev han indvalgt i dens Hovedbestyrelse 1920 og til Formand 1925.

I sin bevægede Tilværelse har Sund naturligvis oplevet en Del baade af ondt og godt. Om sin første Entré paa de gyngende Skibsplanker fortæller han:

— Den 2. Oktober 1910 — det var kort før min 19 Aars Fødselsdag — paamønstrede jeg mit første Skib, S/S „Rotterdam“. Det var en 25,000 Tons Baad, paa den Tid anset for at være Atlanterhavets mest pragtfulde Damper. Jeg skulde være 2. Mand, „chief operator“ var en Hollænder, og jeg var selvfølgelig i ikke ringe Grad tilfreds med alt, med Tilværelsen, den pragtfulde Damper, og ikke mindst med mig selv, der i flunkende ny Uniform gjorde min Entré ombord.

1. Telegrafisten præsenterede mig for Skibets Officerer og Kaptejnen, der overraskede mig ved at tiltale mig paa nogenlunde Dansk; det viste sig, at han i sine alleryngste Dage havde faret med en Marstaller i et Par Aar. Vi havde ca. 600 førsteklases Passagerer, og udenfor Radiostationen, der var beliggende ud til Biblioteket paa øverste Promenadedæk, spadserede de passierende hele Dagen.

Paa Frivagten, et Par Dage efter at vi havde forladt Cherbourg og forsigtigt dyppede Stævnen i Atlanterhavets lange Dønninger, stod jeg udenfor Stationen, dels for at lade Solen skinne i de fine Guldknapper, og dels for at lade min tykke hollandske Cigar fordufte i fri Luft.

Ved nu at se de mange promenerende, fik jeg ogsaa Lyst til at røre Benene, og med Uniformskasketten let paa Snur, med Cigaren

højt i Sky, skridtede jeg det lange Promenadedæk af. Jeg saa Skipperen oppe paa Broen og var lige ved at tage Kasketten af, men re-dresserede det i sidste Øjeblik til et Forsøg paa en Slags militærisk Hilsen. Han syntes dog ikke at bemærke det. Jeg fortsatte min Promenade, kom i Snak med en Tysker, der skulde have Besked, om vi havde Marconi eller Telefunken ombord, blev inviteret paa et Glas Bier i Restauranten, der aaben var anbragt paa Promenadedækket.

Kort efter at jeg var kommen paa Vagt, blev der ringet fra Skipperen; han vilde gerne se mig deroppe. Jeg tænkte, han vilde opfriske sit Dansk ved en Sludder med mig, og adræt sprang jeg op ad Trinene til hans Salon.

Det var imidlertid noget andet, han vilde mig. Jeg blev modtaget med en forfærdelig Skyllende paa Engelsk, som mine den Gang mangelfulde engelske Sprogkundskaber forskaaede mig for at forstaa i sin fulde Mening. Saa meget fik jeg dog fat i, at han spurgte, om jeg var rigtig klog, om jeg troede, at en Officer paa hans Skib skulde dandere den paa Dækket, endvidere sagde han noget om Cigar og Bier o. s. v. Jeg svarede af og til „yes, sir!“ indtil han holdt op, hvorpaa jeg foretog et ilsomt Tilbagetog.

Det var en Medhjælperes første Instruks i Skibsdisciplin, et Fag, der endnu ikke var indført ved Telegrafeksamen.

Ogsaa Statstelegrafen havde undtagelsesvis Brug for en søvant Telegrafist, nemlig ved Hjemtransporten af Krigsfanger fra Tyskland i 1918. En Dag sidst i November fik Sund Ordre til at møde paa Overbestyrerens Kontor; da Ordren kom umiddelbart før Vagtskiftetid, tænkte han straks, der maatte være sket noget særligt, og der muligvis var en Røffel under Opsejling. En graverende Punchefejl eller lignende, det kunde jo ske i disse overtravle Dage, selv om det ikke var saa hyppigt, at det gav Anledning til Klage. Folk var saa nøjsomme i den Tid, da Telegrafering var den eneste Maade, hvorpaa man kunde korrespondere med Omverdenen, og fandt det godt klarret, naar Telegrammerne fra Udlandet indløb med en 2—3 Dages Forsinkelse.

„Kan De rejse til Tyskland i Aften?“ spurgte Fuldmægtigen. Uvilkaarlig studsede Sund, og der gik et Par Sekunder, inden han fik svaret „Javel“. Tyskland var den Gang et Revolutions Kaos, og hans første Tanke var, at der skulde oprettes en Station dernede for at sikre Telegrafforbindelsen. Tilfældet var dog ikke slet saa dramatisk.

„Saa kan De møde ved Kassen (Indleveringen) i Aften Kl. 7 for at faa Bilag og Journaler og derefter gaa ombord i en af de Dampere, der sejler Krigsfanger hjem fra Tyskland.“

Der var nemlig givet Krigsfanger Lejlighed til paa en ekstra bil-

lig Maade at faa underrettet deres Familier om den forestaaende Hjemkomst, idet Krigsfangerne ombord i det Skib, der afhentede dem i Tyskland, kunde indlevere Telegrammer, der for en Trediedel af Normaltakst blev viderebefordret til England eller Frankrig. Allerede den første Rejse havde vist Nødvendigheden af, at der kom Telegraffolk til at forestaa denne midlertidige Indlevering, og Kontrolør Ahrens og Sund var bleven udset dertil.

— Ud paa Aftenen kom vi i Hestedroske til Frihavnen for at gaa ombord, fortæller Sund — Ahrens i „Kong Haakon“ og jeg i „Dronning Maud“, og nu fulgte en begivenhedsrig Tid.

Næste Morgen afgik begge Skibe og navigerede med stor Forsigtighed gennem Minefelterne i Øresund. Udpaa Aftenen gik vi ind i Havnen Arkona paa Rygen. Alt var mørkt, kun et Par svage Havnefyre viste Vej, ingen var parat til at tage Trosserne, hvorfor en af Matroserne først maatte i Land, før Skibene kunde faa fortøjet.

Den første Last af Passagerer, som vi næste Morgen dampede nordpaa med, var lutter Civile, Folk, der paa de mærkværdigste Maader var bleven indespærret straks ved Krigens Begyndelse og nu endelig efter 4 Aars Fangeskab var paa Vej hjemad og kunde naa at komme hjem inden Jul.

I Løbet af et Par Timer om Formiddagen, da Indleveringen stod paa, blev der indleveret ca. 300 Telegrammer. En engelsk Skolelærer, der ved Krigens Udbrud havde været paa Ferierejse i Tyskland, assisterede mig, saa Indleveringen gik let fra Haanden. Derefter skulde Telegrammerne journaliseres, det maatte ske nede i Kahytten under meget primitive Forhold, alt skulde nemlig være klart ved Ankomsten til København.

Den næste og alle senere Rejser gik til Stettin, hvor vi fik militære Krigsfanger ombord, og jeg glemmer aldrig det Indtryk, jeg fik af Indsejlingen til Stettin.

Alt saa mørkt, trist og forfaldent ud. Vi ankom henad Aften i Tusmørket, fik Lodsens ombord i Svinemünde, og Sejlsadsen op ad Floden forbi døde Værfter og Virksomheder med sparsomt oplyste Huse gjorde et uudsletteligt Indtryk.

Ogsaa Byen var trist, et Sted var rejst et Par Æresporte for de hjemvendte pommerske Regimenter, men det virkede mere nedtrykkende end oplivende at se denne isolerede Stads midt i den Uhyggestemning, der hvilede over alt. Aviserne bragte daglig Efterretning om Spartakisternes Kampe i Berlin, og man fik Indtrykket af, at alle var forberedt paa, at det naar som helst ogsaa kunde gaa løs her.

Efterhaanden blev Rejserne jo en Vane, en Slags Sporvognsfart mel-

lem København og Stettin, men stadig hørte man noget Nyt, idet Krigsfangerne fra de forskellige Lejre havde hver sin Historie.

Nogle kunde leende fortælle om, hvorledes de i deres Lejr havde drillet Fangevogteren med allehaande Drengestreger og Spillopper, medens andre blot kunde berette om en haardhændet Behandling med strænge Straffe for den mindste Forseelse.

Kun een Gang traf jeg en Kollega, en ung Englænder, som havde gjort Telegrafftjeneste ved en Station i de yderste Linier. En Granat-eksplosion havde begravet baade ham og Stationen, indtil han et Par Dage efter var bleven gravet ud af Tyskerne.

Paa hvert af Skibene var der Over- og Underlæge og 2 Sygeplejersker, og de havde i Reglen nok at gøre.

Den 31. December 1918 afgik vi om Morgenen til Stettin med ca. 200 franske Soldater ombord. Allerede ved Rygen kulede det svært op, og opad Dagen blev det en regulær Nordveststorm.

Som Følge heraf gik det smaat med Indleveringen, Kvinderne laa rundt om i Gangene og paa Trapper og var søsyge.

Langsomt stampe vi mod Nord, og inden længe var vi klar over, at vi maatte fejre Nytaarsaften paa Søen.

Kun en enkelt af det sædvanlige Selskab ved Bordet havde maattet melde Forfald. Den engelske Løjtnant, en Højskotte, var nok lidt mere end sædvanlig bleg, men holdt dog tapper Stand og forsøgte ogsaa et lade den udmærkede Gaasesteg vederfares Retfærdighed. Efter Middagen, samledes vi i Damesalonen, der var omdannet til Operationsværelse, og her gik Tiden paa bedste Maade, indtil vi Kl. 12 ved en Bolle Punch og Æbleskiver kunde ønske hinanden „Glædeligt Nytaar.“

En livlig Trafik pr. Radio over til „Kong Haakon“, der fulgte i „Dronning Maud“s Kølvand, befordrede Nytaarshilsener mellem Besætningerne.

Ved Midnat var vi paa Højde med Stevns og havde naaet Læ af Sjælland, og de Søsyge fik atter Haab om at slippe levende i Land, hvorfor jeg maatte lukke Indleveringen op for at tage mod en Del Telegrammer.

Næste Formiddag gik vi ind i Frihavnen og satte de restituerede Passagerer i Land.

Efter yderligere nogle faa Ture, hørte Transporterne op, og Telegrafstationen blev nedlagt. Selv om dens Arbejde havde været nok saa interessant, maa man dog haabe, at det baade er første og sidste Gang, at Telegrafvæsenet skal oprette den Slag Indleveringsstationer.

Stamp, H. D. C.

(F. $\frac{1}{7}$ 1831, ansat $\frac{1}{12}$ 1855, Flensborg, Neumünster, Fredericia, Telegrafbestyrer i Aarhus. R. af D. Død $\frac{6}{5}$ 1907).

Efter sin Konfirmation kom Stamp til Toldvæsenet i Sønderjylland, men den $\frac{1}{12}$ 1855 blev han ansat paa Telegrafstationen i Flensborg. 1861 overtog han Bestyrelsen af Neumünster Station, hvor han forblev, indtil Forberedelserne til Krigen nødte de danske Telegrafembedsmænd til at forlade Stationerne Rendsborg, Neumünster og Altona.

Stamp vilde dog ikke anerkende den Ret, som Regeringskommissionen tiltog sig til at afsætte de danske Embedsmænd, hvorfor han overgav Stationen til den derværende Amtmand og selv begav sig til Slesvig, hvor han gjorde Tjeneste, til Tilbagetoget nødte ham til at følge med til Sønderborg. Her arbejdede Stamp videre, og da Stationen blev skudt ned, maatte han midlertidig etablere sig i et Jernstøberi, hvorfra han fik lavet en Ledning over Spang-Kro til Augustenborg.

Da Als var indtaget, blev Stamp taget til Fange, men fik omsider Lov at rejse til København, hvorfra han beordredes til Fredericia for at overtage Telegrafstationen af Østerrigerne, føre den fra Prinsens Port til dens gamle Lokale ved Havnen og bestyre den her under Resten af Krigen.

Stationens egentlige Bestyrer C. A. Petersen, var midlertidig ved Krigstelegrafens Centralstation i Kauslunde paa Fyn.

Da Freden var sluttet, vilde Stamp ikke tilbage til det tabte Slesvig, endskønt man gjorde alt for at formaa ham dertil. Hans egen Familie forsøgte at overtale ham, men Stamp svarede bestemt: -- Jeg er dansk, og jeg vil ikke i tysk Tjeneste.

Saa blev han som Overtelegrafist ved Fredericia Station, til han 1870 blev Bestyrer i Aarhus.

Stecher, G. V. P.

(F. $\frac{17}{12}$ 1844, ansat $\frac{1}{4}$ 1866. København. Materialforvaltningen. Underbestyrer Hovedstationen. Afsked $\frac{1}{3}$ 1907, R. af D., kgl. Translatør i Engelsk).

Stecher blev den første i det nye Embede som Underbestyrer paa Hovedstationen. Personalet paa en større Station er ofte, ligesom Børnene i en Skole, paa Lur efter en eller anden lille Ejendommelighed hos deres Overordnede. Stecher blev tit betegnet som „Hør, sig mig“, fordi han hyppigt indledede sine Forespørgsler med disse Ord. Han kom altid paa sit Kontor præcis Kl. 10 og foretog da Inspektion af Apparatsalene, hvorefter han øvede sig [nogen Tid i Sounder og Perforering hos Overtелеgrafisten for det tekniske Tilsyn, Honoré.

En Dag kom Stecher op til Honoré med sit Vækkeuhr og bad ham se, hvad der var i Vejen med det. Det var stillet til at vække Kl. 6, for at S. kunde inspicere Budenes Uniformsstykker til en berammet Tid, men havde fuldstændig svigtet. Saa havde han stukket Uhret op under sin Frakke og taget det med, da han gik hjemmefra.

Han traadte ind i Lokalet, hvor alle Budene var samlet, de havde naturligvis ventet nogen Tid. Han hilste paa Budene og gik i Gang med sin alvorsfulde Inspektion, men midt under den begyndte Uhret indenfor Frakken at kime som en rasende. Budene stirrede forbavset paa Stecher, og da det gik op for dem, hvorfra Spektaklet kom, stak de i et Grin. For at redde Situationen, foretrak Stecher at gøre dem Selskab og le med.

Forinden S. blev Underbestyrer, havde han været Overtелеgrafist og Vagtcchef, og til Trods for sin tunge og indesluttede Natur, lykkedes det ham at vinde Personalets Tillid ved sin altid retfærdige og velvillige Optræden.

Tandrup, Harald.

(F. ³¹/₁ 1874, ansat ¹/₁ 1891, gjorde Tjeneste i København og Aarhus. Afsked ¹/₁₂ 1899).

Harald Tandrup er kendt viden om som Forfatter og Skribent ved Dagspressen; men at han ogsaa i sin Tid har været Telegrafist, er vist mindre kendt, i hvert Fald udenfor Etaten, thi i denne lever hans Navn endnu. Om sig selv fortæller Harald Tandrup, at der til hans Telegraftid knytter sig en Del bitre Minder: — Jeg hørte til dem, der bogstavelig talt maatte ernære mig af de 33 Kr. 33 Øre, jeg begyndte med osv. Da jeg altid har været en slet Økonom, faldt det meget svært. Og jeg havde megen Modgang i Tjenesten, fordi jeg var af den Slags Arbejdere, der gerne vilde bestille det mest mulige, hurtigst muligt, men ikke havde det tilsvarende Anlæg til Nøjagtighed. Jeg lavede rædsomme Fejl. Desuden var jeg en hel Del af en Spasmager og havde travlt med saa meget andet.

— — — Tit senere har jeg tænkt over, hvilke særlige Krav der stilles til en Embedsmand, og hvor forfærdelig svært det maa være at holde Lysten og Modet oppe overfor en Karriere, der — navnlig den Gang — er saa fast afgrænset og forudbestemt. Naar man er ung, har man jo meget svært ved at bedømme sig selv, og jeg følte det tit, som om der blev gjort mig Uret, men nu véd jeg, at det ikke kunde være anderledes, fordi jeg netop manglede de Egenskaber, der lader en Embedsmand gøre Karriere, og hvis jeg var blevet ved Tjenesten, var jeg altid blevet en middelmaadig Arbejdskraft. Sandsynligvis var det gaaet mig galt. Jeg regner det for et stort Held, at jeg slap ud i Tide — og et virkeligt Held, fordi det ikke var Klogskab, men Forholdene og en Smule Instinkt, der ledede mig.

Jeg var i Aarhus, da en Teaterdirektør kom i Forbindelse med mig og fik mig til at skrive en Revy. Honoraret var ikke stort, det var sat i aftenlige Procenter; men da Revyen gjorde saa usædvanlig Lykke, blev det dog i to Maaneder 700 Kr. Denne Indtægt var saa svimlende for en ung Mand af min letsindige Karakter, at jeg ganske blev sat paa den anden Ende. Da Sommeren var forbi, havde jeg lagt mig mærkelige Vaner til og en Gæld paa mange Hundrede Kroner. Jeg var ganske umulig, og jeg forsvandt, idet jeg tog min Afsked ret brat. Den gamle retsindige Bestyrer Stamp gav mig en elskværdig anbefaling, og jeg begyndte et Liv, der blev saa omtumlet og vanskeligt, at det næsten er et Eventyr, at jeg kom blot nogenlunde igennem det.

Maaske kan det være nyttigt for unge Mennesker i lignende Forhold at høre, at jeg blev i Midten af Tredverne, før jeg fik en Bog ud, et Par og Fyrre, før jeg fik spillet et Stykke og femogfyrre, før

jeg kom til at skrive en ledende Artikel i et københavnsk Blad. Jeg var jo imidlertid blevet gift, men tre Gange i mit Ægteskab maatte jeg sælge mine Møbler og begynde forfra med alt, hvad vi ejede i en Kuffert — — plus Børn!

Sagen er, at de Aar, jeg havde brugt til min Uddannelse i Telegrafvæsenet, var ganske spildt erhvervsmæssigt, da jeg kom udenfor. Jeg var daarligere stillet end den tarveligste Kontorist eller den daarligste Butiksmænd. Jeg kunde slet intet. Heller ikke skrive naturligtvis, thi ogsaa dette skal jo læres.

Men som jeg nu tænker mig om, dukker der ogsaa mange smukke Minder op. Jeg tænker paa gamle Kontrolør Walther, der saa tit dækkede over mig, naar jeg havde gjort noget forkert — eller Direktør Høncke, den noble gamle Herre, som vi respektløs tog lidt humoristisk som en Udløber af Frederik den Sjettes Tid, men som i Virkeligheden var en vidunderlig Type paa en Tid, der nu kun hører til i Romanerne — en Mand, der virkelig ønskede at være noget for sine Undergivne! Jeg husker gamle Thorkildsen — Jarlen — det første Menneske, der *troede* paa mig og tog sig af mig med Raad og Daad. Den første, der *forstod* mig! Hvad er det for en vidunderlig Oplevelse for en ung Mand, der er ene i Verden! — — —

Af mine jævnaldrende var der to, der særlig fik Betydning for mig. Den ene var Holger Petersen, der den Gang som nu, var en glødende Beundrer af Kunst — — et fint Menneske og en sjælden god Karakter. Den anden var I. C. V. Petersen, der siden er kommen til Kina.

Vi samlede i en glødende Interesse for Lærdom af enhver Art, og ingen Slags Uddannelse paa noget Kursus kunde have givet mig et grundigere Grundlag for min Viden end *den*, der udviklede sig gennem timelange Samtaler med denne Mand. Siden er vi helt gledet bort fra hinanden, men jeg har aldrig truffet noget Menneske før eller siden, som jeg har følt mig saa nær knyttet til. Maaske burde jeg nævne en tredie, der fik Betydning paa en helt anden Maade — v. Eyben, som jeg var sammen med i Aarhus. Han var nogle Aar ældre og gav mig mange faderlige Formaninger, praktisk, hæderlig og retlinet, som han var. — —

Jeg vil blot gerne bekræfte, hvad De selv *ved*, at Livet paa Hovedstationen den Gang virkelig var noget saa mærkeligt — noget for sig selv — at jeg forstaa Deres Titel — Skikkelser og Skæbner! Det vrimlede med begge Dele. Jeg omgikkes den Gang jævnaldrende fra Jernbaneetaten, fra Post- og Toldvæsenet og fik lidt Indblik i deres Forhold, men der var, saa vidt jeg kunde forstaa, intet, der lignede Livet paa Telegrafstationen. Det var egentlig vidunderligt.

Taulov-Jensen.

(F. $\frac{3}{4}$ 1857, ansat $\frac{1}{11}$ 1873, gjorde Tjeneste i Fredericia, Marstal og sidst i Helsingør som Bestyrer af denne Station. Afsked $\frac{1}{5}$ 1927.)

Taulov-Jensen beklædte adskillige Tillidshverv indenfor sine Kollegers Kreds. Han var saaledes Kasserer og den egentlige Leder af „Fredericia Telegrafpersonales Spare- og Laanekasse“ fra den 1. Juni 1878, til han den 1. November 1899 forlod Fredericia for at overtage Bestyrelsen af Station Marstal.

Kollegerne viste ham deres Paaskønnelse, da han rejste bort ved at arrangere en Afskedsfest for ham og overrække ham en Messinglysekroner og en Standerlampe med Inskription.

Taulov-Jensen var i Marstal i $5\frac{1}{2}$ Aar og var i denne Tid Statens Tilsynsmand med de private Telefonanlæg paa Langeland og Ærø, og begge Telefonselskaber ydede ham Anerkendelse, da han i 1905 forlod Øen.

I Juni 1898 og i Juni, Juli og August Maaned 1899 var T.-J. konstitueret som Bestyrer af Horsens, og i September 1899 konstitueret i Ringkøbing, og da oplevede T.-J. det sjældne Tilfælde som Telegrafist at være Indehaver af 2 Telegrafstationer paa samme Tid, idet han, da han rejste til Ringkøbing for at overtage denne Station, maatte vende tilbage til Horsens for at afvente den sygemeldte Bestyrer, P. Fryds senere Ankomst dertil med paafølgende Aflevering af denne Station. Det var ogsaa et ret enestaaende Tilfælde, at T.-J. var Bestyrer af 3 forskellige Stationer efter hinanden indenfor et Tidsrum af 4 Maaneder i 1899, nemlig i Maanederne August Bestyrer af Horsens, i September Bestyrer af Ringkøbing og i November af Marstal.

T.-J. bestyrede i 1920—25 2 Telegrafstationer, nemlig Helsingør og Hillerød — hvor der var 3 Ekspedienter og 2 Bude — uden at faa nogen særlig Godtgørelse derfor eller rykke op i en højere Lønningsklasse. T.-J. har været Bestyrelsesmedlem af 1.—5. Lønningsklasser og repræsenterede disse Klasser i Etaternes Lønningsudvalg i 1907—08, endvidere Bestyrelsesmedlem i Gruppe I og i Dansk Telegrafforening. Som Kuriosum kan anføres, at T.-J. i Aarene 1906—14 har været til Taffel paa Fredensborg Slot hos Kong Frederik den 8., ialt 8 Gange.

Den 27. November 1920 blev T.-J. R. af D., og ved sin Afgang fra Tjenesten paa Grund af Alder den 30. April 1927 modtog han fra Generaldirektoratet en anerkendende Skrivelse for sin lange, dygtige og samvittighedsfulde Tjeneste.

Thaulow, Th.

(F. ²⁴/₅ 1842, ansat ¹/₃ 1866, Sekretariatet, Overtelegrafist Hovedstationen. Død ²⁷/₇ 1893.)

Thaulow havde været Toldkontorist et Par Aar, inden han kom ind i Telegrafetaten. Her gjorde han først Tjeneste i Sekretariatet, før han kom paa Hovedstationen, hvor han særlig var anvendt som Kasse-ekspedient ved Indleveringen. Han skrev en Bog „Om Telegrafen“, der skulde tjene som Vejledning for de Unge i Telegrafens Mysterier; man paastaar, den var mere velment end vellykket set fra et sagkyndigt Standpunkt. Thaulow oprettede „Københavns By- og Hustelegraf“ og var Formand for en Julevelgørenheds-Forening, som han skaffede Midler bl. a. ved at faa unge Telegrafmænd til henad Jul at spille Dilettantkomedie. Han var ogsaa meget musikalsk og havde en poetisk Aare. Mange kender sikkert den smukke Sang „Slesvig, vort elskede omstridte Land“, hvortil Thaulov baade skrev Tekst og Melodi. Personlig var Thaulov en meget elskværdig og hjælpsom Kollega.

Thellefsen, A. O. S., Frk.

(F. ⁷/₂ 1854, ansat ¹/₃ 1875, Telegrafist Frederikshavn. Afsked ²⁹/₂ 1924).

Frøken Thellefsen var det første kvindelige Medlem af Telegrafforeningens Bestyrelse. Hun udførte som saadant et energisk og dygtigt, banebrydende Arbejde for sine kvindelige Kolleger, idet hun slog stærkt til Lyd for, at Kvinderne burde have samme Løn for samme Arbejde. Hun fandt dette ikke blot retfærdigt, men ogsaa en væsentlig Spore til at udvikle Energien og Evnerne, hvilke hun fastslog dels var forskellige for Mand og Kvinde, mens dels ogsaa ensartede.

Foruden Arbejdet som Kvindernes særlige Talsmand i Dansk Telegrafforening, udførte Frk. Thellefsen ogsaa et paaskønnet Arbejde som Medlem af Frederikshavns Byraad gennem flere Aar.

Thorkildsen, H. C.

(F. 9/3 1835, ansat 1/4 1860. København, Overtelegrafist. Afsked 1/10 1900, Justitsraad.)

„Jarlen“, som hans nomn de guerre var blandt Venner og Kolleger, var et varmblodigt, letbevægeligt Menneske. Hans Oprigtighed mod dem eller det, der vandt hans Velvillie, var lige saa stærk som hans hæftige Uvillie mod alt og alle, der frastødte ham. Han var et Menneske med megen Kultur; i sin Ungdom havde han fattet en beundrende Kærlighed for den Oehlenschlägerske Retning i vor Literatur og Skuespilkunst, og intet interesserede ham saa levende som at drøfte den Tids Literatur og Teaterforhold.

Han tog Afsked paa Grund af Svagelighed 1900 og døde 25/10 1906.

Tommerup, C. M.

(F. 24/1 1847, ansat 1/5 1873. København Overtelegrafist. Afsked 1/10 1921. R. af D.)

Tommerup var den første af Dansk Telegrafforenings Medlemmer, der faldt for Aldersgrænsen, som blev indført ved den nye Lønningsslov. Han var et ualmindelig pertentligt Menneske, alt hans Arbejde, baade telegrafisk og andet, blev udført med minutøs Omhu. Han var Samler af alt, hvad Kollegerne producerede af satiriske og andre Tegninger, Poesi og Prosa vedrørende Hovedstationen og dens Personale; takket være hans Samlinger er en god Del bevaret af det, som illustrerer gamle Dage paa Hovedstationen.

Tommerup var i 25 Aar Formand for Laane- og Sparekassen i Telegrafetatens, og han røgtede dette meget brydsomme Hverv med den samme Akkuratesse og Omhu som alt andet, han fik at arbejde med.

Walther, F. C. E. W.

(F. ^{28/1} 1837, ansat ^{1/12} 1856, gjorde Tjeneste i Hamborg og som Overtelegrafist i København. Død ^{23/8} 1904).

Walther blev i Begyndelsen af 1856 ansat paa den danske Station i Hamborg og udnævntes til Telegrafist den 1. December samme Aar. Af 38 samtidig ansatte blev Walther den sidste tjenestegørende. Han blev forflyttet til København i 1859, og her udnævntes han den ^{1/10} 1880 til Overtelegrafist og fungerede som Vagtchef for det ene Hold paa Hovedstationen.

Walther hørte til den gamle Skole. Han var en meget bèsindig og forsigtig Mand i alt, hvad han foretog sig og levede vist stille og beskedent i det private Liv. Man saa ham aldrig nyde noget til sin Mad paa Stationen, og man kunde næsten sige, han spiste den i Dølgemaal. Han havde nemlig altid Brødet hvilende paa det indvendige af Tommelfingeren, saa Haanden dækkede over Maden. Naar han blev kaldt til et af Apparaterne for at klare en eller anden tjenstlig Forespørgsel telegrafisk, stod han altid op og ligesom pumpede med Nøglen; men i sine unge Dage har han vel kunnet haandtere den paa en helt anden Maade.

Da Walther havde 40 Aars Jubilæum, overrakte Personalet ham et stort Album med Fotografier fra Stationen. F. O. Andersen besøgede Overrækkelsen paa Tivagten og holdt en Tale, der aabenbart gik Walther til Hjertet. Midt i det mest rørende kom Nees farende ind paa Stationen ude fra Kassen og raabte: „Hvor er han, hvor er han? Han har faaet 50 Øre forud for at tage min Tivagt ved Kassen!“ Der blev naturligvis Forstyrrelse i Højtideligheden, og alle omkringstaaende spurgte, hvad der var i Vejen. Det viste sig, at Nees havde givet Ewert 50 Øre, som denne havde stukket i Lommen, men rent glemt, at han skulde gaa ud og afløse Nees. Han stod i den Klynge, der havde samlet sig om Walther, da Albummet skulde overrækkes. Nees havde saa ventet en rum Tid forgæves og vilde nu have fat i Synderen.

Walther var meget pligtopfyldende og af en usvigelig Retfærdighed overfor Personalet. Aldrig indrømmede han sig selv nogen Lettelse, og han var i det Hele taget den bedste og mest rettænkende Chef, nogen kunde ønske sig.

Han hørte ikke til nogen Klike, han var lige upartisk mod ældre og yngre og ofte dækkede han en og anden af sit Personale, som havde forset sig. Hans hele noble Tænkemaade tillod ham heller aldrig at skaffe sig nogen Fordel paa andres Bekostning.

Wedselstoft, I.

(F. ²⁶/₁₀ 1831, ansat ¹/₃ 1861, Flensborg, Fredericia, København, Telegrafist. Død ²⁷/₁₁ 1876).

Wedselstoft, som gjorde Tjeneste i Fredericia, led af Asthma og vilde gerne til København for at komme under Kur og Pleje. Han kan bytte med en Københavner for 200 Rigsdaler, meddeler han Faber. Faber finder dog, det er et for W. ugunstigt Arrangement at skulle betale alle de Penge. Bestyrer Petersen faar det saa arrangeret saaledes, at 5 af Kollegerne overtager hans Tjeneste mod et ringe Vederlag af ialt 30 Rigsdaler fra Februar til April, til hvilken Tid Fredericia kan faa en Telegrafist fra København som Erstatning. Et smukt Træk baade af Faber, Petersen og Kammeraterne i Fredericia.

Wichmann, Inger Frk.

(F. ¹⁸/₇ 1879, ansat ¹/₇ 1902 i Rønne, senere i København. Kontrolør II).

Frk. W. var *den første Kvinde*, der gjorde Tjeneste paa Hovedtelegrafstationen paa Købmagergade. Det var en Begivenhed i Telegrafvæsenets Historie, at en enkelt Dame meldte sig til Tjeneste i den store Apparatsal mellem de mange Herrer. Hidtil havde man dér sjælden set andre Repræsentanter for det smukke Køn end Rengøringskonerne, saa det vakte jo en ikke ringe Opmærksomhed, da en lille, ung Dame pludselig stod midt imellem de mange mandlige Telegrafister for at gøre Tjeneste Side om Side med dem. Frøken W. har forstaaeligt nok følt sig en Del benauet ved sin Entré; hun hørte til det første Hold kvindelige Medhjælpere, der deltog i Kursus til den udvidede Telegrafeksamen og var med til Indøvelse i Liniearbejde i September 1905, hvorefter hun i Oktober samme Aar blev forsat til København.

Frk. W. har givet følgende Beretning om sine Indtryk, da hun stod blandt de hidtil eneherkende Mænd:

— Min første Tjenestedag paa Hovedtelegrafstationen var den 1. Oktober 1905, en Konfirmationssøndag. Den Dag forløb meget godt, da der var stor Travlhed, og mine mandlige Kolleger ikke havde Tid til at beskæftige sig med andet end de mange Lykønskningstelegram-

mer. Men efter denne Søndag kom Hverdagene, og de var værre for den lille Bornholmer.

Nogle af de Unge kendte jeg, f. Eks. „Fjod“, nuværende Fuldmægtig Jerntved, „Boy“, nuværende Materialforvalter Hyding, og afdøde Sofus Carlsen, altid kaldet „Caroline“.

Disse ligesom banede Vejen lidt for mig og var meget elskværdige og hjælpsomme med at vise mig til Rette paa Hovedstationen. Det var dog som at løbe Spidsrod hver Dag, naar jeg skulde hen til min Plads, i Reglen Rønne-Apparatet eller „Skovstationerne“.

Alle vendte Øjnene mod mig, naar jeg kom. Jeg kunde tydeligt mærke, hvorledes man drøftede hele min Person, hvorledes jeg gik, hvorledes min Frisure var sat, hvordan jeg skrev, min Klædedragt — alt blev gjort til Genstand for Drøftelse og Kritik, og navnlig min noget bornholmske Dialekt morede Herrerne. Af og til blev en eller anden af dem sendt hen for at passiare lidt med mig, medens de øvrige holdt sig lidt paa Afstand for at lytte til „Sproget“.

Nogle af Herrerne var elskværdige og hjælpsomme, andre var mindre rare. F. Eks. dristede jeg mig engang til at bede en af dem om at laane mig en Blyant et Øjeblik, jeg fik i en bister Tone det Svar: „Jeg har kun én, den bruger jeg selv“.

En Gang hørte jeg i Forbigaaende en af Herrerne kalde mig „den bornholmske Sild“. En anden Gang, det var oppe i Spiseværelset, havde jeg stille og beskedent pakket min Mad ud. Pludselig rejser flere af Herrerne sig og stirrer paa min Mad, idet de udbryder: „Jo, hun har s'gu røget Sild paa sin Mad“. Jeg tog ikke røget Sild paa min Mad de følgende Dage.

En Dag kom en ældre Herre hen til mig ved Apparatet, hvor jeg sad. Han havde graat Skæg, Slængkappe og Galoscher paa, og saa farligt ud. Han beklagede sig over, at jeg udfyldte Konvolutterne mangelfuldt. Jeg tog ham ret overlegent og svarede ham temmelig gnavent, da jeg troede, det var et gammelt Bud, der gjorde Vrøvl.

Telegrafist W. Schröder, som havde hørt, hvad der foregik, meddelte mig, at det var Chefen for Udleveringen, Overtelegrafist Jørgensen, ogsaa kaldet „Kaptajnen“. Jeg havde jo ikke forestillet mig, at en Overordnet paa Hovedstationen saa saaledes ud:

Forøvrigt fandt jeg mig hurtigt til Rette mellem Herrerne, der gennemgaaende var flinke og hjælpsomme Arbejdskammerater, og jeg fik adskillige Venner blandt dem, Venner, som gennem Aarene har bevaret et trofast Venskab for mig, i gode saavel som i trange Tider. Ret snart efter mig blev flere Damer sat til Tjeneste paa Hovedstationen, blandt de første var: Frk. Ingeborg Remmer, Frk. Mathiassen,

Frk. Inger Guldager, (nu Fru Ingeniør Heymann) og Frk. K. M. Michelsen. Senere fulgte mange, mange flere, saa Herrerne blev i absolut Mindretal.

Wolder, Charles.

(F. 22/9 1858, ansat 1/5 1873. Gjorde Tjeneste i København til sin Afsked 31/12 1924.)

Wolders Far var Telegrafbestyrer i Rudkøbing, og han havde faaet Fabers skriftlige Tilladelse til at benytte C. W. til Hjælp paa Stationen (C. W. var da 11 Aar), selvfølgelig paa eget Ansvar. Denne Tilladelse var bleven sendt umiddelbart efter et Besøg, Faber aflagde i Rudkøbing paa Kasseeftersyn. Direktøren havde under Opholdet paa Stationen bedt den gamle Wolder anmode Svendborg om at bestille et Værelse paa Wandals Hotel, og da C. W. sad ved Apparatet og hørte, hvad der blev sagt, kaldte han Svendborg og gav ham Ordren fra Faber. Da Svendborg svarede, lukkede C. W. ikke op for Apparatet, men hørte, hvad Svendborg sagde. Faber fo'r da hen til Apparatet, lukkede op, saa Strimlen kunde løbe, og sagde paa sin korte Maade: „Men Dreng dog, du lukker jo ikke Apparatet op!“ Den gamle W. svarede hertil: „Det behøver han heller ikke, Hr. Etatsraad, han hører lige saa godt, som han ser“.

Saa faldt der en tung Haand paa C. W.'s Skulder, og Faber udbrød: „Du er en Knop! Dig kan vi komme til at bruge, naar du bliver konfirmeret“. Charles kunde altsaa godt „ekspedere“, da han, 14^{1/2} Aar gammel, iført Konfirmationstøjet, der ellers kun var til Søndagsbrug, mødte til Tjeneste i København den 1. Maj 1873 paa Kontrolør Balduin Lunds Hold. Hans Bestilling det første Aarstid var som de fleste Medhjælperes at være „Omdeler“, kun paa Syv- og Tivagter kunde han snyde sig til at sende og modtage et Telegram, og en enkelt Gang imellem paa Wedselstofis Anmodning „tage et for ham“ ved App. 2; men naar det skete, blev der som oftest raabt paa „Omdele- ren“ — og blev Raabet gentaget, kom selveste Kontrolør Lund og sagde: „Wolder, De skal passe Deres Omdeling!“

— Efter 13 Maaneders Omdeling, blev W. betroet App. 8 og 21, hvor der hele Vagten var højst 10 Ekspeditioner. Tiden gik mest med at kalde forgæves i halve og hele Timer paa Poststationerne, som

stod paa de Linier. Efter den udmærkede Træning ved disse Apparater, blev Wolder sat til App. 17, Fredericia-Linien, og det travleste Morse-Apparat paa hele Stationen.

Da Wolder saa' af Vagtlisten, hvor han skulde være, gik han til Kontroløren og sagde, at det Apparat turde han ikke overtage. Kontroløren svarede: — Det varer kun nogle Dage, og dem skal De igennem, saa skal De se, De kan godt.“ Wolder fik Lov til at sidde ved Fredericia-Apparatet, til Ekspeditionen blev overført paa Wheatstone, og saa fulgte han med til dette Apparat-System. Saa længe han sad ved App. 17, var der ingen, der kunde sende hurtigere, end at Wolder tog „paa Slaget“, som det tekniske Udtryk var for Kvittering i samme Nu, Afsendelsen sluttede. Fredericianerne, der var anset for at være blandt Verdens dygtigste og hurtigste Ekspedienter, ærgrede sig over, at de ikke kunde faa Wolder bag ud, og med Bestyrer Petersens Tilladelse deltes deres Sendevagt i 3 Gange 2 Timer, saaledes at hver af dem — det var Johannes Lassen (Ørnfelt), Victor Nielsen (Astronomen) og Mühlenstedt — kunde møde med friske Kræfter. Det lykkedes dem dog ikke at faa Wolder bag ud, og Bestyrer Petersen skal en Dag have sagt: „Han er Fanden pine mig et Jern til at modtage.“

Ved en Linieafbrydelse, da der laa Bunker af Telegrammer til Fredericia, sad Wolder en Aften og sendte. 10 Minutter før 9 siger Fredericia „vent“. Kontrolør Lund spurgte Wolder, hvorfor han ikke sendte. Da han fik Grunden at vide, sagde han: „Bliv ved at kalde, til han siger „kom““.

Wolder kaldte, men fik stadig „vent“, han fortsatte sin Kalden, til han blev afbrudt med et „Petersen her, vent“. Wolder svarede med et meget stort Udraabstegn — det ansaas for en Uforskamthed, naar nogen gav Udraabstegn — og vedblev at kalde. Saa blev han anmodet om at kalde Kontroløren til Bordet, da Bestyrer Petersen vilde tale med ham. Kontrolør Lund kom til, og Petersen udbød sig Navnet paa den Ekspedient, der havde givet ham et Udraabstegn saa stort, som han aldrig før havde set det.

Kontroløren opgav Wolders Navn, men tilføjede, at han havde givet Ordre til ikke at respektere noget „vent“. Til Wolder sagde Kontroløren, at Bestyrer Petersen nok vilde klage over ham, men saa skulde Kontroløren besvare Klagen for Wolder, „men brug nu ikke oftere Udraabstegn, store eller smaa, naar der bliver sagt „vent, Petersen her.“ Der kom imidlertid ingen Klage.

Halvandet Aar efter kom Bestyrer Petersen op paa Hovedstationen, Wolder kendte ham ikke. Efterat Petersen havde talt lidt med Kontrolør Lund, kom Kontroløren hen til Wolder og sagde: „Wolder, Bestyrer Petersen fra Fredericia vil tale med Dem.“

Hed om Ørene og angst for sit unge Liv traadte Wolder hen for ham. Kontroløren præsenterede, Wolder bukkede dybt.

„Naa, ser De saadan ud! De er Fanden pine mig en Knop!“ Han rakte samtidig Wolder Haanden og sagde: „Saa er vi to gode Venner igen.“ Wolder forstod og følte, at denne Udtalelse fra den Mand, var den største Ros, han kunde faa. To Gange stillede Wolder hos Telegrafbestyrer Forchhammer og fik udbetalt Gratiale for „flink Arbejde“, 25 Kr. hver Gang. Det var i Fabers Tid, senere fandt den Slags ikke Sted.

I Begyndelsen af Wheatstoneperioden sad en Dag Wolder ved Receiveren og „gamle Christian“ (Christian Petersen) ved Puncheren. Wolder nedskrev efter Hørelsen, mens Strimlen løb paa Gulvet. Direktør Høncke kom netop ind, og da han saa det, gik han hen til Christian og sagde: „Men hvad er dog det, han gør?“ Christian svarede: „Han tager paa Hørelsen fra Receiveren, det har jeg heller aldrig set andre end Wolder gøre, og især da han skriver igennem, er det godt gjort“.

Høncke var siden da altid Wolder meget bevaagen, undtagen én Gang. — En Landligger fra Vedbæk, hvor Høncke ogsaa boede om Sommeren, beklagede sig til Direktøren over at have faaet et uforstaaeligt Telegram fra Amerika. Haandskriften var Wolders, og Direktøren kaldte ham over og gav ham Skylden for den begaaede Fejl, som bestod i, at der var tysk Tekst i Stedet for Codetekst. Telegrammet var modtaget paa en Nattevagt, og W. hævdede, at han ikke var Skyld i Fejlen og ikke, som Direktøren sagde, havde sjusket med Arbejdet. Da W. kom tilbage fra Direktøren og fortalte Kontrolør Lund, hvad denne havde sagt, gav han W. og en anden Ekspedient hver en Afløser, for at de to i Strimmelkælderens skulde forsøge at finde Strimlen til Telegrammet. Efter 2¹/₂ Times Søgen fandt W. Strimlen midt i en Serie Telegrammer paa 13 Stykker. W. tog hele Strimlen med de 13 Telegrammer op til Kontroløren, som saa paatog sig at ordne Resten.

En halv Snes Dage senere blev Wolder kaldt over til Direktøren, som beklagede at have gjort W. Uret. Fejlen laa hos Ekspedienten i Fredericia, der havde sendt Hovedet og Adressen af Telegrammet og derpaa vendt Bilaget og sendt Teksten af det næste Telegram i Bunken. Mærkeligt nok var Ordantallet ens i begge Telegrammer, ellers var Fejlen bleven opdaget med det samme. Høncke glemte aldrig senere, at han havde gjort W. Uret, og var altid venlig og elskværdig mod ham, saalænge han var Telegrafdirektør.

Wolder, Julius.

(F. 9/9 1864, ansat 1/4 1881, Medhjælper i København, tog Afsked for at gaa over i Store Nordiske 1/1 1882).

Da W. var kommen i St. Nords. Tjeneste, gik han paa Selskabets Maskinværksted, hvor han i 1¹/₂ Aar blev uddannet til Stationsmekaniker. Derefter fik han Ansættelse i Newcastle under den kendte, dygtige Telegrafbestyrer Mygind. Da han havde gjort Tjeneste dér i 3¹/₄ Aar skulde St. Nord. have sendt et Kabel til Hongkong til den kinesiske Regering. Hovedkontoret i København forespurgte Mygind, hvem han vilde anbefale som egnet til at sendes ud med Kablet — dette kostede adskillige Millioner Kroner — og Julius Wolder blev anbefalet. Han blev saa med 4 Dages Varsel sendt til Kabelfabrikken i London for at modtage Instruks med Hensyn til Temperatur af Vandet, som Kablet skulde ligge i ombord i den 8000 Tons store Damper. Damperen gik derefter til Kina.

Efter en Rejse paa 42 Dage afleverede Wolder Kablet til Mynighederne i Hongkong. Wolder fik udbetalt et Gratiale af 1 Pund Sterling for hver af den 42 Dages Rejse og blev samtidig beordret til Tjeneste i Shanghai som Stationsmekaniker.

Efter 20 Aars Tjeneste i Shanghai, gik han i kinesisk Tjeneste. Store Nord. anbefalede ham til Bestyrerpladsen i Tientsin, som Kineserne vilde udvide og forandre fra Morse til Wheatstone.

Da han overtog Stationen, var der 16 Telegrafister, og fire Aar efter, da W. havde moderniseret den med Wheatstone-Apparater fra St. Nords. Fabrik i København, gjorde over Hundrede Telegrafister Tjeneste paa Stationen.

Julius Wolder tog sin Afsked 1908 og levede siden i København, til han den 15. Oktober 1927 afgik ved Døden. Medens han var i Shanghai, kom „Valkyrien“ med Prins Valdemar derud, og J. W. var blandt Arrangørerne af de Fester, som ved denne Lejlighed fandt Sted.

En af de unge Marineofficerer, som han den Gang sluttede Ven-skab med, fulgte ham til Graven. Det var nuværende Kommandør Harttung.

Wolmer, Th. P.

(F. $\frac{6}{6}$ 1857, ansat $\frac{1}{3}$ 1874, Nyborg, København, Overtografist, Fuldmægtig i Sekretariatet, Regnskabsfører ved Hovedstationen. Afsked $\frac{1}{3}$ 1917).

I 1879 blev de saakaldte „aftalte Adresser“ indført ved Stats-telegrafen til Bekvemmelighed for det korresponderende Publikum, særlig Handelsstanden. Naar et Telegram med indregistreret aftalt Adresse ankom, slog man op i en Protokol, hvor den fuldstændige Adresse var indført. Protokollerne med disse Adresser svulmede efterhaanden op og blev uhaandterlige og tidsspildende at benytte. Th. Wolmer fik da Ideen til og konstruerede det praktiske „Skab for aftalte Adresser“, som toges i Brug den 5. September 1900. Hver aftalt Adresse havde sit Rum i Skabet efter Bogstavorden, og i Rummet laa et Antal gummierede Etiketter paatrykt den aftalte og den fuldstændige Adresse. Man tog saa blot en Etiket i det paagældende Rum og klæbede den paa Telegrammet.

Th. Wolmer, som var Telegrafforeningens første Formand og senere, 1917, blev udnævnt til dens første Æresmedlem, udførte et stort agitatorisk Arbejde i Skrift og Tale for sine Kolleger. Han var en Mand, der aldrig stak sin Mening under Stolen, men sagde den rent ud, enten det var overfor en Overordnet eller en Kammerat. Det kunde ikke undgaas, at Wolmer med sin Gaapaa-Natur ofte havde Sammenstød med dem, hvem han søgte at overbevise om sin Menings Rigtighed, men altid kæmpede han med blanke Vaaben, og det var mange Gange helt forfriskende at føre en Disput med ham.

Foruden at være en dygtig Debattør, var han ogsaa en udmærket Skribent, der skrev mange Artikler i Dansk Telegraftidende og bl. a. var Medarbejder ved Hages Haandbog i Handelsvidenskab.

Ørnfelt, Henrik S. J. T. L.

(F. 1/8 1864, ansat 1,2 1879, udenfor Nr. 1/11 87 til 1/5 91. Afsked 1/8 1908. Telegrafist).

Om sit indholdsrige Liv i og udenfor Telegrafetaten fortæller Ørnfelt: — Fader blev Stationsforstander ved Statsbanerne i Jylland, da jeg var 10 Aar gammel. Naar jeg sad stille som en Mus, maatte jeg opholde mig saa meget, jeg vilde, paa hans Kontor, hvor Telegrafapparaterne stod. For Fader var min Nærværelse lidt Selskab i Ensomheden, thi der var paa de Tider Heldøgntjeneste og intet Personale udover nogle Stationskarle, og for mig var Apparaternes Tikken og Prikken Fantasisittraade fra og til den store, ukendte Verden derude.

Mange Dage gik der ikke, før jeg kunde skelne mellem de forskellige Stationers Kaldesignaler, særlig vor egen Stations, hvad hurtigt medførte, at Fader kunde tillade sig at gaa ud i Haven, indtil han hørte mine af fuld Vished dikterede jublende Skrig „Randers kalder“; han kvitterede med et „du er jo en flink Dreng“.

Snart fik jeg lært Telegraftegnene, og lang Tid gik der ikke, før jeg fandt det som en naturlig Selvfølge, at jeg kunde tage alt paa Hørelsen og med Sikkerhed blot paa Lyden genkende, hvilken Ekspedient, der var ved det paagældende Apparat paa Strækningen Randers—Aalborg.

En Dag faldt Fader besvimet om, ramt af et kortvarigt apoplektisk Tilfælde. Den Dag var den første, jeg fik Brug for mit tidlige Kendskab til Telegrafering og kunde melde om Faders Tilstand. Dog, forinden Hjælpen indtraf, kunde Fader, hvis Tunge var lammet et helt Døgn, skrive med Griffel paa en Tavle, hvad jeg skulde telegrafere til Randers.

Det var første Gang, men langtfra sidste Gang i mit Liv, at der sænkede sig en varmende Glædesfølelse over mit Sind, fordi jeg kunde telegrafere.

Min Hu stod selvfølgelig til Statstelegrafen, som jeg drømte om tidlig og silde. Tænk at kunne stille paa Fredericia Telegrafstation, som Alverdens Telegrammer den Gang skulde transitere! Af mine ældre Brødre Johannes og Lorentz havde jeg forlængst lært at „punche“ paa en selvlavet Perforator. Saa naaede jeg mit Ønskes Opfyldelse og mødte som Aspirant i 1878 hos Telegrafbestyrer Petersen i Fredericia. Han anerkendte imidlertid slet ikke, at jeg kunde telegrafere, naar jeg ikke havde lært hos ham personlig. „Alle Streger og Prikker, ligegyldig, hvor de findes i et Tegn, skal, maalt med en Passer, være nøjagtig lige lange, ellers duer det Hele, i Lighed med de forjappede Jernbane- og Post-Etaters Telegrafskrift, til intet, og der vil komme Skrivekrampe,“ sagde han til mig. Ofte stod han bag mig og lod mig

tage Selvskrift, for saa i al Strenghed — med barnlig Glæde — at maale efter atter og atter, og derpaa sige: — det er godt, det er godt, Henrik, bliv saadan ved, kun langsomt, langsomt endnu.“ Og jeg blev ved langsomt i flere Aar, indtil Istransport over Bælterne, Storm og Islag og al Slags Uvejr havde fremkaldt Kabel- og Linieafbrydelser, hvorfor der laa dynget Bunker op af Telegrammer, som nu maatte sendes med Morsenøgle til Nyborg og derfra pr. Post til København. Lidt senere, da der blev Forbindelse direkte med København, sendte jeg til denne Station.

Ved den anden Ende af Linien var der en ypperlig Ekspedient (Larsen-Hamre), og nu brast alle hæmmende Baand, der kom et Gennembrud af det hidtil bremsede, men sydende Blod — jeg sendte med en Gennemsnitshastighed af over 40 Ord i Minuttet og mættedes ikke, trættedes ikke. Man stimlede sammen om mig og vilde næppe tro, det var rigtige Telegraftegn, men jeg vendte det ene Bilag efter det andet, og Larsen-Hamres „kom“ lød i samme Sekund, som jeg sluttede en Afsendelse. Saa pludselig stod Bestyrer Petersen bag min Stol. Jeg blev blussende rød og skammede mig over, at han havde hørt den Hastighed, hvormed jeg sendte, og jeg glemmer aldrig det Moment, da mine Øjne mødte hans ellers yderst strenge Blik; thi han, som intet Superlativ kendte uden „godt“, var den Dag stolt af mig, det var utvivlsomt, for jeg hørte ham udtale, at det var en „god“ Præstation, og at vi nok var bleven af med et stort Antal „Depecher“.

Efter dette Gennembrud følte jeg med visse Mellemrum en ubetingelig Lyst til at naa det Maksimum i Hurtighed, med en Morsenøgle, som jeg var sikker paa endnu hørte Fremtiden til. Saa en Dag stod jeg ved Duplex, som var stillet ud, og for at kontrollere min Skrifts Nøjagtighed, lod jeg Receiveren, til hvilken jeg tog Selvskrift, løbe paa 120 Speed. Nu mærkede jeg med glødende Tilfredshed, at alt arbejdede, som det skulde, og at jeg var sikker paa ikke at kunne blive „slaaet“ af nogen. Da i det samme kom Hr. Gries med nogle af de ældre hen til mig, som stod med Ryggen mod Stationen. Han sagde: „Vi kan næsten ikke følge med, er det virkelig uangribelig Telegrafskrift, Henrik?“ Jeg viste blot paa Strimlen, som løb paa største Speed, og hvor hver Streg og Prik var nøjagtig lige lange. Saa tog de mig med op „paa Loftet“ og lod mig sende for full speed med en Stangnøgle, mange, mange Gange, men hver Gang med det Resultat, at jeg ubetinget havde slaaet Verdensrekorden, jeg husker ikke med hvor mange Gange Maaleordet „Paris“ (jeg tror 2). Jeg sad inde med den i vistnok 19 Aar, indtil en Italiener, efter hvad jeg den Gang læste, overgik mig lidt i Hurtighed.

Under mine Tjenestear i Fredericia var min største Opfindsom-

hedsevne koncentreret paa at undgaa Bestyrer Petersens og Kontrolør Kyhls Indsigt i og Kontrol med, hvormeget jeg i Virkeligheden arbejdede, thi disse to, sandt at sige kære Mennesker, havde opdaget, at fra Apparat 1 til 8 stod mit Navn under et Utal af Ekspeditioner, idet jeg kom løbende og bad om at faa Lov til at ekspedere, hver Gang et Apparat kaldte, eller Telegrammer af Omdeleren blev lagt til et Apparat, bortset fra, at jeg sad paa Stationen det meste af Dagen i min Fritid. Naar saa Klokken var ni om Aftenen, og al Kontrol var ophørt, stillede jeg bogstavelig talt hver Aften og arbejdede som vild ved Perforatorerne, indtil Slutvagterne var forbi, eller ofte meget langt ud paa Natten. Men ogsaa det opdagede tilsidst Bestyrer Petersen. Jeg var løben op i Vækst til over 73 Tommer, og en Dag trak Petersen mig ind paa sit Kontor og gav mig en alvorlig Omgang, der, karakteristisk for hans Forhold tll mig, mundede ud i „jeg vil Pinedød ikke ha', at De, Henrik, som Tilfældet er, har ladet Dem indtegne paa det modsatte Daghold for gratis Permissions-Vagter, altsaa Heldagsvagter hele Sommeren igennem, bortset fra et Utal af Slut- og Natvagter — jeg lader Dem stryge paa flere af Listerne, og nu skal De, Fanden pine mig, øjeblikkelig gaa op til Læge Hildebrandt og lade Dem undersøge, for De ser noget for tynd og bleg ud!“

Resultatet af Lægebesøget blev, at jeg til Adspredelse for mig selv, Fredericianerne og Middagstogenes Passagerer fik købt mig en mægtig høj Cykle — den første af den Slags, som var set i Funktion i Sydjylland — paa den hang jeg uafsladelig, naar jeg ikke var paa Telegrafstationen.

Naar jeg nu tænker tilbage paa Fredericia, staar det mig klart, at det var min ubegrænsede Interesse for Arbejdet, der holdt mig i Aande, indtil jeg havde opnaaet alt, hvad jeg kunde opnaa af Færdighed saavel i Morsetelegrafering som i Perforering. Men bortset fra, at vi læste en Del Skønlitteratur og var meget optaget af de forskellige Forfattere, kunde Fredericia i al sin graa Vadmøl og Smaaborgerlighed dog kun vække Udlængsel. Det var ikke nok for mit Aandedræt, at der af og til kom en og anden Trækfugl, som f. Eks. vor Telegrafdirektør, Peter Fabers Søn som Elev ved Store Nordiske, selv om han medbragte en Del Luft under Vingerne fra Kunstakademiet paa Charlottenborg, og af Interesse for mig, der havde haft en hel Del at gøre med hans telegrafiske Undervisning i Fredericia, efterlod mig sin Malerkasse m. m.

Et af de Pust, desværre et sørgeligt, der kom til os ude fra den store Verden, husker jeg som noget næsten paralyserende. Det var den 13. Marts 1881, da Libau bad os standse ved alle Apparaterne, fordi der fra St. Petersborg vilde komme et vigtigt Statstele-

gram til alle russiske Ministre i alle Lande. Den Nihilist-Bombe, der sprang hin Eftermiddag, gjorde et dybt Indtryk paa Personalet, der stod forsamlet i hviskende Smaagrupper, da Bestyrer Petersen pludselig kom til Stede i Skumringen. Han fandt Anledning til diplomatisk at komplimentere sit Personale, fordi han havde den faste Overbevisning, at dette mønsterværdige Personale, som han selv havde taget i den strenge Ed, vilde vise sig fortjent til hans Tillid og Tro paa, at ingen, absolut ingen i Fredericia, vilde kunne faa at vide om denne rædsomme Udaad, før næste Dag, naar Bladene fra Hovedstaden vilde indløbe.

Et Forsøg paa at bringe lidt Kulør paa Tilværelsen i Fredericia ved at give baade Benene og Tungen lidt at bestille ved Omgang med andre Mennesker, var Oprettelsen af et eksklusivt Danskursus for 12 Par. Vi 18—20 aarige Telegrafister blev af den højere Borgerstands Repræsentanter mødt med det ret beset yderst fornuftige Svar paa vor varme Interesse for deres Døtre, at vi godt kunde faa dem med, men paa Betingelse af, at de skulde følges samlet hjem fra Danse-aftenerne til deres Forældre af alle 12 Herrer, saaledes at der tilsidst, naar de 11 var fulgt hjem, gik 12 unge Mænd med én ung Pige til hendes Forældres Gadedør. Men at komme bort fra Fredericia til København var saa godt som ugørligt paa det Tidspunkt, naar man ikke byttede sig til det for en Sum, der varierede fra 700 til 1500 Kr. Hvad mig angaar, maa jeg tilstaa, at Bestyrer Petersens varme Hjerte for mig viste sig i, at han en Gang, da Direktør Høncke var kommen til Fredericia, lod mig forebringe ham mit indtrængende Ønske om at komme til København. Min Forflyttelse dertil blev tilstaaet uden Udgift for mig, og jeg rejste i 1882.

Hvilken himmelvid Forskel var der dog ikke mellem Livet indenfor Stationerne i Fredericia og København! Paa den første arbejdede man under Begejstringens Fane i Kappelstrid om, hvem der kunde yde mest i Etatens Tjeneste, ganske bortset fra Gageringsforholdene, som desværre var under al Kritik. I København var Kappelstrids-Begejstringen mildest talt ikke synderlig fremtrædende, men Stræben efter et rimeligt Udkomme mere iøjnefaldende, d. v. s. enhver, som blot vilde hæve sig en lille Smule opefter i Selskabet, var nødt til at have Ekstraarbejde, hvorfor „Besættelsessystemet“ for en billig Penge (33 Øre i Timen) florerede, eftersom alt Privatarbejde betaltes højere.

Paa dette Alter bragte ogsaa jeg mit Offer, da jeg havde gjort Tjeneste i København i 5 Aar. Efter et Aars intensivt Arbejde 1886—87 paa Universitetet hos daværende Departementchef Dessau, bestod jeg som eneste af over et halvhundrede Elever Stenografeksamen og blev tilbudt Pladsen som Prøvestenograf ved Rigsdagen,

Men her, i 1887, mødte min Skæbne mig i en ret usædvanlig Form, idet Store Nordiske tilbød min Broder Lorentz og mig Ingeniørstillinger i den russiske Regerings Tjeneste. Forudsætningen var, at vi kunde bestaa en Række Eksaminer, som vi skulde underkastes i St. Petersborg for at godtgøre vort særlige Kendskab til Wheatstone-Apparaterne med Translationen, hvilket hurtigarbejdende System vi skulde indføre gennem Østsibirien til Wladivostok, dog heri ogsaa indbefattet Undervisning af det stedlige Personale i Apparattjeneste inden Udgangen af 1890.

Store Nordiske bekostede vor Undervisning paa dets Kabeldepot i Hellerup, ligesom ogsaa et tremaaneders Heldagskursus paa dets mekaniske Værksted under Ingeniør Guldstad, for at vi selv skulde kunne foretage mindre Reparationer.

Jeg tror at kunne sige, at næppe har Blodet fosset stærkere gennem Aarerne paa et nogleogtyveaarigt Menneske, end det gjorde hos mig i de Maaneder, som gik forud for Afrejsen den 13. Oktober 1887 med Maalet: det fjerneste Sibirien, til den By jeg valgte, hvor der kun fandtes Russere.

Men klammere Haand har vel sjældent noget ungt Menneske følt end jeg, da Telegrafetaten pure nægtede os 3 Aars Orlov med Ret til Genansættelse i Etaten i 1890 i Tilfælde af Engagementets lykkelige Forløb. Det er mig den Dag i Dag ufatteligt, hvorfra den personlige Beslutsomhed kom, der førte mig op til vor Minister, som jeg til Trods for min medfødte Generthed fik overbevist om, at han burde se bort fra sin Direktørs Syn paa Sagen og give os Rejsetilladelsen. Vi fik den og forpligtede os til efter de 3 Aars Forløb at stille vore Erfaringer og eventuelle Sprogkundskaber til den danske Telegrafetats Disposition.

„Naar De faar den flerdobbelte Gage af, hvad vore Overingeniører kan opnaa, maa De i ingen Retning staa under dem, heller ikke i Kendskab til Hughes Apparater,“ var de lidet trøstende Ord, vi fik at høre af en højtstaaende Embedsmand, da vi var ankommet til St. Petersborg.

Følgelig begyndte vi straks vore daglige Besøg paa Hovedtelegrafstationen (hvor ikke blot Telegrafisterne, men ogsaa Telegrafistinderne bar Uniform), thi vi skulde inden 2 Maaneders Forløb underkaste os de berammede Prøver, bl. a. eksamineres i Wheatstone efter „le Tuals“ franske Udgave, som vi, saa vidt jeg forstod, skulde kunne udenad. Man saa sikkert helst, at vore russiske Kolleger-Konkurrenter gik af med Sejren og fik de 3000 Sølvrubler i aarlig Gage foruden ca. 3500 Rubler i Rejsepenge.

Da saa Afgørelsens Dag kom, var det, som en Staaldrivfjeder

var spændt i mit Indre, saa jeg var parat til en overmenneskelig Kraftudfoldelse. Nu trak vi ud af en Bunke fremlagte Sedler i det tyske Sprog de Opgaver, vi skulde løse. Wheatstone-Opgaverne indgød mig ingen Frygt, thi der fandtes i „le Tual“ ikke den Plan, Tegning eller det Strømløb, jeg ikke kunde tegne udenad endog i Søvn. Da den Del var overstaaet, og jeg til Slut trak en Opgave i Mekanik, lydende paa at dreje nye Knive til en gammel, udslidt Perforator, følte jeg mig forladt, og Spændkraften var ved at gaa af mig. Værkstedet i Kælderen var tomt, bortset fra en Drejebænk. End ikke en Skruetrækker fandtes, og da jeg beklagede mig derover til Eksamenskommissionens Formand, General Ussof, svarede han kun: „Vore Ingeniører kan alle selv lave Skruetrækkere“. Værst var det, at jeg paa Store Nordiskes Værksted nærmest kun havde lært at dreje paa en Drejestol, og Værkføreren altid havde bedyret, at Knive til Perforatorer aldrig vilde blive forlangt, vi selv skulde lave, da dette var umuligt, de leveredes altid i hele Sæt fra Fabrikken.

Efter nogle Timers Reparationsarbejde, som jeg udførte i en halvt ubevidst, halvt hypnotisk Tilstand, sikkert med høj Feber, men uden mindste Tro paa, at de af mig lavede Knive vilde komme til at passere glat gennem Hullerne i Pladerne, vaagnede jeg pludselig op til at tage Bestemmelse om at samle Perforatorens Dele og gøre Forsøg paa at faa den til at arbejde. Det utrolige skete imidlertid, Papirstrimlen bevægede sig fremefter ved hvert langsomt Slag paa Tangenterne, og Gennemhulningen var uangribelig, end ikke flosset. Men saa snart Hastigheden blev sat op, stod den stille. Jeg opdagede da en Maade, nemlig ved skæve Slag paa Stregtangenterne, hvorved den kunde gaa med største Hastighed, hvorefter jeg forestillede den for Eksamenskommissionen til Eftersyn.

Nu udspillede sig en stor Komædie. En ældre Herre af Kommissionen ønskede den kasseret, fordi den stod stille, hver Gang han forsøgte sig paa den. Saa fulgte en Række hurtigt vekslende Forsøg mellem ham og mig. For hver Gang jeg fik den, arbejdede jeg med større og større Voldsomhed. Slagenes Kraft og Hurtighed blev tilsidst saa eksplosive fra min Side, at Stationens Personale strømmede til for at se den overordentlige Hastighedspræstation. Jeg afsluttede med at udbyde: „Enhver vil herefter have faaet Beviset paa den her foreliggende Strimmel, at der kan arbejdes paa denne gamle Perforator; at De, min Herre, ikke kan det, bør ikke lægges mig til Last og hører ikke med til Eksamensbetingelserne.“

Efter at alle de stillede Opgaver var løst tilfredsstillende, forløb der kun faa Dage, inden vi fik vor Udnævnelse som Overingeniører med Charge som Oberst og dertil svarende Uniform. Endvidere fik vi

Rejsepenge for 6 Heste à 3 Kopek pr. Werst (9000 W.) foruden Dagpenge, og Gagen var 3000 Rubler. Rejsens Varighed beregnet til ikke over 6 Maaneder, thi Jernbane gennem Sibirien fandtes endnu ikke.

Som saaledes ansatte i russisk Statstjeneste. skulde vi aflægge Ed og blev sendt til den finske Kirke, hvor Præsten lod os række vore tre Fingre paa højre Haand i Vejret og efter ham i Sætninger gentage den lange, yderst kraftige Troskabsed. Da jeg ikke alene syntes, men ogsaa udtalte, at det dog var for meget forlangt af os, at vi skulde udgyde vort Blod for Rusland, blev Præsten usikker og spurgte, om vi da ikke var Svensk-Finner og saaledes russiske Undersaatte. Ved Svaret „Nej, vi er danske Undersaatte“, blev han rædselsslagen, bad undskylde og mumlede yderst komisk noget om, at han ikke nu kunde sætte Eden ud af Virksomhed, ved at rulle den baglænds op igen.

Paa St. Petersborg Station var af Danske som Telegrafister ansat bl. a. Grev Ahlefeldt-Laurviggen og Oversætteren Emanuel Hansen, nuværende virkelig Etatsraad, men Gagerne var dér meget smaa. Efterat vi havde holdt en Afskedsmiddag med Bekendte, tiltraadte vi Juleaften 1887, velbevæbnet med Penge og Vaaben, Rejsen til Østsibirien med Khabarofsk som Maal, hvortil jeg ankom den 23. Maj 1888.

For et Menneske, der, som jeg, stammer fra den smukke Vejleegn, er født i Krigsaaret 1864 paa Kiddegaard og paa mødrene Side er en Kidde (min Moder var Tante til Harald og Aage Kidde) og som altid har elsket Naturen, bragte disse 5 Maaneders Slæderejse i Vinterens Hjerte og under Foraarets Frembrud, en saa lykkelig Tilværelse, at jeg næsten ikke kunde faa Søvn i Øjnene hverken Dag eller Nat. Umættelig nød jeg Livet om mig, Farten i Nætterne over Stepperne med omstreffende Mennesker og Hundreder af sultne Ulve, gennem de ensomme, mørke Fyr- og Granskove eller gennem lysere Egne med bedaarende rimdækkede Birketræer, hvis tynde Grene lignede det pureste Sølv. Ogsaa de Mennesker, man møder under disse Himmelstrøg, kunde nok holde Ens Interesse vaagen: Postheste, Stationsholderen, Slædekusken, Guldgraveren, de vandrende Forviste, Thekaravaneførerne, Kirgiserne paa deres Heste eller Kameler, den som en Falk spejdende Postrøver paa sin vindrappe Araberhest, Tartaren, Buriatten i Transbaikalien. Orotschonen, Golden, Giljakken ved Amurfloden osv., som hver især indeholder Stof for den, der tørster efter at berige sig som Menneskender. Og her er da Stedet til ogsaa at omtale den russiske eller rettere den sibiriske Telegrafist som den tilforladelige, opofrende og selvfornægtende Slider og meget ofte intelligente Mand, saaledes som jeg kender ham. Han satte sig forholdsvis hurtig ind i Wheatstone-Translationens Pasning, ja, Psykologi kunde jeg næsten fristes til at sige, eftersom den Pasning, der fordredes, betingedes af en instinktiv

Forstaaelse eller Tilegnelse af uskrevne og ubeskrivelige Forhold og Omstændigheder, der nærmest maa regnes i Klasse med en Sans som Jagthundens Vejring af Vildtet.

Der skal „flair“ til for at føle, hvorledes saadanne 4 Relæer plus andre Apparater skal arbejde tilfredsstillende, naar de i Aarevis daglig skal føre en Verdenskorrespondance fra Øst til Vest og omvendt over en Strækning af 2100 Kilometer Fastlands-Luftlinie. En slem Forstyrrelse er Tordenvejret, som undertiden raser uafbrudt i 5—6 Døgn, ofte ledsaget af mægtige Kuglelyn og et Mørke ved Dag, der er sortere end Natten. De Traade, hvoraf Relæerne bestod, da jeg overtog dem, var saa tynde som det fineste Haar og brændte selvfølgelig over allesammen under disse Lynnedslag inden det første Aar var gaaet.

Det er den Slags Hændelser, som sætter En graa Haar i Hovedet; men det er ingen Skade til for en ung Mand at føle sig som jeg i det givne Tilfælde saa ubeskrivelig lille, fuldstændig alene og overladt til sig selv, thi det udvikler i det mindste Selvstændigheds- og Ansvarsfølelse, man har ingen at skyde sig ind under og derved udslette sig selv som selvstændig Enhed. Under Erkendelsen heraf og for allerede i 1889 at føre Beviset for, at visse af mine Underordnede kunde passe Translationen uden mig, rejste jeg for nogle Uger bort fra Khabarofsk og begav mig, tildels paa Hesteryg, op imod Kam-schatka, hvor jeg slog mig ned midt inde i en Urskov ved en varm Kilde, hvis nærmeste og eneste bestandige Beboere bestod af 4 Forviste.

Ved min Tilbagekomst havde Telegrafisterne klaret sig fortrinligt, og glade var de, fordi Ministeriet i St. Petersborg belønnede dem med et fast Tillæg af 10 Rubler pr. Maaned „for Wheatstone“. Som Illustration af Pengenes Værdi paa det Tidspunkt tjener, at en halv røget Gaas kostede 9 Kopeck.

Under mit 2½ Aars Ophold i Khabarofsk havde der Tid efter anden omkring mig samlet sig en Del Patienter med Benbrud, Muskel-forstrækninger og lignende Sygdomme, foruden en Del, lidende af Gigt eller stærk Hovedpine. Disse Patienter mente de stedlige Læger, at jeg kunde hjælpe lidt paa med Massage, som jeg havde set en Del af paa daværende kgl. Livlæge Ibsens og Dr. Brøndsteds Institut i Tordenskjoldsgade. De sibiriske Læger manglede ganske personligt Kendskab til Massagebehandling. Betingelsen for, at jeg vilde beskæftige mig med disse Patienter var, at jeg aldrig under nogen Form vilde tage mod Betaling eller Foræring for min Hjælp.

Saa en Dag kommer Telegrafistinden ved Indleveringen og meddeler mig, at hun fra Generalguvernørens Adjutant, Oberst Alexandroff, havde faaet indleveret et Telegram til Moskva, indeholdende Ordre til at sende ham et af de fineste Gulduhre til mange Hundrede

Rubler med Inskription lydende paa mit Navn, fra ham som taknemlig Patient, fordi jeg havde reddet ham fra Døden.

Jeg fik hende til øjeblikkelig at køre til Afsenderen, for hvem hun forklarede mit bekendte Syn om ubetinget Afholdelse fra at modtage Erkendtlighedsydelse for „Seancer“. Telegrammet blev da holdt tilbage.

Tilfældets Forhistorie var en Tarmslyngning, under hvilken Byens Læge-Koncilium paa Sygdommens mest kritiske Tidspunkt havde bestemt sig for at give Hr. Alexandroff en Dosis Kviksølv for at „rette“ Tarmen. Da der intet gunstigt Resultat viste sig, sendte de en Trojka efter mig, som næppe nogensinde har kørt mere vild Kørsel end den Dag. Ankomsten til Sygesengen, skrævede jeg over den og gav mig til — nærmest rent instinktmæssigt — ved Strygninger at lede efter en fyldt Tarm, som jeg straks fandt, hvorpaa en endog hørlig Boblen (Udtømmelse) fandt Sted, som Følge af mine lange Fingres Bearbejdelse. Lægerne hilste Resultatet med Glædesraab: „perelivaetsia“, og Obersten blev kort efter helt rask.

Det af mig saa strængt overholdte Princip: ingen Foræringer at modtage, lod sig kun overholde til det Øjeblik, da jeg i 1890 stod paa Floddamperen, som skulde føre mig til Wladiwostock (derfra hjem over Japan, Kina, Indien osv.), thi da Floddamperen havde lagt fra, blev jeg bombarderet af mine Patienter med Sølvsouvenirs etc. med Inskriptioner, og dem kunde jeg ikke godt kaste tilbage i Land.

Juleaften 1890 ankom jeg, via Italien og Frankrig, atter til Danmark med min russiske Hustru, Datter af Borgmesteren i Amurdistrik- tets Generalguvernørs By.

Jeg havde søgt at gøre mig værdig til den Tillid, vor Minister havde vist mig, hvad jeg mente bedst skete ved bl. a. fuldt ud at kunne beherske det russiske Sprog. Kejser Alexander III var jo indtil sin Død aarlig i mange Maaneder paa Fredensborg, og saa var det vel ingen Skade til, om der paa den derværende Telegrafstation var en Mand med russiske Sprogkundskaber. For at Telegrafstaten ikke skulde tvivle om disse mine Kundskaber, lod jeg mig paa Universitetet eksminere i Russisk og fik Diplom som kgl. Translatør og Tolk i dette Sprog. Men det trak stadig i Langdrag med min Genansættelse i Stats- telegraften, hvis daværende Direktør mødte mine forskellige Forslag med tvær, men formel Høflighed og Afslag, som vel var Tak for det i 1887 passerede.

Jeg begyndte saa at give Undervisning i Russisk og oprettede samtidig en Telegrafskole, som Store Nordiske støttede i høj Grad.

Efter endelig at være bleven genansat i Telegrafvæsenet, og mit Haab om, at dette vilde tage Nytte af mine Sprogkundskaber var ble-

ven skuffet, søgte jeg ud paa Toldbodtelegrafstationen. Her, vidste jeg, pulserede Livet stærkt. De russiske Skibe lagde til her, ligesom ogsaa de store Rhederifirmaer havde deres Kontorer i Nærheden, Paa denne Station tilbragte jeg saa Resten af mit Liv i Telegraftjenesten, indtil jeg i 1908 maatte tage Afsked, fordi jeg i de sidste Aar havde lidt af uudholdelige Tvangstelegraferingstanker, som ingen Villiebremse formaede at nedsætte Hastigheden af. Vore dygtigste Nerveelæger mente, jeg for at undgaa en Katastrofe, øjeblikkelig maatte opgive alt Telegrafarbejde, ogsaa min Skole, hvad saa skete meget mod mit Ønske.

Straks efter min Tilbagekomst til Danmark i 1890, satte jeg megen Kraft ind paa at interessere danske Handelsfirmaer for de store, ubegrænsede Muligheder, jeg havde vejret, der maatte være i Sibirien for Forretningsfolk og Mejerister. og mange af dem, der tog Affære, blev Millionfirmaer. Mit Bekendtskab med den russiske Minister Grev Toll, hans Gemalinde Grevinde Toll, og deres to Døtre (senere Fyrstinde Koudacheff og Fru Iswolski) satte mig i Stand til at berede Vej for dansk Forretningsvirke i Rusland. Man søgte Oplysninger hos mig som Kender af sibiriske Forhold, og jeg besørgede Oversættelse til Russisk af landbrugsvidenskabelige Artikler, uden at jeg var at formaa til at tage noget Honorar for dette Arbejde.

I en Ferie 1896 foretog jeg en Rejse til Wologda-Eggen. Vore danske Smørfirmaer vilde ikke gerne indrømme denne Egns Underlegenhed i Sammenligning med, hvad Sibirien vilde kunne udvikles til. Ved Selvsyn fik jeg bekræftet Rigtigheden af min Formodning, og nu havde jeg lettere Spil, naar jeg docerede, man burde gaa til Sibirien efter Smør m. m.

Blandt mine mange Elever i Russisk kan jeg nævne en Del kendte, saaledes: cand. polyt. Ove Munck senere Direktør for Flydedokken, (nu Statsbanerne), Dr. Victor Lange, Dr. Kabell (Bornholm), Frk. Elisabeth Saxild, som kom til at forestaa Enkekejsersindens Lysbehandlings-Institut i St. Petersborg efter Professor Finsens Methode (oversat af mig), Carl Holbek (senere Sibirisk Kompagni), Alexander Foss, Riisager (begge i F. L. Smith & Co), Direktør Schiøtte (Østasiatisk Co.), Alfred Heymann, Charles Lipman og mange flere, særlig fra de senere saa bekendte store Smørfirmaer.

I Slutningen af Halvfemserne kom vi endelig saa vidt, at den russiske Regering gik ind paa at antage saadanne danske Mejerister, som, naar de havde lært tilstrækkeligt Russisk hos mig, vilde rejse til Sibirien for at instruere Bønderne. De blev engageret paa Aaremaal som omrejsende Mejerist-Instruktører med en Gage af 1500 Rubler aarlig. Foruden at mange danske Undersaatter levede et frit, uforglemmelig smukt Liv under glimrende Kaar, fandt danske Landbrugs-

maskiner (Centrifuger), Frø og meget andet Vej til Sibirien og gav danske Firmaer gode Indtægter.

En god Skæbne vilde, at jeg kom til at beskæftige mig en Del med Burmeister og Wain; det tog sin Begyndelse den Dag, da den første Specifikation over Kejserskibet „Standart“ blev lagt paa mit Skrivebord i 1894 og varede til 1908, i hvilke Aar jeg var Oversætter af Korrespondancen mellem dette Firma og den russiske Regering, en Korrespondance, som ikke altid var lutter Legeværk. Direktøren for B. & W., Kommandør K. C. Nielsen, har i en meget smigrende Skrivelse udtalt sin Tilfredshed med og Paaskønnelse af dette Arbejde, og jeg fulgte Kommandøren som Tolk og Sekretær paa en Rejse til St. Petersborg i 1897. Under Opholdet dér, fastlagdes Nybestillingerne til Værftet her. Først byggedes den prægtige Isbryder „Nadjeshnyi“, som gik herfra direkte til Wladiwostock, senere Krydseren „Bojarin“.

I disse „russiske Aar“ var mit Hjem ofte Sanlingssted for kendte, højtstillede Russere under tvangfri, venskabelige Former. Efter Instilling af de russiske Ministre havde jeg efterhaanden som Paaskønnelse erholdt Ridderkorset af Stanislaus Ordenen, af St. Anna Ordenen og Kommandørkorset af St. Stanislaus Ordenen.

I September 1901 under Kejser Nikolaj II.s Besøg, ønskede hans Udenrigsminister, Grev Lamsdorff, ikke at benytte Søvejen hertil, men forlangte at blive modtaget i Vamdrup af en Udsendt herfra. Valget faldt paa mig, som fik ham i høj Grad interesseret for vort Land og vore fortrinlige Færgeforbindelser over Lille- og Storebelt, og de danske Bladartikler, som jeg oversatte for ham, fulgte han med livlig Opmærksomhed.

Kommandør, Havnekaptajn Drechsel havde ofte udtalt sig overfor mig, at Københavns Havn gerne ønskede at sælge sin gamle og altfor dyre og store Isbryder Slepner, hvilket jeg derfor lejlighedsvis omtalte i russiske Kredse. Det resulterede i, at der en Dag indløb et Telegram til mig fra Reval, afsendt af Admiral Gerasimoff, med Forespørgsel om mindste Salgspris. Jeg udbad mig denne af Kommandør Drechsel og fastslog samtidig, at hverken jeg eller nogen anden skulde have Provision af nogensomhelst Art eller Form.

F'aa Dage efter at jeg havde sendt Svar til Reval, indfandt Admiral G. sig i København, fulgt af en Kommission, og Isbryderen blev saa købt.

I 1907, da Kong Christian IX var død, ankom hertil 33 militære Repræsentanter fra de forskellige russiske Afdelinger, for hvilke Kongen eller Kejserinden var Chef. Under deres Ophold her, var jeg attachederet dem.

Af det her fortalte fremgaar det, at mine Erfaringer i Rusland

og mit Kendskab til Sproget ikke gik helt ubemærket hen her i Danmark, selv om det ikke blev Telegrafvæsenet, der søgte at anvende mig.

Da Konsul Koefod, som var over 80 Aar, i 1909 forlod det russiske Generalkonsulat, tilbød man mig den ledigblevne Stilling, som jeg dog kun modtog paa Betingelse af, at jeg blev midlertidig konstitueret som udsendt (lønnet) Vicekonsul.

Skulde jeg sige noget om, hvor Tilfredsheden og Glæden utvivlsomt er at finde her i Livet, saa bliver Ordene: I den størst mulige Arbejdsydelse tilligemed Tjenstvillighed mod andre, men i en saadan Grad, at det føles, her har ingen Afkortning eller Beskæring fundet Sted. —

Ørnfelt, Lorentz.

(F. ^{18/7} 1862, ansat ^{1/1} 1877, gjorde Tjeneste i Fredericia, Næstved, København, udenfor Nr. fra ^{1/11} 1887 til ^{1/5} 1891. Afsked ^{1/1} 1920, som Telegrafist).

L. Ørnfelt gik ligesom sin Broder Henrik Ørnfelt i russisk Tjeneste i tre Aar. Han blev uddannet paa Store Nordiskes Værksted, for derefter i St. Petersborg at underkaste sig den anordnede Eksamen for Ingeniører inden Afrejsen til Østsibirien. Ved Eksamen i St. Petersborg forefaldt en lille morsom Episode i den mundtlige Del, som holdtes paa Tysk. Hver Gang Ørnfelt havde besvaret et Spørgsmaal, blev der sagt „Tak“. Ø. tænkte sig Muligheden af, at Vedkommende var Dansk og sagde et Par Gange høfligt: „Jeg be'r“.

Manden var dog en ægte Russer, der i alt øvrigt talte Tysk, men med det russiske „tak“, der paa Dansk betyder „saadan“, „saaledes“, tilkendegav, at Svaret tilfredsstillede ham. En af de skriftlige Opgaver L. Ø. havde at besvare, lød: „Vorzüge der automatischen Telegraphie, Ursachen, welche das schnelle telegraphieren verhindern, Gebrauchen von Wechselströmen und polarisirten Relais. Umwindungen des Electromagnets mit der Bedingung, dass (wenn die obere N. und die untere S. ist) die Armaturenaxe sich durch den positiven Strom nach links hin bewegt. Schema des Manipulators.“ Det gik iøvrigt meget højtideligt tll ved disse Eksaminer, der overværedes af General Usoff, Kammerjunker Hedemann og flere Overingeniører. — At St. Nord., der paa Russernes Vegne havde engageret os, var tilfreds med Eksamens-

udfaldet, fremgik af, at Kammerjunker Hedemann, som Selskabets Repræsentant, gav en splendid Middag til Ære for os, da han erfarede Udfaldet.

Før Udløbet af den kontraktlige Tjenestetid modtog de to Danske fordelagtige Tilbud om fortsat Forbliven i russisk Tjeneste, men de havde lovet at vende tilbage efter de tre Aars Forløb.

Rejsen var lang, over 5 Maaneder, og for Russerne meget kostbar — Udgifterne for hver beløb sig til ca. 10,000 Kr. Vejen gik fra København til Stockholm, hvorfra videre pr. Damper til Åbo, Helsingfors, Petersborg. Derfra pr. Bane til Moskva, Nishnejnogorod og saa pr. Slæde til Kazan. Fra Kazan pr. Slæde til Perm og pr. Bane over Uralbjergene, Jekaterinenborg til Tjumén. Saa atter pr. Slæde til Omsk, Tomsk, Krasnojarsk, Irkutsk — undervejs var det 40° Kulde Reaumur. Derfra pr. Vogn til den i Bunden vulkanske Baikalsø, der passeredes med Vognen anbragt paa Slæden, hvad der ikke var uden Fare. Fra Baikalsøens modsatte Bred pr. Vogn til Stretensk. Det var 11 Døgn's Rejse fra Irkutsk, og i denne Tid var de danske Telegrafmænd ikke af Klæderne. Fra Stretensk pr. Skib til Blagowetschensk, Chabarowsk og pr. Skib til Chamen Ribolow. Saa pr. Vogn til det japanske Hav og Wladiwostock, ca. 10,000 Werst fra Petersborg eller 1400 danske Mil.

Grunden til Rejsens Kostbarhed var den høje Charge, man havde givet L. Ø. og hans Broder. De var nemlig Overingeniører.

Jo højere Charge, desto flere Heste beregnedes af Administrationen — Hestekræfterne steg med Chargen! Der sparedes dog mange Penge af den Rejsende, idet han kun betalte for de virkelig nødvendige Heste paa hver Poststation til den næste, med et vist Antal Kopecck pr. Werst. Forflytninger paa lange Afstande var ensbetydende med, at fornuftige Funktionærer tjente store Penge, særlig naar flere kunde rejse sammen.

Den allerstørste Del af Rejsen tilbagelagdes pr. Slæde og var i Rusland livligt ledsaget af Ulve, særlig om Natten, der kørtes Dag og Nat, saalænge man orkede, simpelthen for at naa frem til Storbyerne, hvor Forplejningen var udmærket i Modsætning til den, man fik paa Poststationerne — The og tørt Brød. I Begyndelsen var de Rejsende ængstelige for Ulvene, men det fortog sig, da Hestene, saa snart de mærkede Ulvenes Nærhed, styrtede afsted i vild Karriere. En Nat, det var Maaneskin, vilde Hr. Heinrich skyde en Ulv, men idet han hævede Bøssen, gik den for tidligt af. Med Udraabet: „Jeg har skudt Kusken!“ sank han tilbage i Slæden. Hans Glæde var overstrømmende, da det viste sig, det havde været en Forbier, og at Kusken var uskadt.

Samme Heinrich — der var Trediemand af de russisk engagerede

— reddede engang hele Rejseselskabet. Forspandet, 6 Heste, gik i Staa op ad en vældig Bjergstigning, Hestene formaaede ikke at holde Vognen; den gled langsomt, men sikkert tilbage, og Døden i den svimlende Afgrund syntes dem vis. Saa sprang Heinricy ud paa den forfærdelig smalle Vej, fandt heldigvis en stor Sten og anbragte den under Baghjulene paa Vognen.

Paa Turen passeredes Tusinder af Forviste; Lænkernes Raslen forkyndte deres Nærhed. Disse Lænker var dog anbragte saaledes, at de ikke generede Fangen under Marchen. Bønderne i Sibirien var gavmilde mod de Forviste, der hyppigt ved smaa Kolonner med en Formand tiggede til sig selv og „Brødrene“.

Ørnfelt talte ikke saa sjældent med Fanger, bl. a. med en, der skulde til Kara paa Livstid, fordi han med en Pennekniv havde skaa-ret Halsen over paa 5 af sine Medtjenende — Udbyttet blev 75 Kopeck! En anden Fange, Karl Landsberg, skulde til Sachalin. Hans Liv formede sig som den mest fantastiske Roman.

Landsberg havde været Løjtnant i den russiske Garde, en af de mest velsete i Neva-Residensens fornemme og levelystne Verden. Som den smidige og flotte Kavalier, han var, fortryllede han ikke blot Damerne, men ogsaa de haarde Aagerkarles Hjerte, som hans ødsle Leve-maade bragte ham i Forbindelse med. Ingen anede, hvor ødelagte hans Formueforhold var, og mindst hans vordende Svigerfader, Bæren af et berømt russisk Navn. Landsbergs sjælelige Ligevægt forstyrredes imidlertid ved disse stadig mere trykkende Gældsforpligtelser, og da en af hans Kreditorer en Dag i en truende Tone erklærede, at han paa Landsbergs Bryllupsdag vilde berede ham en „Ovrraskelse“, modnede hos ham den fortvivlede Plan at ville myrde den gamle Mand, for at han ikke skulde vise Svigerfaderen den paa en betydelig Sum lydende Veksel og derved gøre hans Bryllup umuligt. Landsberg udførte sin Plan, men da han ikke kunde udrydde Sporene af sin Forbrydelse, blev han arresteret og dømt til Tvangsarbejde paa Sachalin. Som et særligt betydende Moment blev det ved Dommen betragtet, at Undersøgelsen havde godtgjort, den Dræbte ikke var optraadt som Landsbergs Forfølger, men tværtimod som hans faderlige Ven, idet man i den Afdødes Gemmer havde fundet et Brev, hvori han meddelte Landsberg, at han vilde faa Vekslen som Bryllupsgave. Det var den „Over-raskelse“, der havde drevet Landsberg til Forbrydelsen.

Som Straffange paa Sachalin genvandt Landsberg sin Sindslige-vægt, og han opførte sig saa mønsterværdigt, at han vandt sine Fore-satte for sig og før Tiden overførtes fra Tvangsfange til Tvangsbeboer. Saasnart Landsberg havde opnaaet den betingede Frihed, vaagnede hans gamle Energi og Smidighed, og inden længe var han, som i sin

Tid i St. Petersborg, den dygtigste og friskeste af alle. Paa dette Tidspunkt var Lorentz Ørnfelt tjenstgørende Overingeniør ved Kronstationen i Wladiwostock, hvor han næsten daglig saa Landsberg pr. Telegraf afslutte Forretninger om Eksport af Øen Sachalins Produkter til alle Byer i Amurdistriktet. Hvad der i de følgende Aartier skete paa Sachalin til Fremme af Industri, Handel og Samkvem, skyldes ikke Embedsstanden, men den tidligere Straffange, der ikke blot erhvervede sig en betydelig Formue, men ogsaa bragte Kultur over Sachalin.

Da den japanske Krig udbrød, stod Landsberg som en af de mest agtede i denne russiske Yderpost. Under Krigen erhvervede han sig ogsaa formelt fuld Borgerret. Af tidligere Straffanger organiserede han et frivilligt Korps, der gjorde Japanerne det hedt nok under Felttoget til Sachalin. Herfor blev han fuldstændig benaadet af Czaren. Han fik ikke blot Georgskorset, men ogsaa Rang som tidligere Løjtnant i Garderkorpsen. Den frivillige Flaade gjorde ham til sin Generalbefuldmægtigede. I denne Egenskab opholdt han sig netop i St. Petersborg, da et Ulykkestilfælde gjorde Ende paa hans Liv. Et Stik med en rusten Pen paaførte ham en Blodforgiftning, som han døde af.

I Amurdistriktet, hvor L. Ø. opholdt sig, havde Telegrafister fra Rusland Ret til Hjemrejsepenge og Pension efter 10 Aars Tjeneste. Rejsepengene hævedes, og i Reglen tjente man saa videre og hævede fremtidig Pension og Gage hver Maaned, Pensionen i Banken og Gagen paa Stationen. Disse tilsyneladende lidt aparte Forhold hidrørte fra, at det i Begyndelsen var vanskeligt at faa Tjenestemændene til at rejse saa langt bort fra det egentlige Rusland, hvorfor man begunstigede dem paa den nævnte Maade.

Hver Gang en Telegrafist havde tjent i 10 Aar, var det et helt Studium for ham at udfinde det allerlængst bortliggende Sted, han kunde opgive som Hjemsted for at faa de flest mulige Rejsepenge. I lang Tid opgav de alle Grænsestedet Wirballen som Hjemsted, men senere fandtes et Punkt i Finland, der kunde benyttes med endnu større Fordel. Administrationen blandede sig aldrig i den Slags, men genansatte hyppigst Tjenestemanden kort Tid efter Udbetalingen af Hjemrejsepengene, hvad der jo ogsaa var fordelagtigere end med store Omkostninger at udsende en ny Mand fra Rusland. Værre var det, naar Telegrafister forflyttedes fra Rusland til Østen og blev svimle af de mange Penge, de fik udbetalt til Rejsen, spillede dem bort og stod uden en Kopeck i Lommen, næsten før de havde tiltraadt Rejsen. Men selv for dem var der en Udvej. De meldte sig paa hver Poststation som frivillig, bevæbnet Ledsager af Posten til næste Station; en saadan Ledsager var lovbefalet af Hensyn til de store Værdier,

Posten oftest medførte. Han rejste altsaa gratis, The og Brød fik han paa Stationerne, og paa den Maade naaede han frem til Maalet.

Telegrafvæsenet var i Rusland absolut Nr. 1 og Postvæsenet Nr. 2. Man kunde altid anspore en Telegrafist til større Flid og Paapasselighed ved at true ham med at blive afgivet til Posttjeneste, saafremt han ikke tog sig sammen. — Dette hidrørte naturligvis fra, at Posten var Maaneder om at komme gennem Sibirien, et Telegram kun Timer, hvorfor Telegrafen spillede en langt vigtigere Rolle end Posten.

For Store Nordiskes Omsorg for de danske Telegrafmænd, der drog til Sibirien, har Ørnfelt kun Lovord, han siger: „Da vi frøs i St. Petersborg, fik vi Pelse, Rejsen og det lange Hotelophold betalte St. Nord., indtil den Dag kom, vi med Udnævnelsen i Lommen og Tegnebogen struttende af Penge kunde tilbagebetale vor Gæld. Men vor Uddannelse i København skete uden ringeste Udgift for os, uagtet den kostede Selskabet mange Penge“.

Ørnfelt, Johannes.

(F. $\frac{5}{3}$ 1860, ansat $\frac{1}{8}$ 1874, gjorde Tjeneste i Fredericia, Odense, Aalborg og København som Telegrafist. Søgte Afsked 1895 for at modtage Ansættelse som Telegrafinspektør ved Søbefæstningen.)

Johannes Ørnfelt var ualmindelig dygtig, nobel og retsindig, og med stor Samvittighedsfuldhed tog han sig af de Aspiranter, der blev betroet ham til Oplæring i Telegrafering, ligesom han ogsaa stadig ydede dem al den Hjælp og Vejledning, han formaaede.

Med den Stræbsomhed, som besjælede alle de tre Brødre Ørnfelt, søgte ogsaa han en videre Horisont for sin Virken, og han fandt den som Telegrafinspektør ved Søbefæstningen, hvilket Embede han søgte og erholdt. I sit nye Embede gjorde han sig særlig fortjent ved helt at omordne Søbefæstningens Signal- og Telegrafsystem og konstruerede et Typetelegrafapparat, som blev anskaffet i et større Antal til Brug paa Søforterne og Kystbatterierne. I Anledning af dette Typeapparat modtog Johannes Ørnfelt en Skrivelse fra Chefen for Søbefæstningen, Oberst Leisner, hvori bl. a. udtales — — „en levende Tilfredshed med de gode Resultater, som hidtil er opnaaet ved Anvendelse af Deres smukke Opfindelse og Forvisningen om, at der ved Deres Typetelegrafs Indførelse i Tjenesten er ydet Kommandoføringen under Skydning et Hjælpemiddel af stor og varig Betydning.

Det er derhos Søbefæstningen en Glæde at kunne anvise Dem et Beløb af 600 Kroner som en Anerkendelse af den omsigtsfulde Dygtighed og Energi, hvormed De har forestaaet Anskaffelsen og Fuldkommengørelsen af Typetelegraferne m. m. samt Installationen saavel af disse Apparater som af de øvrige elektriske Meddelelsesmidler, der fornylig er erhvervet til Brug for Søbefæstningen.“

Alt tegnede sig lyst og lovende for J. Ø., og dog skulde han i sine tjenstlige Forhold møde en saadan Modgang og Ærgrelse, at han, som det forsikres, tog sin Død derover. Samtidig med at bringe Meddelelse om hans Død skrev et Blad bl. a.: Af sine Venner blev J. Ø. betegnet som den danske Dreyfus og nægttes kan det ikke, at hans Livs sidste Aar havde adskillige Tilknytningspunkter med den bekendte franske Martyr. Ørnfelt, der var en stor og stærk Mand, døde midt i Fyrrerne. Han havde haft en Retssag med en af sine Telegrafassistenter, hvem han beskyldte for Uredelighed overfor Staten, og som ogsaa blev afskediget af dennes Tjeneste. Naar Ørnfelt desuagtet tabte Sagen, skyldtes det efter hans eget og andres Sigende, at Krigsministeriet havde nægtet at udlevere ham de fornødne Papirer til Bevis for Assistentens Skyld, og det sagdes ogsaa, at Assistenten havde gjort sig skyldig i Gerninger, der var stridende mod Fædre-

landets Tarv. Herom foreligger dog intet Bevis. Men paa en saa grundhæderlig Natur som Ørnfeldts virkede det deprimerende, at Krigsministeriet ikke vilde medvirke til Sagens fulde Oplysning. De Uredeligheder, hvorom Retssagen drejede sig, var Bagateller, men den anden Side af Sagen, den, der faldt Ørnfeldt vanskeligt at bevise, og som han gerne saa fuldt oplyst, den bevirkede, at han, da han mødte Modstand hos sine Overordnede i sine Bestræbelser herfor, følte sig mere og mere isoleret af de Officerer indenfor Søbefæstningen, med hvilke han havde at gøre.

Ørnfeldt tog sig dette meget nær, nu vilde han have denne Sag ført igennem, og mange var de Konferencer, han havde haft med Forsvarsministeren, og lige saa mange var de Forsøg, der fra hans Families Side blev gjort for at skaffe ham den Oprejsning, han ønskede. Men et forbavsende Uheld fulgte denne Mand. Da han i sin Tid henvendte sig til afdøde Direktør i Krigsministeriet, Seedorf, lovede denne, der havde gjort sig nøje bekendt med Sagens Enkeltheder, at skaffe den fuldt oplyst, men den paafølgende Nat døde Seedorf. Derefter tog den daværende Chef paa Søbefæstningen Affære paa Ørnfeldts Vegne, men Dagen før Chefen skulde vidne første Gang for Ørnfeldt, ramtes han i saa høj Grad af Apopleksi, at det var umuligt for ham at give Møde i Retten. Det sidste, men ikke mindst mærkelige Bevis paa det Uheld, der fulgte Ørnfeldt under hans Retssag, skete ved den gamle Konges Død (Christian IX). En af Hovedstadens højeste Gejstlige, som nøje havde fulgt Sagen, som kendte Ørnfeldt, havde konfirmeret hans Hustru og forrettet hans Vielse, og som saa, hvor stærkt denne Sag tog paa ham, besluttede at henvende sig til selve Kongen for at faa denne til at tage sig af Sagen, men da Præsten kom op i Residenspalæet, mødtes han med Budskabet om Kongens Død.

Under alt dette faldt Ørnfeldt mere og mere af. De søvnløse Nætter kvaltes med Sovemedicin — og nu er han død.

Ørnfeldt viste sig som en god Patriot, den Gang han uden Vederlag skænkede Staten sin bekendte og af andre Lande stærkt efterstræbte Opfindelse: Typetelegrafen, og for dem, der holdt af ham, og som fulgte den Gerning, han udrettede i Statens Tjeneste, staar det nu som en fattig Anerkendelse, at de paa Krigsministeriets Papir allerede for Aar tilbage har set smukke Ord om hans Patriotisme og konstateret, at den Paaskønnelse, der bebudedes i denne Skrivelse, endnu ikke havde givet sig Udslag, da hans trofaste Hjerter holdt op med at slaa. —

Indholdsfortegnelse.

	Side
Aagaard, I. B. „Hjælpekassen“. — De, der tog haardt	5
Abrahamsen, A. J. C. Telegrafmand og Politiker. — En af de tre — Skæmt og Alvor.	6
Ahlefeldt-Laurvig. Greveparret i Landauer. — Rekrutten paa d'Angleterre	9
Als, L. P. Paa Isted Hede. — I Manufakturbutikken. — Paa Telegrafstationen	13
Andersen, F. O. Frederik Falster. — Fra Samfundets Kroge	14
Andersen, F. V. Da Wheatstone blev indført. — I Nordsøen	14
Asby. Den første Radiotelegrafist i Etaten. — Da Nordpolsopdageren Cook blev sejlet hjem. — Æreseskorten paa Oscar II	10
Baun, Jørgen. All-round Manden. — Mandarin i Kina. — Sodavandsfabrikant i København. — Stationsforstander i Argentina	15
Birkedal-Barfod, L. Telegrafi og Tonekunst	17
Bjørke, Jac. En Stranding. — Pillet ved Kompasset	18
Breyen, C. W. I. Rigsdagen. — Stenografi og Telegrafi	20
Broge, Harald. Matematikeren. — Naar Problemer løstes	21
Brøndum, Jac. A. Karin Michaëlis' Far. — Elskeren af alt Skønt. — Den higende Sjæl. — En fin Næse	22
Børgesen, W. C. E. Skolemand. — Overkrigskommissær. — Prøven i Fransk	24
Carstens, P. B. Forfremmelseernes Guldalder. — I Kassematten	25
Caprani, Alma Frk. Den gamle Kolding Station — Pengene laa i Vinduet	25
Claudius, L. H. Den tjenstivrige Holstener. — Naar Tøjlørne slappedes ..	26
Cordts, C. C. L. Med Pen og Pensel. — I Australien. — Officersaspirant..	27
Dittmann, R. V. Den rette Mand paa den rette Plads. — Dygtighed og Beskedenhed	28
Dømler, O. De rullende Øjne. — Da Modet sank	28
Egtorp, C. E. Telegrafisk Pædagogik. — Mester og Lærlinge	29
Elsee, A. T. E. De gode Idéer. — Væddekamp i Berlin	30

	Side
Engelsen, A. C. I Helsingørs gyldne Tid. — Hvor alle Sprog taltes. — Den gamle Toldmand	33
Engberg, N. J. Dansk og Latin	33
Faber, Peter. Den første Telegrafdirektør. — Brugbare Subjekter. — Da Telegrafisterne i Hamborg fik Mavepine. — De første Damer. — Udvandringen til St. Nord. — En Broder i Digtekunsten. — Aftenfesten hos Czaren. — I Urteboden	34
Faber, William, Fa's Søn. — „Peter Sørensen“	40
Fibiger, Mathilde. Lærerinde paa Lolland. — „Clara Raphael“. — J. L. Heiberg	40
Forchhammer, J. L. G. W. V. Den første Telegrafbestyrer. — Det stred mod Naturlovene	46
Fryd, H. P. Opfinder og Eksperimentator. — Han gik ikke ad Bagtrappen	47
Fryd, R. C. A. Hurtig Administration. — Med næste Tog. — Da Fredericia Station flyttede	48
Fryd, Th. I. E. Et Herreliv! — Med Gevær, Taske og Hund	49
Fürstnow, H. A. H. Stationens „Økonomiforvalter“. — Damen med Iltelegrammet	50
Fæster, H. J. Kunstens Vej. — I Kampaarene. — Da Rigsdagsmanden blev malet. — Den tyske Kejsers Lystyacht	51
Gredsted C. V. E. „Lynets Betvinger“. — Gredsted og Holger Drachmann	60
Glase, C. C. F. Da Glase stak af. — Den mest dekorerede Telegrafmand	62
Gredsted, M. Da Verdenskonferencen kom i Brand. — De smaa og de store Lande. — Forbrugernes Værn	63
Green, S. A. A. En af Pionererne. — Regnskabschef i Østasien	64
Gravesen, A. A. Frk. Den første Dame i Administrationen. — Statistik bag Skærmbrættet. — „Trekanten“	65
Grønbech-Faurschou. S. A. Da Faber hentede G.-F. — Genvordigheder. — Da G.-F. skulde skydes. — Krigsfange	67
Gudmundsen, C. F. V. Et flot Spring	73
Hagen, V. E. Morgenmand. — Jubilæums-Maleriet. — Han kendte dem alle !	73
Haller, H. K. H. Mekanisk Geni og Opfinder. — Paa Ørstedes Legatet i Amerika	75
Hampen, H. P. I russisk Tjeneste. — De mystiske Signaler	75
Hansen, Emanuel. Literær Telegrafmand. — Russisk Literatur	76
Hansen, S. Chr. Fersk Flæsk Juleaften	76
Hansen, Theilade H. Det store Skyttestævne. — Den fjendtlige Flyvers Forvandling. — Lazaretlejren	77
Hansen, P. C. V. En Telegrafist, der blev Professor. — Læreren af Guds Naade. — Det store Hjertemenneske	80
Hartlov, G. Frk. Fransk Eksamen i Paris. — De franske Marinere og „la petite corporale“. — Da Mandskabet gjorde Mytteri	81

	Side
Hauch, W. F. Afskaaret. — Forplejningsbureauer. — Mens Randers var okkuperet	82
Hansen, Carl V. Administrator og Tekniker. — Fredericia Station.....	83
Hechtenberg, A. E. C. Den gamle Praktiker. — Drift og Administration ..	84
Henrichsen, O. H. Hans Hjertebarn, — „Det gaar nok“ — Malet og hængt op Hill. „Sort Mand“ i Etaten	86
Hilcker, C. C. Italiensk Sufflør paa Hofteatret	87
Honoré, H. D. Da Trapperne dansede. — Nyhedskræmmeren. — Den ulykkelige Sejltur. — Creed	88
Hovard, H. C. C. V. Bestyrer Petersens altfor lille Sofa. — Naar Faber afventede Nattoget. — Skildvagten med opplantet Bajonet.....	91
Høncke, H. von Da Grænsepælene flyttedes. — Det skæbnesvangre Telegram	92
Høyer, A. E. Fra Telegrafist til Kontorchef — Ungdommen med Begejstringens hellige Ild	94
Ingeholm, I. K. Skribent og Formidler. — Administration og Personale. — Den hektiske Tid	96
Jagd, C. H. C. Den gamle Hugaf. — En rar Embedsbolig.....	97
Jensen, L. P. En udholdende Slider. — Tilsigelse fra Politiet. — „Gamle Tider og nye“	98
Jensen, C. F. A. T. „Fumlejensen“, der var god nok	100
Jespersen, H. Lyrik- og Prosa Forfatter. — Røde Roser. — Ved den aabne Grav	101
Johansen, E. S. Telegrafmedhjælper og Professor. — Gamle Minder.....	104
Jørgensen, Svend. „Paa Søen, naar den skummer vred“. — En stræng Lære. — Indholdsrige Dage i Esbjerg. — I Statsradioen	105
Jørgensen, I. „Kaptajnen“. — Anholdt som Brandstifter.....	112
Jørgensen, F. V. „Libaujørgen“. — Op paa Kassen!	113
Kaalund, H. V. Lazaretforvalter og Huslærer. — Fabrikbestyrer. — Telegrafist. — Kaalunds Plageaand	113
Klønø, T. C. En stræng Tur. — Vandring i Sne fra Aften til Morgen	115
Klønø, M. T. Kammerherren og Kronprinsen. — Den ny Telefonledning. — Jordskælvet i Hobro	116
Klixbüll, Carl S. E. Da de unge vaagnede. — En stor Søndag. — Kejsereindens Gave.....	117
Klagenberg, M. Post- og Telegrafbestyrer i Sydafrika. — Da Skudet gik af. — Græshopper. — Juleaften blandt de Sorte. — Brændt a'	119
Koch, I. H. Liniebygger og Ingeniør. — Fjærnt fra Danmark	122
Kragh, V. B. I tre Etater. — Sikkerheden paa Jernbanen. — En spændende Tur paa Lokomotiv	123
Krarp, C. E. Selvinduktion i Telefonkabler. — „Accessit“	125
Krarp, N. C. M. Flugten fra Vejle. — Falske Isolatorer. — Et Strejfskud	126
Kyhl, C. C. „Lille Klaus“ — De blåa Papirer. — Da Kyhl drog i Leding	127

	Side
Larsen, O. Ild og Begejstring. — En Bannerfører.....	128
Larsen, L. Forhandlingsmand. — Den ranke Ryg.....	128
Lepper, H. F. G. Musik paa Beværtning. — Bogholderi i Shanghai	129
Lodberg, A. C. C. Efter Genforeningen. — Ti Damer i to Værelser. — „Fangekolonien“. — „Kukkassen“.....	130
Lund, Balduin. „Store Klaus“. — Kontrolør og Bibliotekar. — Den omstridte Middag.....	133
Lund, Fritz. Et kolerisk Temperament. — Uden Nag	134
Lund, Max. I Kunstens Skole. — 7000 Portrætter til Raadhuset	135
Lund, E. Tobakshandler. — Fem Daler om Maanedens.....	135
Lund, Rolf. Da Mobiliseringsordren ventedes. — Kanontorden i Hobro....	136
Lund, Edm. A. P. R. Til Postetaten i en god Tid. — Historisk Literat....	139
Lund, Lehmann. Lund og Kreaturhandleren. — Omhu for Pengekassen ..	140
Lytke, A. Udkommando til Island. — Paa Hesteryg over de store Vidder. Et primitivt Natherberge	141
Løwert, C. A. Født Telegrafmand. — Idylen paa Hovedstationen. — De kedelige Reglementer blev levende	147
Madsen, C. L. Bombardér og Overkrigskommissær. — Med „Tordenskjold“ i Kina. — Velkomst efter Kabeludlægningen	149
Madsen, P. C. En dygtig Jyde. — Hos Store Nord. og Kineserne	149
Magens, Malthe von Sollingen. Den mest drillede Mand. — Naar Magens eksploderede	150
Mathiassen, Margr., Frk. „D. T.“s eneste kvindelige Redaktør. — Et betroet Væsen. — De smaa grimme Profeter	151
Meier, Ove G. Med Tropehat og Salonriffel til Østen. — Paaske i Wladiwo-stock. — Et dyrt Kys. — Længsel efter „Gulds-katten“ Ogo....	154
Meier, Hans. I den afrikanske Fremmedlegion. — Til Shanghai og Nagasaki. — I Sct. Francisco	157
Meyer, N. R. Der fejles ud. — Nye Tider, nye Skikke. — Rivende Udvikling af Tekniken. — Gnidning mellem Centraladministration og Direktorat. — Gode Aar for Telegrafvæsenet. — Den svære Krigsperiode.....	158
Mortensen, M. R. Ad Bagdøren om Søndagen. — „Uden Lys“. — Telefonbestyrerinden fik et Choc	160
Mulvad, H. C. V. En kold en. — Otte Graders Varme om Vinteren i Lokalet	162
Mulvad, C. J. E. Det første Wheatstone-Apparat til „Udlandet“. — Et nyt Embede	162
Munthe, af Morgenstjerne. Ved Faareavlens paa Prærien. — I Karnevalstiden. — Eventyr i Campen. — Afslutning i Buenos Ayres	163
Mühlensteth. Lærer i „Punch“ — Mandarin. — Kinesisk Ægteskab	166
Møller, G. En af de første 16. — Bestyrer med 1 Mand. — Da Frederik VII besaa Stationen. — De falske Telegrammer	166
Mølle, I. C. En omfattende Bestilling. — Kongebesøget i Thisted	167

	Side
Naumann, Fritz. „Fritz Lynild“. — Øl og Kaffe paa Kroen. — The med Vanillie. — Serenade i Boxen. — Op i Flagstangen	169
Nielsen, P. V. En formløs Ansættelse. — De vilde ikke flytte. — Enkerne og de Faderløses Ven	171
Nielsen, Overgaard. En selfmade Tekniker. — De første Telefonanlæg. — Kuglen paa „Nikolaj“	173
Nielsen, Viktor. Maanelandskaber og Cello. — Friluftsobservatorium	174
Norde, E. van Da Telegrafstationen stormedes. — Hvorledes man bedst kunde faa Laan hos „Onkel“. — Dansk Ærlighed	175
Petersen, Ferd. „Spørg mig om alt“. — Fileskaftets Genvordigheder	178
Petersen, Otto. Slipsnaal og Cigaretetui. — Hæderlig Omtale og 100 Kr...	179
Petersen, C. A. Med Adelsbrev fra Petersen. — Danske Telegrafisters Ry	180
Petersen, N. P. L. V. Apotheker. — Kromand og Høker. — Telegrafbestyrer	180
Petersen, I. C. V. „Rottefældemanden“. — Hos Kineserne i Peking. — Mandarin	181
Poulsen, E. S. Lærer for den engelske Minister. — Oversætter og Tolk. — Gennem mange Lande	182
Poulsen, E. En Overgang. — Da P. tog 50 Telegrammer paa „Slaget“. — Paa Hofstationen i de „store Dage“	182
Rasmussen, C. S. Af den gamle gode Skole	184
Ritto, O. P. Oversætter af Oldfransk. — Præmietager for den bedste Jule-sang. — Musik af gamle Hartmann	184
Salling, I. L. E. Den lille Skole i Viborg. — Gageforskud	186
Scharffenberg, C. E. Da S. blev anbefalet til Faber. — Overgangen gen-nem Labansalderen	186
Schebye, J. O. Frk. Den første og eneste!	187
Schmidt, V. J. „Dragør Schmidt“. — Morgensalme ved Uhret	187
Schmidt, M. C. „Magnus Christian“. — Kemisk Fabrikant. — Hat gloss og Mavebitter. — Gaaselotteri m. m.	188
Schultz, Marie, Fru. De blaa Øjne og røde Kinder. — Forlovelser trods Af-spærring. — Medarbejdnerskabet med Mathilde Fibiger	188
Sivertsen, H. A. Da Pengekassen blev glemt	192
Suadicani, P. M. „Fremragende“. — Præsten og Suadicani. — Naar der skulde festes	193
Sund, J. J. Radiotelegrafist i mange Baade. — Med „Gertrud Rask“ til Grønland. — Da S. paa sin første Tur satte Næsen i Vejret. — Krigsfangetransport	194
Stamp, H. D. C. Stationen blev skudt ned. — Jernstøberiet som Telegraf-station. — Stamp som Fange	198
Stecher, G. V. P. „Hør sig mig“. — Vækkeuhret under Frakken	199
Tandrup, Harald. Livet paa Hovedstationen. — Telegrafistløn og Digter-honorar	200

	Side
Taulov-Jensen. To Stationer paa én Gang. — Bestyrer af tre Stationer indenfor fire Maaneder. — Til Taffel hos Kongen	202
Thaulow, Th. By- og Hustelegraf. — Forfatter og Komponist	203
Thellefsen, A. O. S. Frk. Den første Kvinde i Telegrafforeningens Bestyrelse. — I Byraadet	203
Thorkildsen, H. C. „Jarlen“ og Oehlenschläger	204
Tommerup, C. M. Tommerups „Raritetskabinet“	204
Walther, Chr. „Pumpning“ med Telegrafnøglen. — Frokost i Dølgemaal. — Jubilæums-Albummet	205
Wedselstoft. Hvad det kostede. — Skaaret ned	206
Wichmann, Inger, Frk. Første Dame paa Hovedstationen. — Den lille Bornholmer. — Da Frk. W. talte med „Kaptajnen“	206
Wolder, Charles. Da Faber blev imponeret af Elleveaars-Drengen. — De kraftige Udraabstegn	208
Wolder, Julius. Med Kabel til Hongkong. — Telegrafbestyrer i Tientsin. — Da „Valkyrien“ var paa Besøg	211
Wolmer, Th. P. Adresseskabets Fader. — Debattør og Skribent	212
Ørnfelt, H. En værdig Elev af Petersen. — Da Nihilistbomben sprang i St. Petersborg. — Det russiske Eventyr	214
Ørnfelt, L. Til Eksamen i St. Petersborg. — 5 Maaneder paa Slæde gennem Rusland. — Med Ulvene i Hælene. — De Forviste	223
Ørnfelt, J. Paa Søbefæstningen. — Et nyt Typeapparat. — Den danske Dreyfus	229

